

Riaona

Marooro n te Maungatabu ni Kabuta

E Kaungaia Utu Beretitenti Nelson
bwa a na **Ukora te Karietataki**

Kamatoakia Taan Kairiiri n
te Itingaun ao Beretitentii
n te Reirei n Tabati aika boou

8 Tembora ni
Katanoataki aika
a boou, Tembora
ake n aia tai
Bwaeonia a na
manga Onobwaiaki

TE MOAN BERETITENTII AO AIA KOORAM ABOTORO AKE TENGAUN MA UOMAN N ANA VISITORS' CENTER TE ROME ITALY TEMBORA

“E riraon 2,000 te ririki n nako, ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo, e karaoa ana mwakuri ni ibuubuoki nakon te aonnaba, ni katea Ana Ekareitia ao Ana euangkerio. E weteia Abotoro ao n tua nakoia bwa a na ‘nako ni kakiritiania botanaomata ni kabaneia’ [Mataio 28:19].

“N ara bong, Ana Ekareitia te Uea e a tia ni kaokaki. Te Tia Kamaiu e tei bwa Atuun Ana Ekareitia Iesu Kristo ibukiaa Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Ngkai Ana Abotoro Iesu Kristo ni boong aikai, ti tibwaua te rongorongongo ae ti tebo n te bong aei ma are a tia n tibwaua Abotoro n taai aika bwanako—bwa te Atua e maiu ao Iesu bon te Kristo.”

—Beretitenti Russell M. Nelson, i Italy ibukin katabuan te Rome Italy Tembora inanon Maati.

Te Tetere Ingabongin te Kaonobong

- 6 **N na Kanga n Oota?**
Unimwaane Ulisses Soares
- 9 **Te Taratara Raoi ni kaitaraaki ma te Mamanikangare**
Becky Craven
- 11 **Kaeka Nakon Tataro**
Unimwaane Brook P. Hales
- 15 **Mwakuri ni Mitinare: Tibwa te Bwai Are i Nanom**
Unimwaane Dieter F. Uchtdorf
- 19 **N Aron are E Karaoia**
Bitiobi W. Christopher Waddell
- 22 **Te Mweenga Are Maeka iai Tamnein te Atua**
Beretitenti Henry B. Eyring

Te Tetere ni Bwakantaain te Kaonobong

- 26 **Kamatoakiia ana Aobitia te Ekaretia**
Beretitenti Dallin H. Oaks
- 27 **Ana Ribooti te Oteta n Tararua ibukin te Ekaretia, 2018**
Kevin R. Jergensen
- 28 **Ana Euangkerio Iesu Kristo ae Koaua, Itiaki, ao e Bebeta**
Beretitenti M. Russell Ballard

- 31 **Ukoukoran te Atatai Rinanon te Tamnei**
Unimwaane Mathias Held
- 34 **Te Mata n Onimaki**
Iroun Unimwaane Neil L. Andersen
- 38 **Kanuaingkami n ana Taeka Kristo**
Unimwaane Takashi Wada
- 41 **Kakauongo ni Bwanana**
Unimwaane David P. Homer
- 44 **Nora ana Tibutetei te Atua**
Unimwaane Jeffrey R. Holland

Te Tetere n te Nakoanibonga ni Kabuta

- 47 **Ami Boki Ibukin Te Nakoanibonga**
Unimwaane Gary E. Stevenson
- 51 **Te Kooram: Te Tabo Ibukin Karekean te Ibuobuoki**
Unimwaane Carl B. Cook
- 54 **Taratara nakon Iesu Kristo**
Unimwaane Kim B. Clark
- 58 **Te Korakora n te Kamatoa ae Onimaki**
Beretitenti Henry B. Eyring
- 60 **E na Kairiiri Aio Nakea?**
Beretitenti Dallin H. Oaks
- 67 **Ti Kona ni Karaoa ae Tamaroa ao ni Katamaroaki Riki**
Beretitenti Russell M. Nelson

Te Tetere Ingabongin te Tabati

- 70 **E Kabatiaaki ma Taian Kakabwaia**
Unimwaane Dale G. Renlund
- 73 **Kristo: Te Ota are e ota i buakon te Ro**
Sharon Eubank
- 76 **Te Tangira ae Korakora ibukiia Natin Tamara**
Unimwaane Quentin L. Cook
- 81 **Katauraoi imwain Okin te Uea**
Unimwaane D. Todd Christofferson
- 85 **Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo**
Tad R. Callister
- 88 **"Nakomai, Irirai"**
Beretitenti Russell M. Nelson

Te Tetere ni Bakantain te Tabati

- 91 **Kaitiakaki man te Rairannano**
Beretitenti Dallin H. Oaks
- 95 **Kamarurungan Mwatiretin Tamneira**
Unimwaane Juan Pablo Villar
- 97 **Te Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi, Ana Tiibutetei te Atua**
Unimwane Gerrit W. Gong
- 101 **N Tauraoni ni Karekei Bwaii Nako aika Kainnanoaki**
Unimwaane David A. Bednar
- 105 **Raioiroin te Atua Naba Ngkai**
Unimwaane Kyle S. McKay
- 107 **Katea Katanan te Maiu n Tamnei ao Kamanoa**
Unimwaane Ronald A. Rasband
- 111 **Taeka ni Kainiin**
Beretitenti Russell M. Nelson
- 64 **Maungatabu ni Kabuta ao Aobitia ni Kabuta n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira**
- 112 **Ribooti iaon te Ware, 2018**
- 113 **Intekiti Ibukin Karaki n te Maungatabu**
- 114 **Rongorongon te Ekaretia**
- 127 **Nakomai, Irirai—Kamatebwai man Rongorongon Maungatabu ni kabuta**

Te ka 189 ni Maungatabu ni Kabuta n te ririki

Ingabongin te Kaonobong, Okitobwa 6, 2019, Te Tetera ni Kabuta

Ae Kairia: Beretitenti Dallin H. Oaks
Tataro ni kaukuuki iroun
Unimwane Steven E. Snow
Tataro ni kainiin iroun
Unimwane Wilford W. Andersen
Katangitang man te Taebenaeko Kuaea n te Tembora Tikuea; Mack Wilberg ao Ryan Murphy, directors; Richard Elliott ao Andrew Unsworth, organists: “Now Let Us Rejoice,” *Hymns*, no. 3; “Press Forward, Saints,” *Hymns*, no. 81, arr. Wilberg; “There Is Sunshine in My Soul Today,” *Hymns*, no. 227, arr. Wilberg; “Redeemer of Israel,” *Hymns*, no. 6; “Dearest Children, God Is Near You,” *Hymns*, no. 96, arr. Wilberg; “I Am a Child of God,” *Hymns*, no. 301, arr. Murphy; “Rejoice, the Lord Is King!” *Anene n Taromauti*, no. 66, arr. Murphy.

Bwakantaain te Kaonobong, Eberi 6, 2019, te Tetera ni Kabuta

Ae e Kairia: Beretitenti Henry B. Eyring
Tataro ni kaukuuki:
Unimwaane Brent H. Nielson
Tataro ni kainiin: Lisa L. Harkness
Katangitang man te Brigham Young University kuaea; Rosalind Hall and Andrew Crane, directors; Linda Margetts ao Bonnie Goodliffe, organists: “Come, O Thou King of Kings,” *Hymns*, no. 59, arr. Kasen; “I Stand All Amazed,” *Hymns*, no. 193, arr. Jessop; “Praise to the Lord, the Almighty,” *Hymns*, no. 72; “Jesus, Once of Humble Birth,” *Hymns*, no. 196, arr. Kasen; “Jesus, Lover of My Soul,” *Hymns*, no. 102, arr. Staheli.

Tairikin te Kaonobong, Eberi 6, 2019, Te Tetera n te Nakoanibonga ni Kabuta

Ae kairia: Beretitenti Dallin H. Oaks
Tataro ni kaukuuki:
Unimwaane John C. Pingree Jr.
Tataro ni kainiin: Unimwaane Brian K. Taylor
Katangitang man te kuaea n te Nakoanibonga ae te Aaron are ikotaki man te titeiki i Layton, Utah; Stephen Schank, tarekita; Brian Mathias, te tia katanga te aokan: “Guide Us, O Thou Great Jehovah,” *Hymns*, no. 83, arr. Wilberg; “Count Your Blessings,” *Hymns*, no. 241, arr. Kasen; “Hope of Israel,” *Hymns*, no. 259; “Beautiful Savior,” *Children’s Songbook*, 62, arr. Schank.

Ingabongin te Tabati: Eberi 1, 2018, Te Tetera ni Kabuta

Ae kairia: Beretitenti Dallin H. Oaks
Tataro ni kaukuuki iroun:
Unimwaane Bradley D. Foster
Tataro ni kainiin iroun: Jean B. Bingham
Music by the Tabernacle Choir at Temple Square; Mack Wilberg, director; Andrew Unsworth and Brian Mathias, organists: “Sing Praise to Him,” *Hymns*, no. 70; “How Firm a Foundation,” *Hymns*, no. 85, arr. Wilberg; “I Feel My Savior’s Love,” *Children’s Songbook*, 74, arr. Cardon; “Come, Ye Children of the Lord,” *Hymns*, no. 58; “O Thou Rock of Our Salvation,” *Hymns*, no. 258, arr. Wilberg; “Come, Follow Me,” *Hymns*, no. 116, arr. Wilberg.

Bwakantaain te Tabati, Eberi 7, 2018, Te Tetera ni Kabuta

Ae kairia: Beretitenti Henry B. Eyring
Tataro ni kaukuuki:
Unimwaane Taniela B. Wakolo
Tataro ni kainiin iroun
Unimwaane Claudio R. M. Costa
Katangitang man te Taebenaeko Kuaea n te Tembora Tikuea; Mack Wilberg ao Ryan Murphy, directors; Bonnie Goodliffe ao Linda Margetts, taan aokan: “Sweet Is the Work,”

Hymns, no. 147, arr. Murphy; “Come unto Jesus,” *Hymns*, no. 117, arr. Murphy; “Hark, All Ye Nations!” *Hymns*, no. 264; “I Know That My Savior Loves Me,” Creamer and Bell, arr. Murphy; “I Need Thee Every Hour,” *Hymns*, no. 98, arr. Wilberg.

A Tauraoi Maroro ibukin te Maungatabu

Ni karekei maroro ibukin te maungatabu ni kabuta n te aonraain inanon taetae aika mwaiti, nakon conference.lds.org ao rinea te taetae. A tauraoi naba maroro ianon te Gospel Library mobile app. N ae kabuta inanon onoua te wiiki imwiin te maungatabu ni kabuta, te witeo n te Taetae n I Matang ao te rawebwana ni buoka aron te ongoraa a tauraoi n te tienta n tibwatibwa. Te rongorongon ianon te maungatabu ni kabuta n teina ae kona n uki ibukiia membwa akea aki toamau e tauraoi n.ChurchofJesusChrist.org.

Iaon Tinanikuna

Mai moa: Tamnei iroun Leslie Nilsson.
Mai buki: Tamnei iroun Matthew Reier.

Tamnein te Maungatabu

Tamnei i Salt Lake City a raweaki iroun Cody Bell, Janae Bingham, Mason Coberly, Randy Collier, Weston Colton, Ashlee Larsen, Leslie Nilsson, Matthew Reier, ao Christina Smith.

**MEEI 2019 UAORIUM 22 NAMBWA 3
RIAONA 18605 859**

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiaa Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beretitenti: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Eteta: Randy D. Funk

Taan Ibuobuoki: Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Donald L. Hallstrom, Larry S. Kacher, Erich W. Kopischke, Lynn G. Robbins

Manatia n Tarekita: Richard I. Heaton

Tarekita n Ware: Allan R. Loyborg

Manatia ni Bitinini: Garff Cannon

Manatia n Eteta: Adam C. Olson

Kauoman ni Manatia n Eteta: Ryan Carr

Kauoman n Tia Ibuobuoki ni Boreeti: Camila Castrillón

Koroboki ao te Tiim n Tiribure: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Tadd R. Peterson

Tiim ni Korobanna: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinkley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorst

Intellectual Property Coordinator: Collette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Tiim ni Karaobwai: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marrisra M. Smith

Imwaain te Marooro: Joshua Dennis, Ammon Harris

Tarekita ni Boreeti: Steven T. Lewis

Tarekita n Tiwibatbwa: Troy R. Barker

Ibukin kabwakamwane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongong ke kawara ana tabo n tiwibatbwa am Ekaretia i aon abam. Ma tiaki ti ngaia ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baekiti (Fax): (686) 22-462. Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibe, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tianti n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaai aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org; ni meerinna nakon te *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwat" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maekatiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Atirantika, Angkare, Armenia, Arobania, Baoroakaeria, Biiti, Binran, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Eitonia, Greek, Ionitia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Rativia, Rituana, Romaniaia, Rutia, Swahili, Taai, Taiti, Takaroko, Tamoaa, Tenimwaka, Tiabaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tiekoo, Tirowenia (Slovenia), Tiwiten, Tonga, Ukureinia, Urdu, ao Vietaemaen. (A kakaokoro tain taian taetae nako.)

© 2019 man Intellectual Reserve Inc., A kawakina inomatana ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiaa aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Te Kariaia ibukin anaan te Rongorongong: Man ae kamataki ikai, bwa anne e kaewei bwaai man te *Riaona* ibukin kabonganana irouna, ma man aki karekewane iai (ni ikotaki ma wewete n te Ekaretia). Te kariaiakaki e kona n anak. Tamnei ibukin Bwaai n reirei aki kona ni kaobiaki ngkana iai totoko aika kaotaki ni banna ni korotannei. Titiraki ibukin te kariaia a riai ni kanakoaki nakon te Intellectual Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada: May 2019 Vol. 22 No. 3 LIAHONA (USPS 311-480) Kiribati (ISSN 1096-5130), is published six times a year (January, April, May, July, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS

(see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Intekiti ibukiaa Taan Taetae

Andersen, Neil L., 34

Ballard, M. Russell, 28

Bednar, David A., 101

Callister, Tad R., 85

Christofferson, D. Todd, 81

Clark, Kim B., 54

Cook, Carl B., 51

Cook, Quentin L., 76

Craven, Becky, 9

Eubank, Sharon, 73

Eyring, Henry B., 22, 58

Gong, Gerrit W., 97

Hales, Brook P., 11

Held, Mathias, 31

Holland, Jeffrey R., 44

Homer, David P., 41

Jergensen, Kevin R., 27

McKay, Kyle S., 105

Nelson, Russell M., 67, 88, 111

Oaks, Dallin H., 26, 60, 91

Rasband, Ronald A., 107

Renlund, Dale G., 70

Soares, Ulisses, 6

Stevenson, Gary E., 47

Uchtdorf, Dieter F., 15

Villar, Juan Pablo, 95

Wada, Takashi, 38

Waddell, W. Christopher, 19

Intekiti ibukin Atuun

Rongorongong

Akoi, 105

Ana Boki Moomon, 51, 81

Anga karea, 60

Christofferson, 6, 28, 76

Arona mairoun te Atua, 60

Ataibwai, 31, 41

Babaire ni kamaiu, 60

Berita aika Tabu, 9, 54, 73,

88, 101

Bitaki, 67

Burabeti, 34

Butimwaeaki, 73

Ibuobuoki, 19

Iesu Kristo, 6, 19, 22, 28,

34, 38, 44, 54, 67, 73, 81,

85, 88, 91, 95, 97, 101,

105, 107

Ikotakia, 81, 97

Iotebwa Timiti, 22, 85, 101

Kabwarabure, 22

Kainaomataaki, 105

Kairaki n te Tamnei, 31, 41

Kakabwaia, 70, 105

Kakai, 15

Kakoauan te Bwai ae Tamaroa

ae na Riki, 6, 91, 105

Kamatebwaia, 6, 28, 101

Kamatebwaian booki aika a

tabu, 38

Kaongora, 76

Karietataaki, 88

Katabuaki, 58

Kimwareirei, 28, 60, 88

Koaua, 107

Koaua, 34, 107

Kooram n te nakoanibonga,

47, 51

Maiu n tamnei, 70, 47, 95, 107

Mataniwi n te Ekaretia, 58

Mate n Tamnei, 85

Motikitaeka, 91, 111

Mwakuri n iraora, 51

Mwakuri n te tembora, 76,

81, 101

Mwakuri ni Kamaiu, 44, 85,

91, 97

Mwakuri ni mitinare, 15, 22,

51, 76, 95

Mweenga, 22, 101, 107

N riki bwa ana reirei Iesu, 6, 9,

15, 28, 47, 54, 67, 107, 111

Nakoanikaro, 22, 58

Ongotaeka, 70

Ootan Kristo, 73

Otenanti, 85, 88

Rairaki, 19, 31, 38

Rairannano, 22, 67, 73, 85, 91

Raoi, 28

Reirei, 19, 28, 54, 97

Reirei n Taabati, 101

Rinerine, 60

Rongorongon ngkoa te utu,

76, 81

Taotaonaki n nano, 70, 105

Tataro, 11, 22, 58, 70

Taun Temanna, 38

Te Atua te Tama, 11

Te Kaaitara, 34, 73, 85

Te Kaotioti, 31, 38, 41

Te kariiri, 47

Te karinerine, 44

Te Katauraoi, 101, 107

Te Katoto, 6

Te Kauaoki, 81

Te Kukurei, 9, 22

Te Mangauti, 81, 91

Te Mate n rabwata, 85

Te Mwakuri ni Kamarurung, 19

Te Mwengaroai, 105

Te Nakoanibonga, 54, 58, 67

Te Nakoanibonga ae te Aaron,

19, 47, 51

Te Nakoantari, 51

Te Ninikoria, 15

Te Onimaki, 6, 22, 34, 58, 70,

95, 107

Te Taabati, 28

Te Tamnei ae Raairoi, 22, 31,

38, 41

Te Tangira, 11, 15, 22, 28, 58,

73, 76

Te Toa, 44

Te Utu, 34, 58, 76, 88

Tembora, 22, 111

Baika a Rine Tarakiia n te ka 189 ni Maungatabu ni Kabuta n te Ririki

N te tai are e kamatoaaki iai Beretitenti Russell M. Nelson bwa te beretitenti n te Ekaretia, e mwaiti bitaki aika a kakawaki ake a tia ni katanoataaki n te maungatabu ni kabuta.

Ngaia are e bon riai irouia membwa bwa a na kantaningai bitaki aikai n te maungatabu aei. Ma e boboto aia taratara mataniwi n te Ekaretia iaon te aekaki ni bitaki ae kaokoro—te bitaki are e kona te Tia Kamaiu ni mwakuri ma ngaira n tatabemaniira.

Ana Bubuti te Burabeti

“Ngkana Iesu e tuangai ma ngkoe bwa ti na ‘rairi nanora,’ E kaaira bwa ti na bitaki,” e taku Beretitenti Nelson.

“... Ataia bwa tera ae *tuukiko* man te rairannano. Ao imwiina, bitaki! Raira nanom! Ngaira ni kabane ti kona ni karaoa ae tamaroa ao tamaroa riki nakan are mai imwaaina.”

- Wareka ana kakao Beretitenti Nelson n rairi nanona (iteraniba 67).
- Ibukin riki rongorongona bwa ti na kanga ni kakukureira ibukin

kakabwaia man te rairannano, tarai maroro mairouia:

- Beretitenti Dallin H. Oaks (iteraniba 91)
- Beretitenti Henry B. Eyring (iteraniba 22)
- Tad R. Callister (iteraniba 85)

Bitaki n te Ekaretia

Angiina taan taetae a maroroakin taekin bitaki ake a katanoataakimai imwaaina mai imwaaina. E kaungaira Beretitenti M. Russell Ballard bwa ti na aki kabuaa “te tamnei n te kantaninga ibukin bitaki aikai . . . n te kukurei ibukin bitakiia.”

- Wareka ana kakao Beretitenti Ballard ni kabotoi ara taratara iaon koaua aika bebete ibukin te euangkerio (iteraniba 28).
- Reirei mairoun Unimwaane Jeffrey R. Holland aron bairean bitakin te boowi ni katamaroa ara taratara iaon te toa (iteraniba 44).
- Kakaea mairoun Unimwaane David A. Bednar mwiin te taratara ae kantaningaaki iaon te reirei ae

boboto n te mweenga (iteraniba 101).

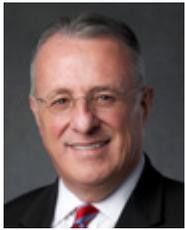
- Taraa te rinan ae kauarekekeai ibukin bitaki ake a katanoataaki n te tai are e kamatoaaki iai Beretitenti Nelson bwa te Beretitenti, ao iangoa oin te kantaninga iai n te tamnei (iteraniba 121).

Tembora aika a Boou ao n Onobwaiaki

Beretitenti Nelson e kaina te maungatabu man katanoataakin tembora aika a boou ao bitaki aika a korakora ake a baireaki ibukin tembora ake n aia tai-bwaeoniiia. Ma e katuruturuu kainnanaon te kaboouaki i bon iroun te aomata. “Ti na kabooui maiura rinanon ara onimaki ao n onimakina-na,” e taku.

- Taiaoka wareka ana maroro ni kainiin Beretitenti Nelson (iteraniba 111).
- Kakaei rinan ibukin tembora aika a boou (iteraniba 124).
- Reiakina riki taekan taian babaire ibukin Salt Lake Tembora n ChurchofJesusChrist.org/go/05194. [Ibukin taetae, kabongana news. ChurchofJesusChrist.org.] ■

Te Teterē Ingabongin te Kaonobong

IROUN UNIMWAANE ULISSES SOARES
Man te Kooram n Abotoro n te Tēngaun ma Uoman

N na Kanga n Oota?

*Ngkana ti aki manikangare, ma nanora, ae matoa
ao ae koaua n reireia ana euangkerio Iesu Kristo,
anga reirei aikai a na kona ni bitii naano.*

Tariu ao mwaaneu, ti kukurei ni manga ikotaki ikai n te maungatabu aei n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira iaan ana kairiiri ara burabeti, Beretitenti Russell M. Nelson. I kakoaua nakoimi bwa e na reke ara tai n ongora bwanaan te Tia Kamaiu rinanon aia reirei naake a tata-ro, a anene, ao n taetae ibukin kainnana n ara bong n te maungatabu aei.

N aron ae koreaki n ana boki Makuri, Biribo are te Mitinare e taekina te euangkerio nakon te Itiobia are te unaki are e kawakin ana bwai te ueanaine mai Itiobia.¹ Inanon okina n taro-mauri mai Ierutarem, e wareware n ana boki Itaia. Ni kairaki iroun te Tamnei, e roko Biribo ni kaaniia ao n ongo ngke e wareka te burabeti ae Itaia, ao e taku, Ko ota bwa tera ane ko warekia?

“Ao e taku [te iunaki], N na iranna n, ataia ao akea ae na reireiai? . . .

“Ao Biribo e kaurea wina, n taekina Iesu nako ina, ni moa ni kaotia ni mwa-koron naba te Baibara anne.”²

Te titiraki are e tabekia te mwaane ae te I-Tiobia bon te kauring ibukin te kaetieti mai karawa ni bane ni ukora te reirei ao n reiakina ana euangkerio Iesu Kristo i bon imarenara.³ N te koaua, n te marooro n te kamatebwai ao n reireia te euangkerio, n tabetai titebo ngaira

ma te I-Tiobia—ti kainnanao ana ibu-obuoki te tia reirei ae kakaonimaki ma ni kairaki, ao n tabetai titebo ngaira ma Biribo—ti riai n reireiniia ao ni kakora-koraia tabeman n aia tai n rairaki.

Oin ara kantaninga ngkai ti ukora te reirei ao n reireia ana euangkerio Iesu Kristo e riai ibukin karikirakean ara onimaki iroun te Atua ao n Ana baaire ni kakukurei mai ieta ao iroun Iesu Kristo ao Ana karea ni kamaiu

ao ni karekea te rairaki ae reitinako. Karikirakean te onimaki n aron aei ao te rairaki a na buokiira ni karaoi ao ni kawakin berita aika tabu ma te Atua, n aron kakorakoraakin nanora n iriira Iesu ao karekean te bitaki ae koaua n te aro n tamnei inanora—n taekana teuana, ni bitiira nakon te aomata ae boou, n aron are e reireia te Abotoro ae Bauro n ana reta nakoia I-Korinto.⁴ Te bitaki aei e na anganiira te maiu ae kakukurei riki, ae nakoraoi ma te marurung ao ni buokiira ni kateimatoa te nonori ae akea tokina. Tiaki naba aio ae riki nakon te iunaki ae te I-Tiobia imwiin ataakin te Tia Kamaiu irouna ao n rairaki nakon Ana euangkerio? E taku boki aika tabu bwa “e wakina kawaina ni kimwareirei.”⁵

Te tua ni kamatebwaia ao n reireia te euangkerio i bon imarenara e aki boou, e a kaman kaokiokaki ma ni moan rongorongon te botanaomata.⁶ N te tai teuana ae onoti, ngke a mena Mote ma ana aomata i abaia tibuni Moaba ake a aoraoi imwaa in rokoia n te aba ni berita, e kairaki iroun te Uea bwa e na reireiniia ana aomata ni kaineti ma mwiokoia n reiakin berita ma tuua ake a tia ni karekei mairoun te Uea ao n reireiniia kanoaia,⁷ bon angiina mai buakoia a tuai n rinanon Taari ae Uaura ke te kaotioti ake a kanakoaki iaon te Maunga ae Tinai.

n tataro ibukin mweeraoia, ao ni bubuti ana buoka te Uea n ataia bwa tera ae ko na karaoia ao n taekinna. Ni kukurei ni koaua ma ngaiia inanon aia tokanikai; ko na riki bwa raoroaia ao tarai tamaroia. Ti riai n aki kabwarainanora mairouia ma ti na kawakina ara reitaki ma ngaiia. Tai kaitaraiia ke ni motiki taekaia. Tii tangiriia! Te taetae ni kaikonaki ibukin te nati are e bakatae e reireiniira bwa ataei ngkana a ataa raoi aia kaangaanga, a tangiria ni kan oki nakon mweengaia. Ngkana e riki anne nakoia ake ko tangiriia, kaona nanomi ma te nanoanga, naako kawariia, baraki iaon roroaia, kaboria ma ngaiia, n aron are e karaoia ana karo te nati are e bakatae.²⁰

N te kabane, kateimatoa maiuakinan te maiu ae tau, ko na riki bwa te katooto n te bwai are ko kakoaua, ao ni kaaniko ma ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo. E ataia ao e oota n rawawatara ae korakora ao marakira, ao E na kaka-bwaiami konabwai ao ami anganano nakoia natimi ngkana tiaki n te maiu aei, n te maiu are imwiina. Uringnga, tariao mwaaneu, n taainako bwa te kaantaninga bon mwakoron te babaire ae kakawaki n te euangekerio.

Rinanon ririki aika a mwaiti ni beku n te Ekaretia, I a tia n nooriia membwa aika a kakaonimaki ake a teimatoa ni maiuakin reirei aikai inanon maiuia. Aei e koaua n aron te tina ae e aki iein are I aranna bwa “Mary.” Ae kananokawaki, Mary e rinanon te raure ae kauruaki nano. N te anne inanon maiuna, e ataia Mary bwa ana babaire aika kabanea

ni kaangaanga ni kaineti ma ana utu a riki bwa maiuia n te aro n tamnei. Te tataro, kamatebwaian boki aika tabu, te aki mamatam, te nanako n taromaui ao te nanako n te tembora a teimatoa ni kakawaki irouna?

Mary e kakaonimaki n taainako, ao n te tai ae kaangaanga anne inanon maiuna, e baireia bwa e na teimatoa ni kakaonimaki n te bwai are e ataia bwa e koaua. E karekea te korakora n “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” are, mai buakon mwaitin reirei aika a nakoraio, ae reiakinaki bwa iai tabeia kaaro ae tabu ni kaikawaia natiia n te tangira ao te kororaio n reireiniia bwa a na kawakin ana tua te Atua n taainako.²¹ E reitinako n kakaie nako ibukin ana kaeka te Uea ao n tibwauai ma natina aika aman ni katoa tain aia bootaki n utu. A marooroakina te euangkerio n te tai ae mwaiti ao n tibwauai baike a rinanona ma aia koaua i bon imarenaia.

N aki tabe ma te rawawata are a rinanona, natina a karikirakea tangiran ana euangkerio Kristo ao nanoia ni kan beku ao n tibwauaia ma tabeman. Teniman mai buakoia a karaoa aia mwakuri ni mitinare ae bwanin taina ma te kakaonimaki, ao are te bina e beku ngkai i Amerika Maiaki. Natina te aine ae te karimoa, ae I rangi ni kinaa, e a tia n iein ae e matoatoa ana onimaki, e tibwauaia, “I aki nama-kinna ae tii tinara ni kaikawaira bwa e memena te Uea n taainako inanon mweengara. Ao ngkai e kaota ana koaua tinau nakoira Ibukina, ti moanna

n rairaki nakoia ma oin ara titiraki. I kakaitau bwa e kaota nakoira aron kakawakin te euangkerio ma maiuakinana inanon maiura.”

Tariao mwaaneu, te tina ae tamaroia aei e kona ni karaoa mweengana bwa te tabo n reirei n te aro n tamnei. Ae ti te arona ma ana titiraki te I-Tiobia nakon Biribo, Mary e titirakinna i bon irouna n te tai ae mwaiti, “A na kanga natiu n reiakinna ngkai bon tii te tina ae riai ni kairiia?”

Raou aika a tangiraki inanon te euangkerio, I kakoaua nakoimi bwa ngkana ti aki manikangare, ma nanora, ae matoa ao ae koaua n ukora n reiakina ana euangkerio Iesu Kristo ao n reirei imarenara ma te kaantaninga ae koaua ao iaan ana kairi te Tamnei, anga reirei aikai a na kona ni bitii naano ao ni kaungaa te nano ni maiu ni kaineti ma ana koaua te Atua.

I kakoaua bwa Iesu Kristo bon te Tia Kamaiu te aonaaba. Boni Ngaia te Tia Kabooa maiura, ao E maiu. I ataia E kaira Ana Ekaretia rinanoia Ana burabeti, taan mamata, ao taan kaotio-ti. I kakoaua naba nakoimi bwa e maiu te Atua, bwa E tangiriira. E tangiria bwa ti na Oki nakon mweengana—ngaira ni kabane. E ongo ara tataro. I kaota au koaua Ibukin koaua aikai n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Tarea Makuri 8:27.
2. Makuri 8:30–31, 35.
3. Tarea Reirei ao Berita aika Tabu 88:77–78, 118; 130:18–19; 131:6.
4. Tarea 2 I Korinto 5:17.
5. Makuri 8:39.
6. Tarea Mote 6:52, 57–58; Te Tua Kaua 4:5, 14; 5:1; Reirei ao Berita aika Tabu 43:8–9; 130:18–19; 136:32.
7. Tarea Te Tua Kaua 4:10.
8. Te Tua Kaua 4:1, 9.
9. Te Tua Kaua 4:40.
10. I-Ebeto 6:4; Enoti 1:1.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 93:40.
12. Russell M. Nelson, “Salvation and Exaltation,” *Riaona*, Meei 2008, 9.
13. Tarea Motiaca 3:9.
14. Tarea Ereman 5:12.
15. Tarea Ioane 1:38–39.
16. Tarea Ioane 6:35.
17. Tarea Ioane 16:13.
18. Tarea Ioane 14:26.
19. Tarea Makuri 8:37–38.
20. Tarea Ruka 15:20.
21. Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Meei 2017, 145.

IROUN BECKY CRAVEN
*Kauoman ni Kauntira n te Beretitenti ni Kabuta n te Bootaki
n Ataainaine*

Te Taratara Raoi ni kaitaraaki ma te Mamanikangare

*Ngkana ana kairoro te aonaaba e rikirake ni
butimwaea te buakaka, ti riai ni keiaki ma te
botumwaaka ni karaoi baike a na kariira ma te
kamanoaki nakon ara Tia Kamaiu.*

N te taina I noora te koroboki iaon te wintoo ae kangai, “Te kukurei, \$15.00.” I bon rangi ni kan ataia bwa mwaitira te kukurei are I kona ni kabooa ibukin \$15 ngaia are I nako ao n rin n nooria. Bwaai aika I noori bon bwaai aika boraai ao n rangi n tamaroa karaoaia ao bwaai ni kanuring—akea te bwai teuana ae I nooria are e kona n anganai kukureiu are e oti n te koroboki arei! Inanon ririki aika bati, I angoa te koroboki arei n te tai e mwaiti bwa e na kanga ni bebete karekean te kukurei ni baika a booraai ke aki teimaan. Ngkai membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, ti kakabwaiiaaki n ataia bwa e kanga ao e reke ia te kukurei ae koaua. E bon kuneaki ni maiuakinan raoi te euangkerio are e kateaki iroun ara Uea ao ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo, ao ni kekeiaki n riki n ai Arona.

Iai raoraora ae tangiraki ae te Intinia n te turein. N te bong teuana ngke e

kabuta te turein iaon kawaina, e noora te kaa n tei n te kawai are i moana. E waekoa n ataia bwa e bae te kaa ao n aki kona ni kitana kawain te turein. E waekoa ngkekei naba ni kabureika te turein, are e a karikii naba bureikin autin nako te turein are abwakina bon (1.21) te kiromiita i bukin te intin, ni uota te rawawata ae 6,500 te tan (5,897

metric tons). Bon akea te bwai ae e na kona ni kateaki iai te turein i mwain ae kuratina te kaa, ao e bon kuratinna. A tekeraoi aomata ake n te kaa, bwa a ongo te buu ni kauring man te turein ao a kitana te kaa i mwain ae kauntaba. Ngke e taetae te intinia ma te bureiti-man are e kakae rongorongong, temanna te aine ae un e kainetiia. E taku bwa e bon noora ni kabane te bwai ae riki ao imwina e taekinna bwa te intinia e aki naba *kataia* ni bita kawaina bwa e aonga n aki kuratina te kaa!

E ootara bwa, ngke arona bwa te intinia e a tia ni bita te kawai ao ni kitana kawain te turein n totokoa te kurati, ngaia ao a na turein ni kabane a na bua man kitanan kawain te turein ao butin te turein e na karina n toki. E tekeraoi bwa, bitini kawain te turein ake e buti iaona ana turein e kabutii ni kamatoaa nainain te turein nako mooa ni kaea te tabo are e nako iai n aki tabe ma te totoko are imwain kawaina. Ti tekeraoi bwa, ngaira naba ti mena iaon te kawai, kawain te berita are ti berita nako iai ngke ti bwabetioaki bwa membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E ngae ngke ti kona ni kaitara ma tabeua totoko iaon te kawai, te kawai aio e na kateimatoaira ni mwaing nako mooa nakon tokira ae akea tokina are bon kanuangara ngkana ti teimatoa i aona.

Te mi ni burabeti iaon te kai ni kamaiu e kaotia nakoira bwa e kanga mwiin te aki tarabwai ni kairiira nako man kawain te berita. Iangoia bwa te kai ae te biti ao te kawai ae eti ma n irariki, ke kawain te berita, are e

kaeineti *nakon* te kai ni kamaiu, ike ni kabane kakabwaia ake a katauraoki iroun ara Tia Kamaiu ao Ana Mwakuri ni Kamaiu a tauraoi nakoia ake a kakaonimaki. Ae nooraki naba n te mi ni burabeti bon te karaanga n ran are tei ibukin te kammaira. Koroboki aika tabu a kabwarabwaraa bwa te karaanga aio e “raanga nako” n te kawai aei ma e ti “uakaan” ma te kai, ao e aki *toma* nako iai. E onrake te aonaba n taian kamangaongao ake a kona n burebureia ake a rineaki, ni karikiia bwa a na aki tarabwai ni maiuakinan aia berita—ngaia are e kairiia nako rarikin te kai, ao tiaki *nako* iai. Ngkana ti aki taratara raoi ni maiuakinan raoi ara berita, n tokin te tai ara waaki n aki tarabwai e na kairiira nakon kawai aika aki ataaki taekia ke n raoniia naake a tia ni kaaina te kateitei ae moan te korakora ma ni buubura. Ngkana ti aki taratara raoi ti na kona ni bwabwa i nanon te karaaanga are kammaira.¹

Iai te kawai n taratara raoi ao n aki tarabwai ni karaon bwaai nako, n ikotaki ma maiuakinan te euangkerio. Ngkai ti iango ara mwioko nakon te Tia Kamaiu, ti taratara raoi ke ti aki tarabwai? Ibukina bwa iai arora n rabwata, tiaki n tabetai ae ti kanuui arora, ao n tabetai ti taekini ara mwakuri bwa a mena i *nuuka*, ke renganan te raoiroi ma te bwai ae aki rangi n raoiroi? N te tai are ti taekina iai, “e ngae n anne,” “ti ngkana,” ke “ma” ngkana ti taekin aikai ni kaeineti ma aia reirei ara taan kairiiri aika burabeti ke maiuakinan raoi te euangkerio, ni koauana ti bon kangai, “Te reirei anne bon tiaki ibukiu.” Ti kona ni kanuui arora nako, ma te koaua bon, *akea te kawai ae eti ibukin karaon te bwai ae kairua!*

Te botoniango ibukiiia kairake ibukin 2019 e anaaki man Ioane 14:15, ike e reirei iai te Uea: “Ngkana kam tangirai, ao kam na tou mwini au tua.” Ngkana ti tangiria n aron are ti taku, ti kona ni kaota te tangira anne man karakaan riki ara taratara raoi ni maiuakinan Ana tua nako?

Te taratara raoi ni maiuakinan te euangkerio e aki nanonaki kaetan angan bwaai ke n ae rangi n riao. Nanona raoi bon iangoan ao karaon

baik a riai ngkai ngaira n tabera bwa ana reirei Iesu Kristo. Ngkai ti iango te kaokoro imarenan te taratara raoi ao te aki tarabwai ni maiuakinan te euangkerio, aikai tabeua iango ake a kona n taraaki:

Ti taratara raoi inanon ara nebo-nebo n te bong ae te Tabati ao n ara katauraoi n anaa te toa ni katoa wiiki?

Ti kona riki ni karaoa raoi ara tataro ma ara kamatebwai ni koroboki aika tabu ke ni katabea riki nanora ma *Nakomai Iriirai—Ibukiiia Aomata n tatabe-maniia ao Utu?*

Ti taratara raoi inanon ara nebonebo n te tembora, ao ti maiuakini ma te iango ao te motinnano ara berita aika tabu ake ti karaoi n te bwabetito ao n te tembora? Ti taratara raoi n aron taraakira ao a tararaoi oneara, riki n taabo ao ni baik a tabu? Ti taratara raoi n aron kamananaan ara kunnikai man te tembora aika tabu? Ke aron tein kunnikai n te aonaaba e anga te kawai ae aki taraaraoi?

Ti taratara raoi n arora ni buokiia tabeman ao n arora ni kakoroa nanon nakoara n te Ekaretia ke akea raoi nanora ao ti aki tarabwai ni weteara ngkai ti na beku?

Ti tarai raoi ke ti aki tarai raoi baike ti wareki ao baike ti matakuakin n te TV ao iaon ara tareboon? Ti taratara raoi inanon ara taetae? Ke ti kukurei ni baik a aki karinerine man kammaira?

Te boki ae *Ibukin kakorakorakiiia Kairake* iai i nanona koaua ake, ngkana a iraki raoi, ao a na karokoa te

kakabwaia ae bati ao ni buokiira n teimatoa ni kawain te berita ae tabu. E ngae ngke e koreaki ibukin karikirakeia te roronrikirake, koaua ake i nanona a aki bane taia n te tai are ti kitana iai te Bootaki n Ataenimwaane ke te Bootaki n Ataenaine. Bon ibukira n tatabemaniira nako n taainako. Manga rinanoan koaua aikai a kona ni karekei riki tabeua kawai ake ti kona riki iai n taratara raoi ni maiuakinan te euangkeiro iroua.

Ti aki kabwakai kateira bwa ti aonga n tatangiraki irouia tabeman ke ni kamwengaraoa riki temanna. Ngaira bon ana reirei Iesu Kristo, ao ibukin anne ti waaki i nanon boutokakiia tabeman, tabekaia rake nakon te tabo ae rietaata riki, man tabu ike a na kona naba iai ni karekei kakabwaia aika a bati.

I kaaira ngaira ni kabane bwa ti na ukora ana kairiiri te Tamnei ae Raoiroi n ataia bwa tera bitaki ake ti kainnanoi ni karaoi i nanon maiura bwa ti aonga ni maiuakinii ara berita aika tabu. I bubuti naba nakoimi bwa kam na aki momotikitaeka nakoia tabeman ake a mwananga naba n te kawai aio. “Bon au bwai te motikitaeka, e taku te Uea.”² Ti mena n te waaki n rikirake ao ni bitaki.

Te karaki n ana Boki Moomon are karakinaia aomata aika kitana te aro aika Ameritinaite e bon kakaongora nakoia. N te aro bwa a na ataia aomata bwa a aikoa irekereke ma Iesu Kristo ao Ana Ekaretia, a karaoa te kanikina ae onoti are te uraura iaon ramwaia bwa e na nooraki irouia aomata nako.³ Ni kaitaraan anne, ao ngkai ngaira ana reirei Iesu Kristo, tera are ti na kanikinaeira iai? A kona tabeman ni kai noora Tein tarakina ni moara ao n ataia bwa antai ae ti katerea n ara mwakuri aika raraoi ni maiura?

Ibukina bwa ngaira aomata aika beritanaki ti aki kantaningaki bwa ti na boraoi ma te aonaba ni kabanea. Ti a tia n aranaki bwa “te botanaomata ae itiaki”⁴—aio bon te taeka ni karinerine! Ngkana ana kairoro te aonaaba e rikirake ni butimwaea te buakaka, ti riai ni keiaki ma te botumwaaka ni karaoi baike a na kairiira ma te kamanoaki

nakon ara Tia Kamaiu, ni katabea nanora n ara berita aika tabu ao n aki tabe n ana waaki nako te aonaaba.

Ngke I iangoa karekean te kukurei ae teimatoa, I nooria bwa n tabetai ti bon rinanoi naba ara rinerine aika bure. Taian bubu n nang aika roo a na bon roko ngkai ti mwananga iaon kawain te berita ae tabu. Te kariiri ao te aki tarabwai e kona ni karaurau ni bita kawaira nakon baika aki raoiroi n te aonaaba ao n raroa nako man kawain te berita ae tabu. N taai ake a kona n riki aikai, ara burabeti ae tangiraki, Beretitenti Russell M. Nelson, e a tia ni kaumakiira bwa ti na oki rikaaki nakon kawain te berita ae tabu ao ni katawea karaoan aei. I karabwarabwa ibukin ana bwaintangira te rairannano ao ibukin mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu.

E kanganga maiuakinan te maiu ae kororaoi. Ti temanna te aomata are e kona ni maiu n ae kororaoi ngke e mena n te aonaaba ae te teretio aio. Ngaia bon Iesu Kristo. E ngae ngke ti aki kororaoi, tariu ma mwaaneu, ti kona n tau: n tau n anaa te toa, n tau ibukin ana kakabwai te tembora, ao n tau ni karekea te kaotioti ae onoti.

E kakoaua te Uea Beniamina n taian kakabwai ao te kukurei are a reke irouia naake a taua ma nanoia n ira te Tia Kamaiu: “Ai moarara riki, I tangiria bwa kam na iangoa te kaka-bwai ma te aro ni kukurei irouia ake a kaawakin ana tua te Atua. Bwa taraia, a kakabwaiaki ni bwaai ni kabane, n te maiu n rabwata ao n tamnei; ao ngkana a teimatoa ni kakaonimaki ni karokoa te toki ao a na butimwaeaki mai karawa, ao a na maeka ma te Atua n te aro ni kukurei ae aki totoki.”⁵

E kona ni kabooaki te kukurei n \$15? E bon aki. Te kukurei ae nano man teimatoa e roko man nanom ni koaua ao te taratara raoi ni maiuakinan ana euangkerio Iesu Kristo. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa 1 Nibwaai 8; 15.
2. Moomon 8:20.
3. Taraa Aramwa 3:4.
4. 2 Betero 2:9.
5. Motiaea 2:41.

IROUN UNIMWAANE BROOK P. HALES
Man te Itingaun

Kaekaakin te Tataro

E atai arora te Tama, baike ti kainnanoi, ao e na buokiira n ae kororaoi.

Te reirei ae kakawaki ao ni karaunano n Ana euangkerio Iesu Kristo bwa bon iai Ana tangira ae kororaoi Tamara are i Karawa ibukiia Natina. Ibukin te tangira ae kororaoi anne, E kakabwaiira tiaki ti ibukin are ti kantaningaia ao ni kainnanoia ma e bon kaineti naba nakon Wanawanana ae akea tokina. N taekana ae bebete n aron are e taekinna te burabeti Nibwaai, “I ataia ae [Te Atua] e tangiriia natina.”¹

Teuana iteran te tangira are e kororaoi anne bwa Tamara are i Karawa e irekereke inanon maiura, e ngae ngke tao ti aki ataia ke ni mataata iai. Ti ukora ana kairiiri ao ana ibuobuoki mai ieta te Tama rinanon te tataro ae koaua,

are nako man te nano. Ngkana ti maiuakinii berita ake ti karaoi ni kabanea ara kona n riki n ai aron te Tia Kamaiu, ti katauaki bwa ti na kakarekei² kairiiri aika a raanga mai ieta rinanon ana kairi ao ana kairiri te Tamnei ae Raoiroi.

Ti reireinaki ni koroboki aika tabu: “Ba E atai baika a riari ba kam na anganaki Tamami, ngkana kam tuai ni butia,”³ ao E “atai bwaai ni kabane, bwa a kaoti bwaai ni kabane i [Matana].”⁴

Te burabeti ae Moomon bon te katooto n aei. E aki tiku ni maiu n noora mwiin ana mwakuri. Ma e ataia bwa te Uea e karaua ni kairia ni karaoan aei. Ngke e karekea te kairi bwa e na booti ana bwaatua Nibwaai aika a uarereke

ma ana rekooti, e koroia Momoon: “Ao I karaoa aio ibukin te waaki ni wanawana; bwa e a tia ni wirikirikiaki nakoiu, n aron ana mwakuri Tamnein te Uea are e mena inanou. Ao ngkai, I aki kona n atai kanoan bwaai aikai ni kabane; ma e atai bwaai ni kabane aika a na roko te Uea; mangaia ae e mwakuri inanou bwa N na karaoa are nanona.”⁵ Ma e ngae ngke Momoon e aki ata ae ana bua baan koroboki ake 116, e atai te Uea ao e katauraoa te kawai n tokanikai iaon te aeka n totoko anne i mwain are e na riki.

E atai arora te Tama, baike ti kainnanoi, ao e na buokiira n ae kororaoui. N tabetai te buoka anne e a roko naba n te tai ae waekoa ke tao i bon i mwin naba are ti bubuti buokara mai ieta. N tabetai nanora aika a nano man kororaoui a aki kaekaki n aron are ti kantaningaia, ma ti kunea bwa te Atua iai kakabwaia ake e katauraoui ibukira aika a korakora. Ao n tabetai baike a raoiroi ake ti tangiri aki koro nanoia n te maiu aei. N na katereterea rinanon teniua taian rongorongoa aika a kakaokoro te kawai ae Tamara are i Karawa e na kaekai ara tataro aika a nano Nakoina.

E weteaki natira te mwaane ae te bina bwa e na beku bwa te mitinare n te France Paris Mition. Inanon te kakatauraoui ni beku, ti airi ma ngaia ni karekei baike a kainnanaoaki n aron ana kabarakai, ana kooti, neketai, ao tiaokiti, ao te kunnikai ae marairai ibukin te mwaitoro. Te kaangaanga, bwa te kunnikai ae mwarairai ibukin te mwaitoro bon akea

ana tiaaiti are e tangiria iai. Ma e ngae n anne, te tia bobwai n te titoa e taekinna bwa ae e na roko te kunnikai anne inanon tabeua te wiiki mangkai ao e na kanakoaki nakon aia tienta ni kataneia i mitinare i Provo imwain nakon natira nako Buranti. Ti kabwakaa boona ao tia aki manga tabe iai imwin anne.

E kaea te tienta ni kataneia i ibukia i mitinare natira inanon Tuun, ao te kunnikai ae mwarairai ibukin te mwaitoro e nikiraki tabeua te bong imwain mwangana ni kitana te tabo n Aokati. E aki kataua iaona te kunnikai ma e a kabaitia naba ni karinna ibuakon ana kunnikai ni mwananga ma ana bwai ake tabeua.

Ngke e a uakaan tain te kamwaitoro i Paris, n te tabo are e beku iai natira, e kororeta nakoira bwa e anaa te kunnikai ae mwarairai ibukin te kamwaitoro ao e kataua i aona ma e kunea bwa e rangi ni uarereke. Ngaia are ti a manga karina ana mwane riki inanon ana akaunti n te bangke bwa e aonga ni kabooa ana kunnikai ni kamwaitoro i Paris, ao e bon karekea. Ma te aki rau n nano, I kororeta nakoina ao n tuangnga bwa e na anganako te moan kunnikai ni kamwaitoro ngkai e aki kona ni kabongana.

Ti karekea rimwi te i-meeri aei mai irouna: “E a bon riao kamaririn te tabo aei. . . . Ai aron ae e rinnako te ang rinanon rabwatara, e ngae ngke au kunnikai ae mwarairai ibukin te mwaitoro e rangi n tikiraoui ao ni maten. . . . I anganako are teuana arei

nakon [temanna te mitinare n ara auti] are e taku bwa e a kaman tia n tatataro bwa e na reke te anga ae e na reke ana kunnikai ni kamwaitoro ae raoiroi. E a bon tibwa rairaki tabeua te ririki ao bon ti ngaia ma tinana . . . ao mitinare ake a bwabetitoia ake ngaia ma tinana ake a boutokaia n ana mition ngaia are te kunnikai ni kamwaitoro anne bon kaekaan te tataro, ngaia are I rangi ni kukurei ibukin anne.”⁶

E atai Tamara are i Karawa bwa te mitinare aio, are e beku i Buranti tao 6,200 te maire (10,000 km) raroana ma mweengana e na rangi ni kainnanao te kunnikai ae mwarairai ibukin te kamwaitoro ae boou ibukin te kamaitorotoro i Paris ma te mitinare aei akea ana mwane ae e na kona iai ni kabooa teuana. E atai naba Tamara are i Karawa bwa natira te mwaane e na butimwaea ana kunnikai man te titoa ni kunnikai i Provo, Utah, te kunnikai ae mwarairai ibukin te kamwaitoro ae e na rangi ni uarereke. E atai bwa mitinare aika uoman aikai a na uaia ni beku i Paris ao te kunnikai ni kamwaitoro bon kaekaan ana tataro ae nanorinano ao n nano te mitinare ae iai kainnanona.

E reirei te Tia Kamaiu:

“Tiaki a kabooaki uoman te tibaron te aba-bene? ao e bon aki bwaka i aontano temanna n aikai ngkana e aki ataaki iroun te Tama.

“Ma a bane naba ni warekaki iranatumi.

“Ma ngaia ae kam na tai maku, bwa kam bongana riki nakoia Tibaro aika bati.”⁷

Inanon waaki tabeua, ngkana nanora aika a kororaoui a aki kaekaaki n aron are ti kantaningaia, tao anne ni koauana bon ibukin kakabwaiara. Te katooto, Iotebwa are natin Iakobwa e bati n nanobwiaki ao n ribaaki irouia tarina n te aro are a bairea tiringakina. Ma a manga aki, ma a kabonakoa bwa te toro nako Aikubita.⁸ Ngkana e tia te aomata temanna n namakinna bwa e aki kaekaaki ana tataro n aron are e kantaningaia, tao boni Iotebwa. Ni bon koauana, e teretere bwa te bwai ae aki raoiroi are e riki nakoina e karekea te kakabwaia ae bati nakoina ao e kamaiuia ana utu man te baki. Rimwi, imwiin

rikina bwa te tia kairiiri ae onimakinaki i Aikubita, ma te onimaki ae korakora ao te wanawana e taku nakoia tarina:

“Ao ngkai kam na tai raraoma, ao tai un iroumi, ngke kam kaboai ngkoa nako ikai: bwa E kanakomaiai te Atua imwaimi bwa na kamaiua te aba.

“Bwa ai ua ririki ririkin te rongo iaon te aba aei ngkai: ao ai ti nima ririki ae e na aki karau te aba iai, ao e na aki tai te aba.

“Ao E kanakomaiai te Atua imwaimi bwa N a kawakingkama ba nikira i aonaba, ma ni kamaiui ngkama n te kamaiu ae kakanato.

“Ma ngaia ae tiaki ngkama aika kam kanakomaiai, bwa te Atua.”⁹

Ngke e mena n te kuura, natira te mwaane ae te ikawai e kateirakeaki n te mwakuri ae e rangi n tamaroa ae e itera n tai iai are e kona n reke tikuna iai bwa ana mwakuri ae matoa, imwin ana anga beeba. E mwakuri korakora n te mwakuri aei inanon aua te ririki, e rikirake n rangi ni mwatai iai, ao e kari-neaki irouia raona ni mwakuri ma ana tia kairiiri. Ni banen ana kaua n ririki n reirei, n aron ae kanga e a kaman baireia te Atua ibukina (ae anne n ana taratara natira) e a reke te mwaawa n te mwakuri ao bon ngaia te moan ae e taraki nako iai, ao ni kabane te taratara ao te katautau bwa, boni ngaia, ae e na reke te mwakuri irouna.

Ma, e bon aki kateirakeaki. Akea mai ibuakora ae e ota iai. E a tia n rangi ni katauraioia, e raoiroi ana intawiu, bon te kabanea ni konabwai, ao n tia n tataro ma te kantaninga ae korakora ao te ingai-nga! E bon bwara nanona man un, ao akea iroua ae mataata bwa e aera ngkai e aki rineaki. E aera ngkai te Atua e aki mwananoia ibukin nanona ae koaua?

E aki ataaki ni karokoa tabeua te ririki imwina ae e a mataata raoi bukin aki rineana. Ngke arona bwa e reke te mwakuri are e taku bwa e raoiroi ibukina imwin ana anga beeba, e na bon katibanakoa te tai ae moan te kakawaki ni bitakin maiuna are e kakoauaki ngkai bwa bon ibukin tekeraoina ao kakabwaiiana ae akea tokina. Te Atua e ata tokina man te moan tai (n aron ae E ataia n tainako), ao n aron aio te kaeka nakon tataro aika koaua bon

tiaki, bwa e aonga n reke ae e rangi n tamaroa riki.

Ao n tabetai, te kaeka nakon tataro aika a koaua, a kainnanaoaki, aika a rangi ni ukoukoraki n ae bati a na bon aki karekeaki n te maiu aio.

Titita Patricia Parkinson e bungia-ki ma ana taratara ae raoiraioi, ma ngke itiuua ana ririki e a moana n aki noraaba. N ana karuaiwa n ririki, Pat e a moana irakin Reirein Utah ibukia Bonotaninga ao Matakii i Ogden, Utah, tao 90 te maire (145 kiromita) man mweengana, are e a karika riaina bwa e na tiku n te auti ni maeka n te kawa n reirei—are e irianaki ma te ururing ni maroa ae e kona n namakinna te tei ae ai tibwa ruaiua ana ririki.

N ana ka 11, n ririki ao e bon matakii raoi. E okira mweengana Pat ngke 15 ana ririki bwa e na kaea te kaua rinan n reirei n ana tabo. E reitainako n reirei n te kuura ao e karekea ana beeba ae te tikurii kamatebwaian kaangaangan nako te reitaki ao ana

iangi te aomata, ao imwiin te ninikoria n ikakorakora n taian kakaitara mai irouia taan babaire ibukin te karinrin n te kuura ae rietata, e rin n te reirei ae rietata ao e karekea ana mwatita iaon kamatebwaian aorakin nako te reitaki. E mwakuri ngkai Pat ma 53 ataein te moanrinan ao e tararuia aman taan mwakuri n aron te taetae n te reirei n ana mwakoro. Iai oin mweengana ao ana kaa, are aki toki ni buokia raraona ao kaain ana utu ni kabutia ngkana e kainnanao baona Pat.

Ngke 10 ana ririki e kabaeaki ana tai Pat bwa e na manga karaoaki te tutuo ibukin kekerikakin ana taratara. A aki toki ana karo n tuangnga te bwai ae e na riki ngkana e na karaoaki te tutuo nakoina, ma n te tai aio ao aikoa tuangnga aron te aekaki n tutuo aio. Ngke e a tuangaki irouia ana karo bwa e a tia ni kabaeaki ana tai ibukin te tutuo aio, Pat, n ana taeka tinana, “e un ao e raraoma.” E biri Pat nakon te ru teuana ma e a manga oki ao n taku nakoia ana karo ma

te maraki n nano, “N na tuangi ngkami bwa te ra. I bon ataia, e ataia te Atua, ao tao kam bon bae n ataia naba. Ae N na bon matakii n ua tokin au bongi ni maiu!”

Inanon ririki n nako, E mwananga Pat n nako California ni kaitibo ma kaain ana utu ake a maeka ikekei. Ngke e mena i tinanikun aia auti ma ai natina te mwaane ae teniua ana ririki, e taku ai natina nakoina, “Aunt Pat, e aera ko aki butia Tamara are i Karawa bwa E na anganiko matam aika boou? Bwa ngkana ko butia Tamara are i Karawa, E na anganiko te bwai are ko tangiria. Ko na ti bubuti Nakoina.”

E taku Pat bwa e rangi ni kubanako n te titiraki ma e kaeka, “Ko nooria, n tabetai Tamara are i Karawa e aki mwakuri n aron anne. N tabetai E kainnanoiko bwa ko na reiakini bwaai tabeua, ngaia are E aki anganiko te bwai are ko tangiria. N tabetai ko na riai n tatinga. Tamara are i Karawa ao te Tia Kamaiu a ataa te bwai ae e raoiroi ibukira ao ae ti kainnanoia. Ngaia are A na bon aki anganiko bwaai ni kabane ake ko tangiri n te tai are ko tangirii iai.”

I rangi ni kinaa Pat inanon ririki aika mwaiti ao tabeua te tai n nako ao I tuangnga ae I rangi ni kamoamo a arona ae e aki toki n nanomatoa ao ni kukurei. E kaeka, “Eng, tao ko bon tuai n roko ni

mweengau, ke ko a tia? Iai taai n rawawata inanon maiu. I a tia n rinanon te nanokawaki ae bati, ao I a tia n tang n ae bati.” Ma e ngae n anne, e reitia, “Man te tai are I a moanna n aki noraba, bon te namakin ae kaokoro, ma I ataia bwa Tamara are i Karawa ao te Tia Kamaiu a mena irarikiu ma au utu. Ti rinanona n aron ara konaa, ao ibon irou, ti rinanona n te kawai ae eti. I a riki bwa te aomata ae e raoiroi arou, ao ni bon teina raoi I a tia n riki bwa te aomata ae kukurei. I uringnga bwa iai buokau Irouna ni bwaai ni kabane. Nakoia ake a titirakinai ngkana I rangi n un ibukin ae I matakii, Au kaeka, ‘Ao antai ae N na un nakoina? E raonai Tamau are i Karawa; I aki tiku n ti ngai. E raonai n taainako.’”

N te rongorongong aei, nanon Pat are e tangiria ni kaoka ana taratara e na aki anganaki n te maiu aio. Ma ana kibu ni kooraa, are e reiakinna mai iroun tamana, ae “Aio naba e na aki tiku n arona.”¹⁰

E taekina Beretitenti Henry B. Eyring, “Te Tama n te tai aei e atai ngkami, ami namakin, ao kainnanoia n tamnei ao n rabwata naake i rarikim.”¹¹ Te koaua ae karaunano ae moan te korakora aio e kona ni kuneaki i nanon teniua karaki ake I a tia n taekin.

Tariu ao mwaneu, n tabetai ara tataro a waekoa ni kaekaaki ma mwia n aron are ti kantaningaia. N tabetai are

tataro aki kaekaaki nakon are ti kantaningaia, ma inanon te tai ti reiakinna ae te Atua e katauraoui kakabwai a aika korakora ibukira n ae riao n are ti kantaningaia. Ao n tabetai ara bubuti aika raroi nakon te Atua a na aki karekeaki n te maiu aio.¹² N aron are e taku Unimwaane Neal A. Maxwell, “Te onimaki e raonaki n onimakinan ana tai te Atua.”¹³

Ti karekea te raunnano bwa ni bon Ana kawai ao Ana tai, Tamara are i Karawa e na kakabwaiara ao ni kaekai ni kabane raroomara, motibuaka, ao nanokawakira.

N taekina ana taeka te Uea Beniamina: “Ai moarara riki, I tangiria bwa kam na iangoa te kakabwai ma te aro ni kukurei irouia ake a kaawakin ana tua te Atua. Bwa taraia, a kakabwaiaki ni bwaai ni kabane, n te maiu n rabwata ao n tamnei; ao ngkana a teimatoa n onimaki ni karokoa te toki ao a na butimwaeaki mai karawa, ao a na maeka ma te Atua n te aro ni kukurei ae aki totoki. Kam na uringnga, uringnga bwa a koaua bwaai aikai; bwa e a tia n taekin te Uea ae te Atua.”¹⁴

I ataia bwa te Atua e ongo ara tataro.¹⁵ I ataia bwa ngkai e rangi n atai bwai, te Tama ae tangira, E kaekai ara tataro ni koaua, nakon Wanawana ae akea tokina, ao n te kawai ibukin tekerairoa ao kakabwaiakira. I kakoaua aei n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

- 1 Nibwaa 11:17 taraa naba 1 Ioane 4:8.
- Russell M. Nelson, “Te Kaotioti ibukin te Ekaretia, Te Kaotioti ibukin Maiiura,” *Riaona*, Meei 2018, 93–96.
- Mataio 6:8.
- Reirei ao Berita aika Tabu 38:2.
- Ana taeka Moomon 1:7.
- Reitakin temanna.
- Mataio 10:29–31.
- Taraa Karikani Bwaai 37:20, 26–28.
- Karikani Bwaai 45:5–8.
- Man te intawiu ma Patricia Parkinson, Ritebwa 10, 2018.
- Henry B. Eyring, “Bwa E na Memena Tamneina Iroum,” *Riaonba*, May 2018, 88.
- Taraa Jeffrey R. Holland, “An High Priest of Good Things to Come,” *Liahona*, Tianuare 2000, 42–45.
- Neal A. Maxwell, “Lest Ye Be Wearied and Faint in Your Minds,” *Ensign*, Meei 1991, 90.
- Motiaea 2:41.
- Taraa “Power of Prayer,” mormon.org/beliefs/power-of-prayer.

IROUN UNIMWAANE DIETER F. UCHTDORF
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Mwakuri ni Mitinare: Tibwa te Bwai Are i Nanom

*Bwa n te tabo are ko mena iai n te aonaaba aio,
e rangi ni mwaiti te tai n tibwa te rongorongo ae
raoiroi ae ana euangkerio Iesu Kristo.*

N te namakiaina ae e nako a bane ni kaoaki kain te ka Tengaun ma Uoman iroun ara burabeti ae tangiraki, Beretitenti Russell M. Nelson, ni mwananga ma ngaia nakon katabuan te Rome Italy Tembora. N tain te mwananga, I a iangoa aron te Abotoro Bauro n tain mwanangana. N ana tai ni maiu, te mwanaga mai Ierutare nako Rom e na bon nakon ae tao 40 te bong. Ngkai, n te wanikiba ae e mamate nanou iai, e kee iaan 3 te aoa.

Taan rabakau iaon te Baibara a kakoaua bwa e korei angiin ana reta Bauro mai Rom, aika a rang kakaawaki ibukin kakorakorakiia membwa n te Ekaretia ngkekei n aron naba ara tai ae ngkai.

Bauro ao tabeman membwa n te Ekaretia ni kawai, *Aika Itiaki ake kain te Ekaretia rimoa*, a rangi ni mwatai n aron te anga karea. A mwaiti aika a bwainikirinaki n ae moan te korakora, tabeman ni karokoa a mate.

Inanon 200 te ririki n nako, kain Ana Ekaretia Iesu Kristo ae e kaokaki, *Aika*

Itiaki ni Boong aika Kaitira a tia naba n rinanon te bwainikirinaki n aekaia nako. Ma e ngae ngke a bwainikirinaki (ao n tabetai ibon ibukina), Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e reitinako n rikirake ao e kona n noraki ngkai ni kabuta te aonaaba.

E Korakora te Bwai ae e na Karaokai

Ma ngaia ae, imwain ae ti katauraoi ni bukamaru, ao ni bon katekeraoira

ibukin te tokanikai ae korakora, ti riai n rangi ni mataata raoi n aron rikiraken te Ekaretia ao kakaawakina.

Iai ngkai ae tao nakon itiu a te ite-rana te birion aomata n te aonaaba, ni kabotauaki ma ae 16 te mirion membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira—te nanai ae e bon rangi n uarekeke¹

Ma n te tai aei, mwaitiia Kiritian ake a kakoaua ni iteran nako te aonaaba e a kerikaki²

Ae e reke naba n Ana Ekaretia te Uea ae e kaokaki—ngkai bwainin tarakina e reitinako n rikirake mwaitiia membwa n te Ekaretia—e rangi n rawata membwa aikaa aki karekei kaka-bwaia ngkai a kaina te Ekaretia.

Ae e nanonaki bwa, n te tabo are ko mena iai n te aonaaba aio, e rangi ni mwaiti te tai n tibwa te rongorongo ae raoiroi³ ae ana euangkerio Iesu Kristo ma aomata ake ko kaitibo ma ngaia, kamatebwai ma ngaia, ni maeka, mwakuri, ke ni bobotaki ma ngaia.

Inanon te ririki ae e nako, I a tia ni karekea te tai ae moan te kakukurei n rang n irekereke ma waakin te mwakuri ni mitinare n te Ekaretia n tabo nako. I a tia ni iangoa n tainako ao n tataro ibukin ana kakao ae korakora te Tia Kamaiu nakoia Ana reirei—ngaira, aika Natina—“ma ngaia ae kam na nako ni kakiritianiia botanaomata ni kaba-neia, ni bwabetitoia nako nanon aran te Tama, ma te Nati, ma te Tamnei ae Raoiroi.”⁴

I korakai ni iangoa reken te titiraki “Ti na kanga ngaira, ae membwa ao ana reirei Kristo, ni kakoroa raoi nanon te kakao ae korakora anne i nanon maiura?”

N te bong aei I kaoui ngkai bwa kam na iangoa te titirake anne i nanomi ao n ami iango.⁵

Te Bwaintangira ibukin te Mwakuri ni Mitinare

Taan kairiri n te Ekaretia a tia n rangi ni katuruturua te mwakuri ibukiia “Membwa ni kabane bon mitirare!” inanon ririki aika a mwaiti.⁶

Membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo —n taai ake ngkoa ao n ara tai—a tia n rangi ni ingainga ao ni kimwareirei

n tibwaan te euangkerio ma raraoia ao nake a kinaia. E onrake nanoia n te kakatonga n aia koaua iroun Iesu Kristo, ao a tangiria ma nanoia bwa na namakina naba te kimwareirei ae aekan are a tia ni kunea n Ana euangkerio te Tia Kamaiu.

Tabeman kain te Ekaretia e taraa n ae iai irouia te tarena aei. A tangiria ni kan riki bwa taan boutoka te euangkerio. A ninikoria ao a kukurei ni beku ao ni kaira waakin te mwakuri ni mitinare irouia membwa.

Ma e ngae n anne, iai mai ibuakora aika a aki koaua raoi iai. Ngkana e taekinaki te mwakuri ni mitinare inanon bootakin te Ekaretia, iai ake a katuturikaki atuia ni karokoa e a raba iakuun te kai n tekateka, ni katurua aia taratarua iaon koroboki aika tabu ke kanga n rangi ni iango bwa ana aki kaitaraia membwa ake tabeman.

Bukin teraa e reke aei? Tao ibukina ae ti namakina te kairua bwa ti riai ni karaoa ae mwaiti riki n tibwauan te euangkerio. Ke tao ti aki koaua raoi bwa ti na kanga ni karaoia. Ke tao ti na namakina ae ti maku ni karaoan te bwai ae ti aki rangi ni mwengaraoi iai.

I mataata raoi n aei.

Ma uringnga, te Uea e bon aki kakaiia aika a wanawana, n rangi ni mwaatai ni karaoan te mwakuri ni mitinare. Ma, “te uea e kainnanao te nano ao te iango ae tatauraoi.”⁷

Ngkana ko a kaman kukurei ni karaoa te mwakuri ni mitinare, taiaoka reitianako, ao n tei bwa te banna ni katooto nakoia tabeman. E na kaka-bwaiako te Uea.

Ma, ngkana tao, ko namakiniko bwa ko a tia n aki waekoa ni karaoia ngkana e a roko tain tibwaan rongorongon te euangkerio, I kona n anga nimaua bwaai ae ko aki namakina iai te nano ni kairua are e kona ni karaoaki ni ira buakon ana kakao te Tia Kamaiu ni buoka ikotakiiia Iteraera?

Nimaua lango aika a Bebete

Te moan, kaniiko ma te Atua. Te moan tua ae moan te korakora bwa ko na tangira Atua.⁸ Bon anne bukina ae e aera ngkai ti mena iaon te aba. Titirakiniko, “I bon kakoaua raoi Tamara are i Karawa?”

“I bon tangiria ao n onimaki Irouna?”

Kaniiam ma Tamara are i Karawa, Otana ae bati ao te kimwareirei e na

otanako mai iroum. Aomata tabeman a na nora ae iai te bwai ae onoti ao n okoro iroum. Ao are a na titiraki ibukina.

Te kauoua, kaona nanom n tangiraia tabeman. Aio te kauoua n tua ae korakora.⁹ Kataia iangoia raoi bwa aomata ake i rarikim bwa bon natin te Atua. Buokiia—e ngae ngke akea ibu-oakon araia aine ao mwaane ake ko na karaoa te mwakuri n ibuobuoki nakoia.

Ngaare ma ngaiia. Kukurei ma ngaiia. Taang ma ngaiia. Karineia. Katokii aorakiia, kakorakoraia, ao boutokaiia.

Keiaki katotonga ana tangira Kirsto ao nanoangakiiia tabeman—nakoia naba nake aki karaoa ae raoiroi nakoim, ake a kamamaeko ao a tangiria ni kan kammarakiko. Tangiria ao karaoa ae raoiroi nakoia ngkai natin Tamara are i Karawa.

Te kateniua, kataia n nakonako ni kawaia ana reirei te Atua. Ngkai am tangira ibukin te Atua ao ibukiiia Natina e rikirake, aron naba kamatoaan nanom n iriira Iesu Kristo.

Ko reiakinii Kawaina ngkana ko kakukureiko n Ana taeka ao ni ira ao ni karaoi nanon aia reirei burabeti ao abotoro n taai aikai. Ko rikirake

n onimakiniira ao n ninikoria n iriira Kawaina ngkai ko reitaki ma Tamara are i Karawa ma te nano, ae ongeaba.

Te nakonako ni kawaia ana reirei ni koaua te Atua e tangira te katanciai—n te bong koraki, teutana imwiin teutana, “te akoi ibukin te akoi,”¹⁰ te tua i aon te tua.¹¹ N tabetai te kekeiaki n rikirake e rinanon te tai ae waeremwe ao te korakai.

Te bwai ae kakawaki bwa ko aki bwarannano, ko keiaki ni karaoia bwa e aonga n eti. N te taina ko na nako-raoi iai, kukurei, ao n nanona raoi te kekeiaki n nakonako ni kawain ana reirei ni koaua te Atua. Te marooro ma tabeman ibukin am aro e na riki bwa ai anuam ao akea angana. Ni koauana, te euangkerio e nang riai n riki, ao ni kakawaki bwa iteran maium n te aro are ko na namakina ae kanga ko rawa ae *ko na aki* tataekinna nakoia tabeman. E na bon aki waekoa ni riki—bon kanoan te kekeiaki inanon maiura. Ma e na bon riki.

Te kaaua, tibwa te bwai are i nanom. I aki nanona ae kam na tei inanon kawai ma ami bwai n taetae ao n takaruai kiiibu tabeua man Ana Boki Momoon. Te bwai ae I bubuti iai bwa kam na aki toki n kakaai taai ake ko na kona n taekina rongorongon am aro n angana ao n te kawai ae tamaroa ma tabeman aomata—tao ngkoe ma ngaia ke i aonrain. I bubuti bwa ko na “riki bwa te tia kakoaua”¹² ni mwakan te euangkerio n taainako—ao ngkana e riai, kabonganai taeka.¹³

Ibukina bwa “te euangkerio . . . bon mwakan te Atua . . . ni karekea mai-un te aomata ae onimaki” ko kona ni mweengaraoi, ninikoria, ao n nanorinano ngkai ko tibwatibwa iaona.¹⁴ Te mweengaraoi, ninikoria, ao te nanorinano bon aroro aika a kanganga rekeia iroun temanna n teuana te tai, ma a bon aki kanganga rekeia. Anua a kaota ana kakao te Tia Kamaiu bwa ko na aki karabai bonganan te euangkerio ao reirei iaan te bwaketi ma ko na kaoti otara, bwa am mwakuri aika raroai a na neboa Tamara are i Karawa iai.¹⁵

A mwaiti kawai aika a kakaraoaki ao a bon riki man karaoan aei, man karaoan mwakuri n akoi ni katoa bong

nakon kaotan bwaai ake ko rinanona iaon te YouTube, Faceook, Instagram ke Twitter ke te marooro ae bebete ma aomata ake ko kaitibo ma ngaiia. N te ririki aei ti a reiakinaki man te Nu Tetemanti inanon mweengara ao n te Reirei n Tabati. Bon te tai ae tamaroa ni kaoia raroam ao kain rarikim nakon te taromaui ao ni mweengam n reiaki-na taekan te Tia Kamaiu ma ngkoe. Tibwauaia ma ngaiia te Gospel Library app, a na kanga ni kunea *Nakomai, Iriirai*. Ngkana ko kinaiia te roro ae rikirake ao aia utu, anganiia te boki ae *Ibukin Kakorakorakiiia te Roronrikirake* ao kaoiia bwa ana roko n n noora aroia ara roronrikirake ni kekeiaki ni maiuakin reirei akanne.

Ngkana iai ae e titirakiniko bwa e uara kanoan am motirawa, tai maku n tuangiia te bwai are ko namakinna n tain te taromaui. Tuangiia aroia ataei aika a uarekeke ake a tei i moa i mataia kain te taromaui ao n anene ma nanoia ao a kanga ni kataia n riki n ai aron Iesu. Tuangiia aroia kurubu n roronrikirake ake a kabanea aia tai ni buokiia kaara n aia auti ni maeka kaara ni korei oin rongorongoa. Tuangiia aron te bitaki ae e a tibwa tia ni karaoaki n aron bairean te bootaki n te Tabati ao e kanga am utu ni kakabwaiaki mai iai. Ke kabwarabwara bwa e aera ngkai ti rangi ni katuruturua bwa aio Ana Ekaretia Iesu Kristo ao bon ngaira aomata Ni Boonga aika Kaitira *aika Itiaki*, n aroia kain te Ekaretia rimoa ake a aranaki naba bwa *aika Itiaki*.

E a bon nakoim taraan ae kakaraoaki ao ae e bon riki iroum, n tibwaia ma aomata bwa bukin tera Iesu Kristo ao Ana Ekaretia a rang kakawaki iroum. Kaoiia bwa ana *roko n noria*.¹⁶ Ngkanne kaungaia bwa ana *roko ao ni ibuobuoki*. E rangi ni mwaiti te anga ake a kona iai aomata n ibuobuoki n ara Ekaretia.

Tai ti tataro ibukiia mitinare bwa ana kuneia aika rineaki. Tataro ni katoa bong ma nanom ni kabane bwa ana reke ake ana *roko n noria, roko ni ibuobuoki*, ao *roko ao n tiku ni matoa*. Kaiririiia mitinare ake e bwanin aia tai n am waaki. Ngaiia kanga ai aroia anera, a tauraoi n ibuobuoki!

Ngkai ko tibwa te rongorongoa ae kakukurei, ana euangkerio Iesu Kristo, karaoia ma te tangira ao te taotaonano. Ngkana ti reitaki ma aomata ma ara kantaninga ae rimwi a na karina iaioia te kunnikai ae mainaina ao n titiraki kawaia nakon te tabo ni bwabetito ae e kaan, ngkanne ti karaoia n angana ae kairua.

Tabeman ake a roko ao n noria, a na bae, n aki kaina te Ekaretia; ma tabeman ana kaina tao rimwi riki. Anne bon aia rinerine. Ma tiaki nanona ae e na bitaki ara tangira ibukiia. Ao e na aki bita aron ingaingara n ara mwakuri n reitanako ni kaoakiia aomata n tatabemaniai ao utu bwa ana *roko ao n noria, n roko ao ni ibuobuoki*, ao *n roko ao n tiku ni matoatoa n te euangkerio*.

Te kanimaua, onimakina te Uea bwa e na karaoa Ana kakai. Ataia ae tiaki tabem n rairiia aomata. Anne bon ana mwakuri te Tamnei ae Raoiroi. Tabem bwa ko na tibwa te bwai are ko namakinna i nanom ao maiuakina n tainako te bwai are ko kakoaua.

Ngaia are tai bwara nano ngkana temanna e aki butimwaea rongorongon te euangkerio n te tai ae waekoa. Bon tiaki te kabwaka man am itera.

Anne bon imarenaia aomata n tatabemaniai ma Tamara are i Karawa.

Tabem bwa ko na tangira te Atua ao tangiriiia kain rarikim, aika Natina.

Kakoaua, tangiria, karaoa nanona.

Ira te aro aio, ao e na karaoi kakai te Atua rinanon am mwakuri ni kaka-bwaiaia Natina aika a kakaawaki.

Iango aika nimaua aikai a na buokiko ni karaoi baike a karaoi ana reirei Iesu Kristo n taai ake rimoa. Ana euangkerio ao Ana Ekaretia bon ngaia ae a kakawaki ni mwakoron maecum ao bwa antai ngkoe ao tera ae ko karaoia. Ngaia are, kaoiia tabeman n *roko ao n noria ao n roko ao ni ibuobuoki*, ao e na karaoa Ana Kamaiu te Atua, ao a na *roko n tiku*.

Ma Ngkana Arona bwa e Rangi ni Kanganga?

“Ma,” ko na bae n titiraki, “teraa ae e na riki ngkana I karaoi baikai ao aomata aki raoiroi aia kaeka? Ao ngkana a aki butimwaea te Ekaretia? Ao ngkana aikoa kan iraorao ma ngai?”

Eng, e na bon bae n riki anne. N taai ake rimoa, ana reirei Iesu Kristo a aki toki ni bwainikirinaki.¹⁷ E taku te Abotoro are Betero, “Ao ai antai . . . ae na bwainikiriniko ngkana ti bati n tangira te raoiroi”¹⁸ Aika Itiaki n taai ake rimoa a kakatonga “ngke a atongaki ba a riari ni kamamaeaki i bukin te Ara arei.”¹⁹

Uringa, e mwamwakuri te Uea n anga aika a kamimi. Tao am kaeka n aekakin katein Kristo nakon aki butimwaeam am kakao tao bon ngaia

raoi ae e karika maraun te nano ae matoatoa.

Ngkai ngai ana Abotoro Iesu Kristo I kakabwaiako ma te *onimakinaki* n riki bwa temanna ae maiuakini kawai are ko kaotia iai bwa ko kakoauai reirein te euangkerio ma te *ninikoria* ao n aki toki ni kinaaki bwa kain Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, ma te *nanorinano* ni buoka Ana mwakuri bwa kaotan am tangira nakon Tamara are i Karawa ao Natina ni kabane.

Raraou aika kam tangiraki, ko na kukurei n ataia bwa ko bon rangi ni kakawaki ni mwakoron te mwakuri ni ikotakiiia Iteraera are e a kaman taekiniaki, ni katauraoran rokon Kristo n te “mwaaka ao te mimitong ae korakora; ma anera aika tabu ni kabane.”²⁰

Tamara are i Karawa e kinako. E tangiriko te Uea. E na kakabwaiako te Atua. Te mwakuri aei e katabuaki iroun te Atua. Ko kona ni karaoa aei. Ti kona ngaira ni kabane ni karaoi.

I kakooua n aran Iesu Kristo, amen ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Te burabeti ae korakora ae Nibwaa i noria n te mii ni burabeti bwa e ngae ngke Ana Ekaretia ana Tibu te Tei te Atua e na butanako “iaon te aonaaba,” ibukin te buakaka n te aonaaba botan “mwaitiia [ana] karako” (1 Nibwaa i 14:12; taraa naba Ruka 12:32).

2. Te katooto, te kamatebwai ni kakae man te Pew Research Center e kunea bwa iaon Amerika, “mwaitin te katebubua irouia ikawai (ae aia ririki 18 ni waerake) ake a taku bwa Kiritian e a bwaka nakon ae kaaniia waniua te katebubua bwina inanon ti itiuu te ririki, man 78.4% n . . . 2007 nakon 70.6% n 2014. Iaon te tai naba anne, te katebubua irouia kain Amerika ake aki irekereke ma te aro—a araniia bwa bekan, a kakooua bwa akea atakin koauan te Atua ke ‘akea aia aro’—e kiba nakon onoua buina, man 16.1% nakon 22.8%” (“America’s Changing Religious Landscape,” Pew Research Center, May 12, 2015, pewforum.org).
3. Te taeka *euangkerio* nanona “te rongorongoro ae raoiroi.” Te rongorongoro ae raoiroi bwa Iesu Kristo e a tia ni karaoa te Mwakuri ni Kamaiu ae kororaoi are e na kamaiuia aomata nako man te rua ni mate ao n anganiia kanuangaia aomata n tatabemania ni kaineti ma ana mwakuri teuaane ke neicene. Te Mwakuri ni Kamaiu aio e moanaki man Mwiokoana n te aonaaba imwain te maiu aei, e reitainako inanon Ana tai ni borau n te maiu aei, ao e motikaki ni Mangautina ae kakanato. Te rekooti n te baibara iaon Maiuna te maiu aio, ana mwakuri, ao ana anga karea are e taekiniaki bwa te Euangkerio: Mataio, Mareko, Ruka, ao Ioane.
4. Mataio 28:19.
5. “Ao e kooua ae I manga tuangkami, raou, I katukui taeka aikai iroumi bwa kam na iangoi inanomi” (Reirei ao Berita aika Tabu 88:62.).
“Ma, nooria, I tuangko, bwa ko riari ni kamatebwaia n am iango; ngkanne ko riari n titirakinai ngkana e bon eti, ao ngkana e bon eti N na karikia bwa e na abuee nanom; ngaia are, ko na namakinna bwa e bon eti” (Reirei ao Berita aika Tabu 9:8).
6. Beretienti David O. McKay e kaungaia “membwa ni kabane [n riki] bwa mitinare” ngke e mataniwi iaon te European Mission man 1922 nakon 24, ao e tibwa te rongorongoro naba anne ma te Ekaretia n te maungatabu ni kabuta ni moantaai n 1952 (taraa “Every Member a Missionary” Motto Stands Firm Today,” Church News, Beberuare 20, 2015, news.ChurchofJesusChrist.org).
7. Reirei ao Berita aika Tabu 64:34.
8. Taraa Mataio 22:37–40.
9. Tara Mataio 22:39.
10. Reirei ao Berita aika Tabu 93:12.
11. Itai 28:10.
12. Motiaea 18:9.
13. Te iango aio e aki toki ni kainetaki nakon Saint Francis mai Assisi; taraa naba Ioane 10:36–38.
14. I-Rom 1:16.
15. Taraa Mataio 5:15–16.
16. Ioane 1:46; e kairaki ma katuruturuana.
17. Taraa Ioane 15:18.
18. 1 Betero 4:13, English Standard Version; taraa naba kiibu 1–19 ibukin riki ae ana kanga ake a irira Kristo n taraa te karawawataaki ibukin rikiraken te euangkerio.
19. Makuri 5:41.
20. Reirei ao Berita aika Tabu 45:44.

IROUN BITIOBI W. CHRISTOPHER WADDELL
Kauoman ni Kauntira n te Bitiobiriki n Tararua

N Aron are E Karaoia

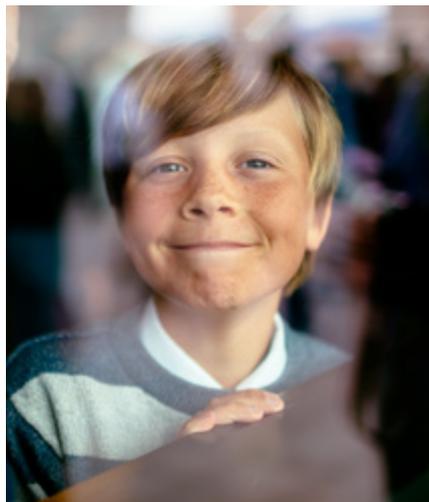
*Ngkai ti ukoukoria n ibuobuoki n aron are
E karaoia,ti na anganaki ara tai ni mwaninga
kainnanora ao n tabekiniia tabeman.*

Tao tebwi ma waniu te namwakaina nako, n te bwaka n 2017, karimoau ae 64 ana ririki, Mike e kaongoai bwa e a reke irouna te kaentia n ana baenibwabwai kanoannanona. E tuangai naba bwa e a tia ni karekea ana kakabwaia te nakoanibonga irouia ana tia kakawari n te mweenga, are a roroko irouna, ao e a tia n nakon ana bitiobi. E kanakoi naba nakoiu tamnein te Tembora are i Oakland California are e raweia man te onaoraki are e bwainaorakiaki iai, ma taekana “Noora te bwai ae I kona n nooria man au ruu n te onaoraki.”¹

I rangi ni mimi n ana maroro are mai irouia ana taan kakawari n te mweenga, kakabwaia n te nakoanibonga, bitiobi, ao tembora nakon Taekan te kaentia. Ko riai n ataia, Mike, iai te ibonga n te Nakoanibonga ae te Aaron, e tuai n iriira te taromaui n te maan ae kan reke 50 te ririki.

N arora n utu, ti a rangi ni mimi n rikiraken arona n tamnei nakon marurungina ni kaitara te kaentia, riki ibukin ana bubuti n tainako iaon Ana Boki Moomon, te mwaaka ni kabaebae, ao te maiu imwiin te mate. Ngkai e wakinako namwakaina ao e butanako te aoraki ae te kaentia, kainnanaoan riki bwainaoraki aika a onoti e uota Mike nako Utah ao nakon te Huntsman Cancer Tienta.

Teutana imwiin rokona, Mike e kawaraki iroun John Holbrook, te tia kairiiri man te mition n te uote are e tararuai man ibuobuoki n te tabo are e a maeka iai ngkai. John e taekinna bwa e “matata irou bwa Mike bon natin te Atua” ao a waekoa ni karekea te reitaki n iraorao are e a karika John bwa bon te tari ngaia n ibuobuoki iroun Mike “de facto”. E waekoa n roko te kakao bwa a na roko mitinare, are e a karautaekia iai tariu, ma e na riki bwa te iraorao inanon aia reitaki, e a manga tuangnga riki John, ni kabwarabwara nakon Mike, “I taku bwa koa rangi ni

kukurei n ongora rongorongon te euangkerio.”² N te tai aei e a butimwaeaki te kakao, are e rimwiaki ma te maroro n rorokoia mitinare, ao rorokon naba te Bitiobi Jon Sharp, e maroroakina aron Mike ngke e karekea ana kakabwaia te Tamanuea, 57 te ririki imwiin ana bwabetito.

Ni moan Ritembwa n te ririki ae e nako, n rimwiaki ma namwakaina inanon te waaki, Mike e a baireia bwa e na katoka ana bwainaoraki ibukin te kaentia, are e a kakorakora riki rootakina iai, ao e ataia are e na bon mate iai. Ti kaongoaki iroun ana taokita bwa Mike ai tii teniua ana namwakaina ni maiu. Inanon te tai anne, titiraki n te euangkerio e reitinako—ao aron naba kawarana ao boutokaana mairouia ana taan kairiiri n te nakoanibonga n te aono. N rorokora iroun Mike, ti nonoora ana Boki Moomon n tangaina iaon te taibora ae uarereke irarikin ana kainiwene ngkai ti maroroakina Kaokan te euangkerio, kiingin te nakoanibonga, ao otenanti n te tembora ao aroia aomata ni maiu n aki toki.

N nuukan Ritembwa, ma ana kakabwaia n tamanuea i baina, Mike e tara n reke korakorana ao kantaningan te maiu inanon teniua riki te namwakaina. Ti baire ma ngaia bwa e na raoniira n te Kiritimati, te Ririki ae Boou ao n reitinako riki. N Ritembwa 16, I karekea ana tareboon Bitiobi Sharp ae I aki kantaningaia, are e kaongoai bwa ngaia ma te titeiki beretitenti a tia n intawiu ma Mike, ao e tau ni karekea te Nakoanibonga ae te Merekitereka, ao e titiraki au tai ae N na kona iai n roko. E baireaki karaoan te otenanti n te Kanimabong, Ritembwa 21.

Ngke e a roko te bong anne, kainnabau, Carol, ao ngai ti roko n te tabo ao ti waekoa ni kaongoaki n te kawai are irarikin ana ruu bwa Mike e aki mwakuri buroona. Ti rin n te ruu ao amena ikekei te tamanuea, ana bitiobi, ao ana beretitenti n te titeiki a kaman tataninga—ao imwiina Mike e kaurei matana. E kinaai ao e taekinna ae e kona n ongo bwanaau ao e a tauraoi ni karekea te nakoanibonga. Nimwabwi te ririki imwiin katabuan Mike nakon te Nakoanibonga ae te Aaron, e reke

au tai, n raonaki irouia ana taan kaiiriiri n te tabo, n anga te Nakoanibonga ae te Merekitereka ao ni kamatoa tariu nakon te nako a n unimwaane. Nimaua te aoa imwiina, Mike e a motirawa, e kiitana te aonaaba ao ni kaitiboaki ma ara karo ngkai e reke irouna te Nakoanibonga ae te Merekitereka.

Bon te ririki ae e nako, e roko ana wewete Beretitenti Russell M. Nelson nakoira n tatabemaniira bwa ti na tararuaia tarira ao mwanera n te “kawai ae rietata, ni mimitong riki.”³ N taekinan te Tia Kamaiu, Beretitenti Nelson e reirei bwa “ibukina bwa bon Ana Ekaretia, ngaira aika Ana toro ti na buoka temanna, n aron ae E karaoia. Ti na ibuobuoki n Arana, ma Mwaakana ao ana kariaia, ao ma Ana tangira n akoi.”⁴

Ni kaekaan ana kakao ana burabeti te Atua, te mwakuri ae tamaroa n te mwakuri n ibuobuoki nakon temanna e karaoaki n tabo nako ni kabuta te aonaaba, inanon te kaai n reitaki ni mwakuri ma aomata, aika kakaonimaki aika membwa ni kakoro ni bukin tibwangaia n aia mwakuri n ibuobuoki, ao n aron naba are I aranna bwa “a riai n tauraoi” ni mwakuri n ibuobuoki, ngkai a rang ni ni mwaiti aika a kaota ana tangira Kristo ni kaeka inanon taai aika aki kantaningaaki. Bon inanon ara utu, ti kakoaua, n noora, te aekaki n ibuobuoki aei.

John, are raoraon Mike te tari n ibuobuoki nakoina ao te beretitenti ngkoa n te mition, e tutuangiia ana mitinare bwa “ngkana iai iaon aia rinan are e taekinna bwa e ‘aki nano iai,’ tai bwarannao ma teimatoa kataia. Aomata a kona ni bitaki.” Imwiina e tuangiira, “bitakin nanon Mike ae e korakora.”⁵ John e riki moa bwa te rao, karekea te kaunganano ao te boutoka n tainako—ma ana ibuobuoki e aki toki n rorokona bwa te rao. John e atai bwa te mwakuri n ibuobuoki e raka riki nakon ti te iraorao ao te iraorao anne e kamwaitaki riki ngkai ti ibuobuoki.

E aki nanonaki bwa e na korakai temanna, n aron tariu, man te aoraki are e na roota maiuna bwa e na kainnanao te mwakuri n ibuobuoki. Kainnanao akanne a roko n aroia, teia, ma aroia nako. Te karo ae akea buuna, taanga aika aki kakaonimaki, te kairake ae iburoki, te tina ae kaonaki n te mimi, kataakin te onimaki, ke te kataumwane, aoraki, ke kangaanga n te mare—karinanna e aki kona ni bane. E ngae n anne, n aron tariu Mike, akea temanna ae e rangi n raroanako, ao e aki oimwii ana tangira te Tia Kamaiu.

Ti reireinaki n ana webutiaite te Ekaretia iaon te mwakuri n ibuobuoki bwa, “ngkai a rangi ni mwaiti aekakin nako te kantaninga n te mwakuri n ibuobuoki, ara mwakuri a riai ni kairaki ma te nano ni buokiia tabeman bwa

a na karekea te rairaki ae nano riki ao n riki n ai aron riki te Tia Kamaiu.”⁶ Unimwaane Neil L. Andersen e taekinna n aron aei:

“Te aomata ae tamaroa nanona e kona ni buoka temanna ni karaoa rabwan ana kaa, n nikira kaain ana ruu iroun te taokita, ni katawanou ma temanna are e nanokawaki, ao ni moangare ao ni kamauri ni kanakoroa ana bong te aomata.

Ma te tia kawakina te moan tua e na karin baikai nakon mwakuri aika a kakaawaki aikai n te ibuobuoki.”⁷

Karaoan ara ibuobuoki ni katotongan ana mwakuri, e kakawaki bwa ti na uringnga bwa Ana mwakuri n tangira, n tabekirarake, ao ni kaka-bwaia iai te kouru ae korakora ae e reke nakon ae tii buokakin te kainnanao. E matata ni kainnanao ni katoabong ao iai ana nanoanga ni korakaia are a rinanona ngkai E kamarurungiia, kamwarakeia, kabwarai aia bure, ao e reireiniia. Ma e tangiria ni karaoa riki ae bati nakon are e karaoia n te bong aei. E tangiriia naake irarikina bwa a na iriiria, a na kina, ao ana karekei aia konabwai mai karawa.⁸

Ngkai ti ukoukoria n ibuobuoki “n aron are E karaoia,”⁹ ti na anganaki ara tai ni mwaninga kainnanora ao n tabekiia tabeman. Taai aikai e kona n aki angaraoi ni kataaki iai nanora ni kona n riki n aia aron te Mwatita,

are korakoran ana mwakuri ibukiiia ni kabane, Ana Mwakuri ni Kamaiu ae akea tokina, bon te bwai ae angaraoi. Ni Mataio mwakoro 25, ti kauringaki aron ana namakin te Uea ibukira, ngke, n ai Arona, ti kakai namakina te korakai, rawawata, ao kakaewenako ake a kaitara ma ngaia aika a mwaiti, ma n angiin te tai aki nooraki:

“Nako mai, ngkami akana kam kaka-baiaki iroun Tamau, kam na ana ueami are katauraoki i bukimi mai moan karikan aonaaba:

“Ba I baki, ao kam kaamarakeai: I kanimoi, ao kam kamoai: te iruwa Ngai, ao kam akoai. . .

“Ao ane a na kaeka ake a raoiroi, ni kangai, te Uea, ti noriko n ningai ngke Ko baki, ao ko ti kaamarakeko? Ao ngke Ko kanimoi ao ti kamoiko?

“Ningai ae ti noriko iai ngke Ko iruwa, ao ti akoiko? . . .

“Ao ane e na kaekaia te Uea ni kangai, E koaua ae I a tuangkami ba ngke kam karaoi baikai nakon temanna ae moan te mangori i buakoaia tariu aikai, ao kam karaoia naba nako Iu.”¹⁰

Ngkana ti beku bwa taari ngaira ni ibuobuoki ke tititati, ke ti ngkana ti ata kainnanon temanna, ke ngkana ti kaongoaki kainnanon temanna, ti kungaaiki bwa ti na ukoukora ana kairiiri te Tamnei—ao imwiina ti na mwakuria. Ti kona n iangoia bwa e kanga arona n ibuobuoki ae tamaroa, ma te Uea e ataia, ao rinanon Tamneina ti na kairaki inanon ara mwakuri. N aron Nibwaai, are “e kairaki iroun te Tamnei, e aki kaman atai bwaai ake [e] riari ni karaoi,”¹¹ ti na kairaki naba iroun te Tamnei ngkai ti kataia n riki bwa ana bwai ni mwakuri ni bain te Uea ni kakabwaiiaia Natina. Ngkai ti ukoukora ana kairi te Tamnei ao n onimakina te Uea, ti na katukaki n tabo ao n aro ake ti na kona iai ni mwakuri ao ni kakabwaiiaki—n taekana teuana, n ibuobuoki.

Tao ana iai taai ake ti na ata iai te kainnanao ma ti namakina te aki tau ni kaeka, n iangoia bwa te bwai are ti na anga e aki tau. Ni karaoia n “aron are E karaoia”¹² bon te ibuobuoki n anga te bwai are ti kona n anga ao n onimakina bwa te Uea e kona ni kamwaita ara ibuobuoki ni kakabwaiiaia “raora ni

mwananga ni kawain te aonaaba aei.”¹³ Ibukiiia tabeman, e kona n anganaki te bwaintangira n te tai ao te tarena, ibukiiia tabeman, taeka n akoi ke karaoan te mwakuri n akoi. Ti kona ni bon namakina bwa ara mwakuri aki tau, Beretitenti Dallin H. Oaks e tibwa te reirei ae moan te kakaawaki ni kaineti ma te bwai ae “uarereke man beebete.” E reirei bwa te mwakuri ae uarereke man beebete a bon korakora ibukina bwa a kaa “ana iraora te Tamnei ae Raoiroi,”¹⁴ te rao are e kakabwaiiaia taan anganga ao taan buokaki.

N ataakina e na bon waekoa ni mate, tariu Mike e taekina, “E kamimi aron te kaentia ni kona ni karikiko bwa kona kabanea am iango iaon te bwai ae kakaawaki riki.”¹⁵ Te kakaitau nakoia mwaane ao aine aika tamaroa ake a noora te kainnanao, aki motiki-taekaia, ao a ibuobuoki n ai aron te Tia Kamaiu, e aki rangi n oimwi iroun Mike. Irouia tabeman, te bitaki e kona n roko n te tai ae waekoa, irouia tabeman, tao bon imwiin te maiu aei. E ngae n anne, ti riari n uringnga bwa e aki kona n oimwi ao akea temanna ae e a tia n tionako n raraoa man te

kawai ake a riaon a na kona n roota ana Kamaiu Iesu Kristo ae akea tokina, are akea tiana ao rababana.

N te kabanea ni maungatabu ni kabuta n Okitobwa, Unimwaane Dale G. Renlund e reirei bwa “n aki taraia bwa manra kitanakin te kawai . . . n te tai are ti baireia iai bwa ti na bitaki, te Atua e buokiira ni kaokiira.”¹⁶ Te babaire ni bitaki anne, n arona, bon ngaia mwiin te kakao n aron ae “I taku bwa I kukurei n ongora n rongorongon te euangkerio.” N ai aron are e aki kona ni waeremwe iroun te Tia Kamaiu, e aki rangi n tawe bwa ko na kakao.

N te Itita aei e karekea, riki taina, te tai ni iangoa ana anganano ni kamaiu ara Tia Kamaiu Iesu Kristo ao te bwai are E karaoia ibukira n tatabelmaniira ni boona ae e rangi ni korakora—ni boona are Ngaia e taekina “karekea [nakoina], te karawawata ni kabane, n ruru ibukin te maraki.” “E ngae n anne,” e taekina, “I nimma ao ni katia au katauraoi ibukia natia aomata.”¹⁷

I kakooua bwa ibukina bwa E “katia,” iai te kantaninga n tainako. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Te Rairaki Ibon Iroum.
2. Maroro ma John Holbrook.
3. Russell M. Nelson, “Taeka ni Kaukuki,” *Riaona*, Nobembwa 2018, 6.
4. Russell M. Nelson, “Mwakuri n Ibuobuoki ma Mwaakan ao ana Kariaia te Atua,” *Riaona*, Meei 2018, 69.
5. Maroro ma John Holbrook.
6. Ministering Principles: The Purpose That Will Change Our Ministering,” *Liahona*, Tianuare. 2019, 8; taraa naba ministering. ChurchofJesusChrist.org.
7. Neil L. Andersen, “A Holier Approach to Ministering” (Brigham Young University devotional, Apr. 10, 2018), 3, speeches.byu.edu.
8. Taraa “The Purpose That Will Change Our Ministering,” 8–10.
9. Taraa 3 Nibwaai 17:9–10, 20–21.
10. Mataio 25:34–35, 37–38, 40.
11. 2 Nibwaai 4:6.
12. Taraa 3 Nibwaai 17:9–10, 20–21.
13. Thomas S. Monson, “Tangira—te Kabanea ni Kakaawaki n te Euangkerio,” *Riaona*, Meei 2014, 91.
14. Dallin H. Oaks, “Bwaai aika Uarereke ao ni Beebete,” *Riaona*, Meei 2018, 90.
15. Te Rairaki Ibon Iroum.
16. Dale G. Renlund, “Rineia n te Bong Aei,” *Riaona*, Nob. 2018, 106.
17. Reirei ao Berita aika Tabu 19:18–19.

IROUN BERETIENTI HENRY B. EYRING
Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretientii

Te Mweenga Are Maeka iai Tamnein te Atua

E na reke iroum te kimwareirei ae moan te bati n am waaki ni karika mweengam bwa nnen te onimaki inanon te Uea Iesu Kristo ao te tabo are e kaonaki iai n te tangira.

Tariu ao mwaneu, I rangi ni kukurei ni kaoakiu bwa N na taetae nakoimi n te ka 189 ni Maungatabu ni Kabuta n te ririki n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. N te tai aei inanon 1830, Iotebwa Timiti e katea te Ekaretia i aan ana kairiri te Uea. E karaoaki ni mweengaia te utu ae Whitmer i Fayette, New York. Iai onoman kaaina ao 50 aomata aika a anaaki nanoia n te bong arei.

E ngaie ngke I aki ataa ae taekinna Iotebwa Timiti ke aron taraakina ngke e tei i mataia te kurubu ae uarereke arei, I ataa aia namakin aomata akekei ma aia onimaki i nanon Iesu Kristo. A namakina te Tamnei are Raoiroi, ao a namakinna bwa a mena n te tabo ae tabu. A namakinna ni koaua bwa a botakaki n tii teuana.

Te namakin ae tamaroa anne bon ngaia are ti tangiria ni mwengara. Bon te namakin are roko man te riki, n aron are kabwarabwara Bauro, bwa “te nano ae ana bwai te tamnei.”¹

Au kantaninga n te bong aei bwa N na reirei te bwai ae I ataa bwa ti na

kanga n tau ibukin te namakin anne n tainako ao n tiku ni maan inanon ara utu. Ao n aron ami tataneiaia, e aki bebete karaoan anne. Te itabaraaraa, te kainikatonga, ao te bure a riai n taobaraaki. Ana tangira Kristo ae itiaki e na riai ni mena inanora ngaira ake n te utu.

Atam ao Ewa, Riaai ao Tiera, ao kaaro tabeman ake ti atai man booki aika tabu a kunea ann ebwa te kakaewenako ae matoatoa. Bon iai katotoo aika kaunganano n te kukurei ae reitinako inanon utu ao mweenga ni kakoaua nakoira. Ao katooto akanne ti na noora te kawai are kona n riki nakoira ao ara utu. Kam uringa te rongorongon man te ka 4 Nibwaaia:

“Ao e koro bukina bwa bon akea te itabaraaraa n te aba, ibukin tangiran te Atua are e bon maeka inanoia aomata.

“Ao akea te bakantang, waaki ni kauntaba, uruan te mweraoi, waaki ni kabekaaui, te kewe, ke te tiriaomata, ke aekan nako te waaki ni kaibwabwaru; ao e koaua bwa bon akea riki te botanaomata n ai aroia ae a kukurei ibuakioia aomata nako ake a karikaki ni bain te Atua.

“Bon akea taan iraa, ke taan tiriaomata, ao akea naba Reimwanaite, ke aekan reeti riki n aomata; ma a katiteuanaki, natin Kristo, ao taan bwaibwai n abanuean te Atua.

“Ao ai kakabwaiakira ngaiia! Bwa e bon kakabwaiiaia te Uea n aia waaki nako; eng, a bon kakabwaiaki ma ni kanakoroaaki aroia ni karokoa ae bane tebubua ao tebwina te ririki; ao te moan roro n ana tai Kristo a mate, ao bon akea te itabaraaraa n te aba ni kabuta.”²

N aron ae kam ataaia, te tai ae kakukurei anne e aki reitinako. Te rongorongon inanon te ka 4 Nibwaaia e

kabwarabwarai rikin kanikinaean te mamaara n te tamnei ibuakoia kurubu n aomata aika raoiroi. Bon te baaten ae e a tia n riki inanon ririki n te botanaomata ae bwanin, n taromauri, ao, ae kananokawaki riki, inanon utu. Man kamatebwaian te baaten anne, ti kona n nooria bwa ti na kanga ni kona ni kamanoa ao ni karikirakea namakinan te tangira n ara utu.

Aio bon ana baaten te bwatetenako are kaoti imwiin 200 te ririki inanon te maiu n rau are e uotia te euangkerio:

Kainikatonga e a rikirake teutana imwin teutana.

A toki aomata n tibwatibwai aia bwai imarenaia.

A moanna ni karinaniia imarenaia nakon kaubwaiia bwa iai aika rietata ao aika rinano.

A moanna ni kekerikaaki n aia onimaki inanon Iesu Kristo.

A moanna n riribai.

A moanna ni karaoi aekan buure nako.

Kaaro aika wanawana a na taratara raoi bwa a na atai kanikina akanne ngkana a kaoti ibuakoia kaain aia utu. A na, bon riai, n tabeaianga iai. Ma a na atai bwa oin rikin kanikina aikai bon a na kariri Tatan are e kataia ni kairia nako aomata aika raroi nakon kawain te bure n te aro bwa e na bua Ana kairiri te Tamnei are Raoiroi. Ngkanne, kaaro aika wanawana a na nooria bwa e mena tabeia ni kairakia atai n tatabeman, ao ngaiia ni butimwaea raoi ana kakao te Uea bwa a na Nakoina.

E na aki nakoroai ngkana ko tuanga te ataei bwa e na raira nanona, tao, man te kainikatonga. Ko kona ni kataia ni kairoroia ataei n tibwaua aia bwai ma te nano ae akoi. Ko kona n tuangiia bwa a na aki iangoia ae a raoiroi riki nakon temanna i nanon te utu. Ma ngkanne kam a roko nakon te kanikina are I kabwarabwaraaki ma imwaina bwa “A moanna ni mamaara n aia onimaki iroun Iesu Kristo.”

Aio te kiing nakon kairakin ami utu nakon rikiraken aia onimakina iroun Iesu Kristo are ko tangiria ibukiia—ao ngkoe ni mena ma ngaiia ikekei. Ngke ko buokii inanon rikiraken aia onimaki bwa Iesu Kristo bon te Tia Kabiia

ae tangiria, a na namakina te nano ni kan rairannano. Ni karaon anne, te nanorinano e na moana onean mwiin te kainikatonga. Ngke a moana namakinan te bwai ae e a tia te Uea n anganiia, a na kan tibwaa ae mwaiti riki. Te kabotoa ibukin te kariatataaki ke te kan kinaaki e na kerikaaki. Riribai a na kanakoaki n te tangira. Ao n tokina, n aekan ae karaoaki ibukiia aomata ake a rairaki iroun te Uea Beniamina, te nano ni kan karaoa ae raoiroi e na kamatoaia ni kaitarai kariri nakon te bure. Ana botanaomata te Uea Beniamina a kaotia bwa ai “akea irouia te nano ni kan karaoa ae buakaka.”³

Ma ngai are, karikirakean te onimaki inanon Iesu Kristo bon moanakin kaokakin te tamnei are kitanaki inanon am utu ao inanon mweengam. Te onimaki e kona riki n uota te rairanano nakon am kabwarabwara ni kaitarai kanikinan mamaaran te onimaki n tatabeua.

Ae rianako tamaroana bon te kairiri n te katooto. Kaain te utu ao tabeman riki a riai n noriko n rikirake inanon am onimaki inanon Iesu Kristo ao inanon Ana euangkerio. Kam a tibwa tia n anganaki buokami. Kaaro n te Ekaretia a tia ni kakabwaiaki n te karikiram ae katauraaoaki ibukiia utu ao aomata n tatabemania nako. Ngkai kam kamana, kam na karikirakea ami onimaki ao aia onimaki natimi inanon te Uea ae Iesu Kristo.

Rikirake inanon te Onimaki

Ami onimaki iroun te Tia Kamaiu e a tia n rikirake man karaoan ana kauring Beretitenti Russel M. Nelson ni manga wareka Ana Boki Moomon. Ko mwakenii taian mwakoro n taeka ao taian taeka ake a kaineti nakon te Tia Kamaiu. Ami onimaki inanon Iesu Kristo e rikirake. Ma, n aekan te aroka ae boou, te onimaki ane iroun Iesu

Kristo e na mamaara ngkana ko aki karekea te motinnano ae reitinako n taraia raoi ao n tataro ni karikirakea.

Am katooto n te rikirake n te onimaki tao e na aki iraki irouia ni kabane kaain am utu ngkai. Ma e na karaua nanom te bwai are riki nakon Aramwa te Teei. Inanon marakina ni kainnanao te rairanano ao kabwarakin te bure, e uringa ana onimaki tamana iroun Iesu Kristo. Natimi a kona ni uringa ami onimaki iroun te Tia Kamaiu n te tai are a rangi ni kainnanao iai te rairanano. E taku Aramwa n te tai anne:

“Ao e koro bukina bwa ngaia are I a kammarakaki, ngke I a karawawataki n uringakin au bure aika a mwaiti, nooria, I uringnga naba are I ongo ngke tamau e taetae ni burabeti nakoia aomata ibukin rokon Iesu Kristo, are Natin te Atua, bwa e na kamaiu ibukin buren te aonaaba.

“Ao ngkanne, ngke au iango e iangoa raoi te koaua aio, I tang inanou: O Iesu, ngkoe Natin te Atua, nanoangaai, ngkai I mena n te aro ae kananokawaki ae moan te mao, man otabwaniniaki n ana kabaebae te mate ae aki totoki.

Ao ngkai, nooria, ngke I iangoa aio, I aki manga uring marakui; eng, I a aki manga karawawataki n uringakin au bure.”⁴

Tataro ma te Tangira

N ikotaki ma am katooto n rikirake inanon te onimaki, ami tataro n te utu

bon te mwakoro ae moan te kakaawaki ni karikan te mweenga bwa te tabo ae tabu. Temanna ae ririneaki bwa te tia karaoa te tataro ibukin te utu. Ngkana ti tataro nakon te Atua ibukiiia aomata ake a katorobubua ao a kakauongo, e rikirake te onimaki inanoia ni kabane. A kona n namakina kaotan tangiran te Tama are i Karawa ao ibukin te Tia Kamaiu. Ao ngkana te aomata are e tataro e mwaneweia naake a katorobubua inanon kamroronin te utu ake a kainnanao, a bane ni kona n namakina te tangira ibukiiia ao ma kaain te utu n tatabeman.

E ngae ngke aki maeka kaain te utu n te mweenga, te tataro e kona ni karekea namakinan te tangira. Te tataro n te utu e kona n roota te aonaaba ni kabutaa. E raka riki nakon teuana te tai ae I a tia n reiakinna bwa kaain te utu are raroanako e tataro naba ibukin te bwai are I bubuti naba ngai. Iroun, te taeka n rabakau n rimoa ae “Te utu are a uaia n tataro a na teimatoa n ikotaki” e kona riki ni bitaki nakon “Te utu are a uaia n tataro a ikotaki, e ngae ngke a raurenako.”

Reireiakina Moantaain te Rairanano

Bukina bwa akea iroua ae kororaoi ti kai rootaki ibukin aia taeka tabeman, utu a kona n riki bwa taabo ni katantan aika tabu tii ngkana ti waetata n rairii nanora ma te koaua. A kona kaaro ni karaoa te katooto. Taeka ni iowawa ke

iango aika aki riai a kona ni waetata ni katokaki ma te koaua. Taeka aika “Kabwara au bure” e kona ni karaua te nano ao ni karekea kabwaraan te bure ao te tangira.

Te Burabeti ae Iotebwa Timiti bon te katooto nakoira ngke e kaitara ma katei ni iowawa ao ni kewe. E kabwarai bure n ae waetata e ngae ngke e atai bwa te tia iowawa e na manga bon okiria riki. E bubuti ibukin te kabwara bure ao e anga n akea te baenikai.⁵

Karikirakea Tamnein te Mwakuri ni Mitinare

Natin Motiaea mwaane a motinnanoia bwa a na uota te euangkerio nakoia aomata ni kabane. Te motinnano aio e roko man aia namakin n te rairanano. A aki kona moan te iango are e na iai temanna ae korakai n reken te bure n ai aroia. Ma ngaia are a kaitarai ririki n totokoaki, matoatoan te maiu, ao te kaangaanga n uota ana euangkerio Iesu Kristo nakoia aia kairiribai. Inanon te waaki, a kunea te kukurei irouia aika mwaiti ake a rairii nanoia ao n namakina te kukurei n te kabwara-bure rinanon Ana mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo.

Kaain ara utu a na rikirake nanoia ni kan tibwaua te euangkerio ngkana a namakina te kukurei n te kabwara-bure. E kona n roko ngkana a kaboui aia berita n tain kanakin te toa. Karikirakean tamnein te mwakuri ni

mitinare e na rikirake ni mweengara n te tai are ataei ao kaaro a namakina te kimwareirei ni kabwaraan buure ni bootakin te toa. Man aia katooto n te karinerine, kaaro ao ataei a kona ni ibuobuoki imarenaia n namakina te kukurei. Te kukurei anne e kona ni buobuoki n onei mweengara nakon aia tabo ni katanciai mitinare. Tiaki ni kabane Roronirikirake a bane n nako ni mitinare, ma ngaiia ni kabane a na namakina te nano ni kan tibwaua te euangkerio, are karika nakoia namakinan te kabwarabure ao te rau. Ao ngkana te ataei e nako ni mitinare ke e aki, a kona ataei ni kabane n namakina te kimwareirei man uotakin te euangkerio nakoia tabeman.

Kawaran te Tembora

Ibukiia kaaro ao ataei, te tembora bon te kabanea n tamaroa n tabo ni karekea ataaakin ao tangiran taabo aika tabu. E bon koaua anne ngkana a uareke ataei. A bungiaiki ataei ma Otan Kristo. Te ataei e kona n namakina naba te tembora bwa e tabu. Ibukina bwa kaaro a tangiriii natiia, te tembora e tei ibukiia n te kantaninga are a kona n teimatoa n tangiriii natiia n aia utu are akea tokina—n aki toki.

Tabeman mai rouri iai tamnein te tembora ni mweengami. Ngkai a kateaki tembora ni katobibia te aonaaba, a kona ngkai kaaro aika mwaiti ni kawara ana tabo te tembora ma aia utu. Utu tabeua a kona n ira kaukan te tembora ngkana a kateaki tembora. Kaaro a kona n titirakinii natiia aron aia namakin irarikin ao inanon te tembora.

A kona kaaro nako ni kaota aia koaua bwa tera ae nanonaki te tembora nakon teuanne ke neienne. Beretitenti Ezra Taft Benson, are e tatangirii tembora, e aki toki n karakina bwa e matakuaakina tinana ni katirai ana kunnikai nakon te tembora.⁶ E taekina aron ana ururing ngke te ateinimwane ngaia n taraia ana utu ngke a kitana mweengaia nakon te tembora.

Ngke e a riki bwa te Beretitenti n te Ekaretia, e nanakon te tembora te bong ae okioki ni katoa wiiki. E aki toki ni karaoa te mwakuri n te tembora ibukiia ana bakatibu. Tangiran te

tembora e roko ni korakora man aia katooto ana karo.

Au Koaua

E na reke iroum te kimwareirei ae moan te bati n am waaki ni karika mweengam bwa nnen te onimaki inanon te Uea Iesu Kristo ao te tabo are e kaonaki n te tangira. Kaokakin te euangkerio e moanaki man te titiraki ae mangori ae e reke n te mweenga ae mangori, ao e kona ni waaki nako inanon mweengara ngkana ti reita nako katean ao maiuakinan reirein te euangkerio ikekei. Aio au kantaninga ao nanou ae nano ma ngke te ataeinimwane ngai. Kam a tia n noori aekan mweenga aikai. E mwaiti iroumi ae, man ana buobuoki te Uea, ao e reke iroumi.

Tabeman a tia ni kataia ma nanoia ae korakora ibukin te kakabwaia anne, ma e tuai ni kaekaaki. Au berita nakoi mi bon te berita are e taekina nako iu te membwa n Aia Kooram Abotoro ake Tengaun ma Uoman. I a tia n tuanga bwa, ibukin aia rinerine tabeman kaain ara utu ae bubura ake a tia ni karaoi, I nanououa bwa ti na kona ni ikotaki n te aonaaba ae na roko ke tiaki. E taku, n aron ae I kona ni uringa, “Ko raroamaekina te kaangaanga ae kairua. Tii maiukina te maiu ae tau n abanuean te tieretio, ao bairean te utu e na rangi n tamaroa riki nakon are ko kona ni iangoia.”

I kakoaua bwa e na anga te kantaninga ae kakukurei nakoira ngaira ake n te maiu ae mamate aio ao a ti a tia ni karaoa ara kabanea n tamaroa bwa ti aonga ngaira ao kaain ara utu n tau ibukin te maiu ae akea tokina. I ataei bwa a na baire Tamara are i Karawa bon bairen te kakukurei. I kakoaua bwa Ana baire e karekea te anga nakoira ngaira n tatabeman ake a tia ni karaoa aia kabanea ni kona bwa ti na kabaeaki inanon te utu n aki toki.

I ataei bwa kingin te nakoanibonga are kaokaki nakon Iotebwa Timiti e kamwaeaki nakoia ni kabane burabeti n taai aikai ao nakon Beretitenti Russel M. Nelson. King aikai e karekea kabaeakiia utu n te bong aei. I ataei bwa Tamara are i Karawa e tangirira, Natina n tamnei, ma te tangira ae korora oi. I ataei bwa ibukin Ana mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, ti a kona n rairinanora, ni kaitiakaki, ao n tau ni maiu n ara utu ae ti tangiria n aki toki ma Tamara are i Karawa ma Natina ae tangiraki, Iesu Kristo. I kakoaua n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. I-Rom 8:6.
2. 4 Nibwaa 1:15–18.
3. Motiaea 5:2.
4. Aramwa 36:17-19.
5. Taraa *Aia Reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 391–98.
6. Taraa *Teachings of Presidents of the Church: Ezra Taft Benson* (2014), 167.

Te Tetera ni Bwakantain te Kaonobong

TAEKINAKI IROUN BERETITENTI DALLIN H. OAKS
Moan Kauntira n te Moan Beretitenti

Kamotoakiia ana Aobitia te Ekaretia

N na uotarake araia ngkai Mataniwi ni Kabuta, Itingaun n Aono, ao Beretitenti ni Bootaki ni Kabuta n te Ekaretia ibukin ami rinerine ni kamatoa.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa Russell Marion Nelson bwa te burabeti, te tia mamata, ao te tia karekei kaotioti ao te Beretitenti n ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira; Dallin Harris Oaks bwa te Moan Kauntira n te Moan Beretitenti; ao Henry Bennion Eyring bwa te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitenti.

Naake a kariaia a kona ni kaotia.

Ake a kaitara, ngkana iai, kam kona ni kaotia.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa Dallin H. Oaks bwa te Beretitenti n

te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman ao M. Russell Ballard bwa te Bonomwi ni Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman.

Naake a kariaia, taiaoka kaotia ni baimi.

Naake a totokoia a kona ni kaotia ni baia.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa bwa kaain te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit Walter Gong, ao Ulisses Soares.

Naake a boutokaia, taiaoka kaotia. Iai ane totokoia kaotia naba.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa aia kauntira n te Moan Beretitenti ao te Kooram n Abotoro n Tengaun ma Uoman bwa burabeti, taan mamata, ao taan kaotioti.

Ni kabane ake a boutokaia, taiaoka kaotia.

Kaaitarana, ngkana iai, kaotia n te kanikina.

E tabekakirake bwa ti na kamotira-waia naakai man aia beku bwa Itingaun n Aono: Unimwaane Victorino A. Babida, L. Todd Budge, Peter M. Johnson, John A. McCune, Mark L. Pace, James R. Rasband, ao Benjamin M. Z. Tai.

Naake a kan raoniira ni kaotan ara kakaitau nakoia taari aikai ibukin aia nanomwaaka ni beku a kona ni kaotia ni katean baia.

E tabekakirake bwa tina kamotira-waia ma te kakaitau mai inanora te Tari Tad R. Callister, Devin G. Durrant, ao Brian K. Ashton bwa te Beretitenti ni Kabuta n te Reirei n Tabaati.

Ni kabane ake a kan raoniira ni kaotan ara kakaitau nakoia taari aikai ibukin aia beku ae moan te tamaroa, taiaoka kaotia.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa naakai bwa Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun: Rubén V. Alliaud, Jorge M. Alvarado, Hans T. Boom, L. Todd Budge, Ricardo P. Giménez, Peter M. Johnson, John A. McCune, James R. Rasband, Benjamin M. Z. Tai, and Alan R. Walker.

Ni kabane ake a boutokaia, taiaoka kaotia.

Naake a totokoia, kaotia n te kaniki-na naba anne.

E tabekakirake bwa ti na kamatoaia naakai bwa Itingaun n te Aono: Solomon I. Aliche, Guillermo A. Alvarez, Daren R. Barney, Julius F. Barrientos, James H. Bekker, Kevin G. Brown, Mark S. Bryce, A. Marcos Cabral, Dunstan G. B. T. Chadambuka, Alan C. K. Cheung, Christian C. Chigbundu, Paul N. Clayton, Karim Del Valle, Hiroyuki Domon, Mernard P. Donato, Mark D. Eddy, Zachary F. Evans, Henry J. Eyring, Sapele Fa'alogo Jr., David L. Frischknecht, John J. Gallego, Efraín R. García, Robert Gordon, Mark A. Gottfredson, Thomas Hänni, Michael J. Hess, Glenn M. Holmes, Richard S. Hutchins, Tito Ibañez, Akinori Ito, Jeremy R. Jaggi, Kelly R. Johnson, Christopher Hyunsu Kim, H. Moroni Klein, 'Inoke F. Kupu, Stephen Chee Kong Lai, Victor D. Lattaro, Tarmo Lepp, Itzcoatl Lozano, Kevin J. Lythgoe, Edgar P. Montes, S. Ephraim Msane, Luiz C. D. Queiroz, Ifanomezana Rasolondraibe, Eduardo D. Resek, Tomás G. Román, Ramon E. Sarmiento, Jonathan S. Schmitt, Vai Sikahema, Denelson Silva, Luis Spina, Carlos G. Süffert, Voi R. Taoalii, Sergio R. Vargas, and Markus Zarse.

Ni kabane ake a boutokaia, taiaoka kaotia.

Naake a totokoia, ngkana iai.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa Mark L. Pace ni beku bwa te Beretitenti ni Kabuta n te Reirei n Tabaati, ma Milton da Rocha Camargo bwa te Moan Kauntira ao Jan Eric Newman bwa te Kauoman ni Kauntira.

Naake a kariaia a kona ni kaotia.

Ake aki ngkana iai, kaotia naba.

E tabekakirake bwa ti na kamatoaia Mataniwi ni Kabuta ake tabeman, Itingaun Aono, ao Beretitenti ni Bootaki ni Kabuta n arona ao n teina ae ngkai.

Ni kabane ake a boutokaia, taiaoka kaotia.

Naake a totokoia, ngkana iai.

Beretitenti Nelson, te kaotiano e a tia n tauaki mwiina. Ti kaoia koraki ake iai aia totoko n te kaoti n reitaki ma aia beretitenti n te titeiki.

Tariu ao mwaneu, kam rabwa ibukin teimatoan ami onimaki ao ami tataro n

tei ibukiiia taan kairiiri n te Ekaretia.

Ti kaoia ngkai Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun aika a boou ao Beretitenti ni Kabuta n te Reirei n Tabaati aika boou bwa a na kaea aia tabo. ■

Ana Ribooti te Oteta n Tararua ibukin te Ekaretia, 2018

E KARAOAKI IROUN KEVIN R. JERGENSEN

Manatia n Tararua, Oteta n Tararua ibukin te Ekaretia

Nakon te Moan Beretitenti n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira

Nakoia Taari: N aron ae e kairaki inanon te kaotioti ni mwakoro 120 n Reirei ao Berita aika Tabu, te Kauntira iaon Karaoan te Kabwianibwai—e kaainaki irouia kaain te Moan Beretitenti, te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, ao te Bitiobiriki n Tararua—a anga te kariaia ibukin ana kabanemwane te Ekaretia. Ana rabwata te Ekaretia e tibwatibwai mwane ni kaeti ma kataumwane aika a kariaiakaki, tuua, ao aron kabonganakiiia.

Te Oteta n Tararua ibukin te Ekaretia, are e kaainaki irouia ake a mwaa-tai ake iai beebwaia ni kakooua ni karaoan aia mwakuri ao a inaomata n ana tabo ni mwakuri nako te Ekaretia, iai tabeia ni karaoui oteta ibukin kataura-oan baika iai bukiia ni kaeti taian angamwane aika a roko, kabane mwane ake a karaoaki, ao kamanoan ana bwai te Ekaretia.

Ni boboto iaon mwakuri ake e karaoui te oteta, te Oteta n Tararua ibukin te Ekaretia, are e kantaningaaki bwa, man ana bwai ni kabane, tibwaia ake a karekei, kabanemwane ake a karaoaki, ao ana bwai te Ekaretia ibukin te ririki 2018 a tia n tauaki mwiia ao ni mwakuriaki ni kaeineta ma are e kariaiakaki n ana kataumwane te Ekaretia, tuua, ao aron kamananaan te mwane. Te Ekaretia e irii mwakuri ake e tia n reireiniia iai kain te aro ni maiuakinan te kataumwane, totokoa te taarau, ao ni karinimwane ibukin kainnanaoana.

E uotakirake ma te kooua,

Oteta n Tararua ibukin te Ekaretia

Kevin R. Jergensen

Manatia n Tararua ■

IROUN BERETITENTI M. RUSSELL BALLARD
*Te Beretitenti ni Bonomwi n te Kooram n Abotoro
n te Tengaun ma Uoman*

Ana Euangkerio Iesu Kristo ae Koaua, Itiaki, ao e Bebete

Tangiran te Atua ao tangiraia raora bon aan te reirei ni buobuoki; ae boboto n te mweenga, are boutokaia te Ekaretia n ana reirei; taromaui n te tamnei ni bongin te Tabati; ao te mwakuri ni kamaiu.

Tariu ao mwaneu, e bon kaangaanga kakoauana irou bwa ai 71 te ririki n nako, n te 1948, are I mitinare ngkoa i England ao 44 ririki n nako ngke kainabau, Barbara, ao Ngai ti kaira ara utu nako Canada ngke Ngai ngkoa te beretitenti n te Canada Toronto Miton. Ngke I mwakuri inanon Eberi 1976, I weteaki nakon Ana Moan Kooram te Itingaun, ao n aki kantaningaia inanon 1985, I a manga weteaki nakon te Kooram n Abotoro ae Tengaun ma Uoman. Tiaki aron weteakiu ngkoa, are I ataia bwa N na kainaomataaki n te tai teuana, kainaomatakiu man weteau nakon te Tengaun ma Uoman tiaki te rinerine ae tamaroa moa ngkai; e ngae n anne, I tataro bwa teuana te bong e na roko tii imwiin banen ana mwakuri te Uea are e weteai ni karaoia.

Niiangoan au ka 43 n ririki aika nako ni mwakuri bwa te Mataniwi ni

Kabuta ao te kabwaia ae kamiimi are I a tia ni karaoia ni buokiia natin Tamara are i Karawa n te aonaaba ni kabuta, I a tia n ataia raoi bwa e tangiria Natina ni kabane, ni karekea te rau, te

kimwareirei, ao te ebiebi inanon maiuia.

Te burabeti are Riaai e reirei, “Mwane [ao aine] a riki, bwa aonga ni karekea te kimwareirei.”¹ A bati bukina bwa e aera ti aki karekea te rau inanon maiura, te kimwareirei, ao te ebiebi iroura n te maiu aei, n raonaki ma te kainnano, buaka, kabuanibwain te aba, ao kaangaanga inanon te mwakuri, marurungira, ao itoman n te utu.

Ma engae ngke ti aki kona n tauu aroia baika korakora aika roko mai tinaniku ao n rooti maiura ikai n te aonaaba, ngkai ti ikakorakora n riki bwa ana reirei te Uea Iesu Kristo, ti kona ni karekea te rau, te kukurei, ao te ebiebi n aki ongea kaangaanga te aonaaba ake ti rinanona.

Temanna irouia natiu e taku, “Tamaui, N na noria ngkana I kona ni karaoia.” I kaeka, “Tamara ni kabane are i Karawa e butira bwa ti na karaoa te kabane n tamaroa are ti konaa ni katoa bong.” Tariu ao mwaneu, karaoa te kabane n tamaroa are kam konaa n te bong teuana nakon teuana, ao ni waekoa, kam na ataia bwa Tamami are i Karawa e atai ngkami ao e tangiri ngkami. Ao ngkana kam ataa anne—ataia raoi—maiumi e na iai bukina ao nanona, ao kam na kaonaki ma te kimwareirei ao te rau.

Ngkai Otan te Aonaaba, te Tia Kamaiu e taku, “Ba e na aki mena n te ro ane onimakinai.”²

Iesu Kristo bon te ara ae anga te Tama, ao bon akea te aara riki ae anganaki are [ti] kona ni kamaiuaki iai;

“Ma ngaia are, mwaane ni kabane [ao aine] a na riai ni katoka iaioia te ara are anganiia te Tama.”²³

Koroboki aika a tabu e reireiniira bwa Tatan e tangiria ni kan kairiia aomata nakon te rootongitong. Arona ni kabane e bon totokoa te oota ao koauan ana euangkerio Iesu Kristo. Ao Riaai e reireiniia natina, te riaboro “e ukoukora karawawatakiia aomata ni kabane n ai arona.”²⁴ Ngkana Tamara are i Karawa “mwakuri ao . . . mimitongiu” “ni karekea te aki mamate ao te maiu are akea tokina ibukiia [mwaane ao aine],”²⁵ Rutibero ao ana “mwakuri” te karekea te maraia ao te nanokawaki ae akea tokina ibukiia Natin te Atua. Te bure ao uruan te tua e karika keerikakin Otan Kristo inanon maiura. Ao anne oin ara kouru bwa ti na mwabiao n ootan Kristo, are karokoa te rau, te kukurei, ao te ebiebi.

Inanon 18 te namwkaina n nako, E a tia te Uea n kairi aia iango Ana burabeti ao Abotoro ni karaoi bitaki aika mwaiti. Engae n anne, I tabetabe bwa mwakurin te tamnei n taian bitaki aikai a kona n aki butimwaeaki n tokaraken nanoia ibukin taian bitaki.

Iotebwa FTimiti e taku: “Ana euangkrio Iesu Kristo ae koaua, itiaki ao e bebete e a tia ni kaokaki. Ti katabeaki ibukin tararuakina iaon te aonaaba.”²⁶ E raonna bwa te koaua, te itiaki, ao beebeten te euangkerio bon te “reirei ni kamaiu iroun Kristo.”²⁷

N Taekan te Onimaki, te Burabeti Iotebwa Timiti e reirei bwa “rinaanon Ana mwakuri ni Kamaiu Kristo, aomata ni kabane a na kamaiuaki, man te ongeaba nakon tuua ao otenantin te Euangkerio.”²⁸

Te moan reirei n te euangkerio bon te onimaki iroun Kristo, rairannano, bwabetito, ana bwaintangira te Tamnei ae Raoiroi, ao n teimatoa ni uaa te toki. Tarina ae Hyrum e reirei: “Reirei nakoia riki [ao teuana riki] teuana riki: ao kam na kunea n te bong koraki iango aika boou ao n ikotaki ma oota ni kaeineti nakoia are e na kaotaki nakoim. Kam kona ni kabwarabwarai . . . ni kamataatai raoi. Kam na kona ni karaoi bwa a na ota irouia ake [kam] reireiniia.”²⁹

Kawai aika tamaroa ibukira n noora mwakurin te tamnei n te Ekaretia bon maiuakinan te koaua, te itiaki, ao reirei aika bebete iroun Kristo ao ni kamwawura naba ana tua te Tia Kamaiu aika uoua: “Ko na tangira te Uea ae Atua n nanom ni kabanea. . . Ko na tangira raom n aron tangiram ibon iroum.”¹⁰

Te ongeaba nakon tuua aika uoua e karekea te kawai riki nakon te rau ao te kukurei. Ngkana ti tangiria ao ni beku ibukin te Uea ao n tangiria ao ni beku ibukiia raora, ti na bon namakina riki te kukurei are roko nakoira n te kawai ae tamaroa riki.

Tangiran te Atua ao tangiraia raora bon aan reirein te mwakuri ni ibuo-buoki; ni boboto-n te mweenga, te Ekaretia-boutokaa reiakinana; bongin-te Tabati taromauri n te tamnei; ao te mwakuri ni kamaiu ni uoua iteran te roki ni boutokaaki n taian Bootaki n Aine ao aia kooram unimwane. Bwaai ni kabane aikai a boboto iaon tuua aika mimitong n tangira te Atua ao n tangiriia raora. Iai riki te bwai ae na kona ni bebete, ae rangi ni kakawaki, ae bebete riki nakon anne?

Maiuakinan te koaua, te itiaki, ao bairen te euangkerio aika bebete are a na anga riki te tai nakoira ni kawaria aine aika akea buuia, mwaane aika akea buuia, aika a mate aia karo, a maroa, a aoraki ao aika kananoanga. Ti na karekea te rau, te kimwareirei, ao te ebiebi inanon maiura ngkai ti beku ibukin te Uea ao raora.

Taian bitaki inanon te Tabati are e katuruturu te boboto iaon te mweenga, boutokaan te reirei n te Ekaretia ao kamatebwaian te euangkerio bon taai ni kaboui tamneira ao ara taromauri nakon te Atua ni mwengara. Tera ae konaa bwa e na riki ni bebete, ni kakawaki, ao n rangi nnoo? Tariu ao mwanau, kam mataata bwa reiakinan ao reirei te euangkerio inanon ara utu bon te kawai ae boongana ni karekea te kimwareirei ao te ebiebi inanon maiura?

N taekina te Tabati, e taku te Tia Kamaiu, “Bwa e koaua ae aio te bong ae I a tia n rineia ibukim bwa kam na motirawa man ami mwakuri nako, ao ko na anga am nebo nakon are Moan te Rietata.”¹¹ E raonna, “Bwa e na

kororaoi ami kukurei . . . [rinanon] te kukurei ma te tataro . . . kam [na] karaoi bwaai aikai ni kabane ma te kakaitau, ma onraken te nano n te kukurei . . . [ao] te mata ni kukurei.”¹²

Taiaoka iangoi taekan tabeua kakawakin taian taeka inanon te kaotioti aio: *kukurei, kakukureia, kakaitau, naano aika kukurei, kakatonga te nano, ao te moangare*. Atongana irou n aekan kawakinan te bong ae te Tabati e na kakukureira.

Ngkana ti ibuobuoki n te kawai ae riettaata ao te kawai ae mimitong,taiaoka iangoia bwa e kanga riaina bwa ti na kamauria ake a roko nakon ara bootaki taromauri n te Ekaretia, riki nakoia membwa aika boou ao taian irua. Ti na bane ni kukurei n anenei anene n taromauri ao ni kakauongo nakon taekan tataron te toa ma te nano ae uki ao te iango.

Kaotikoaua n ara onimaki n ara aki mamatam ao ara bootaki ni kaoti koaua ae kairaki iroun temanna kaain te bitobiriki, are tibwaua ana kaoti koaua ni kaatua iaon te baire ni kakukurei ao te koaua, itiaki, ao ana euangkerio Kristo

ae bebete. Ni kabane a na ira nanon te katooto. Ti kainanoa ni ururinga bwa iai taabo tabeua n karakina te rongo-rongo ke n tibwaua taekan te kakao-ngoraan te mwamwananga. Ngkana ti kawakin ara koaua ni kabebetei ao ni kaatua iaon ana euangkerio Kristo, E na katauraoa kabouan te tamnei ngkana ti tibwaa ara koaua ma temanna riki.

Te buobuoki ae rang kakai e na riai ni oota ni iangoakina n ana tangira te Atua ao tangirakia raora. Taekana ae bebete, ti ibuobuoki bwa ti tangira Tamara are i Karawa ao Natina. I kakoaua bwa arora ni ibuobuoki e na nakoraoi ngkana ti kabebetea ara mwakuri. Te kukurei ae bati e roko man baika a bebete n te maiu, ma ngaia are ti kainanoa te karaurau n aki kainanoi riki bwaai aika karaoaki nakon te bitaki are tia tia ni karekea ni katea te onimaki ao koaua aika matoatoa inanoia Natin te Atua.

Ti riai n aki kamangaongaoni bwaai n taian boowi, baika a kantaningaaki, ke baika a tangiraki. Kawakinana e bebete. E bon mena inanon te kabebete are ko na karekea iai te rau, ao te kimwareirei, ao te ebiebi are I a tia n taekina arona.

Inanon ririki mwakurin kairiri n te Ekaretia, are taekina n te *Aeniboki 2*, are taekan arona bwa a itiaki ao a bebeta, man te bwai are I taekina:

“Taan kairiiri a kaungaia membwa n tatabemaniia nako bwa a na karekei otenanti aika riai n te nakoanibonga, kawakin aia berita ake a tia ni karekei, ao n tau ibukin te kariatataaki ao te maiu are akea tokina. . . .

“**Ikawai:** Kaungaia ikawai n tatabemaniia bwa ana kororaoi ni karekei otenanti n te tembora. Reireiniia ni kabane ikawai bwa ana atai aia bakatibu ma ni karaoi otenanti n te tembora ibukiia.

“**Roronrikirake:** Buokiia ao ni katauraonia kairake n ataeinimwaane n tatabemania bwa ana karekea te Nakoanibonga ae te Merekitereka, ni karekei otenanti n te tembora, ao ni kororaoi n nako ni beku bwa te mitinare ae bwanin ana tai. Ibuobuoki ni katauraonia kairake n ataeinaine bwa a na kororaoi ni kona ni karaoi berita aika tabu ao ni karekei otenanti n te tembora. Kakorakorakia roronrikirake rinanon irakin waaki ni kakukurei aika uaana.

“**Ni kabane Membwa:** Buokiia taan kairiiri n te nakoanibonga ao taan kairiri ni bootaki, buobuoki, kauntiran te uoote, uoote ao mitinare aika bwanin aia tai, ao membwa a na uaia ni karekebai ni mwakuri ni kamaiuia n tatabemaniia nako, kakorakoraia utu ao iunite n te Ekaretia, karikirakea te waaki ni kakukurei irovia kaain te nakoanibonga, ao n ikotia Iteraera rinanon te rairaki, te kateimatoaki, ao te mwakuri ni kamarurung. Reireiniia membwa bwa a na kona

n kamiuia ibon irouia ma aia utu ao ni buokiia rarikin ao kainnanao n ana kawai te Uea.”¹³

Au mwakuri inanon te Ekaretia e a tia ni kakabwai ai ni mwaitin tamaroan ao n rinanon tanciai aika onoti n te n te aro n tamnei. Ngai te tia kakoaua bwa te Uea e kaira Ana Ekaretia ni kabobonga Ana mwakuri. I a tia ni karekea te kairi ae mairoun te Atua are e riaon korakorau. Kakukurein maiu-akinan te euangkerio ibukiu e boboto iaon te koaua, te itiaki ao bebeten te reirei ao ana euangkerio Iesu Kristo.

I a tia ni mwakuri iaan taian king ao aia kairi *onoman* burabeti ao Beretitentin te Ekaretia mairoun Spencer W. Kimball nakon Russell M. Nelson. I kakoaua bwa ngaiia n tata-bemaniia bon ngaia ao ana burabeti te Atua ae rinea. A tia n reireiniira reirei aika boongana ibukin te Ekaretia ao te euangkerio ao ana reirei Kristo. Beretenti Nelson e uotarake ana mwakuri te Uea n rangi ni waecatata. I taekina “rangi waecatata” bukina bwa tii ngaia temanna mairouia Abotoro ae ikawai riki nakoiu, ao iai au kanga-nga bwa I aki kona ni bwaka rimwiina! Ngai te tia kakoaua bwa kingin te nakoanibonga ao niniran te burabeti a toka iaona. Beretenti Nelson e reirei te koaua, te itiaki, ao te euangkerio ae bebete. I taekina au koaua bwa Iesu bon te Kristo, ao aio Ana Ekaretia— are I kakoaua ma te nanorinano inanon aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. 2 Nibwaai 2:25.
2. Ioane 12:46.
3. Reirei ao Berita aika Tabu 18:23-24.
4. 2 Nibwaai 2:27.
5. Mote 1:39.
6. Iotebwa Timiti, “Principle, Not Popularity,” *Improvement Era*, Turai 1906, 732.
7. Joseph F. Smith, “Principles, Not Popularity,” 732.
8. Taekan te Onimaki 1:3.
9. Hyrum Smith, in “What Is My Purpose as a Missionary?” *Tataekina Au Euangkerio: Te Kairi Nakon Aia Mwakuri Mitinare* rev. ed. (2019), 6.
10. Reirei ao Berita aika Tabu 59:5–6; taraa naba Tua Kaua 6:5; Nakoia Ibonga 19:18; Mataio 22:36–40.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 59:10.
12. Reirei ao Berita aika Tabu 59:13–15.
13. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 3.4.

IROUN UNIMWAANE MATHIAS HELD
Man te Itingaun

Ukukoran te Atatai Rinanon te Tamnei

Ti kainnanaoia bwa ti na ataa te koaua tiaki ti rinanon ara iango ma rinanon naba bwanaan te Tamnei ae maraara man rau.

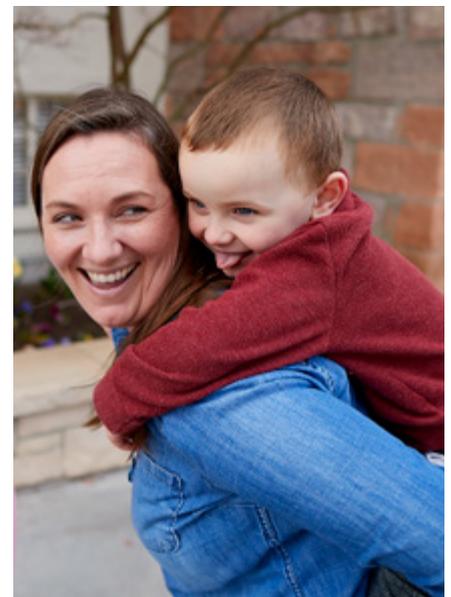
Tariu ao mwaneu, e a tia te Uea ni kaokiokia n tuangiira ni “botumwaaka n ukukori te rabakau, n te kamate-bwai ao n te onimaki naba.”¹ Ti kona ni karekea te ota ao te atatai tiaki ti rinanon man ara iango ma rinanon naba ana kairiiri ao ana kairi te Tamnei ae Raoiroi.

E a tia n tainako Ana kairi te Tamnei ae Raoiroi n aki riki bwa iteran maiu.

Buu ae tangiraki, Irene, ao Ngai ti kaina te Ekaretia 31 te ririki n nako ngke ti a tibwa mareaki. Ti kaai n ikawairake iaon Colombia, ma tabeua te namwakaina imwiin ara mare, au mwakuri e uotira ni kamaekaira i Tiaman. Ti rangi ni uarereke ao a rangi ni mwaiti ara kaantaninga ao ara iango; bon te tai ae kamiimi ao ni kakukurei irouira.

Ngke I tabe n iangoa au mwakuri, e namakinna Irene bwa ti na karekea te rongorongoi mai karawa, n aki ataia bwa ni kanga ke n ningai. Ngaia are e a kariaia rokoia taan kabonakoi kaako n aekiaia nako nakon mweengara n aron te entiaikorobitia, bwain kaitiakan te kaa, booki ni kuuka, bwaai ni kuuka, ao a mwaiti riki, n tataningaa rokon te rongorongoi ae onoti anne.

N te tairiki teuana e tuangai bwai iai uoman atacinimwaane n oneaia aika roroo aika a karebwerebwe n ara mataraoa ao e reke irouna te namakin ae korakora bwa e na kariniia. A taku bwa a kan marooro ma ngaira iaon taekan te Atua ma a na manga oki ngkana iai ngai n te auti. Ngaia aio te rongorongoi ae kantaningaaki?

A waaki ni kawariira, ao man aia kairiri, ti wareware ni booki aika tabu ao ni moanna n ataa aron kakawakin Iesu Kristo bwa ngaia ara Tia Kamaiu ao te Tia Kabooi Maiura. Ti nanokawaki bwa ti a tia ni bwabetitoaki ngke ti uarereke, are e a tia n riki bwa te berita ae aki kakawaki. E ngaie n anne, te manga bwabetitoaki riki e nanonaki naba bwa kaainakin te Ekaretia ae boou aei, ngaia ae ti riai n ataa moa rongorongona ni kabane.

Ma ti na kanga n ataiia ngkana mitinare a tuangira taekan ana Boki Moomon, taekan Iotebwa Timiti, ao taekan te babaire n kamaiu bwa a boni bane ni koaua? Ngaia ae, ti a tia n ataiia man a na taeka te Uea bwa ti kona “ni kinaia man uaaia.”²² Ngaia ae, n te kawai ae baireaki raoi, ti moana ukoukoran te Ekaretia man taratarakin uaa aika nakoraoi man raroi n ara iango. Tera ae ti reiaikina? Ngaia, ti nooria:

- Aomata aika tangira ao ni kukurei ao utu aika tamaroa aika a ataiia bwa aomata ni kabane a na namakina te kukurei n te maiu aei ao tiaki ti n te kainnanao n te karawawataaki.
- Te Ekaretia ae e aki kabooia taan reirei ma kaain te Ekaretia ma a butimwaa mwiokoia ao katabeaiia.
- Te ekaretia ae e boboto iaon Iesu Kristo ao utu iaon bwaai ni kabane, ae a karaoa aia aki mamatam teuana te tai n te namwakaina ao a buokiia rarikin ao kainnanao, ae a kaungaaki iai katei aika tamaroa, a reireiniira bwa ti na aki anai bwaai aika a kaorakiira.

N reitana:

- Ti tangira te kamataata iaon rikira-kera ibon iroura, iaon te reirei, iaon te mwakuri korakora ao te riki n toronibwai.
- Ti reiakina aron tamaroan te burukuraem iaon bwaai n ibuobuoki ibukiia aomata.
- Ao a rangi n anaaki nanora man taian maungatabu ni kabuta, ma katangitang aika tamaroa ao reirei n te tamnei aika tibwauaaki ikanne.

Langoan aei ni kabane, ti aki kona n noora ae iai buakakan te Ekaretia. Ni kaitaraana, ti tangiri bwai ni kabane ake ti noori. Ma e ngaie n anne, ti tuai naba ni kona ni baireia bwa ti na bwabetitoaki ibukina bwa ti kan atai bwaai ni kabane imwain karaoana.

Ma, riki n ara tai n aki kona ni babaire, te Atua e teimatoa ni kataura-oiria, E katamaroairia, ao E buokiira ni kakaeka te bwai ae ti kona n reiaikina ni kaota te koaua tiaki ti rinanon rabakauru ma rinanon bwanaan te Tamnei ae maraara ma ni bebete, ngkana e taetae riki nakon nanora.

Te bwanaa ao mwiin te namakin e roko n te tairiki teuana imwiin 10 te namwakaina n reiaikinan te euangkerio, ngke ti wareware inanon Motiaea 18. “Ngkana kam tangiria ni . . . katokaa i aomi rawawataia raomi, . . . ao ni karau nanoia ake a kainnanao karauan nanoia, . . . ngkana aio are tangiria nanomi, ao tera bukina bwa kam na aki kan bwabetitoaki inanon aran te Uea?”²³

Te kibu anne man ana Boki Moomon e riinga nanora ao tamneira n ae korakora, ao ti waekoa n namakinna ao n ataiia bwa akea raoi bukina bwa ti na aki bwabetitoaki. Ti ataiia bwa te nano ae taekinaki inanon kiibu aikai bon bwaai aika a tangiri naba nanora ao bwaai aikanne bon bwaai aika a boongana. A rangi ni kakawaki riki nakon

atakin bwaai ni kabane ibukina bwa a kaman tau ake ti atai. Ti a tia n tainako n animaki iaon ana kawai ni kairoro Tamara are i Karawa ae tangiraki ao n animakinna bwa E na teimatoa ni kairiira.

Ngaia are, te bong naba anne, ti bairea te bong are ti na bwabetitoaki iai, ao n te tai ae aki maan ao ti a bwabetitoaki!

Tera ae ti reiaikina man te taneiaia anne?

Te moan, ti reiaikina bwa ti kona n animakina Tamara are i Karawa ae tangira, ae teimatoa ni kataia ni buokiira bukina bwa ti kona n riki n aekan te aomata are E kinaa. Ti kamatoa te koaua ae nano n Ana taeka ngke E taku, “N na anganiia natiia aomata teutana imwiin teutana, te reirei teuana imwiin teuana; ao a na kakabwaiaki akana a ongeaba nakon au reirei, . . . bwa e na reke irouia te wanawana; bwa N na anga ae mwaiti riki.”²⁴

Ao te kauoua, ti reiaikina bwa, irarikin ara iango aika a mataata raoi, teuana riki te kawai ni karekean te atatai e kona n anganiira te kairi ao te oota. Bon bwanaan Ana Tamnei ae Raoiroi ae maraara ma ni bebete nakon nanora ao nakon naba ara iango.

I tangiria ni kabotaua te mwakuri aei ma ara konabwai n iango. E a tia Tamara are i Karawa n anganiira tiaki ti teuana ma uoua matara aika ti kona n taratara iai. Ti kona n noora ae tau ma ti teuana matara, ma te mata are te kauoua e katauraia ma te taratara riki teuana. Ngkana a katukaki taratara aika uoua aikai inanon kaburorora, a karekea teniua tamnein ara tabo.

N aron aei, ti a tia n anganaki uoua aron reken te rongorongona, rinanon ara konabwai n rabwatara ao n tamneira. Ara iango a karekea teuana te kawai rinanon ara namakin ao rinanon ara iango aika raroi. Ma rinanon te Tamnei ae Raoiroi, e a tia te Tama ni katauraia naba te kauoua n taratara, are bon te kabanea ni kakawaki ao ni koaua bukina bwa e roko ma Irouna. Ma bukina ngkai ana kairoro te Tamnei aki rangi n noraki, a mwaiti aomata aika aki ataa taekan te bwai n ibuobuoki anne.

Ngkana taratara aika uoua aikai a ikotaki inanon tamneira, teuana te tamnei ae bwanin e kaota koauan bwaai n te kawai are bon ngaia ni koaua. Ni koauana, rinanon a na taratara riki te Tamnei ae Raoiroi, “iangō,” riki tabeua ake a katamneiaki rinanon otara, a kona n nooraki bwa bwaai aika a kewe ke ni kairua. Uring ana taeka Moronaai: “Ao ma ni mwaakan te Tamnei are e Raoiroi ao kam na kona n atai koauan bwaai ni kabane.”⁵

N au ka 31 n ririki bwa kaain te Ekaretia, I a tia n rinanona n taai aika mwaiti are ngkana ti tii onimakina ti ara iangō ao ni kakea ke ni katinanikua te ota man te tamnei ae ti kona ni karekea rinanon ana wirikiriki ao ana anainano te Tamnei ae Raoiroi, titebo ae kanga ti na rinanon te maiu ma matara ae ti teuana. Ma ti a tia n anganaki uoua matara. Ti man ikotakin iangō aikana uoua aikanne ae e kona n anganiira ataakin koaua ni kabane ao bwaai ni kabane aika ti rinanoi inanon maiura, n raonaki ma otara ni kabane ae tabwain n aron kinakira ao te kantaninga ae ngaira natin Tamara are i Karawa.

I kauringaki n te bwai are e reireiniira Beretitenti Russell M. Nelson n te ririki ae nako ngke e taku bwa “ni boong aika imwaira, ti na bon aki kona n tokanikai n te tamnei n akean a na kairi, ana kaetieti, a na karaunano, ao ana kairoro te Tamnei ae Raoiroi ae teimatoa.”⁶

I a tia n ataia ma te koaua ae bwanin bwa:

- Iai Tamara i Karawa ae tangira, ao a bane aomata ni kariaia bwa ti na nakomai nakon te aonaaba bwa mwakoron te baire mairoun te Atua.
- Iesu bon te Kristo, E maiu ao bon au Tia Kamaiu ao te Tia Kabooa Maiu.
- Iotebwa, te ataenimwaane ae te tia mwakuri n te tawana ae nanorinano, e weteaki ao e riki bwa te burabeti ae korakora are e moan karaoa aei, ni koron te bong, ma kingina ni kabane, te mwaaka, ao te kariaia n ana nakoanibonga te Atua ae tabu.
- Ana Boki Moomon bon te kauoman nikakoaua iroun Iesu Kristo ao a

kantaningaaki utu bwa ana riki bwa utu aika akea tokiia

- Ara Uea, Iesu Kristo, e kaira aei, Ana Ekaretia ae kaokaki, rinanon ara burabeti ae maiu, Beretitenti Russell M. Nelson, n te bong aei.

A tia koaua aikai ao aika mwaiti riki aika kakawaki n riki bwa reirei n tamnei aika kakawaki n aron are e buokai te Atua n riki nako iai. Ao e ingainga nanou nakon reirei aika mwaiti aika boou are E tangirai—ao ngkoe—ni karekei ngkana ti rinanon te maiu ae kakukurei ao n “reirei . . . n te kamatebwai ao n te onimaki naba.”

I ataia bwa a bane ni koaua bwaai aikai ao ni kakoauai n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Reirei ao Berita aika Tabu 109:7; taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 88:118.
2. 3 Nibwaai 14:16.
3. Motiaea 18:8–10.
4. 2 Nibwaai 28:30
5. Moronaai 10:5.
6. Russell M. Nelson, “Te Kaotioti ibukin te Ekaretia, Te Kaotioti ibukin Maiura,” *Liahona*, Meei 2018, 96.

IROUN UNIMWAANE NEIL L. ANDERSEN
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Te Mata n Onimaki

Ngke ti anai ao n rinea te bwai ae ti kariaia inanon te katanoata, ti nanououa n ara taratara ae akea tokina, ni kamwaitia iaon kakawakin ara taneiai ikai ao ngkai naba.

Teutana imwain Taurakina, Iesu e uotaki nakon matan Birato inanon te auti ni motikitaeka. “Aia Uea I-Iutaia Ngkoe?” E titiraki Birato ni kananorinanoa. E kaeka Iesu: “Tiaki mai aon te aba ueau. . . I [roko] i aon te aba, bwa N na kaotio [ta] te koaua. Ane ana bai te koaua ao e ongo banau.”

Birato e titiraki n aki kakoaua, “Te koaua tera?”¹

N te aonaaba ni boong aikai, te titiraki “Tera te koaua?” e kona n riki

bwa te kaangaanga nakoia aomata ake aki kakoaua te aro.

Ni karaosan te kakae iaon te intanete ibukin “Tera te koaua?” e karekei kaekaana ae raka iaon te mirion. A mwaiti riki rongorongoa iaon ara tareboon nakon are mai inanon booki ni kabane man ana raiburari te aomata. Ti maeka ma rongorongoa ao iango aika a riao nakon are ti kantaningai. Ti aki toki ni kairooaki man kariiri ao rinerine aika kaririia te nano.

Ngkai ti a katobibiaki ni kamangaongaon te bong aei, e bon aki kakubanako bwa a mwaiti aika a animakin taeka ake a taekinaki 2,500 te ririki n nako iroun Protagoras nakoia kairake n Socrates: “Tera te koaua ibukim,” e taku, “e bon koaua ibukim, ao tera te koaua ibukiu e bon koaua ibukiu²

Koaua rinanon ana Euangkerio Iesu Kristo ae Kaokaki

Kakabwaia man ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki, ti nanorinano ni katanoata bwa a mwaiti bwaai ake a bwanin ao a rangi ni koaua. Koaua aika akea tokiia ake bon tii te arona ibukiiia natin te Atua mwaane ao aine.

Koroboki aika tabu a reirei, “Te koaua bon te atatai ni bwaai n aroia ngkai, ao n aroia ngkoa, ao n aroia n taai aika a na roko.”³ Kanoan koaua bon bwaai ake a kaman tia n riki ao bwaai ake a tuai n riki, ae karababai ara taratara tii iaon bwaai aika riki n te tai aei.

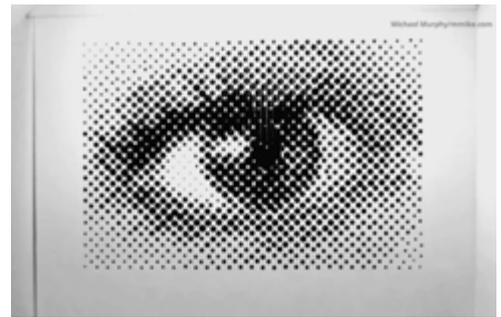
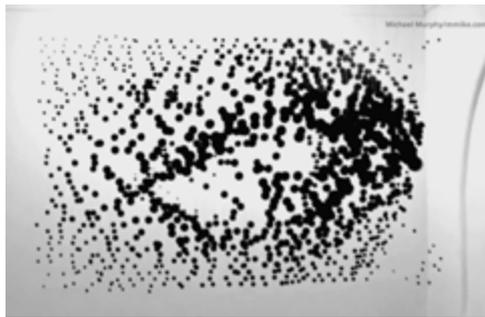
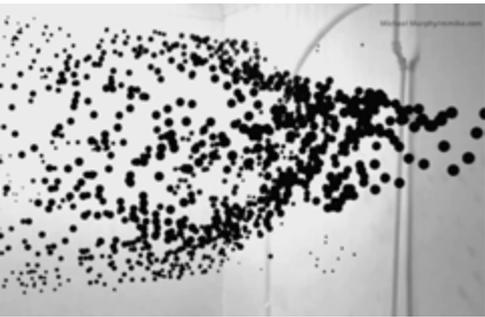
E taku Iesu, “Boni Ngai te kawai, te koaua, ao te maiu.”⁴ Te koaua e kaota nakoira te kawai nakon te maiu ae akea tokina, ao e ti roko n rinanon ara tia Kamaiu, Iesu Kristo. Akea riki te kawai teuana.

Iesu Kristo e reireiniira bwa ti na kanga ni maiu, ao, n rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu ao Mangautina, e anganiira kabwaraan ara bure ao te aki mamate imwiin ae ti mate. Aio e bon koaua raoi.

E reireiniira bwa e aki taraaki bwa ti kaubwai ke ti rarikin, ke ni kinaaki ke aki kinaaki, ti moaraoi ke ti moatau. Nakon, maiura ae mamate bon kakorakoraan ara animaki iroun te Uea Iesu Kristo, nakon rinean te raoiroi iaon te buakaka, ao ni kawakin Ana tua. Ngkai ti bukamarui karao bwai aika boou n te tiaientia ao iaon bwaai n aoraki, koauan te Atua e riao riki kukune aikai.

Ni kaaitaraan koaua ake akea tokiia, iai n taainako kario ni kewe n ana nanoia natin te Atua man te koaua. Ana kakauntaeka teure e buakaka bon tii te aekakina n taainako. Ongora nakon aika, bwanaa 2,000 ririki n nako:

“[Kam] aki kona n atai bwaai aika [kam] aki noori. . . [Bwa tera ae e karaoia te aomata bon] tiaki te bure.”

Man ara tataro mwaaka n iangoa raoi te katanoata nakon te utu ma te kaeka ma te kakaonimaki, ti riai n ataia bwa a kanga taian reirei n reitaki, boutokaa temanna ma temanna ni kaota ana baire Tamara ibukiiia Natina.

“[Te Atua e aki kakabwaii ngkami, ma] ni kabane [aomata] a nako[raoi] aroia man [oin] wanawanaia.”⁵

“E bon aki riai bwa te aomata n aron . . . Kristo . . . [e na] riki bwa Natin te Atua.”⁶

“[Tera ae kam kakoaua bon te iango ni mino ao ai] minon ami [iango].”⁷ Kanga ai aron te bong aei, ke kanga?

Ma manga Kaokan te euangkerio, te Atua e a tia n anganiira te kawai ae ti riai n reiakini ao n atai tamnein te koaua: ti reia kin rinanon booki aika tabu, rinanon ara tataro ibon iroura ao oin ara taneiai, rinaon reirei mairouia ara burabeti ao abotoro aika maiu, ao rinanon ana kaiiri te Tamnei ae Raoiroi, are e kona ni buokiira nakon “ataakin koauan bwaai ni kabane.”⁸

Te Koaua bon Tamnein te Atatai

Ti kona n atai ana bwai te Atua ngkana ti ukorii n tamnei. E taku Bauro, “akea temanna ae atai bwain nanon te Atua, ma ti tamnein te Atua. . . [Bukina] ba a neneraki aroni baikai n te aro n tamnei.”⁹

E kona n nooraki te tamnei aei iroun Michael Murphy. Man te tamnei aei, ko na bon aki kakoaua bwa te korotamnei ae koreaki n ai aron matan te aomata. E ngae n anne, ngkana ko tarai biriari

aika roro man kaokoron kaeka iaon te taratara, ko na noora tamaroan ana kariobwai te tia korotamnei.

Ti te arona, ti noora koauan tamnein te Atua rinanon ana kaeka n taratara te mata n onimaki. E taku Bauro: “Te aomata ae bon te aro n aomata e aki kaki i nanona bai ake ana bai Tamnein te Atua: ba e taku ba te nanobaba: ao e aki kona n atai, ba a neneraki aroni baikai n te aro n Tamnei.”¹⁰

Koroboki aika tabu, ara tataro, oin ara taneiai, burabeti ngkai, ao ana bwaintangira te Tamnei ae Raoiroi a anganiira kaeka iaon taratara n tamnein te koaua ae riai ibukin mwanagara iaon te aonaaba aei.

Te Katanoata rinanon te Mata n Onimaki

Ti a taraa taekan te katanoata iaon te utu n rinanon te mata n onimaki.

Beretitenti Gordon B. Hinckley e kabwarabwara “Te Katanoata nakon te Aonaaba” ma te kibuntaeka aei: “Ma mwaitin te kewe ake a taekinaki bwa te koaua, ma mwaitin te mwamwanaaki ni kaeinetai nakon kainibaire ao bonganaia, ma mwaitin katikitikin te iango ao te kariiri nakon kamangaongaon te aonaaba, ti karekea te namakin bwa ti na kauring [ngkami].”¹¹

Te katanoata e moanaki: “Ni kabane aomata—mwaane ao aine—ake a kari-kaki ni katotongan te Atua. Ngaiia n tatabemania nako bon naati mwaane ao aine aika tamnei aika a tangiraki irouia aia karo ake i karawa, ao, n aron aei, ngaiia n tatabemania iai aroia ae mairoun te Atua ao tokin kawaia.”

Aikai koaua ae akea tokiiia. Ngkoe ao ngai ti aki kaairuan ana karaobwai te aomata.

I tangiri taeka aikai: “Inanon te abanuea n tamnei, naati mwaane ao aine aika tamnei a ataia ao a taromauria te Atua bwa Tamaia ae akea tokina ao a butimwaa Ana babaire.”¹²

Ti maeka imwain bungiakira. Kinaakira n tatabemaniai bon mwakorora n aki toki. Inanon kawaira aika ti aki mataata raoi iai, aron rikiraken tamneira ikekei inanon te aba tamnei e na kaotia bwa antai ngaira ikai.¹³ Ti kariaia ana babaire te Atua. Ti ataia bwa ti na taneiai n rinanon te kaangaanga, maraki, ao te nanokawaki iaon te aba.¹⁴ Ti ataia naba bwa te Tia Kamaiu e na roko ao are ngkana ti kakoauaira n tau, ti na uti inanon te Mangauti, karekea te “mimitong ae mwaiti riki iaon [atu]ra n aki totoki.”¹⁵

Te katanoata e kaeinetai: “Ti katanoata aron te maiu ae mamate are e

karikaki iai bwa e karaoaki n te mimito-
ng ae tabu. Ti kamatoa tabun te maiu
ao kakawakina n Ana babaire te Atua ae
akea tokina.”

Ana babaire Tamara e kaunga te
buu te mwaane ao te buu te aine bwa a
na uotiia natiia nakon te aonaaba ao e
kairoroira bwa ti na taetae ni kamanoia
ataei ake a tuai bungiaiki.

Reirein te Katanoata A Irekerekere Tamaroia

Ngke ti anai ao n rinea te bwai ae ti
kariaia inanon te katanoata, ti nano-
uoua n ara taratara ae akea tokina, ni
kamwaiti kakawakina iaon ara taneiaii
ikai ao ngkai naba. Man ara tataro
mwaaka n iangoa raoi te katanoata ma
te kaeka ma te kakaonimaki, ti riai n
ataia bwa a kanga taian reirei n reitaki,
boutokaa temanna ma temanna ni kao-
ta ana baire Tamara ibukiiia natina.¹⁶

Ti na kubanako ngkana ana burabe-
ti te Uea e katanoata Ana kantaninga
ao, ibukin tabeua, titiraki n tiku tae-
kaia? Eng e koaua, tabeman a totokoa
bwanaan te burabeti ni waekoa,¹⁷
ma tabeman a iangoi raoi aia titiraki
ae koaua—titiraki ake a ana kona n
rinanoaki ma te karaurau ao te mata n
onimaki. Ngkana te katanoata e a tia
ni kaman kaotaki inanon tienture aika
kaokoro, ikanne ana bon kona n tei-
matoa ni iai titiraki, tii kaokoron titiraki
nakon boong ake ngkai. Teuana bukin

te burabeti bon buokakiira ni kaekaa-
kin koauan titiraki.¹⁸

Imwain rikina bwa te Beretitenti n te
Ekaretia, Beretitenti Russell M. Nelson
e taku: “Burabeti a noora are imwaii.
A noori bwaai aika a kakamaaku aika
a kaangaanga aika are te tia kakaitara
ni katikui inanon kawaira. Burabeti a
kaman noori naba bwaai aika a na riki
ao kabwaii a tataningaia naake a kaka-
uongo *ma te nano ni kan ongotaeka*.”¹⁹

I kakoaua nakon koauan ao mwa-
kan bwanaia n tamnei ae katiteuanaaki
te Moan Beretitenti ao te Kooram n
Abotoro n Tengaun ma Uoman.

E taonnako te Aonaaba

Inanon bongin maiu, ti a tia n noori
kakamatakun bitaki n ana onimaki te
aonaaba iaon taekan reirei aika reireiaki
inanon te katanoata. Inanon tebwita-
bun au ririki ao ririki ni moan mareu,
a mwaiti n te aonaaba aika aki ira ana
kainibaire te Atua ae ti aranna bwa tuan
te itiaki, te aeka n reitaki ni wenenibu-
re anne e na tii karaoaki imarenan te
mwaane ao te aine ake a tia ni mareaki
iaan te tua. Inanon 20 ao au 30 n ririki,
a mwaiti aika aikoa tabeakina tabun
kamanoakiia ataei aika tuai bungiaiki,
ibukina bwa kabwakakiia ataei e a moa-
nna ni butimaeaki. Inanon ririki aika
nako, a mwaiti aika a kitan ana tua te
Atua bwa te mare bon te reitaki ae tabu
imarenan te mwaane ao te aine.²⁰

Matakuakinaia aika mwaiti aika a
ikoa kawakin ana tua te Uea e a tia ni
kauringiira te bong are i Kabereanaun
ngke te Tia Kamaiu ni katanoata
Arona n Atua ao ma te kanaanokawaki
bwa “ana reirei aika bati . . . a kitanna
[nako].”

Imwiina te Tia Kamaiu e rairaki
nakoia uaae tengauni ma uoman, “Ao
ngkami kam kan nako naba?”

E kaeka Betero:

“Te Uea, ti na nako n antai? e mena
i Roum taekan te maiu are aki toki.

“Ao ti kakoauako ao ti ataiko, ba
Teuare moan te Raoiroi Ngkoe, are
Natin te Atua²¹

Ni Kabane Akea ae Rokoroai inanon te Katanoata

A rang mwaiti, kairake ao kaara,
ake a kakaonimaki ao ni kokoaua ana
euangkerio Iesu Kristo, e ngae n aron
aia taneiai e aki botau ma are n te kata-
noata n te utu: ataei ake maiuua a tia n
rootaki n te buuraure; raoroaia kairake
ake a kaenaena tuan te itiaki; aine ao
mwaane ake a buuraure a tia ni kaa-
ngaanga maiuia n tamnen n roota aia
namakin n aia aki kakaonimaki buuia;
buumwaane ao buuaine ake aki kariki;
aine ao mwaane ake mare nakon buuia
ake aki tibwai aia onimaki inanon te
euangkerio ae kaokaki; aine ao mwaane
ake akea buuia, ibukina aika kakaoko-
ro, aki kona ni manga mare.

Temanna te rao ae e a kaniia 20 ana ririki, are I rang kamoamoaa, e tuai mare ibukin manga mataiakinan aroia ni mwaane. E a tia n tiku ni kokoaua nakon ana berita n te tembora, e a tia ni karababa ana kario bwai ao rabakauna n ana tarena, ao e a tia ni beku ni kinaa-ki inanon te Ekaretia ao te komiunite. E taku nakoiu n te tai ae aki maan, “I kona n namakina te nanokawaki ma koraki ake ti tebo au kaangaanga ma ngaiia ake aki kawakina tuan te itiaki n te aonaaba ae ti maeka inanon. Ma e aki tuangiira Kristo bwa ti na ‘aki kaina te aonaaba aei’? E mataata bwa ana kainibaire te Atua e kaokoro man bwaai ake n te aonaaba.”

N angin te tai ana tua te aomata e riritanikun te tia are e kateaki man ana tua te Atua. Ibukiia te koraki a tangiria ni kan kakukureia te Atua, te onimaki, te taotaonaki n nano, ao te nanomatoa a kainnanaoaki ni koaua.²²

Kaainabau, Kathy, ao Ngai ti kinaa tarina ae tuai icin, ngkai e a kaan a na ka-40, e bwaintangiraaki ni wanawanao n nanomatoa n ana uote. E kawakin naba ana tua te Atua. E koreia:

“I miia te bong are N na kaka-bwaiiaaki n anganaki buu ao natiu. I bon teimatoa n tataninga. N taai tabetai, arou ae I mena inanon e uota te namakin ni mwanuokinaki ao ni maroaa, ma I kataia ni kanakoa te bwai are akea iroa ao oneamwiina n taraa te bwai are iai iroa ao Nna kanga ni buokiia tabeman.

“Au mwakuri ni ibuobuoki nakoia au utu, inaon au uote, ao inanon te tembora e a tia ni buokai. I aki mwanuokinaki ke ni maroaa ibukina bon Ngai mwakoron, ao ngaira ni kabane bon mwakoron, te utu ae bubura riki.”

Iai Temanna Are E Atatai

Tabeman a taku, “Kam aki ataa au kaangaanga.” N na bon aki, ma I kakoaua bwa iai ae ti Temanna are e bon atatai.²³ Iai Temanna are, ibukin Ana anganano are e karaoki inanon te o n aroka ao iaon te kaibangaki. Ngkana ko Ukoraa ao ni kawakin Ana tua, I berita nakoim bwa E na kakabwaiako ao n tabeka tinebun te rawawata are ko uotia n tii ngkoe. E na anganiko raoraom

aika akea tokiaa ao am tai ni ibuobuoki. Ae kakawaki riki, E na kaoniko ma mwaakan tamnein te Tamnei ae Raoiroi ao e na kaotia nakoim bwa e butimwai-ko. Akea te rinerine, akea te anga are e kakeweana iraorao te Tamnei ae Raoiroi ke kakabwaiia aika akea tokiaa bon te kororaoni nakon ara babaire.

I Ataa bwa E Maiu Te Tia Kamaiu. I kakoaua bwa bon Ngaia oin te koaua are e rang kakawaki ao are E na kakoro kakabwaiia ni kabane are E beritani nakoia koraki ake a kawakina Ana tua. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Ioane 18:33, 36–38.
2. William S. Sahakian and Mabel Lewis Sahakian, *Ideas of the Great Philosophers* (1966), 28.
3. Reirei ao Berita aika Tabu 93:24.
4. Ioane 14:6.
5. Aramwa 30:15, 17.
6. Ereman 16:18.
7. Taraa Aramwa 30:14, 23, 27.
8. Moronaai 10:5.
9. Ana Rairairi Iotebwa Timiti, 1 I-Korinto 2:11 [n 1 I-Korinto 2:11, bwaai aika ana taraaki c]; 1 I-Korinto 2:14.
10. 1 I-Korinto 2:14.
11. Gordon B. Hinckley, “Tei Matoa ni Kaitaraa Kamangaangaon te Aonaaba,” *Ensign*, Nob. 1995, 100. Beretitenti Russell M. Nelson e kabwarabwara n te tai ae aki maan tabeua rongorongon te katanoata, ae katereaki iroan Sheri Dew n *Koauan man taraan maiu te Burabeti: Russell M. Nelson* (2019), 208: “N te bong teuana n 1994, te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman a kabanea te bong n aia ruu ni kauntira i Salt Lake Tembora ni maroroakin kaangaanga ake a rootaki iai taian utu. A kakarabakauakin bwaai ni kabane ake a irekereke man rikirakean mwakuri aika otara aroia n

tamnei aika buakaka nakon te konabwai ni mwakuriana n te utu ni kaeti aroia n aekakina nako. Tiaki aio te maroro ae boou, ma te bong anne te akenta e mino rikaakia kakawakin te taobiki aei.

“Tengaun ma Uoman a rinanoi ni kauoua tua ao kaetieti, bairei bwaai ake are aki konaa ni bitaki—tuua—ao bwaai ake a konaa ni bitaki riki—kaetieti. A maroroakin tabeka ake a noori n roko, ni irekereke ma tabeka irouia aomata nuotakirakean te mareaki iroan temwaane ma temwaane ao kariaiakiaia. ‘Ma tiaki anne tokin te bwai are ti noori,’ e kabwarabwara Unimwaane Nelson. ‘Ti konaa n noori mwaitin mwakuri irouia komunite ni karaoni ma taian kainibaire nako ao n tiatiana waaki ni kakukurei ni te bure. Ti noori kananououan aroia bwa temwaane ke te aine. Ti konaa n nooria ni kabane n roko.’

- “Te maroro ae abwabwaki aei, ni ikotaki ma tabeman e riao te tai aei maan, e kairaki nakon kainakina bwa Tengaun ma Uoman a na katauroa taian beeba, tao riki te katanoata, ni kateretereka bwa te Ekaretia e tei iaon te utu ni uotiarakea nakon te Moan Beretitenti ibukin rinanoakina.”
12. Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Meei 2017, 145.
  13. Beretitenti Dallin H. Oaks e taku: “Ni kabane aika a rang mwaiti aika mamate ake a tia ni bungiaiki iaon te aonaaba aei a rinea ana baire te Atua ao n ikakorakora ibukina. A mwaiti iroa aika a karaoni naba berita aika tabu ma te Tama ni kaeineti bwa tera ae ti na karaonia n rabwatara ae mamate. Ni kawai ake a tuai kaotaki, ara mwakuri n te aba n tamnei e na rootira n te maiu ae mamate” (“Te Babaire ni Kakukurei ae Korakora,” *Ensign*, Nobembwa. 1993, 72).
  14. Taraa Dallin H. Oaks, “Koaua ao te Babaire,” *Riaona*, Nob. 2018, 25–28.
  15. Aberaam 3:26.
  16. Beretitenti Dallin H. Oaks n te taina e taku: “Aomata aika Itiaki ake a rairaki a kakoaua bwa te katanoata n te utu, e karaoki tao te kuata n tienture n nako ao ngkai e rairaki nakon mwaitin taetae, bon ana kamataata te Uea n koauan te euangkerio are ti kainanoi ni kamatoaira rinanon waakin kakaewenako nakon te utu. . . .

Unimwaane I kakoaua bwa te katanoata nakon te utu bon koauan rongorongon mai ikarawa, Ana kantaninga te Uea ibukiia Natina ake a ukora te maiu ae akea tokina. E bon boboto iaon ana reirei te Ekaretia ao ae mwakuriaki inanon 22 te ririki ao e na reitinao nakon taai aika a na roko. Iangoia n aron, reireia, maiuakinna, ao ko na kakabwaiaki ngkana ko waaki rake nakon te maiu akea tokina. . . .

“ . . . I kakoaua anuara nako iai ao ni kamananaan te katanoata ibukin te utu bwa teuana te kakatai ibukin te roro aei. I tatarao ibukiia Aomata aika Itiaki ni kabane bwa a na teimatoa n te kakatai anne.” (“Te Babaire ao te Katanoata” *Riaona*, Nobembwa 2017, 30–31).

17. E taku Beretitenti Russell M. Nelson: “iai koraki ake a kairiira [ai aroia] taan aki kakoaua aika imanono, ma taan aki kakoaua aika imanono aikai aki kariaira bwa ti na namakin n

aron ara namakin ma a tangiriira ni kariaiara bwa ti na namakina te bwai are a namakinna. Ara kabanea n tei e uotiira rikaaki nakon tuan te itiaki. Tuua ake Tebwina a teimatoa ni mwakuri. Aki kona ni bane taia. . . . Bon tiaki nakoara ni bita te tua are te Atua e a tia ni kamatoai” (in Dew, *Insights from a Prophet’s Life: Russell M. Nelson*, 212).

18. “Ngkana te utu e buakanaki ni kabuta te aonaaba, ma te koaua n te katanoata nakon te utu e na kakorakorako.

Ngkami te roronrikirake aika kam tamaroa man bungiakimi, kam kainanoa te ota n tokin kakauntaeka n taai aikai n taekan te kabwarabwara iaon te mare. Te kaotinano ngkai e irekereke ma te titiraki bwa a riari aomata aika uoman ae titebo aia mwaine ni kona ni mareaki. Ngkana iai am titiraki n ana kaeka te Ekaretia iaon aei ke bwai riki tabeua aika kakawaki, iangoia n tataroakinna, ao imwina ukoukora ana rongorongon te burabeti ae maiu inanon ana maungatabu te Ekaretia n Okitobwa aei. Taetae ake a kairaki, n ikotaki man ana kairi te Tamnei ae Raoiroi, e na uotii nakon am iango bwaninin ao koauan te atatai” (Russell M. Nelson, “Te Roronrikirake aika kam onimakinaki man bungiakimi: Tera ae Kam Na Rineia?” [Ana Tititem te Reirei n te Ekaretia taromaui ibukia kairake ni ikawai, Teb. 6, 2013], broadcasts. ChurchofJesusChrist.org).

19. Russell M. Nelson, “Stand as True Millennials,” *Riaona*, Oct. 2016, 53.
20. Beretitenti Nelson e taku: “Taian tautaeka n aomata a korakora aia kairoro man kurubu ao taan rabakau ake aki kakooua te aro n aron aia koroboki, manga moan koroboki, ao katean tuua. N aki tabe bwa tera kaeti tua mairouia aomata ake ana karaoaki, te tua mairoun te Uea ni kacineti ma te mare ao te aro ae riari e *aki kona ni bitaki*. Uringnga: te bure, riki ngkana e karaoaki bwa te tua iroun te aomata, bon te bure imatan te Atua!” (“Baire ibukin Akea Tokina,” *Riaona*, Nobembwa. 2013, 108).
21. Ioane 6:66–69.
22. Taraa Aramwa 32:41–43; I a tia ni kakukureiakaki n taainako bwa n te mwakoro ae korakora aei ni karikirakean ara onimaki, tamaroan ara onimaki, tataonakinnano, ao te nanomatoa kaai n taekinaki ni katoai kiibu aika teniua aikai.
23. Taraa Aramwa 7:12; Iesu Kristo e karawawataaki tiaki ti ibukin ara bure ma ibukin mamaran rabwatara naba: E na uota iaona te mate, bwa e aonga ni kabwara ana kabaebae te mate are e kabaeia ana aomata; ao e na uota iaona mamaaraia, bwa e na on nanoia n te nanoanga ni kaineti ma te maiu n iriko, bwa e na atai ni kaineti ma te maiu n iriko bwa e na kanga ni buokiia ana aomata ni kaineti ma mamaaraia.” (Te tinanim ibukin *mamaara bon te aoraki, te mamaara, karawawataaki, karako.*) Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 88:6: “E rinanon ae korakora riki ni bwaai ni kabane, n te aro are e atai bwaai ni kabane, bwa e aonga ni mena inanon bwaai ni kabane ao n rinanon bwaai ni kabane, ootan te koaua.”

IROUN UNIMWAANE TAKASHI WADA
Man te Itingaun

Kanuaingkami n ana Taeka Kristo

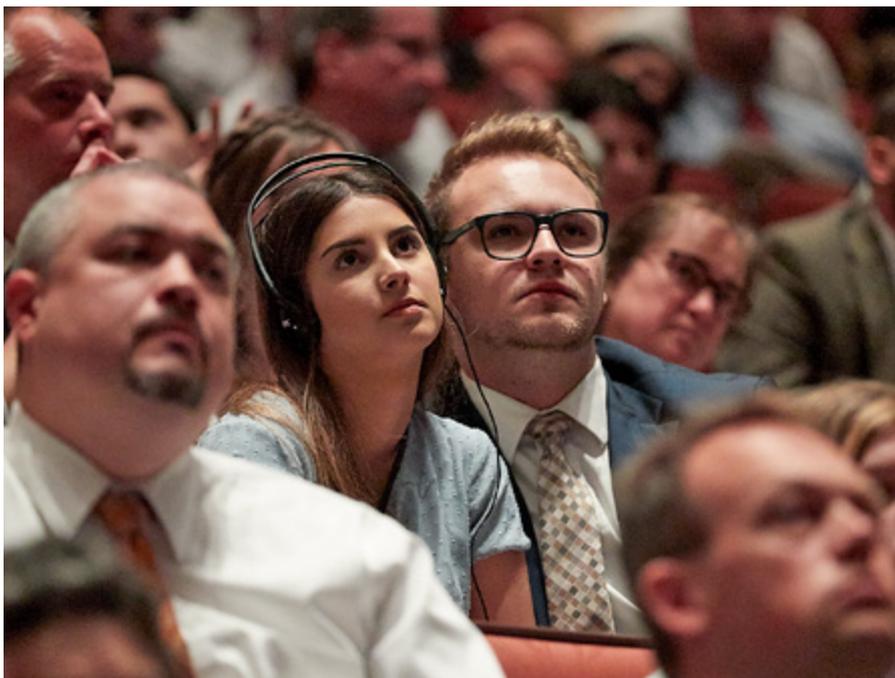
Kanuaingkami iaon ana taeka Kristo e kona n riki n teuana te tai ao n taai tabetai, ngkana ti katauraoi nanora.

Tamara are i Karawa e tangiriira. E tia ni katauraoa te baire ibukira ni kakukureira n Ana kakabwaaia. Inanon te maiu aei, ti bane ni kaoaki nakon Kristo ao ni karekea ana euangkerio Iesu Kristo are e kaokaki rinanon te bwabetito, karekean ana bwaintaingira te Tamnei ae Raoiroi, ao ni kakaonimaki ni maiuakina te euangkerio. Nibwaaai e kabwarabwara ara motinnano n te bwabetito kanga ai aron te rin n te “kawai ae eti ao wariki,” ao e kauringiira n reitinako ni “waaki nako man teimatoa i nanon

Kristo, . . . kanuaingkami n ana taeka Kristo, ao n teimatoa ni karokoa te toki,” n te aro bwa ti aonga ni karekei ana kakabwaaia ni kabane Tamara are i Karawa are kawakin ibukira (2 Nibwaaai 31:19–20).

Nibwaaai e kauringiira riki bwa ngkana ti na “kanuaira n ana taeka Kristo,” a “na tua[ngiira] bwaai ni kabane aika [ti] riari ni karaoi” (2 Nibwaaai 32:3ao ti na aki kona naba n rootaki n ana “kanoa ni katebe aika ura teuare e buakaka” (1 Nibwaaai 15:24).

reirei bwa ana taeka Kristo iai “korakora ni kairiia aomata bwa a na karaoa ae e [bon] eti,” ao are a bon korakora riki nakon te bwai teuana “te kabaang” ae konaa ni katiaki (Aramwa 31:5). Ngke I tia n ukora wanawanan te Atua ni mwakuria oin au kaangaanga, n taainako, n aron are I a tia ni kataa “tamaroan ana taeka te Atua” (Aramwa 31:5), I namakina te kairaki ao ni konaa ni karaoi babaire aika wanawana, n tokanikai ni kariiri, ao kakabwaiiakin maiu ma rikiraken onimakinan Kristo ao tangiraia ake a mena irarikiu. Ara burabeti, Russell M. Nelson, e a tia n reireiniira are “a na roko boong, e na bon aki kona ni kamaiuaki tamnei n akean te kawakinaki, kairaki, karunano, ao reitinakon ana kakairi te Tamnei ae Raoiroi” (“Revelation for the Church, Revelation for Our Lives,” 96). E riai te kaotiiti n roko n aron ae ti kata “raoiroin te taeka,” ao te taeka anne e na korakora riki nakon te bwai teuana irarikiina ti na konaa ni kataia ke ni iangoia ni kabootaua.

Te kauoua, ngkana ti ikakorakora ni kan ataia bwa antai ngaira ao akean karinean rabwatara, te “kakukurein ana taeka te Atua” (Iakobwa 2:8) inanon koroboki aika tabu e na buokiira n ataira bwa antai ngaira raoi ao n anganiira te korakora n riaon are iroura. Kinakiu bwa antai ngai ngkai natin te Atua bon teuana te tai ae moan te tamaroa are I a tia n rinanona. Inanon au tai ngke tebwitabun te ririki, I aki ata te bwai teuana n taekan ana reirei te Tia Kamaiu. Ngke I moan wareka te Nu Tetamenti, ana taeka Kristo e bon kamaoa ikoakin tamneiu. I ataia bwa I aki tiku n tii ngai ao bon Ngai natin te Atua. Ngke I kinaai bwa antai ngai ni koaua imatan te Atua, I a ata au konabwai ae akea tokina rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu Kristo.

Ai aron Enoti n tibwaua ana taneiai ibon irouna ni kaotaakina bwa e roko man iangoan ana taeka Kristo. Ngke Enoti e karekei ana reirei tamana n taetaekina te “maiu ae akea tokina, ao kimwareireia aomata ake a itiaki, [rin i [nanon]],” “ao e baki tamnei[na]; ao [e] katorobubua inano imatan [ana] Tia Karikia . . . inanon te tataro ae

Tera Kanuaingkami?

Ngke I kairake, I taku n au iango bwa kanuaingkami bon taekan karekean te amwarake ae bubura ma te raiti, tutii, ao tioio tioti. I ataia ngkai bwa kanuaingkami ni koaua e bon riaon riki kakukurein te amwarake. Bon rinanoan te kimwareirei, tabeakinaki, bukamaru, tibwatibwa, kaotan te tangira nakoia utu ao ake tangiraki, kaotakin ara kakaitau nakon Tamara are i Karawa, ao katean te iraora ngkai ti kakukureiira ni mwaitin, kangkangin amwarake. I kakooua ngkana ti kanuaiira n ana taeka Kristo, ti na riai ni iangoia bwa ai aron te taneiai ae ti te arona. Ni kanuaiira ni koroboki aika tabu bon tiaki tii warekakiia. E riai n anganiira te kimwareirei ni koaua ao ni katea ara iraoraora ma te Tia Kamaiu.

Aio e kamataaaki reiakinana inanon ana Boki Moomon. I angoa miin Riaai ngke e noora te kai “ae kangkang uaana [ae] na kakukureia te aomata.” Te uanikai e tei ibukin ana tangira te Atua, ao n aron Riaai ngkai e katoonga uaana, “e bon . . . karewerewe, e riaon karewen bwaai nako are [e] tia ni katoong mai i mwaaia.” E “kaona tam[neiu] ma te kimwareirei ae moan te bati” ao mangaia e tangiriia kaain ana utu bwa a na katoonga (1 Nibwaai 8:10–12).

Ngkana ti kanuaiira, ai aron ae ti na karekea naba mwaitin amwarake ke aekan amwarake ake iai iroua a na riki n rangi ni kakawaki ngkana nanora a kaonaki ma te kakaitau. Ana utu Riaai a kang irikon maan aika a aki kamwaaki n te rereua, ma Riaai e kabwarabwara mwanangaia ae kaangaanga aei, n taku, “E korakora ana kakabwaii te Uea” are “ara aine . . . a korakora” ao a uotiia natiia “n akea te ngurengure” (1 Nibwaai 17:1–2).

Kanuaiira n tabetai e irekereke ma te kakatai ao katoongana. Aramwa e taekina taekatin te koraa ae raoiroi are e unikaki inanora. N aron ae ti kataaki iaona, ti na ataia bwa te koraa e moana “n riki ni kangkang” (taraa Aramwa 32:28–33).

Kanuaingkami n ana Taeka Kristo

Te kakabwaii ni kanuaingkami n ana taeka Kristo a mwaakaroiroio ao a bita te maiu. Iai tenna kakabwaii n taekana are I tangiria ni kaoiko bwa ko na kataia inanon maium.

Te moan, ana taeka Kristo e kona ni buokiira ni “karikirakea konabwain tam[neira] ni karekei kaotiiti” (Russell M. Nelson, “Revelation for the Church, Revelation for Our Lives,” *Riaona*, Meei 2018, 96) ao ni kawakiiniira raoi rinanon maiura. Moomon e

korakora” (Enoti 1:3–4). Inanon te tataro anne e karekea kinaakin te Tia Kamaiu ao n reia kinna bwa e korakora kakawakira, ti tangiraki ao a kona ni kabwaraaki ara bure, ao boni ngaira natin ni koaua te Atua.

Te kateniua, ti konaa ni kanakoraoa maiuua tabeman rinanon ana taeka Kristo. Inanon te kawai are ti te arona are e karekea Enoti n oin ana tai ao te tabo are e riingaki iai nanona n ana taeka Kristo, te Uea e na karaoa ae bon riai ni karaoia n riingi nanaoia te koraki ake ti tangiria n tibwa te euangkerio ma ngaiia. A mwaiti ngaira ake ti karekea namakinan te bwarannano ngkana ti kataia ni kaoa temanna n ongora te euangkerio ibukina bwa te bwai are ti tangiria bwa e na iai mwiina ae e na riki bon akea te bae e riki. N aki tabe ma mwiina ae e na riki, te Uea e kaoiira bwa ti na kauki wiira ao n tibwaua te euangkerio ma tabeman.

Uoua te ririki n nako, te Uea e riinga nanon tinau ae tangiraki, are e buokiia n ana babaire ibukin karekean te otenanti ni bwabwetito. I a kaman tataninga ibukin ana bwabetito bwa e na riki inanon 35 te ririki. Inanon karaoan ana

baira ibon irouna, a mwaiti membwan te Ekaretia ae a karaoa aia mwakuri ni ibuobuoki ni koaua nakoina n aron are e karaoia Kristo. Teuana te Tabati, e namakinna bwa e riai n nako n taromaui. E mwakuri nakon te kairi. Ngke e tekateka imoa ao n tataningaa waakin te toa, te teinimwaane ae aua ana ririki e tei imoana ao e taraia. E moa ngare ma te butimwaai nakoina. E waekoa ni kitanna te teinimwaane n okira oin ana kaitekateka, n te itera are teuana n te karinan are e tekateka iai tinau. Te teinimwaane aei e ana te bwai teuana man ana kaintekateka ao n okirikaaki ao e angan tinau te boki n anene n taromaui ao n oki nakon ana kaintekateka. Tinau e ataia bwa booki n anene a katukaki iaon kaintekateka ni kabane n te umwantabu. E na taraa ni bebete riki anaakina man te kaintekateka are irarikina. E ngae n anne, e rangi ni kukurei ma ana mwakuri ae itiaki n akoi te teinimwaane, are e tia n reia kinna man mweengana ao n te taromaui. E bon tamaroa te tai anne ibukina. E karekea te namakin ae korakora bwa te Atua e kaoia bwa e na nakomai ao n ira te Tia Kamaiu. E namakinna bwa

e riai ni bwabetitoaki. Te teinimwaane aei e aki ukora kan kinaakina n te bwai are e karaoia, ma e karaoa ana kabane n tamaroa ni maiuakinan ana taeka te Atua ao n tangiria kaain rarikina. Ana akoi e karekea te bitaki n nano ae kaka-waki iroun tinau.

Ana taeka Kristo e nano n roota te namakin ao ni karikirakea te atatai nakoia koraki ake a tuai n Nooria. Iaon te kawai nako Emauti, uoman reirei a nakonako ma Iesu. A nanokawaki ao aki atatai bwa te Tia Kamaiu e a tia n tokanikai iaon te mate. Inanon nanokawakiia, a aki kinaa bwa te Kristo ae maiu e bon nakonako ma ngaiia. Ngke Iesu e “kaotia nakoiia bwaai ni kabane inanon koroboki aika tabu are e kaetine-ti nakoina,” a bon aki naba Kinaa ngkai e a uti te Tia Kamaiu ni karokoa a teka-teka ao ni bwenaua te berena ma Ngaia. Ngkai ngkai ngkai “mataia”. Ngkai ngkai ngkai—ke raoraora, raora ni mwakuri, ao kaain rarikira—ti kanuairi ao n tabe-uta te berena ma Ngaia, matara n atatai a kaureaki. Ngke taian reirei i Emauti a ururinga aia tai ma te Tia Kamaiu are e a manga uti, a taku bwa a bue nanoia inanoia ngke E kauki koroboki aika tabu ibukiia (noora Ruka 24:27–32). Aio e koaua ibukira ni kabane.

Kabaneana

Ni kabaneana, I kaota au koaua bwa kanuaingkama n ana taeka Kristo e kona n riki n teuana te tai ao n taai tabetai ngkana ti katauraoi nanora ni butimwaiia. Kanuaingkama iaon ana taeka Kristo e na uota te kaotioti ae maiu, ni manga ataira ni koaua ao ni bongana imatan te Atua n aron Natina, ao ni kairiia raoraora nakon Kristo ao te maiu ae akea tokina. I tangiria ni kaina au taetae ni kaoka te kakao mai-roun Nibwaai ngke e taku: “Ngaia ae kam waaki nako man teimatoa inanon Kristo, ma te kaantaninga ae tamaroa ma ni kororaoi, ma tangiran te Atua ma aomata ni kabane. Ma ngaia ae kam na waaki nako, ni kaawakin ana taeka Kristo, ao n teimatoa ni karokoa te toki, ao taraia, e kangai ana taeka te Tama: E na reke iroumi te maiu ae akea tokina” (2 Nibwaai 31:20). N aran Iesu Kristo, amen. ■

UNIMWAANE DAVID P. HOMER
Man te Itingaun

Kakauongo ni Bwanana

Inanon te aonnaba a mwaiti bwanaa ni kaiangatoa, Tamara are i Karawa e a tia ni karaoia ibukira bwa ti na ongo ao n Rirmwiina.

N te ingabong aei, mwanen kaain abaua e angan neiei te reta are e koreia nakon tinana n ririki aika mwaiti n nako. N te tai anne, Titita Homer bon te ataeinaine ae uarereke. Ni mwa-korona, e kangai taekana, “Tinau ae tangiraki, I nanokawaki I aki kaota au koaua n te bong aei—ma I tangiriko.” Ngke ti nako ni katawanou, I iangoia bwa te bwai ae kakaongora. Ngaia are I tekateka, ao I korea te reta ae kangai, “Nakon Beretitenti Nelson, I nanokawaki bwa I aki anga au taetae n te bong aei—ma I tangiriko.” Ma n anne e aki namakinaki bwa e eti. Ma tia mena ikai, ao I kukurei ni ikoti au taeka nakon ake a tia n taekinaki n te tetere n te bong aei.

Ririki aika mwaiti n nako, I mwananga iaon te wanikiba ae uarereke ma te bwairati ae boou ae tibwa kamatoaki ae taubwee. N tokin ara mwananga, ao tia kariaiakaki n tiku. Ma ngke ti a kaania aontano, I ongo te araam n aia tabo bwairati are e kauringa te bwairati bwa e na “kiba nako eta.” Te bwairati e taraa te bwairati are te kauoman are kanga e mwaatai riki, are kotea te tabo inano, n raroa man te tabo n tiku, man taku, “Ngkai!”

Ara wanikiba e mwace nakon te maing ao n tiku rikaaki, ao ni manga

kibarake nakon te rietata ae riai, ni ira aron te kawai n tiku, ao ti roko raoi n tokin kawaira. Ti tibwa ataia bwa tewaana te wanikiba e kamwawaa-ki kawaina imwain kibana. Aki irakin nanon ana kauring te araam, ao ti na bon kauntaba, nakon kararoakin te wanikiba are roko. Te namakin aio e anganai uoua te reirei: Te Moan, n tai aika bongana inanon maiura, ti na ongo bwana aika mwaiti ni untaba n ara kantaninga. Te Kauoua, e riai bwa ti na kakauongo nakon are eti.

Bwanaa ni Kaiangatoa

Ti maeka n te aonnaba ma aia kai-rarang aomata nakoira. Ngkana a kaoti rongorongong, iaon te intanete, ao ni kairoi kairi mairouia Alexa, Siri, ao tabeman riki ti kona n kunea be kanganga bwa ko na ataia bwa engae te bwana ae ko na onimakinna. Tabetai ko bubuti ni karekei rongorongong iaon te intanete bwa kairi iinanon maiura, n te iango are mwaitin te rongorongong e na karekea te koaua ae tamaroa. Taai tabetai ti “tei . . . i marenan iango aika uoua,”¹ n rinea bwa ti “aki mwaitoro ao n aki kabuebue.”² Ni bon taai tabetai ti ira are ti taku be riai, n tiku iaon te bwana ae tii teuana ke are kaineti nakoira, ke ni mwioko irouara n akea riki iaon ara konabwai ni iango.

Inanon kawai aikai n tatabeua a kona ni buobuoki, te taneiai e kaotia bwa aki mwianounou n taainako. Are e kinaaki tiaki ngaia te kabanea n tamaroa. Te tei imarenan iango aika uoua e karekea ake-an te eti. Reken te tai e aki rang kairiri nakon bwaai aika manena. Te kamatoa-toa iaon te bwanaa ae tii teuana e kona ni urua arora n noraba. Ao mwiokora raoi iaon oin ara iango a kona ni kairira nako nanon oin aia iango are kona n reke iai iroum te bua ni iango. Ngkana ti aki karaurau, taian bwanaa aika kairua a kona ni kairira nako man taabo akenen te euangkerio nako ike kanganga iai kamatoakin te onimaki, ao ti na karekea ae karako riki nakon ae bon akea, te un, ao te aki rauaki.

Te Kakauongo nakon te Bwanaa ae Kairua

N na kabwarabwara te bwai ae I nanonna n kamanenaan kakaokoron te aomata ma katoto ni booki aika tabu. Taan tamwarakei maunga a tataneiai n tararuaa te rietata ae raka iaon 8,000 te miita bwa te “tabo ae kamamate” bukin rietata akanne akea te eea are e ikeikeniaki ni kamatoa te maiu. Iai booraoin te aro n tamnei ma te tabo ae kamamate. Ngkana ti kabanei ara tai n tabo aika akea te onimaki iai, e nanonaki bwa taian bwanaa ake a kairira nako man te boutoka ae ti kainanoia.

N Ana Boki Moomon, ti wareka taekan Korioa, are tia ni kaitibo ma ngaia. E kakatonga ni kinaakina ae korakora bukina bwa ana reirei “a

kakukurei [nakon] te kaibwabwaru.”³ E taku bwa kaaro ao burabeti a reirei te katei ae nanobaba are karaoaki n totokoa te inaomata ao e reitinako te aki ataibwai.⁴ E kauntaeka bwa aomata a inaomata ni karaoa ae a tangiria bukina bwa taian tua akea bonganaia bwa bon ti baika a karioaki.⁵ Nakoina, kakoauan ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo “te iango ni baba,” ae karikaki man kakoauan te aomata ae aki kona ni iai rabwatana bukina bwa e aki kona n nooraki.⁶

Korioa e karika te aki rau ma ngaia are e a uotaki nako matan mataniwiia taan moti ao te ibonga ae rietata. Ikekei, e teirake man taekin taeka aika akea nanoia,” n tiribureia taan kairiri ao e bubuti te kanikina. E anganaki te

kanikina. E boo ao e aki kona n taetae. Korioa e ataia bwa e a tia ni mwamwanaaki, ao ni iangoi koaua aika kakawaki are e a tia n aki mwananoi, e bwaebwaeti, “I a bon tia n ataia.”⁷

Korioa e a bubuti te amwarake ni karokoa e bwaka ni mate irouia kurubu n Tioramwaite.⁸ Te kabanea ni kibu n rongorongona kanoana te rainanoanga: “Ao n te aro aei ti noria bwa teuare buakaka e aki kona ni boutokaia natina n te kabanea ni bong, ma e waetata ni katikia rikaaki nako moone.”⁹

Te Bwanaa ae Eti

Bukina bwa Tamara are i Karawa e tangira ae tamaroa ibukira, E karaoia ibukira bwa ti na ongo Bwanana. E mwaiti n taainako, ae ti ongo Irouna rinanon te namakin ae anga te Tamnei are Raoiroi. Te Tamnei ae Raoiroi bon te kateniman ae kaain taian Atua. E kakoaua te Tama ao Natina te Mwaane,¹⁰ a kanakoaki n “reirei [niira] bwai ni kabane,”¹¹ ao a na “kaoti nako [ira] bwaai ni kabane ake [ti] na karaoi.”¹²

E taetae te Tamnei nakoia aomata ni kawai aika kaokoro, ao E kona n taetae nakon te aomata anne ni kawai aika kaokoro n taai aika kaokoro. Bukin aio, reiakinan kawai aika mwaiti E tuangira bwa ana mwakuri n taainako. N taai tabetai, E taetae nakon ara “iango ao [i] nanora”¹³ n te bwana ae maaraara, ma e rang korakora, ninianako “ake . . . a ongo inanon tamneia.”¹⁴ N taai tabetai, A roko ana iango ni “katabetabei [ara] [iango] nako” ke “roko . . . iaon [ara] namakin.”¹⁵ Taai tabeua, ti na namakina te “namakin ae korakora i [nanora].”¹⁶ Ao taai tabeua, E kaoni tamneira n te kukurei, ni kaotai ara iango,¹⁷ ke n taekina te rau nakon nanora aika aki rau.¹⁸

Kakaeen Bwanana

Ti na kunea Bwanan Tamara nanon taabo aika mwaiti. Ti na kunea ngkana ti tataro, ngkana ti kamatebwai booki aika tabu, ao ngkana ti iri taromaui, n tabetabe ni kakaonimaki n te maroro, ke nakon te tembora. NI koauana, ti na noria n te maungatabu n banen te wiiki aei.

Ti kamatoaia n te bong aei 15 mwaaane bwa burabeti, taan mamata, ao taan

kaotioti. Anuan aroia n tamnei ao aia taneia e karekea nakoia te onimakinaki ae raka are ti kainanoia. Aia rongorongo a bebete kakaekiaia ao n taekina ma te itiaki. A tuangira te bwai are tangiria te Atua bwa ti na ataia, bwa e kakaongora ke aki.¹⁹

Kakaeen Bwanana n teuana man taabo aikai e tamaroa, ma kakaekiaia n ae mwaiti e a bon tamaroa riki. Ao ngkana ti ongo, ti na kainanoa rimwian te tabo are taekina iai. E taku te Abotoro are Iakobo, “Riki bwa tan karaoa nanon te taeka ao tiaki tii taan ongora.”²⁰ Ao Beretitenti Thomas S. Monson n te taina e taku: “Ti mataku. Ti tataninga. Ti kakauongo nakon te bwana ae rau, ae uareke. Ngke e taetae, mwane aika wanawana ao aine a ongeaba.”²¹

Ngke Karaurau n Roko te Kaeka

Ni moan tai n au mwakuri ni maiu, Titita Homer ao Ngai ti butiaki ni butimwaea te bitaki n te mwakuri. N te tai anne, tarana iroura e *rawawata* te babaire. Ti kamatebwai, ti aki mamatam, ao ti tataro, ma te kaeka e iremwe n roko. Imwiin te tataninga ae maan, ti baireia bwa ti na ira nanon te babaire. Ngke ti ira nanona, ti namakina te rau ao ni waetata n ataia bwa ngaia bon teuana te babaire ae moan te tamaroa are ti tia ni karaoa.

N tokina, ti tia n reiakinna bwa taian kaeka n taai tabetai a waeremwe n roko. E kona n riki aio bukina bwa tiaki taina

ae riai, bukina bwa akea kainanoan te kaeka, ke bukina te Atua e onimakinia ni bon karaoi ara iango. Unimwane Richard G. Scott e reirei n te tai teuana bwa ti na kukurei ibukin taai akanne ao ni karaoa te berita aio: “Ngkana ko maiuakina te itiaki ao am rinerine e ibukanibwai ma ana reirei te Tia Kamaiu ao kam na kainanoia ni mwakuri, ma te onimaki. . . . Te Atua e aki kariaiko bwa ko na waaki nako n ae raroa n akea ana kauring ngkana ko a tia ni karaoa te babaire ae kairua.”²²

Ti Riai N Rinerine

Ma, ti tangiria ni baireia bwa engaa i buakon bwanaa ni kabane aika kookoro, ae ti na ongo iai. Ti na ira nanon te bwana ae tei ibukin te aonnaba, ke ti na karaoa te mwakuri are tangiraki ni kariaia bwana Tamara ni kairira n ara babaire ao n totokoiria man te kanganga? Mwaitin ara karaurau ni kakaea Bwanana, boni bebetena bwa ti na kai ongo. E aki nanonaki bwa e tatarua Bwanana bwa man arora ni kakauongo e na rikirake. Te Tia Kamaiu e berita bwa ngkana ti “kakauongo nakon [Ana] kantaninga, ao n anga taningara nakon [Ana] reirei,” E “na angani [ra]ae mwaiti.”²³ I kakoaua bwa te berita e koaua—ibukira n tatabeman.

Ni kanin te ririki ae nako, ti kabua tariu ae ikawai n kabuanibwain te kaa. N ana ririki ni maiu John ngkoa a

onrake ni kakabwaia aika reke. Ma ngke e a rikirake ni kara, e a aoraki ao ana iango e aki nakoraai are karika maiuna n te kanganga. Ngke e aki reke buokana n te maiu aei engae n anne John e bon nene n ana onimaki, ni motinanoia bwa e na kakorakora, n aron ana kabanea ni kona, nakon tokina.

I ataa John bwa e aki kororaai, ma I mimi bwa e kanga n reke te korakora irouna. E mwaiti te bwana ae kaooa nakon te aro ma e rawa n nako. N onea mwiina, e karaoa ana kabanea n tamaroa n rooa maiuna n ana tabo te euangkerio. E maeka ikekei, bwa e ataia e na kunea bwanaan ana Mwatita ikekei; e kabanea maiuna ikekei, bukina bwa e ataia bwa bon ikekei are e na reireiaki iai.

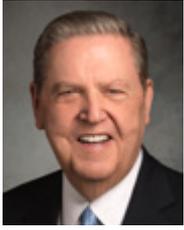
Kabaneana

Tariu ao mwaneu, n te aonnaba are a mwaiti bwanaa ni kaiangatoa, I kakoaua bwa Tamara e a tia ni kariaia ibukira bwa ti na ongo ao n Rimwiina. Ngkana ti karaurau, Ngaia ao Natina te mwaane a na anganira te kawai are ti kakaea, te korakora are ti kainanoia, ao te kukurei are tangiria. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Uea 18:21.
2. Tarea Te Kaotioti 3:15–16.
3. Aramwa 30:53 tarea naba Aramwa 30:18.
4. Tarea Aramwa 30:14, 23–24, 27.
5. Tarea Aramwa 30:17 23,27.
6. Aramwa 30:16; tarea naba Aramwa 30:13, 15, 26,13.
7. Aramwa 30:31, 52; tarea naba Aramwa 30:23, 28, 43, 50, 53.
8. Tarea Aramwa 30:56, 58–59.
9. Aramwa 30:60.
10. Tarea 2 Nibwaai 31:18.
11. Ioane 14:26.
12. 2 Nibwaai 32:5 tarea naba 2 Nibwaai 32:1–4.
13. Reirei ao Berita aika Tabu 8:2.
14. 3 Nibwaai 11:3.
15. Reirei ao Berita aika Tabu 128:1.
16. Reirei ao Berita aika Tabu 9;8.
17. Tarea Reirei ao Berita aika Tabu 6:14–15; 11:13.
18. Tarea Reirei ao Berita aika Tabu 6:22–23.
19. Tarea Reirei ao Berita aika Tabu 1:38.
20. Iakobo 1:22.
21. Thomas S. Monson, “Te Tamnei ae Anga te Maiu,” *Riaona*, June 1997, 4.
22. Richard G. Scott, “Kabonganana te Bwaitangira mai karawa n te Tataro; *Riaona*, May 2007, 10.
23. 2 Nibwaai 28:30.

IROUN UNIMWAANE JEFFREY R. HOLLAND
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Nora ana Tibutetei te Atua

*Te bitaki n ara taromauri n te Tabati e a katurua
riki aron tabun ana bootaki n Toa te Uea, ao
ae kinaaki bwa oin ara bootaki n taromauri ni
katoa wiki.*

Akea te bwai ae e riki irou ni karokoa ae I a norii ranin mataia kairake n ataei ake kain te kuaea aio. Ranin mata akanne a bon rangi ringa te nano nakon ae n a anga.

N taratara man te ran, ni katuaa n taraia bwariko n aomata aika a ingainga ake a ukora te bwabetito mai i rouna, Ioane are e rananaki bwa te Tia Bwabetito e noora ai tarina mai kiraroa, Iesu are te I-Natareta, ni bon mwanganga ni kainetia ni butiia bwa e na karaoa naba te otenanti anne nakoina. N te bwanaa ae bebete, ma ae a kona n ongo naake a uakaan, Ioane e taekin taeka ake a teimatoa ni kaungaira uoua te ngaa te ririki imwina: “Nora ana Tibutetei te Atua.”¹

Iai koaua aika oti ngkai te tia katauraoa kawain Iesu are e kaman taekinaki n te taetae ni burabeti e aki weieia bwa “Iehova” ke “te Tia Kamaiu” ke “te Tia Kabooira” ke “natin te Atua”—ake bon aara aika a tabu ibukina. Ma, Ioane e rinea te taeka ni kabotau man te moantai ae tao e rangi n ataaki ni katein te aro are kinaaki irouia aomata.

E kabongana te kanikina ae te tiibu are kabonganaki ibukin te anga karea ae tiringaki ni kabooi mwiin buure, rawawata, n te aonaaba ae buakaka ao aomatana aika i nanona.

Taiaoka kariaia bwa N na marooro teutana te tai n te rongorongoo ao te katei anne.

Imwin kanakoia man te On aroka are Eten, Atam ao Ewa akea aia kona ma

ti te tarai boong aika imwaia aika a kaka maaku. Ibukina bwa a tia ni karokoa te maiu ae mamate ao te maiu n rabwata nakoira, a tia ni katoka aia moan tabo n te aro n aki mamate ao te maiu ae akea tokina i bon ibukiiia. Man riaoan te tua are a bon tia n rinea ni karaoia ibukira, a riai ngkai n rinanon te mate n rabwata ao te mate n tamnei, te kanakoaki mai matan te Atua.² Tera ae a tia ni karaoia? A na iai te kawai n otinako man te kaangaanga aei? Ti aki raoi koaua mwaitira kariaiakan baika uoua aikai n uringakin kaetieti ake a karekei ngke a mena n te onaroka, ma a *bon* uringnga bwa a tatanciai n anga karea nakon te Atua ae te tibutetei ae itiaki, akea barekana, are karimoan bunin aia nanai ni man.³

Imwiina e kaoti te anera ni kama taata bwa te anga karea aei bon aekan, kanikinacan te anga karea are e karaoiki ibukiiia iroun te Tia Kamaiu are e na roko. “Te bwai aei bon katotongan ana anga karea ana Rikitemanna te Tama,” anne ana taeka te anera. “Mangaia are, . . . ko na raira nanom ao ni wetea te Atua n aran te Nati n aki toki.”⁴ N te aro n tekeraoi, ana bon iai te kawai n tokenikai iaon katuaa ao karekean te kariatataaki.

N te kauntira i karawa n te maiu imwaain aei, e a tia ni berita te Atua nakon Atam ao Ewa (ao ngaira ni kabane) te buoka anne e roko man Ana Moan Nati, ae itiaki, akea barekana, ana Tibutetei te Atua “are e kama teaki ngke e moan karikaki aonaaba,”⁵ n aron ae kabwarabwara imwiina te

Abotoro ae Ioane. Man tiringan oin aia tibu ake a anga bwa te kanikina, Atam ao ana utu a kaota matataia ao aroia ni katan iaon ana mwakuri ni kamaiu Iesu are Teuare e Kabiraki.⁶ Imwina, te tabaenako n te rereua e na riki bwa ana tabo te otenanti aio ao nnena imwin anne, bon ana tembora Toromon are e na kateia.

Te kananokawaki bwa, kanikinacan te rairannano ae koaua ao te maiu n onimaki, aia anga karea n tiibu ae e uarereke aika akea buakakaia e bon aki nakoraoi karaoana, n aron are e taekinna te Nu Tetemanti. Te motinnano are e riai n raoni taian anga karea akanne n tabetai ao e toki imwain are e mwauu te raraa are iaon te atibu. N aki taraa are taekinaki mai mwaina, e aki teimaan n totokoan tiringan te tari n te moan roro, ngkai Kain e tiringa tarina are Abera n te moan roro.⁷

Ma kakatai n aekakin aikai ao kaangaanga aika a riki inanon ngaa n ririki, e aki kakubanako bwa anera mai karawa a anene ma te kimwareirei ngke, n tokin te tai, e a bungiaiki Iesu—te Mesia are e kaman kariariaaki. Imwin Ana mwakuri i aonteaba ae kimototo, te tiibu ibukin Te Toa are Te Riao ae te kabanea ni itiaki E katauraoiia Ana reirei imwain Matena man karaoan te toa n ana Amwarake te Uea, aron karaon te otenanti ae onoti are e a tia ni moanaki i tinanikun Eten. E na bon iai naba te anga karea, e na iai irekerekena ma te anga karea, ma e karaoaki n taian kanikina ni kaineti ma maten Kristo ae nano riki, ae kaira ana iango temanna n onoti n`akea tiringan te tiibu are te moan nati. Nakoia Nibwaite, imwin Mangautina, e taku te Tia Kamaiu ibukin aio:

“Kam na aki manga oki n uota kawaewaeacan te raraa. . .

“. . . Kam na anganai bwa ami anga karea te nano ae uruaki ao te tamnei ae raraoma. Ao ane e kawarai ma te nano ae uruaki ao te tamnei ae raraoma, ao N na bwabetitoia n te ai ao te Tamnei ae Raoiroi. . .

“. . . Mangaia are rairinanomi, . . . ao kam na kamaiuaki.”⁸

Tariu ao mwaaneu aika tangiraki, n raona te katuruturu ae boou ae

kaunganano ni kakorakaan reiakinnan te euangkerio n te mweenga, e kakaawaki iroura bwa ti na uringnga bwa ti bon teimatoa naba n tuangaki n “nakon te auti n tataro ao ni karaoi mwakuri aika tabu n au bong ae tabu.”⁹ Ni ikotaki ma karekean te tai ibukin reiakinan te euangkerio ae boto n te mweenga, bitakin ara taromaui n te Tabati e na kauarerekea aoan maanin te taromaui n te kawai are e na katuruaki tabun Ana Toa n ana Amwarake te Uea, ae ootara, ao ae kinaaki bwa oin ara bootaki n taromaui ni katoa wiki. Ti riai n uringnga n te kawai ae te kabanea n onoti bwa e mate Kristo man rawawatan te nano ae uruaki are e rangi ni matoatoa ao raraoman Tamneina e reke man uotan aia bure ao rawawataia ao marakiaa aomata nako.

Ngkana ti anganano n te uota ane kaangaanga anne, ni kaota ara karinerine ibukin te mwakuri anne. N aron aei, ti kaungai ngkami bwa kam na moantaai n roko ao ma te karinerine, n kunnikaini ngkami n ae riai ibukin

karaoan te otenanti ae tabu aei. “Te Onea n Tabati” e a tia ni bua kakawakina ni boong aikai, ao ibukin ara karinerine nakon Teuare ti na nakon ana tabo, ti riai ni kaoka katein te Tabati anne ni kunikaira ao taraaraoi nakon are ti kona.

Ibukin te kakaonimaki nakon te tai, te beeba ni kariaia ibukin te rimwi a na anganaki tiina aika a kakabwaiaki ake, ma natiia, ao kanaia te Cheerios, ma aia baeki ni bitaake a rangi ni kawaekoa, a tekeraoi ngkai a kona n roko n nakon te taromaui. Irarikin anne, e na bon iai tabeman ake a na teimatoa ni bwaka aia kao n te mwaniba ni moaningabongin te Tabati. Ma, nakoia koraki aikai ti taku bwa te *rimwi* n tabetai e riai, ma ngkana e bwaka te kao i nanon te mwaniba *ni katoa* Tabati, ngkanne ti rangi ni kaungaa bwa ko kabonakoa te kao anne ke ko tauna te mwaniba.

N titebo ma anne, ti anga te bubuti n abotoro ibukin kauarerekean te karongoa i nanon ara tabo n taromaui aika tabu. Ti tatangira te marooro

imarenara, ao ti bon riai—bwa bon teuana kakukurein te roko n taromaui—ma e riai n *aki* karaoaki n te mamaroron te tabo are e onoti katabuana ibukin te taromaui. I raraoma bwa naake tiaki kaain te aro a na miimi ni baika a kona n rangi ni kabero man aki karinerine n te tabo are e na bon riai ni kinaaki bwa te tabo n tataro, ni kaoti koaua te kaotioti, ao te rau. Tao e aki naba kuku-rei n aei karawa.

E na korakora te karinerine n tain ara bootaki n toa ngkana aobitia n tararua a kaman tekateka n aia tabo imwain waakin te taromaui, n ongora nakon te katangitang ao ni kaota te katooto are ti riai n iria. Ngkana iai te taetae iaon te tabo n taetae, ti riai n aki miimi n te taetae ibuakoia kaain te taromaui. Ti kaota kukureira nakoia bitiibiriki ake a kamaunai katanoata ake aki tau ibukin te waaki n taromaui. Ngai, n te katooto, I aki kona ni katamneia te ibonga n aron Takaria—n ana tembora te Uea are ngkoa, ni karaoa tibwangana ni ibonga, are e na roko nako ina ti te taina i nanon maiuna—I aki kona ni katamneia bwa e na toki imatan te bao ni anga karea ao ni kauringiira bwa iai aia waaki ni kakukurei ataenimwaane onoua te wiiki mangkai.

Tariu ao mwaaneu, te aoa aio are e katabuaki iroun te Uea bon te kabanea n tabu n aoa n ara wiiki. Ibukina bwa te tua, ti bootaki ibukin te otenanti are e karekeaki n taai aika a mwaiti irouia membwa n te Ekaretia. Bon kanuringan

Teuare e bubutii ngkana e kona n nako mai i Rouna te mwangko are e nang nimma, ma e nimma bwa E atai bwa *bon* ibukira are e *riai* n nimma. E na ibuobuoki nakoira ngkana ti uringnga bwa kanikinaean ana mwakuri ni kamaiu are e karaurau ni mwananga nakoi ira ni baia rikan ake 11 ao 12 aia ririkin.

Ngkana e roko te aoa are tabu ibukin kaotan ara bwaintangira nakon te Uea, bon iai oin ara bure ao mamarara ao ara kangaanga are ti na buokaki iai; ngaia anne bukin ae ti roko. Ma e na tamaroa ara waaki n raraoma ngkana ti tabe n nanaoia tabeman ake a uruaki nanaoia ao naake a rawawata ake i rarikira. N tekateka n aki rangi n raroa bon tabeman ake a tang—itananikuia ke inanaoia—rinanon tain anenean kunan te tataro n toa ao te tataro mai irouia ibonga akanne. To ti na karaurau n nora anne ao n anga teutana ara nanaoia ao te nano ni kan karauui nanaoia—tao ti na anga anne ibukiiia? ke nakon te membwa are e tang, n rawawata are e *aki* roko n taromaui, are ngkana akea ara mwakuri ni ibuobuoki nakoina, e na reitinako n aki taromaui? ke nakoia tarira ao mwanera ake tiaki membwa n te Ekaretia *ma* bon tarira ao mwanera naba? E rangi ni mwaiti te rawawata n te aonaaba aei, i nanon ao i tinanikun te Ekaretia, ngaia are taraa te tabo teuana ao ko na kunea temanna are iai marakina ae riaon te rawawata ao are marakin atuna e taraa n teimatoa. Teuana te

kawai n “aki toki n ururingnga”¹⁰ bon buokan Iesu Kristo n Ana mwakuri ae bati ni kabebeteia naake a rawawata ao ni karau nanaoia ake a nanobuaka.

Raao aika tangiraki, ngkai ti katite- uanaaki ni kabuta te aonaaba ni katoa wiiki n te bwai ae ti atai bwa te bwai ae rikirake tabuna ni kanikinaea ana mwakuri ni kamaiu Ana Rikitemanna te Atua, au kantaninga bwa ti na uota *nakon* ana bao ni anga karea te toa “rannimata aika bati ibukin rawawata- na [ao] te maraki ae bati ibukin korakaina.” Ao ngkane, ngkai ti iango, ti tataro, ao ti kabouii ara berita, ti riai ni karekea *man* te tai ae tabu anne “te tata- onakinnano ae bati riki n rawawata, . . . ao te kakatonga ae bati riki ibukin te marurung.”¹¹ Ibukin te tataonakin- nano ao te marurung, ibukin te tabu ao te kantaninga, I tataro ibukimi ni kabane n aran Teuare e bwena ana moa bwerena n nanoanga ao are e kabwaroa ana moan wain ni kabomwi, are bon Iesu Kristo, ana Tibutetei te Atua ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Ioane 1:29.
2. Taraa 2 Nibwaai 9:8–9.
3. Taraa Mote 5:5; taraa naba Te Otinako 12:3–10.
4. Mote 5:7–8; taraa naba Mote 5:9.
5. Te Kaotioti 13:8.
6. Taraa Rikitinare n te Baibwara, “Teuare e Kabiraki”; taraa naba Bwai ni Kairi nakon Koroboki aika Tabu, “Teuare e Kabiraki,” scriptures.ChurchofJesusChrist.org.
7. N te aro ae kabitara, tiringan Abera iroun Kain, te mwakuri are e kairaki iroun Tatan, e bae n irekereke ma unin Kain mai imwaaina ibukin ana anga anga karea are e aki butimwaeaki iroun te Uea ngkai e butimwaeaki ana anga karea Abera. “Te Atua . . . e katauroa te anga anga karea n Ana bwaintituaraoi Iroun Natina, are e na . . . kauka te mataraoa are a na rin mai iai aomata nakon mwengan te Uea. . . .”
“Man te onimaki n te mwakuri ni kamaiu aei ke te babaire ni kabomwi, e butimwaeaki ana anga anga karea Abera nakon te Atua, are karimoan bunin aia nanai ni man. E uoti uaan te tano Kain bwa ana anga anga karea, ma e aki butimwaeaki. . . . [Ana angakarea bon karinan] kawawaeac n raaraa” (*Aia Reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* [2007], 48; taraa naba 107–8).
8. 3 Nibwaai 9:19–20, 22.
9. Reirei ao Berita aika Tabu 59:9.
10. Moronaai 4:3; 5:2.
11. “More Holiness Give Me,” *Hymns*, nambwa. 131.

Te Tetera ni Kabuta n te Nakoanibonga

IROUN UNIMWAANE GARY E. STEVENSON
Man te Kooram n Abotoro n te Tēngaun ma Uoman

Ami Boki Ibukin Te Nakoanibonga

Karaoa oin am boki n takakaro bwa ko na kakoauako bwa ana reirei Kristo.

Ritembwa ae nako, te Moan Bertitentii e kaotinakoa te rongorongoni kata-noata bwa ataenimwane ake 11 aia ririki a na moana irakin aia kooram te Nakoanibonga ae te Aaron ni “moan Tianuare n te ririki are a koro iai aia ririki 12.”¹

N tokina, inanon moan mwakoron te ririki aei, iai tii tabeman aika 11 aia ririki aika a kuba ake a katautaua bwa a na tiku n te Buraimwari ni karokoa koron aia ririki n are i mwiina ma ngkai a kabuta te toa n taian Taabati bwa ai

ana riikan te Ekaretia aika a tia ni kabiraki aika moan te boou.

I aki koaua bwa antai ae rangi ni mimi n te bitaki aei—te riikan ke aia karo. Te mwaiti mai ikai—e kaan 80,000—riikan aika boou aika raora n te tairiki aei inanon te Tienta ni Maungatabu ae korakora ke ake a mwakuri rinanon te wanawana. Ti butimwai ngkai nakon te botaki n tari n te nakoanibonga!

Te bitaki aio e karika te kaitibo aio bwa teuana ae kakaongora—Bon aekan te kurubu ae te kabanea n rababa irouia taan taua te Nakoanibonga ae te Aaron *aika* ira ana tetera te nakoanibonga ni kabuta n te maungatabu ni kabuta. Ao ibukin te tai ae onoti aio, I taetae ni kaineti nakoia ataenimwaa-ne n te Nakoanibonga ae te Aaron.

Reirei a reiakinaki man taian Takakaro

Ngkai ataen te reirei, e mwaiti mai buakomi aika a karikirakei aia tarena, ao baika a nano iai, ao mamaten nanoia rinanon bwaai ake tiaki kanoan te karikiram n te reirei ke n reirei ake tiaki bwain te reirei, tiim, ao taian kurubu i tinanikun te reirei, n raonaki n te takakaro.

I rangi n tatangira te takakaro inanon maiu, I mataiakiniia ake a

karikirakea aroia n takakaro nakon tokina are a roota are te tia are rietata. Ibukin temanna bwa e na *rangin* n nakoraoni ni bwaai ni kabane, n raonaki ma te tarena e na ana te boaaki, te anga karea, ao te reirei ao te kataneiai ae abwabwaki. Taan takakaro aikai aki toki n ongo n taai tabetai te bwana ni un n tiribure mairouia taian kouti ao ni motinnanoia ni katikui bwaai aika a tangiri ngkai ibukin te bwai ae korakora riki n taai aika a roko.

Ti kinaia membwa n te Ekaretia ao taan taua te nakoanibonga ake a tia n namakina te tokanikai n taian karinan ake a rietata ake bwakuaku n te takakaro. A mwaiti katooto aika raraoni, ma I tii kona ni kaotii tabeua ikai ibukin uareken te tai. Tao kam kinaia tabeman mai ibuakoa taan takakaro aikai: n te beitiboro Jeremy Guthrie ao Bryce Harper; n te bwatiketibooro Jabari Parker ao Jimmer Fredette; n te butiboro, Ricardo Rojas, ao n te urakibi n amerika William Hopoate; n te butibooro, Taysom Hill ao Daniel Sorensen. Ngaia n tatabeman a tia n anga aia ibuobuoki ae abwabwaki nakon aia takakaro.

Ngkai a bon rianako nakoraoin aia takakaro, taari aikai a na riki bwa taian moan aika a na kaotia bwa tiaki ngaia taan takakaro aika e kororaoni takakaroia ke aomata aika a kororaoni. A mwakuri korakora bwa a na rianako n aia takakaro—ao ni maiuakina te euangkerio. A teirake ngkana a bwaka ao ni kakorakora ni kaetia.

Ira te Boki

Inanon tiim n takakaro, a karaoi aia kawai ibukin aia takakaro ao a ikoikotii ni karin taekaa n te boki. Taan takakaro a reiakina tabeia are anganaki ibukin taian kawai nako. Taan takakaro ake a rineaki a kamatebwaia te boki n takakaro n rinanona bwa, ngkana e taekinaki te kawai teuana, a ataia raoni, bwa a na nakea ao tera ae a na karaoia.

N te kawai ae titebo ma aio, ngaira taan taua te nakoanibonga iai naba ara tiim (kooram)— ao bokin ara takakaro—(te boki ae tabu ao aia taeka burabeti n taai aika).

Ko kakorakoraia kaain am tiim?

Ko kamatebwaia raoi am boki n takakaro?

Ko ota raoi n am mwakuri?

N totokoan te kaitara

Ni karababa nako te kabotau aio, taian kouti aika bwakuaku a ataa korakoran ao te mamaaran aia tiim ao te koraki ake a na kaitaraia. A karaoa aia kawai ibukin aia takakaro are e na anganiia te kona n tokanikai. Tera arom?

Ko ataia bwa baikara kariri aika ko kai reke iai, ko kona ni moantaai n totokoa te kaangaanga are na kataia ni kabwakako ao ni kabwara nanom. Ko a tia ni karaoa oin am baire ibukin te takakaro ao am boki n te aro bwa ko na ataa arom ni kaeka ngkana a kaitara ma te kaitara?

Ngkana ko kaitara ma katein kariri aika a kairua—ngkana raom tabeman ke ngkana tii ngkoe ni mataku n am tikuriin,—ko ataa te kawai ibukin am takakaro. Ngkana raraom e tuangko bwa ko na nima te kamanging ke ni kataa te turaka, ko ata te bwai ae ko na karaoia. Ko a tia ni kataneia ai ko a kaman ataa te bwai ae ko na karaoia.

Ma babairen te takakaro, bokin tauan mwiin te takakaro ao te motinna- no ae matoa ni karaoa tabeman, ko na kunea bwa te kariri e na karako tautae- kanakim irouna. Kam na tia ni babaire bwa kam na kanga ni manga waaki ao tera ae kam na karaoia. Kam aki kain- nanao karaoan ami babaire ni katoa te tai are koa kauntabaaki n te kariri.

Temanna mairouia Tengaun ma Uoman e a tibwa karakina te karaki are katamneia te reirei aei. Ngke te ibonga Ngaia ngke e kauarinan, e mena

i buakoia raoraona. Imwin kabooan kanaia, a kabuti kaa nako, ngke tema- nna e taku bwa a nakon te tamnei. Te kaangaanga bwa e ataia bwa te tamnei are e aki riari n nooria. E ngae n anne e waetata n namakina te kairua ao te aki rau ibukin te aro anne, are e a tia ni bai- reia. Aio ana anga are e a tia ni baireia man ana boki ibukin te nakoanibonga.

E aki kakarongoa tabeua te tai ao ni kaokioka nanona, e taekinna, “I aki nano n te tamnei anne. Tii kabwakai n au auti,” ao a karaoia. Te kawai ae bebete e kairiri nakon te tokanikai! Ririki imwiina, temanna raomia n te tairiki anne e kabwarabwara bwa te katoto aio e kakoaua bwa e riki bwa te korakora ae matoatoa ibukin teuaci ni kaunga ni kai- tarai kaangaanga n aekana n oin maiuna.

Iteranibaa man te Boki n Takakaro

I tuangiia tabeman raou bwa a na anga kawai ake ko na karini n ami boki n takakaro. Aikai iango tabeua aika tabangaki:

- Tataro ni katoa bong ibukin te ota ae korakora ao te koaua iroun Iesu Kristo.
- Kakauongo raoi nakon aia reirei am karo ao am taan kairiiri n Bootaki n Ataeinimwane ao n te kooram.
- Kararoi tamnei aika tangako ao rongorongoa aika buakaka ni bwai n reitaki n te intanete.
- Uring taian berita ake ko karaoi ma te Atua ao mwakuri ni kawakin.
- Kamatebwaii karakin booki aika tabu ibukii burabeti aika kakanato ao katotonga tamaroia.
- Kakabwaiia Natin Tamara are i Karawa rinanon te mwakuri.

- Karekeia raom aika raraoi ni buokiko n riki bwa te aomata ae ko tangiria.
- Riiki bwa te aomata aerabakau n te FamilySearch app ao kakaea oin rongorongon am utu.
- Bairei taabo ni kamanomano are ko kona ni birinako man ana kairarang te buakaka.
- Tangirria ao buokiia ni kakorako- raia membwa n am kooram n te nakoanibonga.

I reitaki naba ma taan tia takakaro are tamneia ake ti matakuakin mai imwaina. I kunea bwa e kakaongora bwa a aki kinaiia man *te bwai are a kara- oia*, are taan takakaro aika bwakuaku —nako, bwa *antai ngaia*, bon natin Tamara are i Karawa ao taan taua ana nakoanibonga te Atua.

Kakauongo nakon aia iango:

- Jimmer Fredette, n te tamei aei ao te riikan e reireinna ni kabaea ana neketeai, e taku: “I a tia n reiakina bwa e nene ni korakora iaon ana ataiwai ao te onimaki ni kororaoin te euangkerio. Aio are e a tia ni kai- rai n riki bwa . . . te nakoanibonga ae kororai ao iaon bwai ni kabane— te katoto ni koaua.”
- Bryce Harper, e koreia, ngkai ngai te bu te mwaane, I angoia bwa n na kinaaki, man tekeraoi, ao man karekea kaniwanga ae rianako man anganai te kukurei. Ma iai te bwai ae bua. Ao, I . . . katauraoi ao [n rinnako] n te tem- bora. Ngkai I a toua te kawai n [okiri- kaaki] nakon Tamau are i Karawa ao n reke au utu ae akea tokina—bon te kukurei ae rianako n te aonaaba”

Jimmer Fredette

Bryce Harper

Daniel Sorensen

Jeremy Guthrie

- Daniel Sorensen, e taku, ngkai ngai te mitinare: e taku: “Te boki n takakaro ae tamaroa bon te babaire are e kamanenaaki iai tarena ao ni kakorakoraia kaain te tiim. . . . Ngkai I kamatebwai ao ni karaoi reirein ana euangkerio Iesu Kristo, I kona n ataisia bwa n na kanga ni kabongana korakorau n te nakoanibonga.”
- Jeremy Guthrie, ngkai e beku bwa te beretitenti n te mition, e tibwauaia: “Ngke te 12-au ririki n rikan . . . [I namakina] te Tamnei ni kakoaua nakoiu [bwa] ‘te maiu aei bon te tai . . . ni katauraoi ni kaitibo ma te Atua.’” Te babaire n te takakaro bon te onimaki iroun te Atua n te mwakuri [ao] te rairannano rinanon te Tia Kamaiu. . . . Te boki n takakaro e kuneaki inanon koroboki aika tabu ao rinanoia burabeti aika maiu.”

- Jabari Parker, aio tameina ngke e moan bwabetitoaki, e taku, “I aki kona ni uringa te aomata ae I kona n riki n aekana ngke I aki karaoa au babaire bwa N na bwabetitoaki. . . . I kakaitau bwa iai te Atua inanon maiu ni kairai ni katoa bong.”
- Ricardo Rojas, ngkai I a riki bwa te beretitenti n te mwaanga, e taku: “Rinanon ana nakoanibonga te [Atua] [ti] kona n ibuobuoki n Ana mwakuri. Ti weteaki bwa ti na ‘kora-kora ma n ninikoria’³ ni kamanoa te koaua.” Aio e a tia ni buokia n tokenikai iaon tabeia ao ngkai e taua te nakoanibonga.
- Taysom Hill, ngkai te mitinare ngai, I namwakinna ana euangkerio Iesu Kristo e mwakuri bwa te boki ibukina inanon maiuna. E tibwauaia, I kakoaua ana kainibaire te [Atua] ao N na kabanea au kabanea n tamaroa ni katiai katabeau are a a tia n anganai te namakin ae rau ao te kukurei n te maiu, n ataisia bwa te Atua e kukurei ni korakorau.”
- William Hopoate, aio are kaka-bwaiaian natin natina te mwaane are riki bwa mwakoron te kaua n roro n ana utu, e taekinna bwa te euangkerio e a tia ni buokia “ ni katauraoi mwakuri ni kaitara ao ni katauraioia nakon te maiu n tamnei ae kakawaki bwa e na kona ni kakorakoraia man kanganga ao n angania te beku ae tamaroa nakoia tabemwaang.”

Tera arom? Ko ata kinakiin *rietatam* ao *tabum* kinakim ae tabu bwa natin te Atua, te tia taua Ana nakoanibonga ae tabu? N te kinaki ae akea tokina n am iango, karaoa am baire n takakaro ao

bokin te nakoanibonga are na kairiko n taai ni kariri ao ni kaangaanga. Iangoi ni kauoua buakana ao totokoi taian kaangaanga.

Buakanakin kaangaanga e buoka kakorakan taian koaua ao ni karikirakea katokakina n tiku iaon te kawai ae eti ao ni irariki. Taian katoto n raonaki n te tataro n tainako, kamatebwaian booki aika tabu, Irakin taromauri, kabwakan kabwianibwai, ao irakin reirei aika mena inanon *Bukin Kakorakoraia Roronrikare* te boki.

Buakanakin kaangaanga ni ikotaki ma katauraoi nakon taai aika a na roko bwa ko na kanga ni kaitara te kariri. Ngkana ko kaririaki bwa ko na karinanoa aroarom n aomata, ko ataa ae ko na karaoia mai mwaina.

Ko kainnanao te boki ibukin anne.

Ao ai tera ngkana ko aki kan tataro n te bong aei? Tain karaoan te kawai are ko a kaman baireia.

Ko namakina am koaua bwa e rikirake ni mamara? Iai am takakaro ibukin anne. Ko ataa ae ko na karaoia.

Ami konabwai iroun te Atua

Ngkami taan uota ana nakoanibonga te Atua. Katabeami bwa kam na taua ni kamatoa te kai te biti e na onei ngkami bwa aomata aika akea tokimi are kam karikaki nako iai.

Te Atua e kinako ao E tangiriko. E na kakabwaiaia ngkami ao ni kairi ami mwakuri.

Kam na iangoia bwa kam aki onoti, bwa kam aki kona n riki bwa te tia kamataku ae rianako arona. Ma e aki koaua anne. Kam aki ataisia bwa te Atua e tia ni katanoataa, “Bwaai aika

Jabari Parker

Ricardo Rojas

Taysom Hill

William Hopoate

mamara n te aonnaba a na roko ao ni urui aika mwaaka ao ni korakora?”⁴

Ngkane kam namakina te mamara? akea bonganami? Tekeraoi, kam a riki bwa kaain te takakaro!

“Ko namakina bwa ko aki bongana? ko rinano? Ngkoe ae ko tau are tangiria te Atua.

Te bwai ni kakairi ae kakanato iai riki nakon Tawita inanon te tabo ni buaka ni kaitaraa aiana ae maaku, Korია? Ni mwioko iroun te Uea, ma te baire, Tawita e aki ti kamaiua ma e kamaiua ana taanga Iteraera!⁵ Kam riai n ataia bwa te Uea e na raoniko ngkana ko kabanea korakoram ni mena iaon Ana itera. Ngkana E tei ibukira te Atua, antai ae kona n ekiira nako?”⁶

E kona ni kauki matarua ao ni buokira ni karekei korakora ao konabwai are ti aki ataia bwa bon iai iroua.⁷

Ongeaba nakoia ami taan kairi aika onimakinaki—n aroia ami karo, bitioibi, ao taan kairiiri n te irouia Ataeinimwaane. Reiakina te boki n takakaro. Wareki booki aika tabu. Kamatebwaia aia taeka burabeti ao abotoro ni boong aika kaitira. Karaoa ami babaire n takakaro bwa ko na kanga ni kakoauako bwa ana reirei Kristo ngkoe.

Kaman atai taian takakaro ake ko na karaoi ni kakorakora tamneim ao ni kararoi aia kai ni kamwane aiam.

Karaoa aio ao e na Kamanenako raoi te Atua.

Ngai e na iai tabeman ake a kararoi man te euangkerio ao n tiotio nako. Tabeman a na tekateka ikekei ma a rawa ni mwakuri. Tabeman a na rinea n rawa ni iri e ngae ngkana e kanakoia te tia kairi takakaro. *I kaoi ngkama bwa kam na kamaiu, boutoka, ao n tangiriia ngkai bon kaain te tiim!*

Tabeman a tangiria n ira te takakaro—ao ni *karaoia*. Te bwai ae kakaawaki tiaki bwa a rabakau taan takakaro ma a ira te takakaro. Aki tataningaa te nambwa bwa e na weteaki bukina bwa atai koroboki aika tabu ae kangai, “Ngkana iai nanomi ni kan beku iroun te Atua kam weteaki nakon te mwakuri.”⁸

Ko kona n tauraoi ni karaoa ana mwakuri te Uea.

Ko karaoa aei ngkana ko reirei ao ni kaotinakoia am boki Ibukin te nakoanibonga.

Inanon te kawai kam na bae ni karaoi kairua, ao ni bwaka—n taai aika mwaiti. Kam aki kororaoi; te

bwaka bon mwakoron mwakurin te rikirake are kariki ngkama ni kaitiaki ami katei ao ni mwakuri n te kawai ae tamaroa riki. Te Tia Kamaiu ao Ana Mwakuri ni kamaiu ae akea tokina e katauraoa te kawai bwa ti na tokenikai iaon ara bure rinano te rairannano n tangira.

Taan takakaro a kabaneia aoi ni katamaroa teuana te bwai ae uarekeke n aia takakaro. Te tia taua te nakoanibonga, ko kainnanao te katei ae aekakin aei. Ngkana ko bwaka, rairannano, ao n reirei mai iai. Kakaraoia bwa ko aonga n nakoraoi roai te tai are imwiina. Kabaneana, e bon nakoim. Ko reiakina te boki n takakaro?

I kairoroiko: Onimakina te Uea. Karina ana otanga te Atua⁹ ao n rinanon te takakaro.

A aki mwaiti aika takakaro n taian takakaro ni karinan aika ririeta, ma ngkana e roko nakon te anua bwa te reirei a mwaiti taiani katoto aika a rinea n ira Kristo.

Ni koauana, bon am mwakuri anne n te maiu aei—n reiakini kawain te Uea, riin n te kawai bwa te reirei, ao kakorakora ni maiu nakon ana baire te Atua. E na kakabwaiako ma ni kamatoako te Atua ngkana ko rairaki Nakoina. Ko kona ni karaoa aei bukina bwa e rianako ami kamataku Imatana.

I tataro bwa kam na karaoa te tabe ni maiuakina te riai n te nakoanibonga ae tabu are kam uotia ao ni kakorakora ni karaoa tabem ae tabu ni katoa bong. I kakabwaiaki ngkama ma te konaa ao te nano ni kan karaoia. I raona au kakoaua ni mwaakan te nakoanibonga are kam taua, ibukiia burabeti aika maiu, ao Iesu Kristo ao Ana Mwakuri are ara Tia Kamaiu ao Tia Kaboira n aran Iesu Kristo amen. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. “Te Rikirake man Kurubu n Aia Roro Nako ibukiia Ataei ao te Roronrikirake,” Ana Reta te Beretitenti, Dec, 14, 2018.
2. Aramwa 34:32.
3. Iotua 1:9.
4. Reirei ao Berita aika Tabu 1:19.
5. Taraa 1 Tamuera 17.
6. I-Rom 8:31.
7. Taraa Ita 12:27.
8. Reirei ao Berita aika Tabu 4:3.
9. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 27–15-18.

IROUN UNIMWAANE CARL B. COOK
Man te Beretentii n te Itingaun

Te Kooram: Te Tabo Ibukin Karekean te Ibuobuoki

E tangiria te Uea bwa ko na katea te kooram ae korakora. Ngke E ikotia Natina, a kainnanao te tabo ae a na ibuobuoki ao n rikirake iai.

N 2010, Andre Sebako bon te ataeinimwaane ae e ukoukora te koaua. E ngae ngke e tuai man taekina te tataro mai imwaina, e iangoia bwa e na kataia n tataro. E aki maan imwiina e kaitibo ma mitinare. A anganna te kaati ae uarereke ma rongorongotabeua iaona ma tamnein Ana Boki Moomon.

E namakina te bwai teuana Andre ao e tuangiia mitinare ngkana e kona ni kabooa te boki. A taku e kona ni kareke te boki n akea boona ngkana e na roko n taromaui.¹

Andre ngkane-e nanako n taromaui n te Mwaanga ae Mochudi i Botswana, Africa, n ti ngaia. Ma bon te mwaanga

ae a tatangira, kurubu n aomata aika katiteuanaaki ke ni kabaeaki n te reitaki ae korakora ao ni bobonnano ma kaaina ae 40 mwaitia.² A butimwaea Andre n te kawai ni iraorao . E reireinaki n aia reirei mitinare ao e bwabetitoaki. E bon rangin ni kakukurei!

Ma tera te bwai ae riki imwiin bwabetitoakina? E na kanga Andre n reitinako n riki bwa kaain te Ekaretia ae kakaonimaki? Antai ae na buokia ni waaki nako ni kawain te berita ae tabu? Teuana te kaeka nakon te titiraki anne bon ana kooram n te nakoanibonga!³

Ni kabane ake iai irouia te nakoanibonga, n aki tabeakin aroia are a mena inanona, a kabwaia man te kooram ae korakora. Tariu aika uarereke riki aika iai irouia te Nakoanibonga ae te Aaron, te Uea e tangiri ngkama ni katea te kooram ae korakora, te tabo are n tatabemaniao ni kabanekairake n ataeinimwaane nako a na namakinna bwa ngaiia boni kaaina, te tabo are e mena iai tamnein te Uea, te tabo are a butimwaeaki ao a kakawaki iai kaain te kooram ni kabane. Ngke e ikotia Natina te Uea, a kainnanao te tabo ae a na bwaibwai iai ao n rikirake iai.

Ngkama ni kabane kaain te beretentii n te kooram kam kaira te kawai ngkana kam ukoukora te kairi mai ieta⁴ ao ni karikirakea te tangira ao te katiteuanaaki imarenaia kaain te kooram ni kabane. Kam na anga te tararua ae onoti nakoia membwa aika boou, aika aki bati ni kakaonimaki, ke naake iai kainnanao aika onoti.⁵ Ma te mwaaka n te nakoanibonga, ko katea te kooram ae korakora.⁶ Ao te kooram ae korakora, mani katiteuanaaki iai te bitaki ae korakora nakon maiun te ataeinimwaane.

Ngke e katanoataa te Ekaretia bwaai ake a boboto n te mweenga ae boou iaon reirein te euangkerio,⁷ tabeman a iangoia membwa n aron Andre ao n titiraki, "Ao tera aroia kairake ake a roko man te utu n te tabo are e aki reiakinaki iai te euangkerio ao n te tabo are akea iai iangoan te kan reirei ao maiuakinan te euangkerio ni mweengam? Ana mwanuokinaki taekia?"

Tiaki! Akea ae na mwanuokinaki taekana! Te Uea e tangiriia kairake n ataeinimwaane ao ataeinnaine n

"Aia Baan Taari" man te kooram n nakoanibonga i Mochudi, Botswana.

tatabemaniia nako. Ngaira, ngkai iai iroura te nakoanibonga, a kabonganaaki ni kakoroa nanon te mwakuri ibukin te Uea. Ti katauraoa te boutoka man te Ekaretia nakon mwakuri aika boboto iaon te mweenga. Ngkana iai te mweenga ae karako iai te boutoka, kooram n te nakoanibonga ao mataniwi ake tabeman ao raoraoya a na tabe ibukin ao ni boutokaia n tatabemaniia ao utu ngkana e kainnanoaki.

I a tia n nooria ni mwakuri. I a tia n rinanona. Ngke onoua au ririki, a raure au karo ao tamau e kitana tinau ma ata-ai aika niiman. E a moana ana mwakuri tinau ibukin maiura. E kainnanao te mwakuri riki teuana ibukin te tai aei, n raonaki ma reirei riki tabeua. E uarareke te tai ni karikirakea bon irouna. Ma tiibu, ai tamau, ai tinau, bitiobi, ao taan reirei n te mweenga a roko ni buoka tinau ae tangiraki.

Iai au kooram ibukin te boutoka. I rangin ni kakaitau ibukiia raoraou—tariu—aika a tangirai ao ni boutokaai. Au kooram bon te tabo ae n na riai ni kainna. Tabeman a karekea te koaua are akea au tai ni kanakoroa maiu ibukin au kaangaanga n au utu. Tao e koaua ae e na akea au tai ae n na nakoraai iai. Ma kooram n te nakoanibonga a bitii reken au tai n tokanikai. Au kooram a boutokaai ao ni kakabwaia maiu n ae korakora.

Iai bwaai aika aki koaua ao a kabwaka ni katobibiira. Tao ti bane n iai ara kaangaanga ni kawai tabeua. Ma ngaira n tatabemaniira nako iai ara kooram, te tabo are ti kona ni karekea ao ni katauraoa iai te korakora. Te kooram bon aomata aika “a katiteuanaaki ao a boutokaia bon irouia.”⁸ Te kooram bon te tabo are ti kaetiira bon iroura, beku ibukiia tabeman, ao ni karikirakea te katiteuanaaki ao te reitaki ngkana ti beku ibukin te Atua.⁹ Te kooram bon te tabo are a riki iai kakai.

I tangiria n tuangi ngkami taekan tabeua kakai aika riki n ana kooram Andre i Mochudi. Ngke I tibwaua te katooto aei, tarai reirei aika a kakorakora ni kabane kooram n te nakoanibonga ake a kaeneti nakoia.

Imwiin bwabetitoakin Andre, e raoniia mitinare ngke a reireiniia aman ataeinimwaane, ake a bwabetitoaki

naba. Ngkai ai niman ataeinimwaane n te kooram. A moanna ni kakorakoraia n tatabemaniia ao te mwaanga.

Te kaonoman n ataeinimwaane, Thuso, e bwabetitoaki. Thuso e tibwaua te euangkerio ma raoraona aika teniman, ao n te tai ae waekoa ao ai ruaman inanon te kooram.

Ana taan reirei Iesu Kristo a bobotaki n taainako n te kawai aei—tabeman imwiin tabeman, ngkana a kaoaki irouia raoraoya. N taai ake ngkoa, ngke e kunea te Tia Kamaiu Anterera, e kawaekoa n nakon tarina Timon ao e “kairia nakon Iesu.”¹⁰ N aekan aei, e aki maan imwiin ae riki Biribo bwa te tia iriira Kristo, e kaoa raoraona Natanaera bwa e na “roko n noria.”¹¹

I Mochudi, e aki maan ao ataeinimwaane aika 10 mwaitiia e kaina te Ekaretia. Mitinare a kunea te katengau ma temanna. Ao te katengau ma uoman n ataeinimwaane e bwabetitoaki imwiin norakin mwiin te euangkerio irouia raoraona.

A rangin ni kukurei kaain te Ekaretia n te Mochudi Mwaanga. Aetaeinimwaane aikai “a rairaki nakon te Uea, ao . . . n ikotaki nakon te ekaretia.”¹²

Iai taben ana Boki Moomon ae kakawaki n te rairaki.¹³ E uringnga

Thuso, “I moanna ni wareka Ana Boki Moomon . . . n reken au tai ae mwaawa, n te reirei, n taabo ni kabane.”¹⁴

E moanna n unga nanon Oratile n te euangkerio ibukin aia katooto raoraona. E kabwarabwara: “[A] taraa ni bitaki n te tai ae rangin ni uarereke. . . . I taku n au iango bwa e na . . . irekereke ma te boki ae . . . uarereke are a moanna ni uouotia n tain . . . te reirei. I kona n nooria bwa mwaane aika raraoi n riki bwa. . . [I] tangiria ni bitaki naba.”¹⁵

Ni kabane ataeinimwaane aika 12 a bwabetitoaki inanon uoua te ririki imarenaia. Ngaia n tatabemaniia bon ti ngaiia kaain te Ekaretia inanon aia utu. Ma a boutokaaki irouia aia utu aika kain te Ekaretia, n raonaki ma Beretitenti Rakwela,¹⁶ aia beretitenti n te mwaanga, Unimwaane ao Titita Taylor,¹⁷ te taanga ni mitinare ae a maan, ao kaain te mwaanga ake tabeman.

Te Tari Junior,¹⁸ te mataniwi n te kooram, e kaoiia ataeinimwaane nakon mweengana n tawanoun te Tabati ao n reireiniia. A bootaki ni kamatebwai booki aika tabu ataeinimwaane ao ni karaoa aia bootaki n te mweenga n taainako.

Te Tari Junior e kairiia n nako ni kawariia membwa, aomata aika a

reireinaki irouia mitinare, ao tabeman riki aika a kainnanao kawarakiia. Ataeinimwaane ake 12 a bane n toka ibukin ana kaa te Tari Junior. E kabwakaia nakon mweenga ma toaia aika uoman ke teniman ao n anaia imwiina.

E ngae ngke a tibwa reirei taekan te euangkerio ataeinimwaane ao n aki namakinna ae tau ae ataia, te Tari Junior e tuangiia bwa a na tibwaua teuana ke uoua te bwai ae ataia ma aomata ake a kawariia. Kairake n te nakoanibonga aikai a reirei, tataro, ao n ibuobuoki n tararuaa te Ekaretia.¹⁹ A kakoroa nanon tabeia n te nakoanibonga ao ni karekea aia atatai ni kakukurein te beku.

E taku Andre, “Ti uaia n takakaro, uaia ni ngarengare, uaia n tang, ao n riki bwa kaain te botaki.”²⁰ Ni koauana, a araniia bwa “Taari aika Reitaki.”

A bane ni katea aia kouru bwa a na bane n nako ni karaoa aia mition. Ngkai ti ngaiia kaain te Ekaretia n aia utu, a mwaiti aia kaangaanga aika a na tokanikai iaioia, ma a na buokiia ibon irouia rinanoia.

Temanna imwiin temanna, ataeinimwaane a karekei aia wewete n aia mition. Naake a moan n nako a koroi reeta nakoia naake a teimatoa ni katauraioia, n tibwauai aia tanciai ao ni kaungaia bwa ana beku. Tengaun ma temanna ataeinimwaane aika a nako ni mitinare.

Ataeinimwaane aikai a tibwaua te euangkerio ma aia utu. Tiina, aine, mwaane, raoraioia, n raonaki ma aomata ake a reireiniia n aia tai ni mitinare, a bane n rairaki ao ni bwabetitoaki. A riki kakai ao a kakabwaiakaki iai maiuia aomata aika mwaiti.

I iangoia bwa tabeman mai ibuakomi a iangoia bwa tao e kona n riki te kakai ti n taabo n aron Aberika, te tabo are e rawata iai te aomata ae tangiria ni kan ongora nakoia mitinare ao ni kani kaina te Ekaretia te tabo are e rangin ni kainnanaoaki iai ikotakin Iteraera. E ngae n anne, I kakooua bwa reirei aika bwainaki n te Mwaanga ae Mochudi a boni koaua n taabo ni kabane. Te tabo raa ae ko mena iai, e kona am kooram n rikirake rinanon te mwakuri ni kamarurung ao n tibwauaan te euangkerio.

Riki ngkana e nako temanna ana reirei Kristo nakon raoraona, raoraona anne e kona naba ni baireia bwa e na kaina te ekaretia. Uoman e kona n riki bwa aman. Aman e kona n riki bwa waniman. Ao waniman e kona n riki bwa tengauan ma uoman. A konaa mwaanga n riki bwa uote.

E reirei te Tia Kamaiu “Bwa I ke a bootaki iai uoman ke teniman [ke ae mwaiti riki] n arau ao I mena naba iai ibuakoiia.”²¹ Tamara are i Karawa e katauraioi aia iango ao nanoia aomata ni kabane aika irarikira. Ti kona n irii kanamakin, karekea te iraorao, tibwaua te koaua, kaoia tabeman bwa a na wareka Ana Boki Moomon, ao tangiriia ao boutokaiia ngkana a moanna n ataa ara Tia Kamaiu.

E a kaniia 10 te ririki man te tai are a moana mwanangaia Mochudi Band of Brothers ni bootaki, ao a teimatoa n riki bwa taari mwaane aika kabacaki.

E taku Katlego, “Ti kona ni karau-reaki n te raroa ma ti teimatoa ni mena ikekei ibukira n tatabemaniira.”²²

Au kantaninga bwa ti na butimwaeaki ma Ngaia n ara kooram n te nakoanibonga bwa e aonga n riki te kooram bwa te tabo ni karekea te ibuobuoki, te tabo ni bobootaki, te tabo ae rikirake.

Iesu Kristo bon ara Tia Kamaiu, ao aio bon Ana mwakuri. I kakooua n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Tarea Mark ao Shirley Taylor, comp., *Taari aika Reitaki* (Mochudi Branch conversion stories and testimonies, 2012–13), 4, Church History Library, Salt Lake City.
2. Aia rereitaki ibon Irouiia, Letanang Andre Sebako, Taari aika Reitaki bwaaire ni ibuobuoki, 2011–19, Church History Library, Salt Lake City.
3. E taku Beretienti Boyd K. Packer: “Ngkana e karekea te nakoanibonga te mwaane, e a kaina te bwai teuana ae a bubura riki nakoina. Bon te bwai ae mena itinanikuna are e kona iai ni karaoa te motinnano ae bwanin” (“The Circle of Sisters,” *Ensign*, Nob. 1980, 109–10).
4. E kabwarabwara Beretienti Russell M. Nelson aron ukoukoran te kaotioti ao ngkanne e taekinna, “Ngkana ko kaokioka te kawai aei ni katoabong, te namwakaina teuana imwiin teuana, te ririki teuana imwiin te ririki teuana, ko na rikirake inanon reirein te kaotioti” (“Revelation for the Church, Revelation for Our Lives,” *Liahona*, Meei

2018, 95; taraa naba *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* [2007], 132).

5. Tarea *Aeniboki 2: Babairean aron Kairan te Ekaretia* (2010), 8.3.2.
6. A ibuobuoki naba tabeman, n raonaki ma kaain te bitioiriki ao actuwaitia. E kabwarabwara Unimwaane Ronald A. Rasband bwa teuana mai ibuakon kakabwaiia ni manga barongakin te kooram n te Nakoanibonga ae te Merkitereka, ae katanoataaki ni Maati 31, 2018, bwa e na “kona te bitioi ni tibwauai mwakuri riki tabeua nakoia kaain te kooram n unimwaane ao beretienti n te Botaki n Aine bwa e aonga te bitioi n tibwatibwai nakoia riki tabeua nakoia unimwaane n te kooram ao beretienti n te Bootaki n Aine bwa aonga bitioi ao ana kauntira ni kabanea aia tai iaon tabeia n te moanrinan—riki iaon tararuakiia ataeinnaine ao ataeinimwaane ake iai irouia te Nakoanibonga ae te Aaron” (“Behold! Ana Taanga ni Buaka te Uea,” *Riaona*, Meei 2018, 59). Anera a na ibuobuoki naba. Naake iai irouia te Nakoanibonga ae te Aaron a tau kingin aia mwakuri n ibuobuoki anera (taraa Reirei ao Berita aika Tabu 13:1 taraa naba Dale G. Renlund ao Ruth Lybbert Renlund, *The Melchizedek Priesthood* [2018], 26). E taku Unimwaane Jeffrey R. Holland: “N taainako [aia mwakuri n ibuobuoki anera] aki nooraki. N tabetai a nooraki anera n ibuobuoki. Ma a nooraki ke aki nooraki *n taainako* a kaan. N tabetai aia mwakuri a rangin ni mimitong ao iai mwiina aika kakawaki ni kabutaa te aonaaba. N tabetai rongorongongo a bon kaineti nakon temanna ma temanna. N tabetai aia kantaninga n anera bon ti te kauring. Ma ni bon angin te tai bon ibukin te kauring, ni katauraioi aeka n ibuobuoki n tangira, kairi n taai ni kaangaanga” (“The Ministry of Angels,” *Liahona*, Nob. 2008, 29). Ngkana ko tangira te aeka n ibuobuoki anne, ko kona ni “bubuti, ao kam na anganaki” (Ioane 16:24).
7. Tarea Russell M. Nelson, “Taeka ni Kaukuki,” *Riaona*, Nob. 2018, 6–8.
8. Tarea Alexandre Dumas, *The Three Musketeers* (1844).
9. Tarea *Aeniboki 2*, 8.1.2.
10. Tarea Ioane 1:40–42.
11. Tarea Ioane 1:43–46.
12. 3 Nibwaii 28:23.
13. Tarea D. Todd Christofferson, “The Power of the Book of Mormon” (te marooro are e kanakoaki n te tieminaa ibukiia beretienti, Tuun 27, 2017).
14. Thusi Molefe, i Taylor, *The Band of Brothers*, 22.
15. Oratile Molosankwa, i Taylor, *The Band of Brothers*, 31–32.
16. Lucas Rakwela, Mochudi, Botswana.
17. Mark ao Shirley Taylor, Idaho, USA.
18. Cilvester Junior Kgosiemang, Mochudi, Botswana.
19. Tarea Reirei ao Berita aika Tabu 20:46–47, 53, 54.
20. Te rereitaki ibon Irouiia, Letanang Andre Sebako, Taari aika Reitaki bwaaire ni ibuobuoki.
21. Reirei ao Berita aika Tabu 6:32.
22. Katlego Mongole, i “Band of Brothers 2nd Generation” (unpublished compilation), 21.

IROUN UNIMWAANE KIM B. CLARK
Man te Itingaun

Taratara nakon Iesu Kristo

E na buokira ni maiuakin ara berita ao ni kakorakora weteakira bwa unimwanen Iteraera.

Ngke nakonako Iesu n te kawai irarikin Kabernaum¹ e maiti te botanaomata ae korakora ni katobibia, te aine ae ituaki n te aoraki ae korakora inanon tebwi ma uoua te ririki e roko i akuna man riinga buruburun ninirana Kunikaina. E kamaiuaki neiei n tai ae waekoa.²

Taekan boki aika tabu bwa Iesu, ni karekean “te [mwaaka ae] otinako mai [Irouna],”³ “e rairaki ma te mimi”⁴ ao n “taratara . . . n noria bwa e a tia ni karaoa te bwai aei.”⁵ “Ngke noria te aine bwa e aki raba,”⁶ e “baaka imatana, ao e tuanga te koaua ni kabanea.”⁷

Ao e taku Iesu nako ina, “Natiu, e kamaiuko am onimaki, naako ma te rau.”⁸

Iesu Kristo E kamaiua te aine. E kamaiuaki neiei n rabwatana, ma ngke rairaki Iesu n taraia, e kaota ana onimaki Irouna ao E kamaiua nanona⁹ E tae-tae nakoina ma te tangira, e butimwaea neiei ma Nanona, ao ni kakabwaia n Ana rau.¹⁰

Taari, aika taan taua te nakoanibonga ae tabu, ti katabeaki n te mwakuri ni kamaiu. Inanon te ririki ae nako ea tia te Uea n anga te mwakuri aei nakoia unimwanen Iteraera.¹¹ Ti kareke te mwakuri mairoun te Uea—ni mwakuri ma mwanera, ti na mwakuri

inanon te kawai ae tabu, ni kawaetata ikotakiiia Iteraera iaon itera aika uoua n te roki, ni karaoi mwengara bwa taabo ni katantan n te onimaki ao n reiakinan te euangkerio, ao ni katauraora te aonnaba ibukin Kauaokin Iesu Kristo.¹²

Ni bwaai ni kabane te Tia Kamaiu e a tia ni kaota nakoira te kawai: are ti na kainanoia n nako n taraia ao ni

mwakuri ibukin Iesu Kristo ngkai E taraia ao ni mwakuri ibukin Tamana.¹³ E taku te Tia Kamaiu aio te kawai nakon te Burabeti Iotebwa:

“Taraai n am iango ni kabane; tai nanououa, taai maaku.

“Noori taian ikoaki aika i rarikiu,ao mwiin naba taian neera i baiu ma waeu kakaonimaki, kawakin au tua, ao kam na abaaba n abanuean karawa.”¹⁴

Inanon te aba n tamnei E berita Iesu nakon Tamana bwa E na karaoa nanon Tamana ao n riki bwa ara Tia Kamaiu ao te Tia Kabooira. Ngke titiraki Tamana, “Antai ae N na kanakoa?”¹⁵ E kaeka Iesu:

Iesu E kaeka, “Aio ngai, kanakoi.”¹⁶

“Tamau, e na karaoaki nanom, ao am bwai te karaoiroaki n aki toki.”¹⁷

Inanon Maiun Iesu ni kabane n te maiu ae mamate e maiuakina te berita anne. Inanon te nanorinano, te nima-manei, ao te tangira are E reirei aron Ana reirei Tamana ao ni karaoa Ana mwakuri Tamana n te mwaaka ao te kariaia ae anganna Tamana¹⁸

E anga Nanona Iesu nakon Tamana. E taku:

“I tangira te Tama.”¹⁹

“I karaoi n taainako bwaai ake e kakukureia.”²⁰

“I roko . . . n aki karaoa nanou, ma nanon [te Tama are] kanakomaiai.”²¹

Ni Kurakaina i Ketetemwane E tataro, “Tiaki nanou ae na karaoaki, ma e na karaoaki Nanom.”²²

Ngke e weteia unimwanen Iteraera te Uea bwa “a na taraai n aia iango nako” ao “noria taian ikoaki” inanon Rabwatana ae ea manga uti, bon te wewete n rairaki nako man te bure ao te aonnaba ao n rairaki Nakoina ao n tangiria man ongeaba Irouna. Bon te wewete n reiakina Ana reirei ao ni karaoa Ana mwakuri n Ana kawai. Boni ngaia, te wewete ae onimakinaki raoi, anga ara motinano ao nanora Nakoina, ao rinanon Mwakana ni kamaiu n riki n Arona.²³

Taari, ngkana ti taratara nakon Iesu Kristo E na kakabwaiira bwa ti na riki bwa *Ana* unimwane i Iteraera—nanorinano, nimamanei, ongeaba, onrake n Ana tangira.²⁴ Ao ti uota te kukurei ao kakabwaiian Ana euangkerio ao Ana Ekaretia nakoia ara utu ao tarira ao mwanera ni iteran te roki aika uoua.

Beretitenti Russell M. Nelson e weteira bwa ti na taratara nakon Iesu

Kristo n te kawai aei: “Akea te bwai ae kona ke ae waekoa ke ni korakora riki bwa ana reirei. “Ara taratara e riai ni matoa iaon te Tia Kamaiu ao Ana euangkerio. E tangira mwaakurin te iango ni kakorakora Nakoina n *iango* ni kabane. Bwa ngkana ti karaoia, ara raraoma ao maakura a bua.”²⁵

Kamatoa bon te taeka ae kakanato. E nanonaki kabaea ni kamatoa, ni kaira ao n taua ni kabanea.²⁶ Ti kamatoa ara taratara iaon Iesu Kristo ao Ana euangkerio man maiuakinan ana berita.

Ngkana ti maiuakin ara berita, a kairi bwaai aika ti taekin ao ni karaoi. Ti maeka n te maiu ni berita²⁷ akea te kangaanga, mwakurin te onimaki ni katoa bong are ti taraia iaon Iesu Kristo: tataro man te nano *inanon* Arana, amwarake iaon *Ana* taeka, rairaki *Nakoina* ni kabwarai ara bure, kaawakin *Ana* tua, kanakin te toa kawakin *Ana* Taabati ae tabu, taromaui inanon *Ana* tembora ae tabu n taainako n aron are ti kona, ao ni kamwakura *Ana* nakoanibonga ae tabu ni mwakuri ibukia Natina.

Mwakuri ni berita n anganano e kauki nanora ao ara iango nakon mwaakan te Tia Kamaiu ni kakamaiu ao ana mwakuri ni kaitiaki te Tamnei are Raoiroi. Teutana imwiin teutana are te Tia Kamaiu e bita arora, ti riki n rangi n rairaki nakoina ao ara berita a maiu inanora.²⁸

Taian berita ake ti karaoi nakon Tamara are i Karawa a riki ni matoan te bwaa nanora ae moan te korakora. Ana berita Tamara are i Karawa nakoira e kaonira n te kakaitau ao te kukurei.²⁹ Ara berita a toki bwa ai tiaki tuua aika ti na irii ao a riki bwa reirei aika tangiraki a niniira ao ni kairira ao ni kamatoa ara taratara iaon Iesu Kristo.³⁰

Mwakuri n anganano aikai a tauraoi nakoia aika ataei ao kaara. Ngkami aika ataeinimwane aika taua te Nakoanibonga ae te Aaron ae tabu, bwaai ni kabane aika I taekin n te tairiki aio e kaineti nakoimi. I kaitaua te Atua ibukim. Kam karaoi otenanti aika tabu ao taian berita a tauraoi nakoia mirion aika Itiaki ni katoa wiiki. Ngkana ko katauraao, ko kakabwaiia,

uota te kakai nakoia ake ti tangiria ao ni kawakina ara mare ma ara utu.³⁷

Kateniua, Iesu Kristo e nako ma ngaiira! Ike ti nako iai, E nako iai. Ngkana ti reirei, E reirei. Ngkana ti rau, E rau. Ngkana ti kakabwaia, E kakabwaia.³⁸

Tariu, e aki riai bwa ti na kukurei? Ti kukurei! Ti taua ana nakoanibonga te Atua. Ngkana ti tara Iesu Kristo, maiuakin ara berita, ao ni kamatoa ara taratara Irouna, ti na itoman ma mwanera ao ni mwakuri n te kawai ae tabu, ni ikotiiia Iteraera aika uamaenako ni iteran te roki aika uoua, ni kakorakora ao ni kabaeia ara utu, ao ni katauraoa te aonnaba ibukin Kauaokin, te Uea ae Iesu Kristo. E na riki. I kakoaua.

I kainna n te tataro mai nanou, bwa ngaira ni kabane, n tatabeman, ti na taratara nakon Iesu Kristo n ana iango ni kabane. Tai raraoma. Tai Maaku. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. James E. Talmage e kaaki Iesu “n te tabo i Kaberenaum” ngke riki katokan te aoraki aei (taraa *Iesu Kristo* [1916], 313).
2. Taraa Ruka 8:43–44; taraa naba Mataio 9:20–21; Mareko 5:25–29.
3. Ruka 8:46.
4. Mareko 5:30.
5. Mareko 5:32.
6. Ruka 8:47.
7. Mareko 5:33.
8. Ruka 8:48.
9. James E. Talmage e koroia bwa ae korakora riki bonganana nakon te aine nakon kamaiuakin te rabwata bon te kantaninga bwa te Tia Kamaiu e a tia ni kariaia are tangiria nanon neiei, ao bwa ana onimaki e butimwaeaki Irouna. (taraa *Iesu te Kristo*, 318). Iesu e katoka aorakin rabwatana ao tamneina ao ni kauka nakon neiei te kawai nakon te kamaiuaki.
10. Bon te reirei bwa Iairo, te tia taua taekan te tinekaoki, raon Iesu ngke riki te katoki aoraki aio. Iesu iaon te kawai nakon ana auti Iairo ike, E na kauta natin Iairo te aine man te mate. Te aine are katoka aorakina Iesu e taraa n ae kaotinakoaki man te tinekaoki ibukin rawawatana. Ngke katoka aorakina Iesu, E kamata naba nakoia aomata ake a mena ikekei, n raonaki i roun Iairo, bwa natina ae tangiria, te aine ae onimaki, ao n rabwatana ae bwanin ao n te tamnei.
11. Taraa D. Todd Christofferson, “The Elders Quorum” (*Riaona*, Mei 2018, 55–58) bukin maroroakinan te bitaki ni karikan teuana te kooram n te nakoanibonga ae te Merakitereka inanon te uoote. Bukin te bitaki e kabwarabwaraaki n te aro aei n te Frequent Asked Question section of the

ke ni kabuta te toa, buobuoki, bwabedito n te tembora, kaoia raom nakon bobotaki; ke kamaiua kain te aro n ami kooram, karaoa te mwakuri ni kamaiu. Kam kona naba n taraa Iesu Kristo ao ni maiuakina am berita ni katoabong. I berita nakoimi bwa ngkana kam karaoia kam na riki bwa ana toro aika kakoauaki te Uea n te bong ae na roko, unimwane aika korakora i Iteraera.

Tariu, I ataiia bwa bwaai ni kabane a kona ni kabwara nano n te maaku. Ma taiaoka uring ana taeka te Tia Kamaiu aikai: “Tiaki tii ngai, bukina ba E mena i Rou te Tama.”³¹ Ma ngaia bon raora. Ma ti aki tii ngaira. Te Uea ae Iesu Kristo ao Tamara are i Karawa a tangirira, ao Raora.³² Bukina bwa Iesu Kristo e taraa Tamana ao ni kabobonga te karea ni kamaiu ti kona n taratara nakon Iesu Kristo ma te kantaninga bwa E na buokira.

Akea mai ibuakora ae kororaoui. Tabetai ti kabwaka n te aro n tamnei. Ti bitaki ke ti bwara n nano. Ti karaoa te kairua. Ma ngkana ti taraa Iesu Kristo ma te nano ae raraoma E na tabekira rake, kaitiakira man te bure, kabwarai ara bure ao ni katoki rawawatan

nanora. E tataona nanona ao e akoi; Ana tangira ni kamaiu e aki toki ao e aki bwaka.³³ E na buokira ni maiuakin ara berita ao ni kakorakora weteakira bwa unimwanen Iteraera.

Ao te Tama e na kakabwaiira ni bwaaai ni kabane are tangira kakoroan Ana mwakuri: “bwaai . . . ni kauatabo i karawa ao iaon te aba, te maiu ao te oota te Tamnei ao te mwaaka, are kana-koaki man nanon te Tama rinanon Iesu Kristo, ae Natina.”³⁴

Ngkana te oota ae mimitong ao te mwaaka a roko ni maiura teniua bwaai aika a na riki:

Moan, ti kona n nooria! Rinanon te kaotioti ti a moanna n noria bwa Iesu e noora te aine: i akuun te bwai nakon te nano.³⁵ Ngkana ti noora are e noria Iesu, E kakabwaiira bwa ti na tangiria ake ti beku ibukiiia n Ana tangira. Man Ana i buobuoki, koraki ake ti buokia a na noora te Tia Kamaiu ao n namakina Ana tangira.³⁶

Kauoua, iai iroura mwaakan te nakoanibonga! Iai iroura te kariaia ao te mwaaka ni mwakuri n Aran Iesu Kristo ni “kakabwaia, ni kaira, ni kama- noa, ao ni kamaiuia tabeman” ao ni

Ministering webside: “Karinaki teuana ana kooram te Nakoanibonga ae te Merekitereka inanon te uote ni ikotiaa taan taua te nakoanibonga ni kabobongai kanoan nako te mwakuri ni kamaiu, ni ikotaki ma te tembora ao rongorongon mwakurian te utu mai mwaina are kairaki iroun te tia kairiri ae te ibonga ae rietata” (“This Is Ministering: Frequently Asked Questions,” question 8, ministering.ChurchofJesusChrist.org).

Bitaki ake imwiina a katuka te tia kairiri n uote mition ao te tia kairiri ae boou n te tembora ao te tia kairiri n rongorongon te utu iaan ana tararua te beretitenti n aia kooram unimwane. Ni mwakuriana nakoia utu ake a tia ni mena iaan aia tararua, bitaki aikai, a katuka kairakin te mwakuri ni kamaiu inanon aia kooram unimwane, buokaki irouia kain te Bootaki n Aine. Bon te koaua bwa te bitioibi e taua te king nakon te mwakuri ni kamaiu inanon te uote, ma e anga te tabe ao te kariaia ibukin te mwakuri anne nakon te beretitenti n aia kooram unimwane n te aro bwa te bitioibi e kona ni kabanea ana tai ma oin ana ana utu, ni kakorakoraia roronirikirake, ao ni mwakuri bwa te tia moti i Iteraera.

12. Taraa Russell M. Nelson, “Let Us All Press On,” *Riaona*, Mei 2018, 118-19; Russell M. Nelson, “Becoming Exemplary Latter-day Saints,” *Riaona*, Nowe. 2018, 113-14; Quentin L. Cook, “Deep and Lasting Conversion to Heavenly Father and the Lord Jesus Christ,” *Riaona*, Nowe. 2018 8-12.
13. Te Tama e kanakoa Iesu Kristo nako aonnaba (taraa Ioane 17:18).
14. Reirei ao Berita aika Tabu 6:36-37.

15. Aberaam 3:27.
16. Aberaam 3:27.
17. Mote 4:2.
18. A mwaiti taeka inanon koroboki aika tabu are taui mwiin rongorongon Iesu ni karaoan Ana mwakuri Tamana ao n reirei Ana reirei Tamana. Taraa, bukin te katoto, Ioane 5:19 (Iesu e karaoa are E noria bwa E karaoia Tamana); Ioane 5:36 (te Tama E angan Natina te mwakuri ae na karaoia); Ioane 8:26 (Iesu e reirei te bwai are E karekea mairoun Tamana); Ioane 14:28 (Iesu E taekinna, “E korakora riki Tamau Nakiu”); 3 Nibwaa 11:32 (Ana reirei aetaekinna, Ana reirei Tamau ae e a Ngana).
19. Ioane 14:31.
20. Ioane 8:29.
21. Ioane 6:38; taraa naba Ioane 5:30.
22. Ruka 22:42.
23. Te taeka *taraiia* (see Doctrine and Covenants 6:36-37) iai nanona ni kaeka ni wetea te Uea: kaitara (ke rairaki nakon); ni kaeta ana iango temanna nakon; ni katan iao; ni kakaea; ma te kantaninga; ni iai te iango bwa te kabane; ni kantaninga ke e na koro bukina (taraa “merriam-webster.com, Taraa).
24. Taraa Reirei ao Berita 121:41-42. Te katei n aekakin Kristo e oti ni booki aika tabu bwa bwaintangiran te Tamnei are roko rinanon te akoi ao raioiroin Iesu Kristo. Ngaia ake a karikiia unimwane i Iteraera Ana unimwane.
25. Russell M. Nelson, “Drawing the Power of Jesus Christ into Our Lives,” *Riaona*, Mei 2017, 41.
26. Taraa merriam-webster.com, “rivet.”
27. Bukin maroroakinan te iango ibukin maiunakin te berita, taraa Donald L. Hallstrom, “Living a Covenant Life,” *Ensign*, Tuun 2013, 46-49. Te bwai aio anaaki man te taetae ae abwabwaki ae anganaki Brigham Young University-Idaho in Mei 2011. Bukin te kibu ae abwabwaki, taraa Donald L. Hallstrom, “A Covenant Life” (Brigham Young University-Idaho devotional, May 10, 2011), byui.edu.
28. Taraa Ieremia 31:31-33, te tabo are taekinna te Uea bwa e na karaoa te berita ae boou ma te bata ae Iteraera bwa e na koreaki inanoia. Tamnein te berita ae koreaki inanora, ke berita ake a maiu i nanora, a kuneaki naba n ana koroboki Bauro (taraa 2 Korinto 3:3; Ebera 8:10). Bukin maroroakinan te rairaki ao te nano, taraa David A. Bednar, “Converted unto the Lord,” *Riaona*, Nowe. 2012, 106-9.
29. Te tataro n te toa iao te kariki e kabwarabwara tikiraoin taekan ara berita ni itoman ma Tamara are i Karawa. Inanon ana baire te Atua ni kamaiu ti karaoa ara berita ma Tamara are i Karawa, ibukin taian berita a kinaaki ao tia tau ibukin kakabwaia ake a beritanaki rinanon te Uea ae Iesu Kristo; Bon te Tia Tei ibuikra. Inanon otenantin te toa ti riki bwa taan kakoaua nakon te Tama (ni moana, karaoan te berita ma Ngaia) bwa ti motinanoia ni katoka iaora Aran Iesu Kristo, ao ni Uringa n taainako, ao ni kawakin Ana tua nako, bwa e aonga ni memena Tamneina n taainako (te Tamnei are Raioiroi) ma ngaira.

- Bwaintangiran ana berita te Tama a roko rinanon te kamaiuaki ao te kakorakora ni mwaakan Iesu Kristo. Bwai ni kakairi bwa President Russell M. Nelson e reirei, Iesu Kristo “bon oin te kukurei” (taraa “Joy and Spiritual Survival,” *Riaona*, Nobembwa. 2016, 82). N te aro aio, kamatoan ara taratara nakon Iesu Kristo e uota te kukurei nakon maiura n aki tabeakin ara kangaanga.
30. President Ezra Taft Benson kabwarabwara te iango n te bitaki aio n te anua ao ni kaatuaa ngke e taku, “Ngkana e toki te ongeaba ao e riki te un iroua, ao te Atua E na anganiira te mwaaka” (in Donald L. Staheli, “Obedience—Life’s Great Challenge,” *Ensign*, Mei 1998, 82).
31. Ioane 16:32.
32. Raonakin te maroro n te koaua are te bwai are a tabeaianga iai te Tama ao te Nati ibukin te bwai ae a tangiria, tangira ibukin, ao rekerekena inanon maiura, tara Jeffrey R. Holland, “The Grandeur of God,” *Riaona*, Nowe. 2003, 70-73; Henry B. Eyring, “Walk with Me,” *Riaona*, Mei 2017, 82-85. Taraa naba Mataio 18:20; 28:20; Reirei ao Berita 6:32; 29:5; 38:7; 61:36; 84:88.
33. Taraa I-Rom 8:35-39; 1 Korinto 13:1-8; Moronaa 7:46-47.
34. Reirei ao Berita aika Tabu 50:27. Ataa bwa te Uea e anga nakoia ake a tia ni kabiraki ao n anga te berita aei are kaineti nakon, ao e tianaki bwa, te mwakuri ae maatata ae anganaki: “Bon ngaia ae tia n rineaki bwa te kabanea ni kakanato, engae n anne bon te kabanea n rinano ao bon te toro. “E ngae n anne, bon te tia bwaiabwai ni bwai ni kabane; bwa bwai ni kabane a bwainaki iroua, ni kauatabo i karawa ao i aonnaba, te maiu ao te ota, te Tamnei ao te mwaaka, a kanakoaki n oin nanon te Tama rinanon Iesu Kristo, Natina. “Ma akea te aomata ae ana bwai bwai ni bon tii ngaia be kaitiakaki man bure ni kabane. “Ao ngkana ko kaitiakaki ao ni itiaki man bure ni kabane kam na bututi te bwai are kam tangiria inanon aran Iesu Kristo ao e na karaoaki” (Reirei ao Berita aika Tabu 50:26-29).
35. Taraa 1 Tamuera 16:7; 1 Korinto 2:14. Bukin te katoto n te kakabwaia aei are nooraki bwa Iesu, taraa ana karaki Beretitenti Henry B. n ana taneiai iroun te bitioibi ae te mwane ae ataei ae tia ni karaoa te bure. Te Uea e taku nakon ngkanne Bitioibi Eyring, “N na kanakoko bwa ko na nooria n aron ae I noria” (“Walk with Me,” 84).
36. Aio te berita ao te kaetieti are anga te Tia Kamaiu nakoia aomata n te tembora i Bountiful. E tuangiia bwa a na maiu bwa Otana ao Ana katoto e na mena inanoia, n te aro bwa a na kona n tabekia rake bwa te ota nakon te aonnaba inanon maiuia ao inanon aia kakao nakoia tabeman bwa a na Nakoina. Ni maiura n te aro aei, ao n ara kakao nakoia, tabeman a na Namakinna ao n Nooria irouia ana toro te Uea. (Taraa 3 Nibwaa 18:24-25.)
37. Taraa Russell M. Nelson, “The Price of Priesthood Power,” *Riaona*, Mei 2016, 68.
38. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 84:88.

IROUN BERETITENTI HENRY B. EYRING
Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii

Te Korakora n te Kamatoa ae Onimaki

Ni katean baim ieta ni kamatoaia, ko karaoa te berita ma te Atua, bwa aikai ana toro, aika ko na kamatoaia.

N angin te tai I ongoraa n aia kakaitau taan kairiiri n te nakoanibonga ibukin te kamatoa are a kakorakoraki iai mai irouia naake a beku ibukiiia. Ma te namakin inanon bwanaaia, ko ataa aia kakaitabu bwa e nano ao e koaua. Au botoniango n te bong aei bon uotan ana kakaitau te Uea ibukin kamatoaia Ana toro inanon Ana Ekaretia. Ao bon kauangaakimi naba bwa kam na kamwakuria ao n rikirake inanon te korakora anne ni boutokaia tabeman ma am onimaki.

Imwaain bungiakim, ko kaota te korakora anne. Iangoia bwa teraa ae ti ataa n te aonaaba n tamnei imwaain te maiu ae mamate. Tamara are i Karawa e kaota ana babaire ibukiiia Natina. Ti bon mena ikekei. Rutibeero, tarira n tamnei imwaain te maiu aei, e kaitaraa te babaire are ti na karekea te inaomata n rinerine. Iehova, Natin Tamara are i Karawa ae Tangiraki, e boutokaa te babaire. E kaira te kakaitara Rutibeero. Reitinakon ana boutoka Iehova ibukin tokanikaina n ana babaire te Atua, ao E anganano n riki bwa ara Tia Kamaiu.

Te koaua bwa ngkai ko mena n te maiu ae mamate e a anganira te

kakoaua bwa ko boutokaa te Tama ao te Tia Kamaiu. E aanaki n te onimaki inanon Iesu Kristo ni kamatoa te babaire ni kakukurei ma taben Iesu Kristo iai ngke e karako am atatai ni kaangaanga ake ko na kaitara ma ngai n te maiu ae mamate.

Am onimaki ni kamatoaia ana toro te Atua e a tia n riki bwa oin reken kukureim n te maiu aei. Ngkana ko butimwaea aia kakaewenako mitinare

n tataro ni kan ataa bwa ana Boki Moomon bon ana taeka te Atua, ko karekea te onimaki ni kamatoa ana toro te Uea. Ngkana ko butimwaea te kakao ni bwabetitoaki, ko kamatoa ana toro te Atua ae nanorinano.

Ngkana ko kariaia temanna ni kato-kai baina iaon atuum ao ni kangai “E reke iroum te Tamnei ae Raoiroi,” ko kamatoa ngkai ngaia kaain te nakoanibonga ae te Merekitereka.

Man te tai anne, ko a tia, ni kakao-nimaki ni beku, ko kamatoaia aomata nako ake a anganiko te nakoanibonga ao ake a tia ni katabuko nakon te nakoan te nakoanibonga.

Ni moan am tanciai n te nakoanibonga, te kamatoa n tatabeua bon te bwai ae bebete n onimakinan ana toro te Atua. Ngkai, angiina mai buakomi a rikirake nakon te tabo are e a kainna-noa riki te kamatoa ae bati.

Ko rinea ngkana tao ko na kamatoaia aomata ni kabane ake a weteaki iroun te Uea—n nakoan are a weteaki iai iroun te Uea. Te rinerine anne e riki n taian maungatabu ni kabutaa te aonaaba. E a tia n riki n te maungatabu aei. Inanon bootaki n aron aei, araa mwaane ao aine—ana toro te Atua—a warekaki ao ko kaoaki bwa ko na katea baim ni kamatoaia. Ko kona n aki kariaia n am rinerine ni kamatoa, ke ko kona n anga am kamatoa n onimaki n am berita. Ni katean baim ni kamatoa, ko karaoa te berita. Ko karaoa te berita ma te Atua, bwa aikai ana toro, bwa ko na kamatoaia.

Aikai bon aomata aika a aki tau, n ai arom naba. Kawakinan am berita e kainnanao te onimaki ae aki bibitaki bwa te Uea e bon weteiia. Kawakinan berita akanne e na karekea te kukurei ae akea tokina. N aki kawakin e na uota te rawawata nakoim ao naake ko tangiriia—ao ni kabuaa naba are e riaon riki am konabwai are ko iangoia.

Ko a bae n tia n titirakinaki, ke ko na bon titirakinaki, ngkana tao ko kamatoaa am bitiobi, beretitenti n te titeiki, Mataniwi ni Kabuta, ao Aobitia ni Kabuta n te Ekaretia. Ko na bae n tuangaki ni kamatoaia aobitia ao taan kairiiri n te maungatabu. N tabetai ko na titirakinaki n tain te intawiu iroun te bitiobi ke te beretitenti n te titeiki.

Au reirei bwa ko na bon titirakiniko i bon iroum titiraki akanne imwaain taai aikai, ma te iangoraio ao te nano n tataro. Ngkai ko karaoia, ko na bae n iangoa am iango, am taeka, ao am mwakuri ake mai imwaaina. Kataia uri-ngnga ao iangoa te kaeka ae ko na anga ngkana e intawiuuniko te Uea, n ataia bwa n tetaina ao E na bon karaoia. Ko kona ni katauraioiko ni bon titirakiniko titiraki n aron aikai:

1. I iangoa ke n taekina mamaaran te aomata irouia aomata ake I berita bwa N na kamatoaia?
2. I a tia ni kakaea te kakooua ae te Uea e bon kairiia?
3. I a tia n iriira aia kairiiri inanon te iango ni karaurau ao n te kakaonimaki?
4. I a tia n taekina ni kakooua ae I nooria bwa bon ngaiia ana toro te Uea?
5. I tataro ibukiia ni katoa bong n araia ma namakinan te tangira?

Titiraki akanne, angiina mai ibua-kora, a na kairiira nakon te aki mweengaraio ao e kainnanao te rairannano. Ti tuangaki iroun te Uea bwa ti na aki motikitaeka n te aro ae e kairua, ma ni maiuakinana ti kunea bwa e kaangaanga totokoana. E kuri n ae n angiin bwaai ni kabane ake ti karaoi ni mwakuri ma aomata e karaoira bwa ti na ukerii aroia. Ao e kuri n ae n iteran maiura ni kabane, ti kabootau arora ma tabeman. Ti kona ni karaoia n iai

bukina aika a mwaiti, tabeua a bon tau, ma n angiin te tai e kairiira nakon kaotan ae ti na aki kariaia.

E anga te kauring Beretitenti George Q. Canon ae I kabwarabwara nakoimi n aron ae I taekina i bon irou. I kakooua bwa e taekina te koaua: “Te Atua e rineia Ana toro. E anaia bwa inaomatana ni kabuakakaia ngkana a riai ni kabuakakaaki. E aki anganiira te inaomata n tatabemaniira n tiribureiia ke ni kabuakakaia. Akea te mwaane, n aki tabe bwa korakorara ana onimaki, n aki tabe bwa tera nakoana ma kariaiakana are e karekea n te nakoanibonga e konaa ni kabuakaka are e a tia ni kabiria te Uea ao n tiriburea ana kariaia te Atua iaon te aba ni karika Aki kukureina. E na nako te Tamnei ae Raoiroi mairoun te mwaane anne, ao a na akea uaan te Tamnei ae Raoiroi irouna. Aio ae e na riki, ko aki noora kakawakina bwa ti na riai n taratara raioi?”¹

N taraakina irou bwa kaain te Ekaretia ni kabuta te aonaaba a kakao-nimaki i bon imarenaia ao nakoia naake a tararuakia irouia. E ngae n anne, iai, te nakoraio ae ti konaa ao n riai ni karaoi. Ti konaa ni karaoa ae tamaroa riki inanon korakorara ni kamatoaira i bon imarenara. E na ana te onimaki ao te mwakuri. Aikai aua iango ae I karaoi bwa ti na mwakuriia n te maungatabu aei.

1. Ti konaa ni kinai mwakuri aika a onoti ake a taekinna taan taetae ao moanna mangkai ao karaoi mwakuri akanne. Ngkana ti karaoia, korakorara ni kamatoia e na rikirake.

2. Ti konaa n tataro ibukiia ngkai a taetae bwa te Tamnei ae Raoiroi e na karin marooro aikai inanoia aomata ake ti tangiriia ao n riingaki inanoia. Ngke ti ataia imwiina bwa a kaekaaki ara tataro, e na rikirake korakorara ni kamatoaia taan kairiiri akanne.
3. Ti konaa n tataro bwa taan taetae aika a onoti a na kakabwaiaki ao ni kanakoraoaki aroia ngkai a anga aia marooro. Ngke ti nooria bwa a kanakoraoaki aroia, ti na rikirake inanon te onimaki ni kamatoaia, ao e bon teimatoa.
4. Ti konaa n ongoraa n aia marooro taan taetae are a roko bwa kaekaara ara tataro aika a onoti ibukin buokara. Ngkana e roko te kaeka, ao a bon roko, ti na rikirake inanon ara onimaki ni kamatoaia ana toro te Atua ni kabane.

N reitia ma kanakoraoan ao kamatoaikiia naake a beku n te Ekaretia, ti na ataia bwa iai riki te tabo are ti konaa n rikirake inanon te korakora anne. Ikanne, e konaa ni uoti kakabwaiia aika a korakora nakoira. Bon inanon te mweenga ao n te utu.

I taetae nakon te tia taua te nakoanibonga ae e maeka ni mweengana ma tamana. N na taekina nakoimi are I a tia n rinanona bwa tera ae nanonaki ibukin te karo are e namakina am kamatoa n onimaki. E taraa n onimakiniko. Ma e rinanon riki kaangaanga nakon ae ko ataia. N tabetai e aki konaa ni karekea angan katokan te kaangaanga are imwaaina.

Am karinerine e na buokiia teutana. Am tangira ibukina e na buokia riki. Ma te bwai ae te kabane n ibuo-buoki bon taeka aika a koaua n aron aikai: “Tamau, I tataro ibukim, ao I namakinna bwa e na buokiko te Uea. A na bon nakoraoi bwaai ni kabane. I ataia e na bon nakoraoi.”

Taeka n aron akanne iai naba korakoraia n ae ti te arona, te karo nakon natina te mwaane. Ngkana iai te kairua ae kakaiaki ae e karaoia te nati te mwaane, tao n te aro n tamnei, e na bae n namakinna bwa e kabwaka. Ngkai tamana, inanon te tai anne, ko bae ni miimi ngkana, imwiin am tataro ni kan ataia bwa tera ae ko na karaoia, e kaunga nanom te Tamnei ae Raoiroi ni kangai: “Natiu, I boutokai-ko n aki tabe ma tera. E tangiriko te Uea. Ma Ana ibuo-buoki, ko konaa n okiria. I ataia bwa ko konaa ao ko na bon konaa. I tangiriko.”

N te kooram n te nakoanibonga ao n te utu, karikirakean te onimaki ni kamatoaira i bon imarenara bon te kawai are ti katea iai Tion are e tangiria te Uea bwa ti na karaoia. Ma Ana ibuo-buoki ti konaa, ao ti na bon konaa. E anaaki n te rabakau n tangira te Uea ma nanora, marurungira, ara iango ao korakorara ni kabane, ao n itangitangi-ri ngkai ti bon tangiriira i bon iroura.

Ngkana ti rikirake inanon ana tangira Kristo ae itiaki, a kamarauaki nanora. Te tangira anne e na kanaanoinanoira ao rairinanora. Ara onimaki iroun ara Uea ao i bon imarenara e na rikirake. Ao ngkanne ti na rikirake n riki n teuana, n aron are e a tia ni berita te Uea bwa ti konaa.²

I kakoaua bwa te Atua te Tama e atai ngkami ao e tangiri ngkami. Iesu bon te Kristo ae maiu. Aio Ana Ekaretia. Ti taua Ana nakoanibonga. E na karinei ara mwakkuri n rikirake inanon korakorara ni kamwakuria ao ni kamatoaira i bon imarenara. I kakoaua n aran Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. *Gospel Truth: Discourses and Writings of President George Q. Cannon*, ed. Jerreld L. Newquist (1974), 1:278.
2. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 35:2.

IROUN BERETITENTI DALLIN H. OAKS
Moan Kauntira n te Moan Beretitenti

E na Kairiira Aio Nakea?

Ti karaoi rinerine ao babaire aika a raraoi ngkana ti tarai anga tabeua ao ni iangoia bwa a na kairiira nakea.

Ana euangkerio Iesu Kristo are e kaokaki e kaungaira bwa ti na iango ibukin taai aika a na roko. E kabwarabwara te kantaninga ibukin te maiu ae mamate ao koauan te maiu are imwiina. E reirei iango aika korakora ibukin taai aika a na roko ni kairii baike ti karaoi ngkai.

Ni kaitaraana, ti ataiia aomata ake a iangoa kanoan te bong aei, a mwakurii ngkai, a kukurei iai ngkai, ao akea iangoan taai aika a na roko.

E na kakukurei kanoan taai aika ngkai ao aika a na roko ngkana ti aki toki ni iango ibukin taai aika a na roko.

Ngkai ti karaoi babaire ngkai, ti na aki toki n titiraki, “E na kairiira aio nakea?”

I.

Tabeua babaire bon te rinerine imarenan karaoan te bwai teuana ke aki karaoan te mwakuri. I ongo teuana te katooto ae aekakin te rinerine aei n te maungatabu n te titeiki i Amerika n ririki aika a nako.

Te tabo bon aon te kaembwati n te kura n reirei ae tikiraoi aona. Koraki ni kairake ae ataen te reirei a bane n tekateka iaon te uteute. Te tia taetae are

e kabwarabwara te bwai ae e riki aei e taku bwa a mamatakuakina te man ae te squirrel ae moan te tikiraoui ma bukina ae bubura, n takakaro ni katobibia oin te kai ae te hardwood. N tabetai e mena i aontano, tabetai i eta ao n ruo ni katobibia oin te kai. Ma e aera ngkai te bwai ae e rangi n nonoraki anne e katika mataia ataei aikai?

Ni wene i aon te uteute ni kaan bon te kamea ae te Irish setter. Bon ngaia ae a miakina ataein te reirei, ao te squirrel bon ngaia ae e nano iai te kamea. Ni katoa tai are e raba te squirrel n ana tai ni mimitoiaki i oin te kai, e kerake ni karaurau te kamea tabeua te inti ao e a manga bakaea te aki ataiwai n te bwai ae e riki. Aio te bwai are a bon miakina ataein te reirei. A aki karongoa ao n aki kakamwakuri, a katokai mataia iaon te bwai ae e na riki are a bon ataiwa bwa tera mwiina.

N tokina, e a rangi ni kaan te kamea ni kona n eweka te squirrel ao e a raweia inanon wina. E nako te takarua ni maaku, ao a kiba koraki n ataei akanne ni kanakoa te man are e uarereke mai iroun te kamea, ma e bon rangi n oimwi. E a mate te squirrel.

E na iai mai ibuakoa koraki n taai akanne ae e na kaman tia ni kaongoa te squirrel ni katiotioa baina ke n takarua, ma bon akea. A bae ni matakua ngkai te bwai ae bon ataei mwiina bwa e na riki e a kaan ao ni kaan. Akea ae e titiraki, “E na kairiira aio nakea?” Ngkana te bwai ae e a kaman ataei bwa e na riki e bon riki, e boo te kiba n tuka te kanganga are e na riki, ma e a bon rangi ni rimwii. Bon ti te rannimata n nanokawaki are a kona n anga.

Te karaki ae e koaua kanga ai aron te kaikonaki. E kananonaaki nakon bwaai ake ti nori inanon maiura, ao ni maiu inanon waaki ake a riki i rarikira. Ngkana ti nora te kanganga n roko iroun te aomata ke bwaai ake ti rangi n tangirii, iai ara kona n rinea bwa ti na taetae ke ni karaoa te mwakuri ke n aki karongoa. E na raoiroi ngkana ti titirakinira, “E na kairiira aio nakea?” Ngkana mwiin te bwai are e karaoaki e waekoa n roko ao n rangi ni kakaiaki, ti bon aki kona n ae ana akea te bwai ae ti na karaoia. Ti na riai ni kanakoa te

kauring ae e riai ke n anga te ibuobuoki ae e bon riai n totokoa reken te kanganga ngkai a reke ara tai ni karaoia.

Te babaire ae I a tiba tia ni kabwarabwara e irekereke ma te rinerine imarenan karaoan te mwakuri ke n aki karaoan te mwakuri. Ae e ataei riki bon taian rinerine imarenan karaoan te mwakuri teuana ke teuana. Rinerine akanne bon imarenan te raoiroi ao te buakaka, ma ae e rangi ni okioki riki bon te rinerine imarenan uoua bwaai aika a raroi. Ikai naba are e tamaroa ngkana ti titiraki bwa e na kairiira aio nakea. Ti karaoi rinerine aika a mwaiti imarenan uoua raoiroi, n aki toki ni irekereke ma arora ni kabongana ara tai. E aki bure te takakaro n takakaron te witeo ke te tekiti ke te mamataku n te TV ke te taetae iaon te tareboon. Ma aikai a kaairaki ma te bwai ae aranaki bwa “te tai ae bua” nanona bwa ngkana ti kabanea ara tai ni karaoan te bwai teuana, e bua ara tai ni karaoan are teuana. I kakooua bwa ti kona n noria ae ti riai n taraia raoi ma te karaurau bwa tera ae ti kabuaa inanon te tai are ti kabane ara tai ni karaoa te waaki teuana, e ngaie ngke e bon tamaroa naba karaoana.

Tabeua te tai n nako I anga te marooro ae atunaki “E Raoiroi, E Tamaroa, moan te Tamaroa.” N te marooro anne, I taekina bwa “tao ibukina bwa te bwai teuana e tamaroa bon tiaki bukina ae e nang karaoaki naba. Mwaitin bwaai aika tamaroa ake ti kona ni karaoi e riaoan riki te tai ae e tau ibukin katiaaia. Tabeua bwaai a tamaroa riki nakon ake a raoiroi, ao aikai bwaai ake a na taraaki riki inanon maiura. . . . Ti na riai ni katikui bwaai tabeua aika a raroi bwa ti aonga n rinei bwaai tabeua aika a tamaroa ke a rangi n tamaroa.”¹

Taraia bwa ana teraa mwiin am rinerine. Tera ae e na reke nakon arora nakon taai aika a na roko man ara babaire ake ti karaoi ni bong aika ngkai? Uringa kakawakin karekean te reirei, kamatebaian te euangkerio, kabouan ara berita ma kanakin te toa, ao te nanakon te tembora.

II.

“E na kairiira aio nakea?” e bon kakawaki naba n aron tarakira ibon iroun ke ni iangoia bwa a uara arora. Ae e kakawaki, ngaira n tatabemaniira bon

natin te Atua ae iai te kona ni karekea te maiu ae akea tokina. Aron taraakira riki tabeua, ni ikotaki ma nakoara n ara tabo ni mwakuri, ara reti, tein rabwatarra ke kamoamoakira, a bon aki teimaan ke akea bonganaia n aron te maiu ae akea tokina. Tai rinea ae ko na kinaaki ke ni iangoiko nakon bwaai ake ana anga tian am kouru nakon are ko bon kona ni karekea.

Tariu, ao mwaneu ake a na nora ke ni wareka te bwai ae I taekina ikai, Au kantaninga bwa ko mataata bwa e aera am taan kairiiri a anganiko reirei ao kairiiri ake a anga. Ti tangiriko, ao Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo, a tangiriko. Aia babaire ibukira bon te “babaire ni kakukurei are e korakora” (Aramwa 42:8). Te babaire anne ao Aia tua ao otenanti ao berita a kairiira nakon te kukurei ae e korakora ao te kimwareirei n te maiu aei ao n nakon te maiu ae e na roko. Ngkai ana toro te Tama ao te Nati ngaira, ti reirei ao n anga te kairiiri are A kairiira iai iroun te Tamnei ae Raoiroi. Akea te bwai ae ti tangiria riki nakon taekinan te koaua ao ni kakorakorai ngkami ni karaoa te waaki are A tia ni kaotia ae te kawai nakon te maiu ae akea tokina ae, “ana kabanea ni korakora ni bwaintangira te Atua” (Reirei ao Berita aika Tabu 14:7).

III.

Aio riki te katooto n rotakin te waaki ibukin taai aika a na roko man te babaire are ti karaoi ngkai. Te katooto aei e irekereke ma karaoan te anga karea ngkai ni kakoroa nanon te kouru ae e kakawaki ibukin taai aika a na roko.

N te maungatabu n te titeiki i Cali, Colombia, te titita temanna e taekina arona ma ana kabae n tangiria ni mareaki n te tembora, ma n te tai anne te tembora ae e kaan e rangi n raroa bwa i Peru. Inanon te tai ae maan ti kaikoa ara mwane ibukin kantokara n te bwati. N tokina, ti a tokara te bwati n nako Bogota, ma ngke ti a roko ikekei, ti kunea bwa a bane ni kebo kaitekatekan te bwati n nako Lima, Peru. A kona n okira mweengaia n aki mareaki ke ana mareaki ma tiaki n te tembora.

Te kakukurei, iai riki angana teuana. A kona n tokara te bwati nako Lima ngkana a kukurei n tekateka i aontano n te bwati inanon te maan ae nimaua te bong ao nimaua te ngaina. A rinea bwa ana tekateka i aontano n te bwati. E taekina bwa e bon rangi ni kanganga, e ngae ngke tabeman raoia ni mwana-nga a kariaia bwa ana tekateka n aia kai n tekateka tabeua te tai ngkai e kaeti rangaia.

Te bwai ae e anaa nanou n ana marooro bon ana taeka te titita aio are e taku bwa e rangi ni karabwarabwa ngkai ngaia ao kainabana a kona n nako n te tembora n aroia aei, ibukina bwa e bita aron aia namakin ibukin te euangkerio ao e bita naba aia namakin ibukin te mare n te tembora. E a tia te Uea ni kakabwaiaia ma te rikirake ae e roko man te anganano. E noria naba neiei bwa te mwananga ae nimabong bongina n nakon te tembora e kakoroa nanon te bwai ae mwaiti ni karikira-kean maiuia n tamnei nakon taian mwananga nakon te tembora ake akea iai te nano n anganano.

Inanon ririki ngke I a tia n ongo te koaua aei, I bon iango bwa ana teraa te kaokoro nakon maiuia tanga n

ataei aikai ngke aron bwa a karaoa te rinerine ae e kaokoro—n aki karaoa te anganano ae e riari bwa ana mareaki n te tembora.

Taari, ti karaoi rinerine aika a mwaiti n te maiu aei, aika a bubura ao tabeua aika a uarereke. N iangoi rinerine ake ti a tia ni karaoi ti kona n nora te kaokoro ae korakora mai imwiin tabeua ara rinerine inanon maiura. Ti karaoi rinerine ao babaire aika a raroai ngkana ti tarai anga tabeua ao ni iangoia bwa a na kairiira nakea. Ngkana ti karaoi, ti na kona ni ira ana reirei Beretitenti Russell M. Nelson ni moana karaoan te bwai n ataa bwa teraa mwina.² Iroura, te toki boni iaon kawain te berita rinanon te tembora n te maiu are akea tokina, te kabanea ni kakawaki mai ibuakon ana bwaintangira te Atua.

I kakoaua Iesu Kristo ao Ana Mwakuri ni Kamaiu ae iai mwiina nakoi-ara ao koauan Ana euangkerio ae akea tokina, n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Dallin H. Oaks, “Good, Better, Best,” *Riaona*, Nobembwa. 2007, 104, 107.
2. Teraa Russell M. Nelson, “Ngkai Ti Waaki Nako ni Bootaki,” *Liahona*, Apr. 2018, 7.

TE MOAN BERETITENTII

Dallin H. Oaks
Moan Kauntira

Russell M. Nelson
Te Beretitenti

Henry B. Eyring
Kauoman ni Kauntira

TE KOORAM N ABOTORO N TE TENGAUN MA UOMAN

M. Russell Ballard

Jeffrey R. Holland

Dieter F. Uchtdorf

David A. Bednar

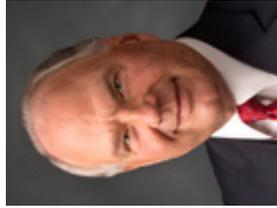
Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

Ronald A. Rasband

Gary E. Stevenson

Dale G. Renlund

Gerrit W. Gong

Ulisses Soares

TE BERETITENTII N TE ITINGAUN

L. Whitney Clayton

Patrick Kearon

Carl B. Cook

Robert C. Gay

Terence M. Vinson

José A. Teixeira

Carlos A. Godoy

MATANIWI NI KABUTA N TE ITINGAUN

(karinanaki ni manin te reta)

Marcos A. Adrikakis	Ruben V. Allaud	Jose L. Alonso	Jorge M. Alvarado	Willford W. Andersen	Ian S. Arden	Steven R. Bangerter	W. Mark Bassett	Dawid S. Baxter	Randall K. Bennett	Hans T. Boom	Shayne M. Bowen	Mark A. Bragg	L. Todd Budge	Matthew L. Carpenter	Yoon Hwan Choi	Craig C. Christensen
Kim B. Clark	Weatherford T. Clayton	Lawrence E. Conridge	Valeri V. Condon	J. Devin Cornish	Claudio R. M. Costa	Joaquim E. Costa	LeGrand R. Curtis Jr.	Massimo De Feo	Benjamin De Hoyos	Edward Dube	Kevin R. Duncan	Timothy J. Dyches	David F. Evans	Enrique R. Falabella	Bradley D. Foster	Randy D. Fuilk
Eduardo Gararret	Jack N. Gerard	Ricardo P. Gimenez	Taylor G. Godby	Christoffel Golden	Walter F. Gonzalez	O. Vincent Haleck	Brook P. Hales	Donald L. Halstrom	Kevin S. Hamilton	Allen D. Haynie	Matthias Held	David P. Honner	Paul V. Johnson	Peter M. Johnson	Larry S. Kecher	Jörg Klabingart
Joni L. Koch	Erich W. Kopsichke	Hugo E. Martinez	James B. Martino	Richard J. Maynes	John A. McCune	Kyle S. McKay	Peter F. Meurs	Hugo Montoya	Marcus B. Nash	K. Brent Natress	S. Clifford Nielsen	Brenth H. Nielson	Adriañ Ochoa	S. Mark Palmer	Adilson de Paula Pereira	Kevin W. Pearson
Anthony D. Perkins	Paul B. Pieper	John C. Pingree Jr.	Rafael E. Pino	James R. Rasband	Michael T. Ringwood	Lynn G. Robbins	Gary B. Sabn	Evan A. Schmutz	Joseph W. Sitati	Steven E. Snow	Vern P. Stanfill	Benjamin M. Z. Tai	Brian K. Taylor	Michael John U. Teh	Juan A. Ureda	Arnulfo Valenzuela
Juan Pablo Villar	Takashi Wada	Taniela B. Wakolo	Alan R. Walker	Scott D. Whiting	Larry Y. Wilson	Chi Hong (Sam) Wong	Kazuhiko Yamashita	Jorge F. Zeбалlos	Joseph W. Sitati	Steven E. Snow	Vern P. Stanfill	Benjamin M. Z. Tai	Brian K. Taylor	Michael John U. Teh	Juan A. Ureda	Arnulfo Valenzuela

TE BITIOBIRIKI N TARARUA

Dean M. Davies Moan Kauntra	Gérald Causeé Te Bitiohri tararua	W. Christopher Waddell Kauman ni Kauntra

AOBITIA NI KABUTA

Sharon Eubank Moan Kauntra	Jean B. Bingham Te Beretitini	Reyna L. Aburto Kauman ni Kauntra
Michelle D. Craig Moan Kauntra	Bonnie H. Gordon Te Beretitini	Becky Craven Kauman ni Kauntra
Milton Gamargo Moan Kauntra	Mark L. Pace Te Beretitini	Jan E. Newman Kaouman ni Kauntra

REIREI N TABATI

Lisa L. HalKness Moan Kauntra	Joy D. Jones Te Beretitini	Cristina B. Franco Kauman ni Kauntra
Douglas D. Holmes Moan Kauntra	Stephen W. Owen Te Beretitini	M. Joseph Brough Kauman ni Kauntra

BOOTAKI N ATAEINAINE

Lisa L. HalKness Moan Kauntra	Joy D. Jones Te Beretitini	Cristina B. Franco Kauman ni Kauntra
Douglas D. Holmes Moan Kauntra	Stephen W. Owen Te Beretitini	M. Joseph Brough Kauman ni Kauntra

BOOTAKI N AINE

Lisa L. HalKness Moan Kauntra	Joy D. Jones Te Beretitini	Cristina B. Franco Kauman ni Kauntra
Douglas D. Holmes Moan Kauntra	Stephen W. Owen Te Beretitini	M. Joseph Brough Kauman ni Kauntra

BOOTAKI N ATAEINIMWAANE

Lisa L. HalKness Moan Kauntra	Joy D. Jones Te Beretitini	Cristina B. Franco Kauman ni Kauntra
Douglas D. Holmes Moan Kauntra	Stephen W. Owen Te Beretitini	M. Joseph Brough Kauman ni Kauntra

IROUN BERETITENTI RUSSELL M. NELSON

Ti Kona ni Karaoa ae Tamaroa ao ni Katamaroaki Riki

Kabotoi ami iango ni katoabong nakon te rairannano bwa e kakaawaki nakon maium bwa kona kabongana te nakoanibonga ma te mwaaka ae korakora riki nakon are mai imwaina.

Tariu aika a tangiraki, bon te kakukurei taraakin te bootaki n taromaui n taai aika a nako n ana taanga te Uea irouia ake iai irouia te nakoanibonga. Ai korakorara te taanga ae tamaroa n tamaroami! Ti tangirii ngkami. Ti tataro ibukimi. Ao ti rang kakaitau riki ibukimi.

E aki maan n nako ao I a tia ni kaniiai nakon ana kaetieti te Uea are e anga rinanon te Burabeti Iotebwa Timiti: “Akea te bwai ae ko na taekina ma ti te rairannano nakon te roro aei.”¹ Te katanoata aei e aki toki n okioki rinanon nako koroboki aika tabu.² E kauekea te titiraki ae otara: “Bwa *aomata nako* e riai bwa a na rairi nanoia?” Te kaeka bon eng.

A rang mwaiti aomata aika a iangoa te rairannano bwa te katuaeaki—te bwai ae e na totokoaki ma ti man aro aika a rang kaangaanga. Ma te namakin ni katuaeaki aei e karikia Tatan. E kataia n totokoirā man onimakin Iesu Kristo,³ are e tei

n taakini baina,⁴ ni kantaningaia ao n tauraoui ni kamaiu, kabwarabure, kaitiaki, kakorakora, katamaroa, ao ni katabuira.

Te taeka ibukin *te rairannano* n te Nu Tetemanti n Erene bon *metanoeo*. Te moan taeka ae *meta-* nanona “bitaki.” Te taeka are mai buki *-noeo* e irekereke n te taeka n Erene are e nanonaki “iangō,” “ataibwai,” “tamnei,” ao “ikeike.”⁵

Ngaia are, ngkana e butiiko ao ngai bwa ti na “rairi nanora,”⁶ E kaaira bwa tina bitii ara iango, ara ataibwai, tamneira—riki arora n ikeike. E butiira bwa tina bitaki n arora n tangira, iango, beku, kabongana ara tai, akoia buura aine, reireiniia natira, ao riki n tararuai marurungin rabwatara.

Akea te taeka n reirei, ae karineaki riki, ke ae kakaawaki riki nakon rikirakeia n tatabemaniira nako n tainako, ni katoa bong ae boboto iaon te rairannano. Te rairannano bon tiaki bwai ae riki, bon te bwai ae rinanon mwakuriana. Bon ngaia te king nakon te kukurei ao te rau n te kantaninga. Ngkana e kairaki ma te onimaki, te rairannano e kauki ara kona ni karekea mwaakan ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo.⁷

Ngkana ko nanomwaaka ao ni waaki inanon am berita ni karekea te maiu are akea tokina, ko a tia n titionako man kawakinan tuua, ke ko a tia ni karaoa te bure ao n aki kabanea am iango iaon te babaire ni kamaiu, I bubuti nakoimi bwa kam na rairi nanomi. Ataakin te mwaaka ni kakorakora te rairannano ni

katoa bong—ni karaoa ae raoiroi riki ni katoa bong.

Ngkana ti rineia bwa tina rairi nano-ra, ti rineia bwa tina bitaki! Ti kariaia te Tia Kamaiu bwa e na bitiira nakon te kabanea n tamaroa. Ti rineia bwa tina rikirake n te maiu n tamnei ao ni karekea te kimwareirei—ni kimwareirei ibukin te kabooaki Irouna.⁸ Ngkana ti rineia bwa tina rairi nanora, ti rineia bwa tina riki n ai aron raoi riki Iesu Kristo!⁹

Taari, ti riai ni *karaoa* ae tamaroa riki ao *riki* n tamaroa ibukina bwa ti mena inanon te buaka. Te buaka ma te bure e bon waaki. Te kaitara e rikirake ni kakorakora ana mwakuri n uruani koaua ao ni kawaeremwea ana mwakuri te Uea. E anganiia ana toro bwaai ni buaka aika a mwaakaroiroi n totokoira man karekean te kimwareirei n ana tangira te Uea.¹⁰

Te rairannano e rang kakaawaki n totokoan rikin kangaanga ma ana kamwane te kakaitara. Te Uea e aki kantanninga te kororaai mai iroua n te tai aei n rikirakera ae akea tokina. Ma E kantanningaira bwa tina rikirake n tamaroa. Te rairannano ni katoabong nakon te tamaroa, ao te tamaroa e uota te mwaaka. Itiakin temanna e kona ni karikiira bwa tabonibain te Atua ae mwaaka. Ara rairannano—tamaroara—e na anganiira te mwaaka ni buoka ikotakiia kain Iteraera.

Te Uea e reireina te Burabeti Iotebwa Timiti “kariaia n te nakoanibonga a bon reitaki matoa ma mwaakan karawa, ao bwa mwaakan karawa e aki kona ni baireaki ke ni kamwakuraki ti iaon tuan te raoiroi.”¹¹

Ti atai bwaai aika e na anganiira aika a mwaaka mai karawa. Ti atai naba bwaai aika a na kawaeremwea rikirakera—bwaai aika ti kainnanoi bwa ana katoki karaoaia ni karikirakea karekean mwaakan karawa. Taari, ukeuke ma te tataro mwaaka bwa ko aonga n atai bwaai aika a na totokoa am rairannano. Kinai bwaai ake a na *katokiko* man rairan nanom. Ao imwiina, bitia! Raira nanom! Ngaira ni kabane ti kona ni karaoa ae tamaroa riki ao ni katamaroaki riki nakon are mai imwaina.¹²

Iai kawai aika a onoti ake ti kona iai ni kanakoraai. Teuana bon tararuan maiuraoin rabwatara. I miiakina kamiin rabwatan te aomata. Bon te karikibwai ae moan te tamaroa, kakaawaki nakon arora n rikirake nakon tokin kawaira i karawa. Ti aki kona n rikirake ngkana akea. Inanon anganakira te bwaintangira n te rabwata, te Atua e a tia n anganiira te kariaia bwa tina toua te mwaneka anne bwa tina kona n riki n ai Arona.

E mataata Tatan n te bwai aei. E aki kukurei bukina bwa arona ni kakaitara n te maiu imwain te maiu aei e kabua te tibwanga are e na karekea iai rabwatan, ni katikua n arona ni bakantang ao n riribai. Ngaia are e mwaiti, ngkana tiaki angiin, n te karirii ake e anganiira e karikiira bwa tina bakataei rabwatara ke rabwataia tabeman. Ibukina bwa Tatan e un ngkai *akea* rabwatan, e tangiriira bwa tina un *ibukin* rabwatara.¹³

Rabwatam bon am tembora, are karikaki bwa e na maeka iai tamneim ae akea tokina.¹⁴ Am tararua n te tembora anne e rang kakaawaki. Ngkai, I bubuti nakoimi taari, kam tangiria ni kunnikaini ao ni katamaroai rabwatami bwa e na tangiraki n te aonaaba nakon aromi ni kakukureia te Atua? Ami kaeka n te titiraki aei e kanakoa te rongorongo NakoIna ibukin am namakin ni kaineti

ma Ana bwaintangira ae moan te tamaroa nakoim. Ni karinean rabwatara aio, tariau, I taku bwa ti kona ni karaoa ae tamaroa riki ao ni katamaroaki riki.

Te kawai teuana are ti kona iai ni katamaroa naba bon arora ni karineia aine inanon maiura, ni moanaki mairouia buura ao natira aine, tinara ao mwanera.¹⁵

Tabewa namwakaina n nako, I karekea te reta ae kananokawaki mairoun mwanera ae tangiraki. E koreia: “[Natiu aine ao ngai ti] namakina te kataaki ae korakora iroun kainabau ao nati mwaane a bane nanoia, n, 24/7 aekakin takakaro iaon te intanete, takakaro n te witeo, bwaai ni mwakete aika a kabokinako, [ao] rinanoan ao matakaukuni takakaro aika a koro mwaitia n [aekakin] takakaro nako. Ai aron namakinan ae ti aki rang kakaawaki ma kainabara ao natira mwaane ibukin teimatooan kabanean tai n [kabo n takakaro ao takakaro].”¹⁶

Taari, tibwangami ae moanibwai ngkai iai iroumi te nakoanibonga bon tangirakiia ao tararuakiiia buumi. Kona katiteuanaaki ma ngaia. Karikia bwa raom. Kabebeteka karaoana irouna bwa e na riki bwa raom. Akea riki maten nanom n te maiu ae e kona ni moanibwai iaon katean te reitaki ae akea tokina ma neienne. Akea iaon te TV, te mobwaera tareboon, ke te kaombiuta ae kakaawaki riki nakon kukurein neienne. Iangoia bwa ko kanga ni kabanea am tai ao te tabo are ko kabanea iai am tai ni kabongana marurungim. Anne are e na tuangko bwa tera ae e rang ni kakaawaki n te tai aei nakoim. Tataro bwa kona katiteuanaaki nanom ma nanon kainabam. Ukoukoria bwa kona kanga ni kakukureia. Ukoukora ana reirei, ao ongora. Ana kaotinano e na katamaroa am mwakuri.

Ngkana ko kainnanao te rairannano ibukin arom nakon te aine are e rang kaan nakoim, karaoia ngkai. Uringnga naba bwa bon tabe *m* ni buoka te aine inanon maium ni karekei kakabwaia ake a na reke man maiuakinan ana tua te Uea n tuan te itiaki. Bon tai riki bwa bukin aki reken ana kakabwaia te aine n te tembora.

aika a ingaingannano ni beku ao n riki bwa kain ana taanga te Uea aika tau ni karekea te nakoanibonga.

I kakabwaiiai ngkami bwa kam na riki bwa mwaane akanne. I kakabwaiiai ngkami ma te ninikoria n rairi nanomi ao n reiakina aron kabonganaan te mwaaka n te nakoanibonga ae bwanin. I kakabwaiiai ngkami bwa kam na reitaki n ana tangira te Tia Kamaiu nakoia buumi ao natimi ao ni kabane ake kam kinaia. I kakabwaiiai ngkami *bwa* kam na karaoa ae tamaroa riki ao *ni* katamaroaki riki. Ao I kakabwaiiai ngkami bwa ngkai kam karaoi mwakuri aikai, kam na rinanon kakai inanon maiumi.

Ti katabeaki n ana mwakuri te Atua are Moan te Mwaaka. Iesu bon te Kristo. Bon ngaira Aia Toro. I kakoaua n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Reirei ao Berita aika Tabu 6:9; 11:9.
2. Taraa Mareko 1:4; Motiaea 18:20; Aramwa 37:33; 3 Nibwaaai 7:23; Moronaai 3:3; Reirei ao Berita aika Tabu 19:21; 44:3; 55:2.
3. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 6:36.
4. Taraa Tua Kaua 26:8; 2 Nibwaaai 1:15; Moomoon 6:17; Reirei ao Berita aika Tabu 6:20.
5. Taraa Russell M. Nelson, “Repentance and Conversion,” *Liahona*, May 2007, 103.
6. Taraa, te katotoo, Ruka 13:3, 5.
7. Taraa 2 Nibwaaai 9:23; Motiaea 4:6; 3 Nibwaaai 9:22; 27:19.
8. Taraa Russell M. Nelson, “Repentance and Conversion,” 103–4.
9. Taraa 3 Nibwaaai 27:27.
10. Taraa Iuta 1:17–21; 2 Nibwaaai 2:25, 27; 28:20; taraa naba 1 Nibwaaai 8:10–12, 21–23; 11:21–22; 12:17; Reirei ao Berita aika Tabu 10:22; Mote 5:13.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 121:33.
12. Ana taeka te Uea are e a tia ni kaungaaki n te kaotiote e kaoti n te reirei ni boong aikai—*rietata, mimitong riki, tabe ni birirake, rikirake, kakorakoraaki, bubura riki, bitaki, manga kateaki, katamaroaki, bitaki, nano riki, rababa*—bon taeka n rikiraken te maiu n tamnei (taraa Russell M. Nelson, “Becoming Exemplary Latter-day Saints,” *Riahona*, Nobembwa 2018, 113–14).
13. Ti atai bwa “a inaomata aomata n aron te maiu n iriko. . . . Ao a inaomata n rinea te inaomata ao te maiu ae akea tokina, rinanon te Tia Tei ae korakora ibukiiia aomata ni kabane, ke n rinea te tautoronaki ma te mate, n aron ana tautaeaka ma mwaakan te riaboro; bwa e ukoukora karawawatakiia aomata ni kabane n ai arona” (2 Nibwaaai 2:27).
14. Taraa 1 I-Korinto 3:16–17; 6:18–20.
15. Taraa Iakobwa 2:35.
16. Reta are e reke ni Beberuare 4, 2019.
17. Reirei ao Berita aika Tabu 33:7.

Taari, ti riai ni bane n rairi nanora. Ti riai ni kiitana kabanean ara tai iaon waaki ni kakukurei n te maiu n rabwata, ti aonga n aki kamaraiiaki n ae rawawata. Aio ara tai ni karin ara bwai ni buaka nako ake mairoun te Atua bwa ti aonga ni kabaeaki n te mwakuri ae moan te kakaawaki iaon te aba. Aio te tai ni “karina i buakona [ara] biti ni korokoro, n nako n taia ma korakora [ra] ni kabane, iango, ao marurungira.”¹⁷ Mwaakan te buakaka e tuai ni butanako riki nakon ae korakora riki n te bong aei. Ngkai ana toro te Uea, ti aki kona ni katoka ara mwakuri aika raraoi ngkai e reitinako te buaka aei.

Am utu a kainnanao am kairiiri ao am tangira. Am kooram ao naake n ami uoote ke mwaanga a kainnanao marurungim. Ao ni kabane ake a kaitibo ma ngkoe a riai ni kina ana reirei ni koaua te Uea n taraakina ao kateina.

Taari aika kam tangiraki, kam rineaki iroun Tamara bwa kam na roko nakon te aonaaba n te tai ae rang kakaawaki aei ibukin ami mwakuri n tamnei imwain te maiu aei. Ngkami mwaane aika kabanea n tamaroa, kabanea n ninikoria ake a tia n roko nakon te aonaaba. Tatan e kinai ngkami n te maiu imwain aei, ao e ata te mwakuri are e riai ni karaoaki imwain okin te Tia Kamaiu. Ao imwiin tenga n ririki ni

karaoi bwaai aika mwaiti ni kamwane, e na riki te kaitara ao e na aki kona ni kaetaki.

Ma te kakaitau, te nakoanibonga ae ti karekea e korakora riki nakon ana babaire ni kamwamwane te kaitara. I bubuti nakoimi bwa kam na riki bwa mwaane ao ataenimwaaane ake e kainnanoi iai ngkami te Uea. Kabotoi ami iango ni *katoabong* nakon te rairannano bwa e kakaawaki nakon maium bwa kona kabongana te nakoanibonga ma te mwaaka ae korakora riki nakon are mai imwaina. Bon ti aio te kawai are ko kona ni kawakiniko iai ma am utu ni kamanoaki n te maiu n tamnei ni boong ni kataaki aika imwaira.

Te Uea e kainnanao mwaane aika a aki tii iangoia ma ake a karimooa moa mwengaraoia tabeman nakoia. E kainnanao mwaane aika mwakuri ma nanao n ongora nakon bwanaan te Tamnei man mataata iai. E kainnanao mwaane n te berita aika a kawakin aia berita ma te etieti. E kainnanao mwaane aika a nanomatoa ni kawakiniia bwa a na itiaki man te wene ni bure—mwaane aika a tau aika a kona ni weteaki n taai ni kainnanaoaki bwa a na n anga te kakabwaiia ma te nano ae itiaki, iango ae itiaki, ao baai aika a ingainga n ibuobuoki. Te Uea e kainnanao mwaane aika a tauraai n rairi nanao—mwaane

Te Teterē n Ingabongin te Tabati

IROUN UNIMWAANE DALE G. RENLUND

Man te Kooram n Abotoro n te Tēngaun ma Uoman

E Kabatiaaki ma Taian Kakabwaia

Angiin kakabwaia ake e tangiria n anganiira te Atua e kainnanao ae ti na karaoa te mwakuri—te mwakuri ae aan ara onimaki iroun Iesu Kristo.

Tamara ara i Karawa ao Iesu Kristo a tangiria ni kakabwaiaira n tata-bemaniira nako.¹ Te titiraki ibukin aron kariaiakara n rin ao ni karekei kakabwaia akanne e riki bwa atuun te marooro ae kauntaekaaki n te rabakau ibukin te Atua ao te marooro inanon bubua n ririki.² Tabeman aomata a ngurengure bwa kakabwaia a karekeaki n ae bwani; ti bon tii karekei rinanon ara mwakuri. Tabeman a kauntaekaia bwa te Atua e a kaman rinea are E na kakabwaia ao e kanga arona—ao babaire aikai aki bibitaki. Iango aika uoua a kairua. Kakabwaia mai karawa tao a karekeaki n ae rangi ni korakora “te kaniwanga man karaoan te mwakuri ae raoiroi” ke tiaki te karaurau n tatani-nga n nooria ngkana ti kona ni karekea te kakabwai n te takakaro n te mwane. Tiaki, n te koaua e kaokoro nanona ma e riai riki ibukin te reitaki imarenan te Tama are i Karawa ae tangira ao Ana tia bwaibwai—ngaira. Kaokakin te koaua e kaotia bwa a aki karekeaki kakabwaia, ma te onimaki e kainnanao ae ti riai ni karaoa te mwakuri, ni kauoua n te moan ao n reitinako, a bon kakawaki.³

Ngkai ti iangoia bwa ti kanga ni karekei kakabwaia mairoun te Atua, ti na kabootau kakabwaia mai karawa ma bwariko n aia aika a rangi ni bubura. Iangoia bwa i nuuka iai bwariko n aia aika uarereke, mwakoroko n aia aika waerinan iaona. A roko kaai imwiina, ngkanne boton kaai aika uarereke, ao n te kabane boton kaai aika moan te bubura. Te bwariko n aia aei iai inanao te bwaa ae mwaiti, ae tau ibukin karekean te oota ao te kabuebue ibukin

boong. Iangoia bwa irarikin te bwariko n aia bon te matiati, ma tabona kanga aekakin te atibu.⁴

Te korakora are inanon te aia e na riai n otinako, bwa e riai ni kakaaki te matiati ao ni kauraaki mwakoro ni kai aika a uarereke. A na waekoa n ura kaai aika a uarereke ao ni karekei naba uran mwakoro ni kai aika a bubura. N tain te ura aei, e reitinako ni karokoa are a bane n ura taian aia ke e keerikaaki korakoran te eea are n te aia.

Kakiaan te mwatiati ao kauraan aia aika uarereke bon mwakuri aika a uare-reke are a kona ni karekea ana konabwai te aia ni kaotinako.⁵ Ni karokoa are e kakaaki te matiati, akea te bae e riki, n aki tabe ma buburan te bwariko n aia. Ngkana e kakaaki te matiati ma akea te bae e riki nakon te aia, mwaitin te oota ao te kabuebue are e otinako man te matiati e karako ao korakoran uran te ai are inanon te kai e teimatoa n aki otinako. Ngkana e aki tauraoi te eea n taai tabetai, e na toki te ura.

N te kawai ae ti te arona, angiin kaka-bwaia are e tangiria n anganiira te Atua e kainnanao ae ti na karaoa te mwakuri—te mwakuri ae aan ara onimaki iroun Iesu Kristo. Te onimaki iroun te Tia Kamaiu bon te reirei ibukin te mwakuri ao n te mwaaka.⁶ Te moan ti mwakuri inanon te onimaki; ngkanne e roko te mwaaka—ni kaineti ma ana kantaninga te Atua ao ana tai. E kakawaki te bwai ae riki.⁷ Te mwakuri ae kainnanaoaki e uarereke n taainako ngkana e kabootauaki ma taian kakabwaia ake ti karekei n te kabane.⁸

Iangoia bwa terana ae e na riki ngkana taian naeta aika kibakiba man ura a roko ibuakoia Tibun Iteraera ake ngkoa inanon kawaia nakon te aba ni berita. Te naeta ae tenatena ae boitin e bon kakamaaku. Ma te aomata are e tenaaki e kona ni kamarurungaki man tii taraakin te naeta ae karaoaki man te buraati iroun Mote ao e katokaaki iaon te kai.⁹ Mwaitira te korakora ae e na anaaki n taraakin te bwai teuana? Ni kabane ake a taraa ni kona ni karekea mwaakan karawa ao a kamaiuaki.

Tabeman Tibun Iteraera ake a tenaaki a bwaka bwa a aki taraa te naete ae karaoaki man te buraati ao a mate. Tao e karako aia onimaki n tarai.¹⁰ Tao a aki kakoaua ae te mwakuri ae bebete n aron anne e kona ni karekea te kamaiuaki are e a tia ni beritanaki. Ke tao a bon kamatoatoai nanoia ao ni kaitara ana reirei ana burabeti te Atua.¹¹

Te reirei ni kamwakuran taian kakabwaia ake a roko mairoun te Atua bon akea tokina. N aroia naake Tibun Iteraera ake ngkoa, ngaira naba ti riari ni mwakuriia ara onimaki iroun Iesu Kristo bwa ti na kakabwaiaaki. E kaotia te Atua bwa “iai te tua ae e aki kona ni bibitaki are e kateaki i karawa imwain karikan te aonaaba aei, ake e boto iaona kakabwaia ni kabane—ao ngkana ti karekei kakabwaia nako mai iroun te Atua bon man te ongeaba nakon te tua anne are e boboto iaona.”¹² N aron ae taekinaki, ko aki karekea te kakabwaia—te iango anne e bure—ma tiaki te bae ko aki tau iai. Kamaiuakira e tii roko rinanon ana kaniwanga ao ana akoi Iesu Kristo.¹³ Mwaitin Ana anga karea ni kamaiu nanona kakabwaia ake a tauraai nakoira bon akea tiana; ara mwakuri aika uarereke a aki bootau ma ana anga karea ae moan te bubura. Ma tiaki te bae a na akea, ao tiaki te bae a na aki kakawaki; inanon te roo, uran te matiati e kona n nooraki man iraua te maaire. Mwakuri aika uarereke n te onimaki a kainnanaoaki ni karekean ana berita te Atua.¹⁴

Ni karekea te kakabwaia ae tangiraki mairoun te Atua, mwakuri ma te onimaki, kamwakura te korakora mai karawa are a katan kakabwaia mai iai. N aron te katooto, teuana te kantaninga ibukin

te tataro bon karekean kakabwaia ake e na anga te Atua ma ti bon tii anganaki ngkana ti bubuti ibukia.¹⁵ E bubuti Aramwa ibukin te nanoanga, ao e katokaki marakina; e aki manga karawataki n uringakin ana bure. Kimwarereina e katokanikaia marakina—ni kabane ibukina e tang ni bubuti ma ana onimaki iroun Iesu Kristo.¹⁶ Kainnanaoan kamwakuran te korakora ibukira bon karekean ara onimaki ae tau iroun Kristo ni bubutiia te Atua n te tataro ma nanora ao ni butimwaea Ana kantaninga ao ana tai ibukin te kaeka.

N angiin te tai, kainnanaoan kamwakuran te korakora ibukin kakabwaia e kainnanao riki ae mwaiti nakon tii taraakin ke ni bubuti, baik a riki ngkai, ae kaokiokaki, te onimaki ae karaoaki ma te mwakuri a kainnanaoaki. N nuukan ka te 19 n tienture, Brigham Young e kairiia kurubu n Aomata aika Itiaki bwa a na neweaba ao ni maeka i Arizona, mwakoron aban Amerka Meang ae te rereua. Imwiin rokoia i Arizona, e a bane aia ran kurubu n aomata ao a maaku bwa mwiina a mate. A bubutiia te Atua ibukin buokaia. N te tai ae waekoa e a bwaka te karau ao te tinoo, ni kariaia bwa a na kona ni kaoni aia bukibuki n te ran ao ni katauraai ibukin aia nanai ni man. A kakaitau ma ni kaboouaki, a oki nako Salt Lake City ma te kimwareirei ibukin raioiroin te Atua. Ngke a oki, a kabwarabwaraa rongorongon mwanangaia nakon

Brigham Young ao ni kabwarabwaraa aia moti bwa e aki tau Arizona ibukin te maekanaki.

Imwiin ongoraana n aia riiboti, e titirakina temanna te mwaane Brigham Young tera ana iango ibukin te mwananga ao te kakai. Te mwaane anne, Daniel W. Jones, e kaeka, “N na kanoaaki, ni waaki nako, ao n tataro riki.” E katokaa baina te Tari Brigham iaon te Tari Jones ao e taku, “Aei te mwaane ae e na kaira te mwananga are imwiina nako Arizona.”¹⁷

Ti bane ni kona n uringii taai are ngke ti waaki nako n aki tabe ma kaangaanga ao ni manga tataro riki—ao a kaoti taian kakabwaia. Te bwai are a rinanona Michael ao Marian Holmes a kaoti reirei aikai. Ngai ma Michael ti kaai ni beku bwa Itingaun n te Aono. I kukurei n taainako ngkana e weteaki bwa e na tataro inanon ara boowi ibukina bwa e kai nooraki maiun tamneina, e ataia bwa ko na kanga n taetae ma te Atua. I tangiria ni kan ongoongo ngkana e tataro. Ni moan mareia, e ngae ngke, Michael ao Marian a aki tataro ke n nanako n taromauri. A rangi n tatabetabe ma teniman natiia aika uarereke ao aia kambwna ni kateitei ae nakoraai. E namakinna Michael bwa te mwaane ngaia ae tiaki kaain te aro. N te tairiki teuana, a kawaraki iroun te bitioibi ni mweengaia ao ni kaungaiia bwa a na moana aia tataro.

Imwiin nakon te bitioibi, Michael ao Marian a baireia bwa a na kataia n tataro. Imwaaan nakoia ni matu, a katorobubua irarikin aia kaniwene, ao, n aki mweengaraai, e a moana ana tataro Michael. Imwiin tabeua mwanewen ana tataro ae aki nakoraai, e motirawa Michael, ao e taku, “Marian, I aki kona ni karaoa aei.” Ngkai e tei ao ni moanna n taonnako, Marian, e buritia baina, ao ni katikitikia ni kaokia nako aon bubuan waena, ao e taku, “Mike, ko kona ni karaoa aei. Kataia riki!” Ma te kaunganao aei, e a moti ana tataro Michael ae uarereke.

A moana aia tataro te taanga ae Holmes ni katoa bong. A butimwaea aia kakao kaain rarikiia n nanako n taromauri. Ngkai a rinnako n te umwanatabu ao n ongo te kaukuki n te anene

n taromaui, e wirikiriki te Tamnei nakoia, “E koaua aei.” Imwiina, n aki titiraki ao n nooraki irouia aomata, e ibuobuoki Michael ni karenakoi maange tabeua man te auti ni bootaki. Ngkai e karaoia, iai te namakin ae e korakora ae karekea, “Aei au auti.”

Michael ao Marian a butimwaea weteaia n te Ekaretia ao ni beku n aia uoote ao aia titeiki. A kabaeaki imarenaia, ao a kabaeaki ma natiia ake teniman. A mwaiti riki natiia, ni karekea te mwaiti ae te ngaun ma uoman. Te taanga ae Holmes a beku bwa beretite nti n te mition ao toana—uatai te tai.

Te moan tataro are e aki kamweengaraoi arei bon te mwakuri ae uarereke ma e karaoaki n te onimaki are e karekei kakabwaia mai karawa. Te taanga ae Holmes a kateimatoa aia onimaki ae korakora n te nanako n taromaui ao ni beku. Aia anganano ni maiu n aroia reirei e kaira aia onimaki ae korakora ao n reitinako ma kakabwaia.

Te ai, e ngaie n anne, e na teimatoa ni karerekea tataran te eea bwa e aonga ni bwanin uran te aia n tokin te tai. N aron ae kaotaki iroun Michael ao Marian Holmes, te onimaki inanon Kristo e kainnanao mwakurian te onimaki ae reitinako. Mwakuri aika uarereke a boutoka ara konabwai n nakonako iaon kawain te bertia ao ni kairiira nakon kakabwaia aika korakora ake e kona n anga te Atua. Ma te onimaki e teimatoa n iai ao n rikirake ngkana ti kateimatoa te rikirake. N tabetai ti kainnanao ae ti na karaoa te bana ma te kainikatebe imwaain ae e roko te kaotioti ni kainetia bwa te tabo raa ae ti na kakaia iai karara.¹⁸ N tabetai ti kainnanao ae ti na karaoi bwai ni mwakuri imwaain ae a roko taian kaotioti bwa e kanga aron katean te kaibuke.¹⁹ N tabetai, n ana kaetieti ana burabeti te Uea, ti kainnanao ae ti na kamwaa te keeke ae uarereke man te oera ao te burawaa ae uarereke bwa ti na karekea te bwaketi n oera ao te bukibuki ni burawa ae aki bwaka kanoana.²⁰ N tabetai ti riai n “rau ao n ataia ba te [Atua bon] te Atua,” ao n onimakina Ana tai.²¹

Ngkana ko karekei kakabwaia nako mairoun te Atua, ko kona ni baireia bwa ko a tia ni karaoia ni kaineti ma

te tua ae akea tokina are e bairea aron motikan te kakabwaia anne.²² Ma uringa bwa te tua n “tautaeka ae akea tokina”, nanona tain kakabwaia aika a riki ni kaineti ma ana kakabwaia te Atua. N aroia naba burabeti ake ngkoa n uokoran mweengaia i karawa²³ “a mate inanon te onimaki, ngke a tuai n anganaki baike atongaki n taeka n akoi, ma a nori mai kiraroa . . . [ao] ni kaumakaki . . . man inga nako iai.”²⁴ Ngkana e tuai reke kakabwaia ae tangiraki mairoun te Atua—ma—ko riai n aki raraoma, ni miimi ni baike ko kainnanoi riki ni kan karaoi. Iraitikin anne, ongo ana taeka n reirei Iotebwa Timiti “ti riai ni kukurei ni karaoi bwaai ni kabane aika a wene ni mwaaka[ra]; ao ngkanne . . . bon tei naba, ma te koaua ae korakora, n noora . . . bain te [Atua] . . . bwa e na kaotaki.”²⁵ Tabeua kakabwaia a kawaknaki imwiina ibukiia natin te Atua aika rangi ni kakaonimaki.²⁶

Onoua te namwakaina n nako, reirei aika maiuakinaki n te mweenga, ae boutokaaki n te Ekaretia n reiakina te reirei, ni kakorakora te onimaki, ao ni kamanoia aomata ao utu e kabwarabwaraaki. E berita Beretitenti Russell M. Nelson bwa bitaki a kona ni buokii- ra ni kamaiua tamneira, ni karikirakea kimwareireira n te euangkerio, ao ni kanaanai rairakira nakon Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo.²⁷ Ma e a bon nakoira karekean kakabwaia aikai. Ngaira ni kabane ti bukintaeka ni kauka ao ni kamatebwaia *Nakomai*,

Iriirai—Ibukiia Aomata n Tatabemaniaa ao Utu, n raonaki ma koroboki aika tabu ao tabeua *Nakomai*, *Iriirai* ae bwaai n reirei.²⁸ Ti riai ni marooroakin ma ara utu ao raoraora ao ni baronga ara bong ae te Tabati ibukin karekean kakabwaia. Ke ti kona ni katikui bwaai ni kabwarikoi inanon mweengara ma ara konabwai ae korakora ae raba inanon.

I kaoingkami bwa kam na kakaonimaki ni kamwakura mwaakan karawa ni karekei kakabwai aika a onoti mai karawa. Kamwakura te onimaki ni kamwakura am konabwai ni karekei ma ni karaoi mwakuri aika a kainnanaoiki. Reitinako inanon te onimaki ngkai ko tiku ni kakantaninga te Uea ma te taotaonakinnano. Ma taian kakao aikai, I tataro bwa e na kairi ao ni kaeti ngkami te Tamnei ae Raoiroi, bwa kam aonga, ni katotonga te aomata ae kakaonimaki are e kabwarabwaraaki n Taeka n Rabakau, e na “kabatiaaki ma kaka- bwaia.”²⁹ I kakooua bwa Tamara are i Karawa ao Natina ae Tangiraki, Iesu Kristo, a maiu, a tabeaianga ma mweeraoira, ao a kukurei ni kakabwaiaira, n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 14:1; 78:17; 104:33.
2. Taraa, n aron te katooto, Craig Harline, *A World Ablaze: The Rise of Martin Luther and the Birth of the Reformation* (2017), 20. N aron teuana te kabotaeka iaon atuun te marooro aei imarenan Augustine (AD 354–430) ao raoraona ae niniwana ae Pelagius (d. 420).

E taekina Pelagius bwa “n te aro ae koaua aomata [iai] nanoia ni kan karaoa ae raioiroi, ao a karekea ana akoi te Atua ni mwakurian te raioiroi anne ao ni kawakin ana tua ni kabane te Atua.” E rangi n aki booraioi ana iango Augustine ma aei. Taraa naba Eric Metaxas, *Martin Luther: The Man Who Rediscovered God and Changed the World* (2017), 296. E reirei Luther bwa e aki kona ni kairaki te mwakuri nakon ana akoi te Atua, te onimaki e kairaki nakon te akoi ao mwakuri aika a raraoi a kaoti imwiina; “e kaangaanga karaurean te mwakuri man te onimaki, n aron naba ae e kaangaanga karaurean te kabuebue ao te oota man te ai.”

3. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 82:10.
4. E karaoaki te matiati ibukin kabonganaakina itinaniku, te matiati ae “kakiiaaki n taabo nako”. Matiati ni kamanomano n taai aikai, n aron te matiati n te tabo ni kuuka, iai bwain kakiiaana ae kanga taraan te atibu tabona nakon are bon tii iaon tabon te matiati.
5. Mwakuri aikai a karekea “kamwakuran e korakora” bwa e na ootamwaaka. Te taeka ae “activation energy” e kabwarabwaraaki n 1889 iroun tei Sweden ae iai rabakauna iaon te tiaecanti ae Svante Arrhenius.
6. Taraa *Lectures on Faith* (1985), 3.
7. Taraa David A. Bednar, “Ask in Faith,” *Riaona*, Meci 2008, 94.
8. Taraa Motiaea 2:24–25.
9. Taraa Warekaia Iteraera 21:6–9.
10. Taraa 1 Nibwaai 17:41.
11. Taraa 1 Nibwaai 17:42.
12. Reirei ao Berita aika Tabu 130:20–21.
13. Taraa 2 Nibwaai 10:24; 25:23.
14. Taraa Aramwa 60:11, 21; Dallin H. Oaks, “Small and Simple Things,” *Riaona*, Meci 2018, 89–92; M. Russell Ballard, “Be Anxiously Engaged,” *Riaona*, Nob. 2012, 29–31.
15. Taraa Bible Dictionary, “Prayer”; taraa naba Moronaai 7:48.
16. Taraa Aramwa 36:18–21; taraa naba Enoti 1:5–8.
17. Daniel W. Jones, *40 Years Among the Indians*, (960), 222.
18. Taraa 1 Nibwaai 16:23.
19. Taraa 1 Nibwaai 17:9.
20. Tara 1 Uea 17:10–16.
21. Reirei ao Berita aika Tabu 101:16.
22. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 130:20–21.
23. Taraa Ebera 11:16.
24. Ebera 11:13.
25. Reirei ao Berita aika Tabu 123:17.
26. Taraa Jeffrey R. Holland, “An High Priest of Good Things to Come,” *Riaona*, Tianuare. 2000, 42–45. E taku Unimwaane Holland, “Tabewa kakabwaia a waekoa n roko, tabewa a rimwi, ao tabewa a bon aki roko; ma ibukii naake a kukurei n ana euangkerio Iesu Kristo, a roko.”
27. Russell M. Nelson, “Taeka ni Kaukuki,” *Riaona*, Nobembwa. 2018, 6–8.
28. Taraa Quentin L. Cook, “Te Rairaki ae e Nene ao n Reitnako iroun Tamara are i Karawa ao te Uea Iesu Kristo,” *Riaona*, Nob. 2018, 8–12.
29. Taeka n Rabakau 28:20.

IROUN SHARON EUBANK

Tē Moan Kauntira n te Beretitiū ni Kabuta n te Bootaki n Aine

Kristo: Te Ota are e ota i buakon te Ro

Ngkana ko namakinna bwa ana biikan am koaua e a moanna ni memeere ootana ao n namakinna bwa e a bua ootam, tai bwarannano. Kawakin am berita ma te Atua.

N au aobiti are e mena ni Kateitein te Bootaki n Aine ko kona n noora raioi iai te Salt Lake Tembora. Ni katoa tairiki, e ririki n tainako ae, a ura tauran te tembora ake i tinaniku ngkana e bung taai. Te tembora bon te ota ae teimatoa man karaunano are I kona n noria man au wintoo.

Tuana te tairiki ni Beberuare ae nako, au aobiti e tiku ni memeere otana ngke e nang bung taai. Ngke I taraa tinaniku man te wintoo, e a roo te tembora. A bon aki ura taurana. E uotai

nakon te iango. I aki kona n noora tau-bukin te tembora ake I nonori ni katoa tairiki i nanon ririki aika mwaiti.

Noran te roo n te tai are I kantani-ngaia bwa N na nora te ota e kauri-ngaia bwa tuana oin ara kainnana are kakaawaki bwa ti aonga n rikirake bon te teimatoa ni kaaniaki ma mwiokon ootara—Iesu Kristo. Ti karekea korakorara mai Irouna, bon Ngaia Otan ao Maiun te Aonaba. N akea te reitaki ae korakora ma Ngaia, ao e na moanna ni mate tamneira. Ibukina bwa e

ataa aio, Tatan e kataia ni kabonganai kaangaangan te aonaba ake ti bane ni kaitarai. E kataia ni kamemeerea ootara, n urua te reitaki, ni korea mwiin te iti, ao ni katikuira n ti ngaira n te roo. Kaangaanga aikai bon baika a tabangka n te maiu aio, ma Tatan e mwakuri korakora ni kaokoroira ao n tuangira bwa ti ngaira aika ti rinanon baikanne.

Tabeman mai iroura a namakinna ae akea te bwai ae a kona ni karaoia ibukina bwa a Korakai

Ngkana a riki baika a kananokawaki nakoira, ngkana e riao marakira man baika a riki ni maiura n te aro are ti namakinna ae kanga ti aki kona ni ikeike, ngkana ti a tia n rinanon ana namakin teure iaon kawain Ieriko are e kitanaki ao e a kuri ni mate, E roko Iesu ao n nurakina ikoakira n te bwa, e karaurau n tabekiira, n uotiira nakon te auti n iruwa, ao ni kawakiniira.¹ Ao nakoia naake a korakai, E kangai, “N na . . . kabebeteti taian uota ake a katokaki iaon angami, bwa kam na aki kona n namakin iaon nukami, . . . bwa kam aonga n ataa te koaua bwa Ngai, te Uea ae te Atua, I bon kaakawariia au botanaomata i nanon aia tai n rawawata.”² **Kristo E kamaoi taian ikoaki.**

Tabeman mai Iroura A Bon Kua

Unimwaane Jeffrey R. Holland e taku: “E aki katauaki bwa e na kabirimwaka riki te aomata nakon are riaon korakorana. . . . Ma [e ngae n anne], I ataa . . . bwa e bati iroumi aika a biri, n [ae rangi ni] birimwaka n [te] aro are korakorami ma marurungimi e a taraa ni kani bane.”³ Ngkana baika a kataningaaki a karawawataira, ti kona n toki ao ni butiia Tamara are i Karawa bwa tera ae na karaoaki. Itean maiura bon reiakinan baika ti riari n aki karaoi. E ngae ngke e koaua aio, n tabetai e rangi ni kakua te maiu aei. Iesu e karau nanora, “Bane mai nako Iu, ngkami akana kam kua ao kam rawawata, ao N na motiki rawami.”⁴

E tauraoi Kristo bwa ti na amoa amona bwa e aonga ni beebete rawawata. **Kristo bon te motirawa.**

Tabeman mai Iroura A Namakinna ae a Aki Tau n aranaki bwa Kaain te Ekaretia

E mwaiti bukina ae, ti aki namakina iai te butimwaeaki ke te tau. Te Nu Tetemanti e kaotii ana mwakuri Iesu aika a bati n taben nanoia aomata ni kabane: rebera, taan rikoa te angabwai, ataci, I-Kariraia, kabekaa, aine,

Baritaio, taan bure, I-Tamaria, aine aika a mate buuia, Tautia n ana taanga ni buaka Rom, taan wenenibure, ake aki itiaki ni waakin bootaki. E kuri n ae ni karaki aikai ni kabane, E taben nanoa temanna are e aki butimwaeaki irouia te koraki.

Ruka 19 e anga karakinan aia mata-niwii taan rikoa te angabwai i Ieriko ae arana Takaio. E tamwarakea te aroka bwa e aonga ni kona n noora Iesu ngke e mwananga. Takaio e kamwakuraki iroun te tautaeaka n Rom, ao e taraaki bwa e aonikai ao te tia bure. Iesu e nooria i eta n te aroka ao e weteia ni, kangai, “Takaio, bareiko ruo; ba e riari bwa N na mena n am auti n te bong aei”⁵ Ao ngke Iesu e noora nanon Takaio ae raoiroi ao bwaai ake e karaoi ibukiiia tabeman, E butimwaeaka ana angabwai, ao e taku “E a roko te maiu n te auti aei n te bong aei, [bwa] bon natin Aberaam naba Teuaci.”⁶

E taetae ma te tangira Iesu nakoia Nibwaite, “Akea temanna ae I kana-koa.”⁷ Iai iroun Betero te atatai ae korakora aio i nanon Makuri 10 ngke e kangai, “E tuangai te Atua ba N na aki atonga [te aomata] temanna ba e aki itiaki ke e kamwara.”⁸ Bon te bwai ae aki bibitaki are e riari bwa a na karaoia ana reirei Kristo ao Aomata aika Itiaki.⁹ Iesu e anganiira naba te kakao are E angan Takaio: “Norai, I tei i rarikin te mataraoa, ao I karebwerebwe: ngkana [ko] ongo bwanau, ao ngkana ko kauka te mataraoa ao N na nako [im], ao N na amarake ma [ngkoe], ao [ngkoe] ma ngai.”¹⁰ **Kristo e nora nanora ni kan kaniira.**

Tabeman mai Iroura A Korakai n te iango ibukin aia Titiraki

Tabeau te ririki n nako, I korakai n te iango ao n aki rau n au titiraki ake e aki reke kaekaaia irou. N teuana karangainan te Kaonobong, iai miiu ae uarereke. N te miiu ao I noora te auti ae uarereke are I ataa bwa I riari n rin i nanona. Bon nimaua bouana are e katobibia, ao wintoona bon tenaan atibu. I ngurengure ni miiu, n aki kan rinnako ibukina bwa e uarereke ao e rotongitong. Imwina iai te iango ae roko irou ae kangai bwa tarin Iareta

e a tia ni keiaki ni bitii atibu nakon kiraati aika a raioiroi. Te kiraati e reke ngkana e kabueaki te atibu ni karokoa e riki n ran ao ni bitaki. Ngke te Uea e ringii ana atibu tarin Iareta, a riki bwa oota ni kaibuke ake a roo.¹¹ E bon roko naba are I a kan rin te auti are uarereke nakon riki taabo ake tabeua. Bon aio raioi te tabo—ti te tabo—ibukiu bwa N na “oota.” Titiraki ake I mweengabuaka iai aki bua, ma e bati riki au iango iaon te titiraki aio: “Ko na kanga ni kakorakoraa am onimaki, n aron tarin Iareta, bwa aonga ni karikaki am atiibu bwa a na oota?”¹²

Kaburorora n te rabwata e karikaki bwa e na karekea te mataata ao te oota teutana imwin teutana. I aki ataa bukina bwa e aera e rangi ni kaangaanga reke te oota n te maiu aio. Tiaki aio iteran maiura ae akea tokina are ti na karekei iai kaeka ni kabane. Aio iteran maiura are ti na karikirakea iai te kantaninga (n tabetai te aki nanokokoraki) ni kakoauaki n baika aki nooraki. Kabwarabwaraan baika kantaningaki e kona n roko ni kawai aika a matao, ma n tainako te oota e na anganiko te rau. E taku Iesu, “Ngai te oota, ao te maiu, ao koauan te aonaba.”¹³ Ao ibukii naake a ukora te koaua, n te moantai e taraa n ae ko mena n te auti ae uarereke are e roo. Ma n titiraki aika taotaonaki n nano man kakaonimaki, Iesu e kona ni bitii ara wintoo ake atibu nakon te kiraati ao te oota. **Kristo bon te kawai are ti na oota iai.**

Tabeman mai Iroura A Namakinna bwa a Aki Kona n Raioiroi

Te kunnikai te taaitaai n te Nu Tetemanti e aki ti mwaiti karana ma

Ngkana ti rairi nanora man ara bure, raraan te Tia Kamaiu e na kaitiakiira.

e teimaan naba n te aro are karana aika a ootara a nim nakon burae ao n aki manga tae e ngae ngke e a mwaiti uatiiiana.¹⁴ Tatan e kabongana te kabotau aio ni kamwengabuakaira: te burae ae mainaina ae memea n te uraura e aki kona ni manga mainaina. Ma E taku Iesu Kristo, “Ba [a] rietata riki arou nako nakon aromi nako,”¹⁵ ao te kakai man Ana akoi bon ngkana ti raira n nano man ara bure, ao Raraana are e uraura e kaitiakiira. E aki boomaongina, ma e ngae n anne e bon koaua.

“Tao ai aroni kunnikai aika uraura ami bure, ao a na riki ni mainaina n ai aron te tinoo; ngkana tao a uraura n ai aron te bwai ae moan te uraura, ao a na riki n ai aroni buraen te tibu.”¹⁶ N aki nanououa e taetae te Uea: teuare ke neiere “e tia n raira nanona man ana . . . bure, ao e na bon kabwaraaki ana bure, ao Ngai, te Uea, N na aki manga uring ana bure.”¹⁷ N taekinana teuana: Mai ikai, ba ti na iango.¹⁸ Ba akea te kakaokoro: aomata ni kabane a bane ni bure.¹⁹ Nakomai nakoio au rairinanomi.²⁰ N na aki manga uringa te bure.²¹ Ko na kamaiuaki.²² Iai te mwakuri ae N na anganiko.²³ **Kristo e kamainaina buraen te tibu.**

Ma tera raioi ae ti riai ni karaoia? Tera te bwai ae te kabanea ni kakaawaki ibukin manga karekean mwaakan Iesu Kristo n te tai are ti nanokokoraki iai? Beretitenti Nelson e taekinna ni kabwarabwara: “Te bwai ae kakaawaki bon karaoan ao kawakinan berita aika tabu. . . . Tiaki te kawai ae kaangaanga.”²⁴ Karika Kristo bwa te kabanea ni kakaawaki ni maiu.²⁵

Ngkana ko namakinna bwa ana biikan am koaua e a moanna ni memeeere ootana ao n namakinna bwa e a bua ootam, tai bwarannano. Kawakin am berita ma te Atua. Titiraki. Taotaonannano ngkai te Uea e onea te atibu nakon te kiraati. Ukora Iesu Kristo, are e teimatoa n tangiriko.

E taku Iesu, “Ngai te oota [are] e oota n te roo, ao te roo e aki kinaa.”²⁶ Nanona bwa tao mwaitira are e kataia, te roo e aki kona ni kona te oota. E bon aki kona. Ko kona n onimaki bwa Ootana e na tauraioi ibukim.

Ngaira, ke aomata ake ti tangiriia, e kona ni bua ara koaua teutana te tai. Ao ni karakinan te Salt Lake Tembora, te manatia ibukin batiriti, te Tari Val White, e karekea te tareboon n te tai ae tawe. E nooraki irouia aomata. Tera ae e riki n tauran te tembora? Te moan, te tia mwakuri aei e bon karoko nakon bwaoki n iiti nako ake n te tembora ao e kamaiu tenaan taura. Imwiina a bitii baeteren te bwai are e roko mai iai te iti ao a tuoa n nooria bwa tera ae e uruaki.

E kaangaanga kamaiuan tenaan tauran n ti ngkoe. Ti kainnanoia raoraora. Ti kainnanoiira i bon i marenara. N ai aroia taan mwakuri ibukin bwaai n te tembora, ti kona ni ibuobuoki i marenara ni bon karoko, ni manga tiaatina baeteren tamneira, ao ni karaoa te uruaki.

Ara taura n tatabemaniira e kona n riki bwa teuana te taura iaon te aroka. Ma ti na teimatoa ni kaota ootara ae uarereke, ao n ikotaki, ti na katika nanoina mirion aomata nakon ana auti te Uea. Ae te kabanea ni kakaawaki, n aron are e a tia ni kaungaa Beretitenti Nelson, ti kona n uota ootan Kristo nakon maiura ao nakoia aomata ake a kakaawaki iroura man te mwakuri ae bebete are bon kawakinan ara berita aika tabu. Ni kawai aika a kakaokoro,

te Uea e kakabwaiiaa te mwakuri ni kakaonimaki anne ma te korakora ao te kimwareirei.²⁷

I kakoaua bwa kam tangiraki. Te Uea e ataia bwa korakorara are ko a tia ni kataia. Ko a rikirake n tamaroa. Waaki nako. E noori am anga karea aika aki noraki irouia tabeman ao e kakabwaiako ma naake ko tangiriia. E aki banebuaka am mwakuri. Ko aki maroaa. Ao nanon arana are, Emanuera, bon “Te Atua i roura.”²⁸ E na buokiko n tainako.

Teimatoa maiuakin tuua ao onimaki n tainako, e ngaie ngke ko aki ataa te bwai ae na riki. E na manga reke te oota iroum. Iai au koaua ni koauan ana taeka Iesu, ao a kaonaki n te oota: “Kaaniai ao N na kaaningkami; botumwaaka n ukoukorai ao kam na kuneai; bubuti, ao kam na karekea; karebwerebwe, ao e na kaukaki nakoi-mi.”²⁹ N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Ruka 10:30–35.
2. Motiaea 24:14.
3. Jeffrey R. Holland, “Bearing One Another’s Burdens,” *Liuhona*, June 2018, 30.
4. Mataio 11:28.
5. Ruka 19:5.
6. Ruka 19:9.
7. 3 Nibwaa 18:25.
8. Makuri 10:28.
9. Taraa Ioane 15:12.
10. Te Kaotioti 3:20.
11. Taraa Ita 6:3.
12. Taraa Ita 4:7.
13. Ita 4:12.
14. Taraa “Scarlet, Crimson, Snow, and Wool,” *Ensign*, Ritembwa. 2016, 64–65.
15. Itaia 55:9.
16. Itaia 1:18.
17. Reirei ao Berita aika Tabu 58:42.
18. Taraa Itaia 1:18.
19. Taraa I-Rom 3:23.
20. Taraa 3 Nibwaa 9:22.
21. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 58:42.
22. Taraa Ruka 8:48.
23. Taraa Mote 1:6.
24. Russell M. Nelson, “Four Gifts That Jesus Christ Offers to You” (First Presidency Christmas devotional, Ritembwa. 2, 2018), broadcasts.ChurchofJesusChrist.org.
25. Taraa Russell M. Nelson, “Why Have Faith Now? LDS President Russell M. Nelson Explains during Phoenix-Area Visit,” *Arizona Republic*, Beberuare 10, 2019, azcentral.com.
26. Reirei ao Berita aika Tabu 6:21.
27. Taraa Motiaea 27:14.
28. Mataio 1:23.
29. Reirei ao Berita aika Tabu 88:63.

IROUN UNIMWAANE QUENTIN L. COOK
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Te Tangira ae Korakora ibukiia Natin Tamara

*Te tangira bon oin te anua ao iango ni kan
karaoan bwaai n te maiu n tamnei are ti tuangaki
bwa ti na karaoi iroun ara burabeti.*

Mauri tariu ao mwaaneu, aio te tai ae e rangi n okoro ao ni kakawaki ao ni manena n rongorongon te aonaaba. Ti rangi ni kakabwaiaki ngkai ti maiu n te kabanea ni bong imwain Kauaokin te Tia Kamaiu. N uakaan ma moanakin te mwioko n tararua aio n 1829, te ririki imwain moan katean te Ekaretia, e karekeaki te kaotioti are e rangi n tatangiraki n taekinna bwa “te mwakuri ae kamiimi” e nang waakinaki.” Te kaotioti aio e taekina bwa tekoraki ake iai nanoia ni beku ibukin te Atua a tau

ibukin te mwakuri rinanon “te onimaki, te kantaninga, te tangira ae kororaoi ao te tangira, ma ni mata teuana nakon mimitongin te Atua”¹ Te tangira, are “te tangira ae kororaoi bon ana tangira Kristo ae itiaki,”² ni ikotaki ma Ana tangira ae akea tokina te Atua ibukiia Natina ni kabane.³

Au kantaninga n te ingabong aei bwa N na katuruturua aekakin te aeka n tangira anne n te mwakuri ni mitinare, tembora ao mwakuri n rongorongon te utu, maiuakinan te aro n nebonebo

n te utu ae e boboto n te mweenga, ao e boutokaki n te Ekaretia. Ana tangira te tia Kamaiu ao aia tangira raora ni mwaane ao aine⁴ bon oin te anua ao te kan karaoa te mwakuri n ibuobuoki ao ibukin te maiu n tamnei⁵ are ti tuangaki bwa ti na karaoi iroun ara burabeti, Beretitenti Russell M. Nelson, n te bitaki are e katanoataki n 2018.

Ana Kekeiaki te Mitinare ni Bootia Iteraera ake a Maenako

Iai au taneiai ni irekereke imarenan te mwakuri ni mitinare ao te tangira ngke I kairake. Ngke 11 au ririki, I karekea au kakabwaiia n tamanuea iroun te tamanuea are bon ngaia naba tibu te unimwaane.⁶ E taku mwakoron te kakabwaiia anne, “I kakabwaiiako ma te tangira ae korakora nakoia aomata nako, bwa are ko na weteaki bwa ko na uota te euangkerio nakon te aonaaba . . . ni kairiia tamnei nakon Kristo.”⁷

I mataata inanon uarerekeu bwa tibwaan te euangkerio e boboto iaon te tangira ae korakora ibukiia ni kabane natin Tamara are i Karawa.

Ngke I riki bwa temanna te Mataniwi ni Kabuta ti kaoaki bwa ti na mwakuri iaon *Tataekina Au Euangkerio* 15 te ririki n nako, ngaira Abotoro ti motikia bwa te anua ae te tangira bon te bwai ae riai n te mwakuri ni mitinare n ara bong, n aron arona mai mwaina. Mwakoro 6 iaon Anuan Kristo, n ikotaki ma te tangira ao Ana tangira te Atua ae kororaoui, e a rang okioki bwa te mwakoro ae e ataaki irouia mitinare.

Ngkai taan tei ibukin te Tia Kamaiu, angia mitinare a namakina te aeka n tangira aei, ao ngkana iai irouia, e na kakabwaiiaki aia kekeiaki. Ngkana kaain te aro a karekea te atatai n te aekaki n tangira aio, ngkai e bon kainnanaoaki ibukin buokan Ana kantaninga te Uea, e na tia te mwakuri ibukin te Uea.

I kakabwaiiaki bwa iai te tai are I rinanon naba te aeka n tangira ae moan te tamaroa aei. Ngke I beku bwa te Beretitenti n Aonon te Betebeke, I karekea te tareboon mai iroun Beretitenti R. Wayne Shute. Ngke te kairake ngaia, e a tia ni beku n te mition i Samoa. Imwiina, e okira Samoa bwa te beretitenti n te mition.⁸ Ngke

e tareboniai, ngaia bon te beretitenti n te Apia Samoa Tembora. Temanna ana mitinare ae e kairake, ngke e riki bwa te beretitenti n te mition, bon Elder O. Vincent Haleck, are e a riki ngkai bwa te Beretitenti n te Aono n te Betebeke. E rangi ni korakora ana tangira Beretitenti Shute ibukin Vince ao ni kabane ana utu. Angiia ana utu bon kaain te Ekaretia, ma taman Vince, Otto Haleck, are atuun te utu (te riki mai Tiaman ao Tiamoa) bon tiaki kaain te aro. E ataia Beretitenti Shute ae N na kaea te maungatabu n te titeiki ao bootaki riki tabeua i Amerikan Tiamoa, ao e butiai ngkana I iangoia n tiku ni mweengaia ana utu Otto Haleck ma te iango are N na tibwa te euangkerio ma Otto.

R. Wayne Shute

Kainnabau, Mary, ao Ngai ti tiku irarikin Otto ao kainnabana, Dorothy, n aia auti ae moan te tikiraoui. N tain ara kaingabong I tibwa rongorongon te euangkerio ao ni kaoa Otto bwa e na reirei ma mitinare. E rangi n akoi, ma e bon rangi ni matoatoa, n aki buti-mwaeau au kakao. E taku bwa e rangi ni kukurei ngkai angia kaain ana utu a riki bwa Aomata Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Ma e kamatoa n taekinna bwa tabeman ana bakatibu tinana ae kaain Samoa bon ngaiia ngkoa mitinare ni Kiritian i Samoa, ao e namakina ae e na karineia n tiku n aia koaua ni Kiritian.⁹ Ma e ngae n anne, ti maenako ma ti riki bwa raao aika a kaan.

Imwiina, ngke e katauraoui Beretitenti Gordon B. Hinckley bwa e na katabua te Suva Fiji Tembora, e tuanga ana tia koroboki, Te tari Don H. Staheli,¹⁰ bwa e na tareboniiai i Nu Tiran bwa na karaoa aron te mwana-nga. E tangira Beretitenti Hinckley bwa e na kiba mai Biti nako American Samoa ni kaitibo ma kaain te Aro. A tangira bwa a na tiku n te outero are a tiku iai mai mwaina. I tuangnga ngkana I kona ni bita ana tabo n tiku. E taku te tari Staheli, “Ngkoe te Beretitenti n te Aono; akea te kangaanga n anne”

I waekoa naba n tareboniia Beretitenti Shute ao n tuanga ae tao e a manga reke riki ara tai ni kakabwai a n te maiu n tamnei raraora ae Otto Haleck. N te tai aei te mitinare ai bon Beretitenti Gordon B. Hinckley. I titirakina ngkana e rairoi irouna ibukiia ana utu Haleck bwa ana butimwaira n tiku irouia ngaira ni kabane ake ti mwananga ma Beretitenti Hinckley.¹¹ Beretitenti ao Titita Hinckley, natia te aine Jane, ao Unimwaane ao Titita Jeffrey R. Holland bon kaain te mwananga naba anne. Beretitenti Shute, ni buokaki ma kaain te utu, a karaoa aron bairean tikuia.¹²

Ngke ti a roko mai Biti imwiin katabuan te tembora, ti rangi ni butimwaeaki raoi.¹³ Ti taetae nakoia nga kaain te aro i Samoa ao imwiina ti nako nakon ana tabo ana utu Haleck. Ngke ti a ikotaki ni kaingabong n te ingabong are imwina, a kaman riki bwa rao aika tamaroa Beretitenti Hinckley ao Otto Haleck. E rangi ni kakan ongoro irou bwa a bon karaoa naba te marooro ae aekakin are I karaoia ma Otto tabeua te ririki n nako. Ngke e kaota bwakan nanona Otto n te Ekaretia ao ni manga kamatoa teimatoana inanon ana ekaretia ae e mena inanona, e katoka baina Beretitenti Hinckley iaon angan Otto ao n taku, “Otto, e aki tau anne; ko riai ni kaina te Ekaretia. Aio Ana Ekaretia te Uea.” Kanga tao ko na nora ana toto ko Otto bwa e bitaki nakon te kariaia n te bwai are e taekinna Beretitenti Hinckley.

Aio bon moan manga kauataoan te reirei ni mitinare ao te nanorinano n tamnei are e a kaira Otto Haleck bwa e na babetitoaki ao ni kamatoaki teuana

te ririki imwiina. Teuana te ririki imwiin anne, a kabaeaki ana utu Haleck ibukin te maiu are akea tokina n te tembora.¹⁴

Te bwai ae e ringa nanou rinanon te bwai ae riki ae tamaroa aio bon te ibuobuoki n tangira ae taonako are e kaotaki iroun Beretitenti Wayne Shute ibukin ana mitinare ngkoa Unimwaane Vince Haleck, ao nanona ni kan noriia ana utu Haleck ni kabaeaki n aki toki.¹⁵

Ngkana ti a mwakuri iaon ikotakia Iteraera, ti riai n taraia bwa ti namakina te aeka n tangira aio ao ni kitana te nano are ti na ti karaoa tabera¹⁶ ke namakina te kairua n namakinan te tangira ao n riki bwa kaain te bootaki ae rine n tibwauaan ana rongorongon te tia Kamaiu, ana mwakuri ao te mition nakon te aonaaba.¹⁷

Ngkai membwa ngaira ti kona ni kaota ara tangira ibukin te tia Kamaiu ao tarira ao mwanera ni kabuta te aonaaba ni karaoa te kakao ae bebete. Bairean te tai ae boou n te Tabati e tei bwa te waaki ae rairoi ibukiia membwa bwa a na nakoraio ao n tatangiria ni kaoiia raraoia ao ake a tataneiai ma ngaiia n roko ao n nora ao n namakina te bwai ae e namakinaki n te Ekaretia.¹⁸ Te bootakin te toa ae iai te tamnei iai ae tabu are e kabwarabwara Unimwaane Jeffrey R. Holland ngkoananoa, e na rimwiaki ma te 50 ni miniti ni bootaki are e boboto iaon te Nu Tetemanti ao te Tia Kamaiu ke ake a kaineti man marooro n te maungatabu ao ake a boboto iaon te tia Kamaiu ao Ana reirei.

Tabeman kaain te Bootaki n Aine a titiraki bwa bukin teraa a manga anganaki te beku ni “ikoikoti” irarikiia kaain te kooram n te nakoanibong. Iai bukin aio, ao Beretitenti Nelson e kabwaranakoi mwaitiia n te maungatabu ni kabuta ae e nako. E motikia, “Ti aki kona n ikota Iteraera ngkana akea ngkani.”¹⁹ N ara tai ti kakabwaiiaki bwa e kaniia 30 te katebubua ara mitinare aika a bwanin aia tai bon titita. Aio are e karekea manga te unganano ibukiia titita n te Bootaki n Aine n tangiria ni tibwaua te euangkerio. Te bwai ae e kainnanaoaki bon te tangira, te nanaoanga, te motinnano n te maiu n tamnei iroua—mwaane, aine, te roronrikirake, ao ataei—n tibwa Ana euangkerio Iesu Kristo. Ngkana ti kaota te tangira, te akoi, ao te nanorinano, a na bati ake a na butimwaea ara kakao. Naake a rineia bwa a na aki butimwaea ara kakao a na bon tiku bwa raraora.

Tembora ao te Kekeiaki n Rongorongon te Utu ni Bootiia Iteraera

Te tangira bon boton naba te kekeiaki n ara waaki n te tembora ao rongorongon te utu ni ikotia Iteraera ake ni iteran te rabuna are teuana. Ngkana ti reiakin rawawataia ao aia kaangaanga ake a kaitarai ara bakatibu, ara tangira ao ara kakaitau ibukiia e na rikirake. Ara konamaki ni mwakuri n ara tembora ao kakaeon rongorongoa ara utu e a tia n rangi ni kakorakoraaki

Ana ibuobuoki n tangira R. Wayne Shute nakon raona ngkoa ni mitinare Unimwaane O. Vincent Haleck e buoka katiteuanakia ana utu Haleck n akea tokina.

n ae e mwaiti man te bitaki ae boou ni bairean te tai ni bootaki n te Tabati ao kakerakeaia kairake n aia kiraati nako ao kooram. Bitaki aikai a moantaai ni katauraaoa ao n anga riki te korakora n reiakinaia ara bakatibu ao ni bootiia Iteraera ni iteran te rabuna are n te iterana. E a kakorakoraki riki te mwakuri n te tembora ao te mwakuri ibukiia ara bakatibu.

Te intanete bon te bwai ni mwakuri ae korakora, mweengara ngkai a riki bwa ai te tienta ibukin rongorongon te utu. Ara roronrikirake a rangi n rianako n rabakauia iaon te kakae n rongorongon te utu ao a rangi ni unga ni maiuia n tamnei ni karaoi bwabetito ibukiia aia bakatibu ake a rangi n tangiriia ao ni kakaitau ibukiia. Imwiin te bitaki ni kariaiakaaia ataei aika 11 te ririki ni karaoa te bwabetito ibukia maate, beretitenti n tembora ni kabuta te aonaaba a ribotinna bwa e a rangi n rikirake te roroko. Temanna te beretitenti n te tembora e kaongoira ae “e a rangi ni korakora te kerake irouia ake a roko ni karaoa te bwabetito . . . ao kairaiia ake 11 aia ririki a karokoia riki utu aika mwaiti. . . E ngae ngke a rangi ni [uarereke], a taraa n ataa raoui tabun ao te kantaninga n te otenanti are a karaoa. E rangi n tamaroa taratarakina!”²⁰

I ataiia bwa taan kairiiri n te Moanrinan ao te roronrikirake a tangiria n reitanakoa te kekeiaki n te mwakuri n rongorongon te utu. Aine n te Bootaki n Aine ao taari n te nakoanibonga a kona ma te nano n tangira ni buoka kakoroan nanon tibwangaia n te tembora ao n rongorongon te utu irouia n tatabemaniaia ao ni buokiia ao ni kaungaia ataei ao te roronrikirake ni bobota Iteraera mai ibuakoaia aomata ake a tia ni mate. Aio are moan te kakawaki inanon te mweenga ao n te bong ae te Tabati. I berita bwa karaoan te otenanti ma te nano n tangira ibukiia ara bakatibu e na kakorakoraia ao ni kamanoia ara roronrikirake ao utu n te aonaaba ae e a rikirake ni buakaka. I anga naba ae bon au kakoaua bwa Beretitenti Russell M. Nelson e a tia ni karekei kaotioti aika a rangi ni kakawaki ni kaineti ma te tembora ao te mwakuri n te tembora.

Katauraoa te Utu ae Akea Tokina ao Aomata n Tatabemaniaia bwa Ana Maeka ma te Atua

Te waaki ae boou iaon kamatebwaian ao maiuakinan te euangkerio ae boboto n te mweenga ao bwaai ni ibuobuoki ake a katauraoaiki man te Ekaretia bon te anga ae e rangi n tamaroa ni katauraoaikin te utu ae akea tokin ao aomata n tatabemaniaia ni kaitibo ao ni maeka ma te Atua.²¹

Ngkana e kabaeaki te mwaane ao te aine n te tembora, a rin n te karinan ni mare ae tabu inanon te berita ae tabu ae boou ae akea tokina, te karinan n nakoanibonga.²² Ana uaia n taua ao ni karekea te kakabwaia man te nakoanibonga ao te mwaaka ni kaira kawain aia utu. Aine ao mwaane iai bukinaia ae onoti are e taekinaki inanon “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,”²³ ma aron aia tararua e na titebo ni korakoraia ao kakawakiia.²⁴ Iaia irouia te mwaaka i marenaia ni karekei kaotioti ibukiia aia utu. Ngkana a kaai ni mwakuri inanon te tangira ao te etieti, aia babaire a kakabwaiaiki mai i karawa.

Tekoraki ake a ukoukora nanon te Uea ibon ibukiia ao ibukiia aia utu a na riari ni kekeiaki nakon te etieti, te nanorinano, te akoi, ao te tangira. Te tangira ae e itiaki ao te tangira bon anuaia tekoraki ake a ukoukora nanon te Uea, ae e moamoa riki ibukiia aia utu.

Kakororaokira, katauraoaara nakon kakabwaia n te berita, ao katauraoaara ni kaitibo ma te Atua bon tabera n tatabemaniaia nako. Ti riari n riki ni maiu n toronibwai ao n rangi ni ingainga ni kan karika mweengara bwa te tabo ni katantan man bwain te aonaaba²⁵ ao nnen katanan te onimaki.²⁶ Kaaro iai katabeaiia n reireiniia natiia ma te tangira. Te mweenga ae e on n te tangira bon te kimwareirei, te kakukurei, ao bon kanga karawa iaon te aba.²⁷

Te anene ae mamaten nanon tinau bon “Tangira Mweengra”²⁸ Ngkana e ongo te moan mwakoro, “E raouiroi te aonaaba n te tangira” e aki toki n oti ae ringaki iai ao n ranran matana. Ngke ti uarereke ti bon ataiia ae ti maeka n te aeka ni mweenga anne, bon anne teuana te moani bwai ae rine irouna.²⁹

Irarikin kaungakin te tangira n te mweenga, Beretitenti Nelson e kataia ni kauarerekea kabonganaan bwaai ni kaongora ake a kamangaoa oin raoui ara kantaninga.³⁰ Teuana te bitaki ae e na manena ibukiia tao utu ni kabane bon karikan te intanete, bwaai ni kaongora, te terewitin bwa te toro ao tiaki te bwai ae na katabetabe ke, ae moan te buakaka riki, te Mwatita. Te buaka ibukin tamneira, ma e moamoa riki nakoia ataei, bon inanon mweengara. Ngaira kaaro ti riari n taraiia bwa bwaai ake a nako man bwai ni kaongora a

raoiroi n tainako, e tau ibukiia ataei, ao n reitinakoa te tatangira n te tabo are ti kataia ni kateia.

Reirei inanon mweengara a na riai ni mataata ao n anai nano³¹ ao a na anga naba namakanan te tamnei, te kimwareirei, ao e onrake n te tangira.

I berita bwa ngkana ti kabotoa ara tangira iaon te Tia Kamaiu ao Ana Mwakuri ni Kamaiu, ni Karikia bwa boton ara kekeiaki ni boboto Iteraera ni iteran te rabuna aika uoua, ni mwakuri n ibuobuoki nakoia tabeman, ao ni katauraaira n tatabemaniira nako ni kaitibo ma te Atua, korakoran te tia kaitaraira e na uarereke ao te kimwareirei, te kukurei, ao te rau n ana euangkerio e na rikirake ni mweengara n aron ana tangira te Kristo.³² I kakoauai berita aikai ao n taekina kakoauaan raoi Iesu Kristo ao Ana karea ni kamaiu ibukira n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Reirei ao Berita aika Tabu 4:1, 5.
2. Moronaai 7:47.
3. Taraa "Charity and Love," *Tataekina Au Euangkerio: Te Kairi nakon te Mwakuri ni Mitinare* rev. ed. (2019), 124.
4. Taraa Te Tua-Kaua 6:5; Mataiao 22:36–40.
5. Taraa "Tabeia Beretitenti n aia Kooram Unimwaane ao te Bootaki n Aine n aia Mwakuri Membwa ni Mitinare ao Tembora ao Mwakuri n Rongorongon te Utu," katanoata, Okitobwa 6 2018.
6. Tibuu te mwaane e anganaki te kariaiakaki n anga te kakabwaia n tamanua nakoia tibuna ataei ake a maeka n titeiki aika a kakaokoro.

- I anganaki ngke 11 au ririki ibukina bwa e a rangi n aoraki ao ti taku bwa e nang mate.
7. Kakabwaia n tamanua e anganaki Quentin L. Cook mai iroun patriarch Crozier Kimball, Okitobwa 13, 1951, Draper, Utah.
  8. Beretitenti R. Wayne Shute e beku naba ma kainnabana Lorna n tabeua aekakin nako te mition i Shanghai, Tiaina; Armenia; Singapore; ao Greece. Imwiin maten Lorna, e mareaki ma Rhea Mae Rosvall, ao a beku n te Aotiterra Brisbane Miton. Itiman mai buakioa natina aika ruaman a tia n beku ni mitinare. Inanon uoua te ririki ngke e beku bwa te mition beretitenti i Samoa, Unimwaane John H. Groberg e beku bwa te mition beretitenti i Tonga. Te taneiai are a uaia n rinanona e bon rangin ataaki.
  9. Otto Haleck bon te tia kairiiri ae e aki reiakinaki n te Congregational Christian Church of Samoa, ae e nako moan kateana man te London Missionary Society. Tamana bon kaain Tiaman man Dessau, i Tiaman.
  10. Beretitenti Don H. Staheli e beku ngkai bwa te beretitenti n te Bountiful Utah Tembora.
  11. Beretitenti Gordon B. ao Titita Marjorie P. Hinckley ao natiaa te aine Jane Hinckley Dudley, Unimwaane Jeffrey R. ao Titita Patricia T. Holland, Unimwaane Quentin L. ao Titita Mary G. Cook, ao te Tari Don H. Staheli a bane n iri.
  12. Unimwaane O. Vincent Haleck e kaongoai bwa tamana e kaoa Vince ao tarina David bwa a na oki mai i tinaniku n toa te auti ao bwa a na mena ikekei imwain rokon Beretitenti Hinckley. Unimwaane Haleck e taku bwa tamana e taekinna, "Tao bon aikai anera, ke." E tuangiaa natina mwaane bwa ngkana a na butimwaea te burabeti, a tangiria bwa e na rangi n tamaroa te auti.
  13. E kamauraki Beretitenti Hinckley irouia taan kairiiri man te tautae n American Samoa ao ae e riaon te nga kaain Samoa n te marae ni butiboora ae bubura.
  14. Katiteuanakiaa utu rinanon te mwakuri ni

mitinare bon te anua e e korakora irouia kaain Samoa ao tabeua aban Borenitia.

15. E rangi n tatangiraki ao ni kaitauaki Beretitenti Shute n te aro are e a kaoaki bwa e na taetae n taunimatean Haleck n 2006.
16. "N tabetai ti moana karaoan te beku ibukina bwa bon tibwangara ke ti kairooaki, ma n tabetai te mwakuri anne e na kairiira ni kabongana te bwai ae e rietata . . . ni beku n te 'kawai ae tamaroa riki' [1 I-Korinto 12:31]" (Joy D. Jones, "For Him," *Liahona*, Nobembwa 2018, 50).
17. Taraa Tad R. Callister, *The Infinite Atonement* (2000), 5-8.
18. Kaain te Ekaretia a riai ni uaia ni mwakuri ma mitinare n te tai are a karaoa te kakao.
19. Russell M. Nelson, "Sisters' Participation in the Gathering of Israel," *Liahona*, Nov. 2018, 70.
20. Te ribooti iroun Beretitenti B. Jackson ao Titita Rosemary M. Wixom, beretitenti ao te tia mwakuri n te Salt Lake Tembora, nakon te Beretitenti ni Kabuta n te Moanrinan, Maati 2019. A taekinna bwa a "otani riki kunikai ni bwabetito aika XXXS bwa e angoa n toa te aomata!"
21. Taraa Russell M. Nelson, "Taeka ni Kaukuki," *Riaona*, Nobembwa. 2018, 6–8.
22. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 131:1–4.
23. Taraa "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba," *Riaona*, Meei 2017, 145.
24. "Every father is to his family a patriarch and every mother a matriarch as coequals in their distinctive parental roles" (James E. Faust, "The Prophetic Voice," *Ensign*, May 1996, 6).
25. Taraa Reirei ao Berita aika a Tabu 45:26–27; 88:91.
26. Russell M. Nelson, "Becoming Exemplary Latter-day Saints," *Liahona*, Nobembwa 2018, 113.
27. Taraa "Home Can Be a Heaven on Earth," *Hymns*, nambwa. 298.
28. "Tangira Mweengara," *Anene n Taromaui*, nambwa. 40.
29. Ngkana e na riai ni karekeaki te tangira aio, te kaetieti n Reirei ao Berita aika Tabu 121:41–42 e na riki bwa te kouru: "Akea te mwaaka ke te kakairi ae e kona ke n riai ni kateimatoaiki rinanon te nakoanibonga, ma tii man te anai nano, te taotaonaki n nano, man te atataiaomata ao te nimamannei, ao man te tangira ae aki kewe; "Man te akoi, ao te ataiwai ae kororaai, are e na kakorakora rikiraken te tamnei n akea te bwaritaio, ao n akea te uarao." E rang aki tau ao n riai ni kararoaki te taetae n aki akaka ibukiia ataei. Te tokanikai iaon te kairua ao te aki ataiwai e kainnanao te reiakinaki, tiaki te taetae n aki akaka. Te bure e kainnanao katuaeakina (taraa Reirei ao Berita aika Tabu 1:25–27).
30. Taraa Russell M. Nelson, "Sisters' Participation in the Gathering of Israel," 69; taraa naba Russell M. Nelson, "Hope of Israel" (worldwide youth devotional, Tuun 3, 2018), HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org.
31. N tarakina, te mweenga bon titebo ma teuana te ruu n reirei ibukiia ataei n aia ririki nako. Ngkana ti reiakina ae 11 ana ririki, ti aki kona ni katuka are 3 ana ririki.
32. Taraa Ioane 17: 3; 2 Nibwaa 31:20; Moronaai 7:47.

IROUN UNIMWAANE D. TODD CHRISTOFFERSON
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Katauraoi imwain Okin te Uea

Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e anganaki te kariaia ao e mwiokoaki bwa e na kakoro ni nanon katauraoi aika kakaawaki i mwain Manga Okin te Uea.

Uoua te wiiki mangkai, ti na rungaa te Itita. Te Mangauti e kamatoa koauan Iesu Kristo ao koauan te Atua te Tama. Ti iangoa te Tia Kamaiu, ao ti iangoa “Maiuna ae akea kabotauana ao korakoran Ana anga karea ni kamaiu ae akea tokina.”¹ Au kantaninga bwa ti iangoa naba manga okina n te tai ae imwaaina ike “E na tautaeka bwa aia Toka Tooka ao . . . Ueaia Ueea.”²

N te tai ae nako i Buenos Aires, Argentina, I ira te maungatabu ma taan kairiiri man aaro aika a

kakaokoro. Aia tangira ibukiia aomata e bon koaua. A bane nanoia ni katokan rawawataia aomata ao ni buokiia man te karawawataaki ao te kainnana. I iangoi ana waaki te Ekaretia aio aika a bati, n ikotaki ma ana waaki n reitaniwaaki ma tabeua aaro ake a kaotaki n te maungatabu aio. I namakina te karabwarabwa ae koaua ibukin aia akoi membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira are e a karekea te ibuobuoki ae Itiaki.

N te tai anne, te Tamnei ae Raioiroi e kamatoai uoua bwaai nako iu. Te moan, te mwakuri n tobwai kainnana n rabwata e kakaawaki ao e riai n reitinako. Te kauoua e aki kantaningaaki, ma e korakora ao e mataata. Bon aio: irarikin te ibuobuoki ae koaua, e rangi ni kakaawaki katauraoran te aonaaba imwain Manga Okin te Uea Iesu Kristo.

Ngkana E roko, te karawawataaki ao te motibuaka a na bua; a na bon akea:

E na maeka te kameaanti ma te tiibu te teei, ao e na wene te rebari ma te kooiti te teei, ao te kao te teei ma te raian ma kao aika a marika; ao e na kairia te ataei ae uarereke. . . .

“Ane e na aki tabare te aba ma n ururu n au maunga ae tabu ni kabuta: ba a na buta aonaaba n atakin Iehova, n ai aron taari ngkae e kabuta te marawa.”³

Te kainnana ao te rawawata a na aki ti kekerikaaki; ma a na akea:

“Ane a na aki manga baki, ao a na aki manga taka; ao e na aki riringa taai i aoia, ao a na aki bue.

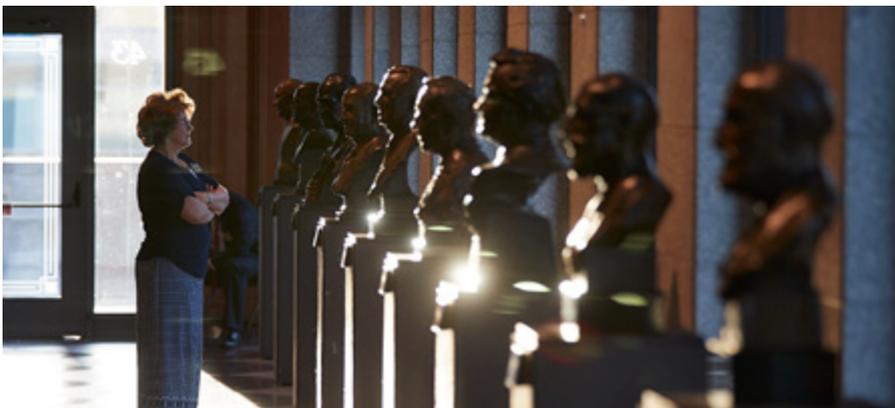
“Ao te Tibutetei ae i nanaoan te kaintokanuea E na riki bwa aia Tia Kawakin-tibu, ao E na kairiia nakoni koburaken raan aika kamaiu: ao te Atua E na kaoi rannimataia ni kabane mai mataia.”⁴

Ao kamarakin ao kananokawakin te mate e na akea:

“N te bong anne te ataei e na aki mate ni karokoa e kara; ao maiuna e na riki n ai aron roron te aroka;

“Ao ngkana e mate e na aki matu, are taekinaki bwa n te tano, ma e na bitaki n te rube ni mata, ao e na uotaki rake, ao motirawana e na mimitong.”⁵

Ngaia are eng, ti riai ni karaoa are ti kona n katoka te rawawata ma te nanokawaki ngkai ao ti riai n anga ngaira ma te botumwaaka riki nakoni katauraoi ake a kainnanaoki ibukin te bong are te maraki ao te buakaka a uaia n toki, ngkai “Kristo bon ngaia ae [e na] tautaeka i aon te aonaaba; ao . . . te aonaaba e na manga kabooouaki ma ni karekea mimitongina ni bwaretaiti.”⁶ E na riki bwa bongin te kabooouaki ao te motikitaeka. Te Bitiobi n te Anglican i Durham, Dr. N. T. Wright, e a tia raoi ni kabwarabwara kakawakin Ana mwakuri ni kamaiu Kristo, Mangautina

ao ana Motikitaeka n tokanikai iaon te motibuaka ao kaetan bwaai nako.

E taku: “Te Atua e a tia n rinea te bong are e na anga te aonaaba bwa e na motikaki taekana n ae eti iroun te aomta are e a tia n rincia—ao n aei e a tia n anga ana kamatoa nakoia aomata nako man kautan te aomata aio man te mate. Rongorongoa aika koaua ibukin Iesu te I-Natareta, ao riki taekan mangautina man te mate, bon aan te kamatoa bwa iai bongan te aonaaba. Tiaki n ae e a riaon te mangaongao; bwa ngkana ti karaoa te momotiraoui ngkai e aki banebuaka ara tai ni boutokaa te kateitei are e bwaka n tokin te tai ke ni karaoa te kaa are e nang bon uruaki. Ngke te Atua e kauta Iesu man te mate, anne te bwai ae uarereke man te motikitaeka ae abwabwaki are e kabwarabwaraaki n te kakimototo, bwa [atin] kantaninga ae moan te abwabwaki. E taekinna te Atua, n te kawai are te kabanea ni korakora n aron ae iangoaki, bwa Iesu te I-Natareta bon te Mesia. . . . Bon te kabinano ae moan te korakora, [Iesu] are bon ngaia ae rinanon te motikitaeka ae iowawa man motibuaka, e roko n te tabo are e kanikinaea man booti ni kabane iowawa aika bati ao motibuaka n rooro nako, ni uota te mangao-ngao anne, te roo, te iowawa anne, te motibuaka, i nanona, ao ni kamaunaa mwaakana.”⁷⁷

Ngke I mena n te maungatabu i Buenos Aires are I mwaneweia mai mwaina, te Tamnei e kamataata nakoia bwa Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e anganaki te kariaia ao e mwiokoaki bwa e na kakoroi nanon katauraoui aika kakaawaki i mwain Manga Okin te Uea; eng, e kaokaki ibukin te kantaninga anne. Iai te tabo ae ko na kunea iai te botanaomata ae tarai taai aikai n aron are e taetae ni burabetiaki bwa “koron te bong” ike e te Atua e motikia bwa e na “boti bwaai ni kabane i nanoni Kristo”⁷⁸ Ngkana ko aki kunea ikai te botanaomata aika a bane nanoia ni katiaan are e na katiaaki ibukiia naake a maiu ao ake a mate ni katauraoui imwain te bong arei, ngkana ko aki kunea ikai te koraki ae tauraoui ni anga te tai ao te mwane ae bati ibukin bobotaia ao katauraouaia aomata ni berita imwain te Uea, akea riki te tabo ae ko na kunea iai.

N taetae nakon te Ekaretia n 1831, e taekinna te Uea:

“A anganaki kiingin uean te Atua aomata n te aonaaba, ao mai ikanne e na rabino nako te euangkerio nako tabotabon te aonaaba. . . .

“Wetea te Uea, bwa e aonga abanucana ni waaki nako i aon te aonaaba, bwa aonga kaaina ni karekea, ao n tauraoui ibukin boong aika a na roko, are e na roko iai natin te Aomata mai karawa, ni kunikaiaki n ootan mimitongina, ni

kaitibo ma uean te Atua are e kateaki n te aonaaba.”⁷⁹

Tera ae ti kona ni karaoia ni katauraoui ngkai imwain te bong anne? Ti kona ni katauraouira ngaira ae te botanaomata; ti kona ni ikotia ana aomata te uea; ao ti kona ni buoka karekean te berita ni kamaiu are e a “tia ni karaoaki nakoia taama,” ara bakatibu.¹⁰ Aikai ni kabane e riai n rangi ni waaki imwain manga okin te Uea.

Te moan, ae kakaawaki imwain okin te Uea bon menaia aomata n te aonaaba n tauraoui ni butimwaeia n rokona. E a tia n taekinna bwa naake a teimatoa n tiku n te aonaaba n te bong anne, “man te mangori [nakon] te kakanato, . . . a na kaonaki n ataakin te Uea, ao a na nooria n oin mataia, ao a na tabekarake bwanaia, ao ma bwanaia a botaki n anenea te anene aei ae boou, ae kangai: Te Uea e a tia ni manga kaoka Tion. . . . Te Uea e a tia ni botii bwaai ni kabane n teuana. Te Uea e a tia ni karuoa Tion mai eta. Te Uea e a tia ni uotarake Tion mai i nano.”¹¹

N taai ake ngkoa, te Atua e anaa kaawan Tion ae rairoi nako Ina.¹² Ao naba, n te kabanea ni bong Tion ae boou e na butimwaeia te Uea n Manga okina¹³ Tion bon te itiaki n nano, aomata aika ti teuana nanoia ao aia iango, ao a maeka i nanon te rairoi ao bon akea ae e kainnana i buakoia.¹⁴ E taekinna te Burabeti Iotebwa Timiti, “Ti riai n taraa katean Tion bwa ara kouru ae moan te kakaawaki.”¹⁵ Ti katea Tion ni mweengara, ara uoote, ara mwaanga, ao ara titeiki rinanon te katiteunaaki, te aro n Atua, ao te tangira ae kororaoui.¹⁶

Ti riai ni kinaa bwa e riki katean Tion n taai aika a mangaongao—“bongin te un, bongin te bue, bongin te urubwai, te tang, te tanginiwenei, ao te bwaebwaeti; ao n aron te ukeukennanti e na roko i aon te aonaaba ni kabuta, e taku te Uea.”¹⁷ Ngaia are, ikotakia n taian titeiki a riki bwa “te otanga, ao te kamanomano man te angibuaka, ao man te un ngkana e na bwaronako n akea renganana iaon te aonaaba ni kabutaa.”¹⁸

N aron taai ake ngkoa, ti “aki toki ni botaki, n aki mamatam man tataro, man taetae imarenaia ni kaineti ma

maiuraoin [tamneira]. Ao . . . n anaa te kariki ma te [ran], ni kauringa te Uea are Iesu.¹⁹ N aron are e kabwarabwaraa Beretitenti Russell Nelson n te maungatabu ni kabuta n Okitobwa ae nako, “Te kouru are iai iroun te Ekaretia bon buokakiia membwa nako ni karikirakea aia onimaki iroun ara Uea Iesu Kristo ao n Ana Mwakuri ni Kamaiu, ao ni buokiiia ni karaoi ao ni kawakinii aia berita ma te Atua, ao ni kakorakorai man kabaeci aia utu.”²⁰ Ngaia are, e kamataata kakaawakin berita n te tembora, tabuan te Tabati, ao kanuuakira n te euangkerio ni katoa bong n te mweenga, ni boutokaaki n te karikiram ibukin te kamatebwai ae irekereke n te taromaui. Ti tangiria n ataa rongorongon te Uea, ao ti tangiria ni kinaa te Uea.²¹

Te kouru ae bebete ni katean Tion bon bobotaia ana aomata ni berita te Uea are e a maan maenakoia.²² “Ti kakooua manga ikotakin Iteraera ao kaokakin Baronga ake Tebwina.”²³ Aomata ni kabane ake a na rairinanoia, ake a kakooua Kristo, ao a bwabetitoki bon Ana aomata ni berita.²⁴ Bon te Uea are e taetae ni burabetiia bwa imwain Manga okina, e na tataekinaki te euangkerio n te aonaaba ni kabane²⁵ ni kaokiiia [Ana] aomata, ake kaain te bata are Iteraera,²⁶ ao e na roko naba iai te toki.²⁷ E a koro nanon ana taetae ni burabeti Ieremia:

Ma ngaia aei noria, a kan roko boong aika [a] na aki manga [kangai] te aba iai, Ngkai iai Iehova, ae kawarakeia tibun Iteraera man te aba are Aikubita;

“Ma e kangai te aba, Ngkai iai Iehova ae kawarakeia tibun Iteraera man te aba are i meang ao man aba ni bane ake E kakioia nako iai; ao N na manga kairiia nako abaia ae I angania aia bakatibu.”²⁸

Beretitenti Nelson e a tia ni kaokiokia ni kamataata bwa “ikotakiia [Iteraera] bon te kabanea ni kakaawaki ae riki i n te aonaaba n te bong aei. Akea riki kabotauana n abwawakina, akea riki kabotauana ni kakawakina, akea riki kabotauana ni mimitongina. Ao ngkana ko rinea, . . . ko kona n riki bwa mwakorona ae bati.”²⁹ Aomata

aika Itiaki ni Boong aika Kaitira bon aomata aika a mwamwakuri ni mitinare. Tebubua te ngaa ake a tia ni kaeka te wewete nakon te mitinare mani kaokan te Euangkerio; tebwina te ngaa ake a mwakuri ngkai. Ao, n aron are e reirei Unimwaane Quentin L. Cook, *ngaira ni kabane* ti kona n ira buakon kaoia tabeman nakon te taromaui n te kawai ae bebete man riari, n te tangira, kaoakia tabeman bwa a na reitiira n te taromaui, ni kawara mweengara, n riki bwa raora. Boretian ana Boki Moomon bon te kanikina bwa e a waaki bobotakiia.³⁰ Ana boki Moomon bon te moan bwai ni mwakuri ibukin ikotakiia ao te rairaki.

Ae kakaawaki naba n te katauraoi imwain te Kauaoki bon te mwakuri ni kamaiu ae korakora ibukiiia ara bakatibu. E berita te Uea bwa e na karokoa Eria te burabeti imwain te Kauaoki, “ana bong te Uea ae kakanato ma ni kakamaku,”³¹ ni “kaota . . . te Nakoanibonga” ao “n unika i nanoia naati te berita are e karaoaki nakoia kaaro.”³² E roko Eria n aron are e beritanaki. Bongin namwakaina bon Eberi 3, 1836: te tabo bon te Kirthland Tembora. N te tabo ao n te tai anne, e anga raoi te nakoanibonga are beritanaki, kiingin kamaiuia maate ao kabaeia buumwaane, buuaine, ao utu n ni kabane rooro nako n taai ni kabane ao man te moan tai ni karokoa te kabane .³³ Ngkana akea aei, e na aki

koro nanon te kantaninga i bukin te karikibwai, n anne e na koaua, bwa te aonaaba e na maraia ke “e na bane ni kamaunaaki.”³⁴

N aia taromaui te roronrikira-ke imwain katabuan te Rome Italy Tembora, ataeinimwaane ao ataeinaine ake tebubua tabun ake a roko a kaota nakon Beretitenti Nelson aia beba ake a tia ni katauraoi iai araia aia bakatibu. A bon tauraui n rin n te tembora ni karaoi bwabetito ni bonomwi ibukiiia aia bakatibu n te tai are e uki iai. Bon te tai ae rianako kakukureina, bon te katooto ae e a tibwa riki iaon te mwakuri ae birimwaaka ni katean Tion ibukiiia rooro nako ake a tia n rimoara.

Ngkai ti kabanea ara kona ni botumwaaka ni katean Tion, n ikotaki ma tabera ni ikotakiia ana aomata te Uea ao kamaiuia maate, ti riari n toki moa n uringnga bwa bon ana mwakuri te Uea ao Ngaia ae e mwakuriia. Ngaia bon Uean te nne ni kurebe, ao ngaira bon Ana toro. E tuangira bwa ti na mwakuri ma marurungira te “kabanea n tai” ao e mwakuri i rarikira.³⁵ E na rang eti riki ngkana ti kangai bwa E kariaia bwa ti na mwakuri ma Ngaia. N aron are e taekinna Bwauro, “I uniki aroka ngkai, ao e teboki Aboro; ma E karikirake te Atua.”³⁶ Bon Ngaia are e kabirimwaaka Ana mwakuri n taina.³⁷ Ni kabongana korakorara ae aki koro-raoi are ti bon atai—ara “korakora

ae uarereke,”—te Uea e karokoi bwaai aika korakora.³⁸

Te tai ae te kabanea ae korakora aio e reitinako n rikirake nakon tokina—Tion i aon te aba, n raonaki ma Tion mai i eta n okin te Tia Kamaiu ae mimitong. E mwiokoaki Ana Ekaretia Iesu Kristo n te katauraoi—ao e a katauraoa—te aonaaba ibukin te bong anne. Ao n te Itita aio, ti a bukamarua raoi Mangautin Iesu Kristo ao ibukin bwaai aika a na roko: Okina n tau-taeka inanon tenga n ririki n te rau, te motikitaeka ae eti ao te motiraoi ae koaua ibukira ni kabane, te maiu imwiin te maiu aei irouia ake a na mae-ka n te aonaaba aei, ao te berita ibukin te maeiu ae akea tokina. Mangautin Kristo bon te kakooua ae korakora bwa a na nakoraoi bwaai nako. Ti a mwakuriia katean Tion ni kabirimwaa-ka rokon te bong arei. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Te Kristo ae Maiu: Aia Koaua Abotoro,” *Riaona*, Meei 2017, inanon te moanibaa.
2. “Te Kristo ae Maiu.”

3. 2 Nibwaa 21:6, 9; taraa naba Itaia 11:6, 9.
4. Te Kaotioti 7:16–17.
5. Reirei ao Berita aika Tabu 101:30–31.
6. Taekan te Onimaki 1:10.
7. N. T. Wright, “Full of the Knowledge of the Lord” (te reirei ae taekinaki i matins, Durham, Egiran, Maati. 30, 2016), ntwrightpage.com.
8. I-Ebeto 1:10.
9. Reirei ao Berita aika Tabu 65:2, 5.
10. Reirei ao Berita aika Tabu 2:2.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 84:98–100.
12. Te rekooti ni koroboki aika tabu e taku, “Ao e koro bukina bwa akea Tion, bwa te Atua e anaia nakon oin bwanibanna” (Mote 7:69).
13. E taku: “Ao te raoiroi N na karuo mai karawa; ao te koaua N na kaotinako man te aonaaba, bwa e na kaota koauan au Rikitemanna; mangautina man te mate; eng, ao maungatiia aomata ni kabaneia naba; ao N na karaoa te raoiroi ao te koaua bwa a na taonaanako te aonaaba n aron te ieka ni botiia ake I rinea man mwakoron te aonaaba ake aua, nakon te tabo are N na katauraoi, te Kaawa ae Tabu, bwa aonga au aomata ni kabaei nukaia, ao ni kakaantaninga au tai n oki; bwa ikekei e na mena iai umwau, ao e na aranaki bwa Tion, Ierutarem ae Booou. . . . Ao i nanon te maan ae teuana te tenga te ririki te aonaaba e na motirawa” (Mote 7:62, 64).
14. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 97:21; Mote 7:18.
15. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 186.
16. Taraa D. Todd Christofferson, “Come to Zion,” *Liahona*, Nobembwa 2008, 37–40.

17. Reirei ao Berita aika Tabu 112:24.
18. Reirei ao Berita aika Tabu 115:6.
19. Moronaai 6:5–6; taraa naba Aramwa 6:5–6; 4 Nibwaa 1:12.
20. Russell M. Nelson, “Taeka ni Kaukuki,” *Riaona*, Nobembwa 2018, 7.
21. Taraa Ieremia 31:34; Ioane 17:3; Reirei ao Berita aika Tabu 84:98.
22. Temanna imwiin temanna, naake a rineaiki a bobotaki nako nanon ana titeiki Tion, “te tabo are e baireia te [Atua]” (Reirei ao Berita aika Tabu 109:39 taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 124:36).
23. Taekan te Onimaki 1:10.
24. Taraa 2 Nibwaa 30:2.
25. Taraa Iotebwa Timiti—Mataio 1:31.
26. Reirei ao Berita aika Tabu 39:11.
27. Iotebwa Timiti—Mataio 1:31.
28. Ieremia 16:14–15; taraa naba Ieremia 23:7–8.
29. Russell M. Nelson, “Hope of Israel” (worldwide youth devotional, June 3, 2018), HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org; taraa naba Russell M. Nelson, “Remnants Gathered, Covenants Fulfilled,” in Paul Y. Hoskisson, ed., *Sperry Symposium Classics: Te Otetemanto* (2005), 1–17.
30. Taraa 3 Nibwaa 21:1–7.
31. Maraki 4:5.
32. Reirei ao Berita aika Tabu 2:1–2.
33. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 110.
34. Reirei ao Berita aika Tabu 2:3; taraa naba Maraki 4:6.
35. Taraa Iakobwa 5:71–72.
36. 1 I-Korinto 3:6.
37. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 88:73.
38. Taraa 1 Nibwaa 16:29.

IROUN TAD R. CALLISTER
Beretitenti ni Kabuta n te Reirei n Tabati ae Tibwa Kamotirawaaki

Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo

Ana Mwakuri ni Kamaiu te tia Kamaiu ti aki ti ibukin bwaai ake akea tukiia ma e rotia aomata n tatabemaniia.

Inanon te motirawa ibukin te Itita n te ririki e onoti aron kimwareireira ma ni iangoan aron Ana Mwakuri ni Kamaiu te tia Kamaiu. Bon te reirei ae moan te rietata, e karababa te kantaninga, kakorakora te nano ae e ataaki n te aonaaba aei. Bon te reirei ae anga te unga n nano ao te kantaninga nakon maiura.

Tera ngkanne Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo? Teuana nanona, bon rinanin bwaai aika a riki aika moan te mimitong ake e moan karaoaki n te Onaroka are i Ketetemane, n reitinako iaon te kai, ao ni motikaki ni Mangautin te tia Kamaiu man te rua ni mate. E bon moan karaoaki man te tangira ae akea kabotauana ibukira nikabane. E kainnanao te aomata ae akea ana bure, ae iai mwakana ae akea tokina iaon bwaai nako—ao iaon te mate; ae iai te kona ni korakai n ae akea tiana ni katoka iaona te rekenikai ibukin ara bure ao aorakira, ao e a tia raoin rinanon bwaai aikai ni kabane.¹ Aio ana mition Iesu Kristo—te Mwakuri ni Kamaiu.

Ao tera ngkanne bukina? Bukina bwa ti na kona n oki nako matan te Atua, n riki n ai Arona, ao ni karekea te

kimwareirei ae bwanin. E karaoaki aio man te tokanikai iaon aua bwaai aika a tutukiira:

1. Te Mate n rabwata
2. Te Mate n tamnei e riki mai iroun Atam ao man ara bure
3. Karawawatakira ao mamarara
4. Mamarara ao aki kororaora

Ma e na kanga te tia Kamaiu ni kakoroa nanon aio n aki ekanako tuan te motiraoui?

Ti a taraia ni kangai bwa tao temanna te mwaane ae iangoa kakukurein te kibanako ni bwaka mai karawa n aki iango ao n akea te katauraoui e a

Ngkana ti bure, te Tia Kamaiu e na anganiira ara bwaroon rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu.

kibanako man te wanikiba ae uarereke. Imwiin kibanakoa, e a waekoa n ataia bwa bon te nanobaba te mwakuri are e karaoia. E tangiria bwa e na aki ikoaki ngkana e roko inano, ma iai te totoko—tuan ana katikitiki te aba. E a kakamwakuri baina n rangi ni kabaitiia, ni iangoia bwa e na kiba, ma e bon aki kona. E kataia ni karika rabwatana bwa e na beti ke ni buti ni karauraua butina rikaaki, ma tuan ana katikitiki te aba e aki kona ni katokaki ao e aki tatangira. E kataia ni karekea ae raoiroi ma tuan te otabwanin aei: “Bon te kairua ae e karaoia. N na bon manga aki oki ni karaoia.” Ma bon akea ae e ongo n ana bubuti. Tuan te katikitiki n te aba bon akea ana nanoanga; e aki kariaiaka te kakaokoro. Ma e raoiroi, bwa, te mwaane anne e namakina te bwai ae e mena i nukana. Raoraona are n te wanikiba, e ataa ana mwakuri n nanobaba, e a tia ni katoka te baroum iaona imwain kibanakona. E kunea korana ao e a katikia naba. E oki nanona, bwa e a beibeti rikaaki nako aontano n aki kabuanibwai. Ti na bae n titiraki, “E uruakaki tuan ana katikitiki te aba, ke te baroum e karaoa ana mwakuri n rinanon te tua anne ni katauraoa maurina?”

Ngkana ti bure, ti riki n aiaron te mwaane are e nanobaba are e kibanako man te wanikiba. E ngae ngke tao teraa ae ti karaoia, ti na bon kana uan ara bure ake ti karaoi. Akea ara kona iaon tuan te motiraoui, are, n ai aron tuan katikitikin te aba, e kairoro ao e aki kakabwara bure. Ti kona ni kamaiuaki ibukina bwa te tia Kamaiu, rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu, e akoira ni katauraoa kanga aekakin te baroum n tamnei. Ngkana iai ara onimaki iroun Iesu Kristo ao ti rairananora (e nanonaki bwa ti karaoa tabera n aron are ti katika koran te baroum), ngkanne mwaakan ana kamanomano te Tia Kamaiu a kabonganaaki ibukira, ao ti na kona n roko n tokira ao e mano tamneira.

E bon riki aio, bwa, ibukin ae te tia Kamaiu e tokanikai iaon aua bwaai ake a totoko ae a na kona n tuuka rikiraken maiun tamneira.

1. Te Mate. E tokanikai iaon te mate

rinanon Mangautina ae mimitong. E reirei te Abotoro Bauro: “Ba aroia aomata, ngkai a bane ni mate iroun Atam, ao ai aroia naba ba a na bane ni kamaiuaki iroun Kristo.”²

2. Te Bure. E tokanikai te tia Kamaiu iaon te bure ao namakinan te kairua ibukiiia nake a rairi nanoia. E rangi ni korakora ao n rooti bwaai nako mwaakan Ana kaitiaki ngaia are e berita Itai, “Ngkana tao ai aron kunnikai aika auraura ami bure, ao a na riki ni mainaina n ai aron te tino.”³

N tain te bobotaki, I a tia ni kaitibo ma kaain te aro ae e kangaa-nga namakinan kabwaraan aia bure ibon irouia, ake aki mataata n te bwai teuana ao a kairua ni kauarerekea tian te mwakuri iaon mwaakan ana kamaiu te tia Kamaiu. N akean aia atatai, a tia ni kaibibita n aia iango te Mwakuri ni Kamaiu ae akea tiana nakon ae iai tiana are kanga n taraana e na aki roota aekakin aia bure ke mamaaraia. Ma bon te Mwakuri ni Kamaiu ae akea tiana ibukina bwa e rooti ao ni uotii buure ao mamaara nako, n ai aekakin naba mwakuri ni kaikuaki ke te maraki ae reke mai irouia tabeman.

Truman Madsen e anga te nonoori ae karaunano:

“Ngkana iai mai buakomi ae e a tia ni keweaki ni kakooua bwa ko a tia n rangi n raroanako . . . bwa e a a tia n reke iroum boitinin te bure are e a karika kangaangan manga rikim nakon are ko kantaningaki nako iai—ngkanne tanimai ongora.

“I kaota au kooua bwa ko aki konaa ni bwaka n raroa man te ota, ao man rababan wanawanan Iesu Kristo n rotiko. I kaota au kooua bwa ngkana bon iai teutana te nano ni kan rairannano ao ni keiaki, *e mena imwaim*. E aki n ae e ti ruo *nakon* are ko rinanona; e ruo riki nakon are *iana* bwa e aonga ni mena i nanon bwaai ni kabane ao rinanon bwaai ni kabane, ootan te kooua.” [Reirei ao Berita aika Tabu 88:6.]⁴

Teuana bukina ae e rangi ni kakaawaki te mataata ibukin Ana Mwakuri ni Kamaiu te tia Kamaiu ao karaoana ae akea tiana bwa man rikiraken te mataata e na rikirake n te nano ni kan kabwarai bon oin ara bure ao aia bure tabeman.

E ngae ngke ti kakoouaa mwaakan ana kaitiaki Kristo, ti aki toki n titiraki: “N na kanga n ataiia ae I a tia ni kaitiakaki man au bure?” Ngkana ko namakina te Tamnei, ngkanne anne ara kakooua ae e a tia ni kabwaraaki ara bure, ke e a mwakuri. E reirei Beretitenti Henry B. Eyring, “Ngkana ko a tia n namakina te Tamnei ae Raoiroi . . . , ko kona n taraa anne bwa te kakooua bwa e a mwakuri te Mwakuri ni Kamaiu i nanon maium.”⁵

Tabeman a titiraki, “Ma ngkai e a kabwaraki au bure, e aera ngkai I bon namakina naba te raraoma?” Tao n Ana akoi te Atua te ururing ibukin te kairua bon te kauring, kanga te “bwai ae kauringira bwa ti na tei ao ni iangoa te bwai ae ti karaoia”, n te tai ae e uarereke, ni kauringira ngkana kariiri tabeua a manga kaitaraira: “Tai karaoi baikane bwa a na manga kairiko ni karaoan ae kairua. Ko ata te maraki ae e na uotia.” N teina aio, ao e riki bwa te bwai ni kamanomano, tiaki te rekenikai.

E kona ngkanne, ae ti bon uringi ara bure ao ti kainaomatiki n aki namakina te raraoma?

Aramwa e uringi ana bure, e ngae ngke e a tia n rairananona ririki nako.

Ma ngke e tang nakon Iesu ibukin akoana, e taku, “I aki manga uring marakiu; eng, I a aki manga karawawataki n uringakin au bure.”⁶

E kanga n uring ana bure ma akea te maraki ke namakinan te kairua? Ibukina bwa ngkana ti rairannano, ti bon “bungiaki iroun te Atua”⁷ Ti riki, n aron are e taekinaki ni koroboki aika tabu, “aomata aika a boou”⁸ inanon Kristo. Ma te kooua ae e itiaki ti kona ni kangai, “Ngai bon tiaki te mwaane ke te aine ae e karaoi bure akanne mai mwaina. Ai ngai ngkai te aomata ae boou man bitaki.”

3. Karawawataki ao Mamaara. Aramwa e taetae ni burabeti bwa Kristo “e na waaki, n rinanon te kainnana ni maraki ma te karawawataki ao te kari-riaki n aekaiia nako.” Bukin tera? “Bwa e na on nanona n te nanoanga, . . . bwa e na ataiia ni kaineti ma te maiu n iriko bwa e na kanga ni buokiia ana aomata ni kaineti ma mamaaraia.”⁹

E kanga ni kakoroa nanon aio? N tabetai E kanakoa te karawawataki, tabetai E kakorakoraira bwa ti na keiaiki, ao tabetai E anganiira te taratara ae akea tokina bwa ti na mataata ni kataakira n aroia ngkai. Imwiin tikun

Iotebwa Timiti n te tai ae maan n rangi ni korakai n te karabuti i Liberty inanon ae kaniia uoua namwakaina, e tang, “O Atua, ko mena ia?”¹⁰ Irarikin ae e na katauraoa te buoka ae waekoa, E kaeka te Atua, “Natiu, e na mena te rau n tamneim; am kaangaanga ao karawawatakim a na riki ma tii n te tai ae uarekeke; ao ngkanne, ngkana ko teimatoa n rinanona n te aro ae raoiroi, te Atua e na karietako i eta.”¹¹

E a mataata ngkai Iotebwa bwa te bwai ae aki raoiroi are e rinanona e aki rangi ni kakaawaki n taraan te maiu ae akea tokina. Man rakan mataatana aio, e kororeta nakoia kaain te Aro man te karabuti naba arei, “Tarira aika a tangiraki, ti riai ni kukurei ni karaoi bwai ni kabane aika a wene ni mwaakara; ao ngkanne ti aonga ni bon tei naba, ma te koaua ae korakora, n noora ana kamaiu te Atua.”¹² Ibukin Ana Mwakuri ni Kamaiu te tia Kamaiu, ti kona ni karekea te taratara ae akea tokina are e anga nanon katakira ao te kantaninga ibukin kamaiuara.

4. Mamaara ao Aki Kororaoui.

Ibukin Ana Mwakuri ni Kamaiu, iai mwaakan te tia Kamaiu ni kakorakora, n tabetai e aranaki bwa Ana akoi,¹³ are e kona ni buokira n tokanikai man maaarara ao ara aki kororaoui ao anne e buokira inanon mwanangara ni kona n riki n ai Arona.

E reirei Moronaai: “Eng, nakomai nakon Kristo, ma ni kakororaoui irouna, . . . ao man ana akoi ao kam kona ni kororaoui iroun Kristo.”¹⁴ E tara n ae iai uoua kawai ke te anga ni kabonganai taian mwaaka ni kakorakora akanne are a kona ni kaitiaki—ao ni kakororaoui.

Te moan, te otenanti ni kamaiu. Koroboki aika tabu a tuangiira, “E kaotaki mwaakan te aro n Atua n taian otenanti mai ieta.”¹⁵ N tabetai ti iangoi taian otenanti bwa bwai aika a na kara-oaki ni katiaaki—ibukin te karietataki; ma ni koauana a anga te kariaia nakon te mwaaka mai ieta are e buokiira n riki ni katotoonga Kristo. Te katooto:

- Ngkana ti babetitoaki ao ni karekea te bwai n tangira ae te Tamnei ae Raoiroi, ti riki ni itiaki—ngaia are ti a moana n riki n tabu n aron te Atua.

- Irarikina, rinanon te Tamnei ae Raoiroi, ana kaotaaki ara iango ao nanora ana kamarauaki bwa ti aonga ni iango ao n namakin n ai Arona.
- Ao ngkana ti kabaeaki bwa tanga, ti karekea te kariaia nakon “kain-tokaniuea, abanuea, taabo aika a tautakanaki ao mwaaka”¹⁶ bwa bwaintangira mai iroun te Atua.

Te kauoua ni kawai ni karekean te mwaaka ni kakorakora aikai bon ana bwaintangira te Tamnei. Ibukin Ana Mwakuri ni Kamaiu Kristo, ti katauaki ni karekea ana bwaintangira te Tamnei ae Raoiroi ao ni irianaki ma bwaintangira n tamnei. Bwaintangira aikai bon kanoan te aro n atua, ma ngaia are, ni katoa tai are ti karekea ana bwaintangira te Tamnei, ti riki n ni katotoonga te Atua. Akea te nanououa ngaia anne bukina ae koroboki aika tabu a kauringiira n taai aika bati n ukerii bwaintangira aikai.¹⁷

E reirei Beretitenti George Q. Cannon: “Akea te aomata ae riai n taekina, ‘O, I aki kona ni katoka karaoan aei; bon aron karikau.’ E aki kakoauaki iai, ibukina bwa e a tia te Atua ni berita bwa e na anga te bwaintangira are e na kamaunai raoi [mamaarara]. . . . Ngkana iai mai ibuakora aika aki kororaoui, bon tabera bwa ti na tataro ibukin te bwaintangira are e na karikira bwa ti na kororaoui.”¹⁸

Ni kakimototoan taekana, Ana Mwakuri ni Kamaiu te tia Kamaiu e anganira te maiu ao tiaki te mate, “te bau ae tamaroa n onea mwin te

mannang,”¹⁹ te kamaiuaki man te ikoaki, ao te kororaoui man te mamaara. Bon ana anga karawa ni kaitarai taian totoko ao namakinan bwai aika karawata n te aonaaba aei.

N tain ana kabanea ni wiiki te tia Kamaiu n te maiu aei, E taku, “Ami bwai iaon te aba te rawawata: ma kam na kabebetei nanomi; I a tia ni kataea ana kai te aba.”²⁰ Ibukina bwa te tia Kamaiu e a tia ni karaoa Ana Mwakuri ni Kamaiu, akea te korakora mai i tinaniku ke te bwai ae riki ke te aomata—akea te bure ke te mate ke te raure—ae e kona n totokoiria man karekean te karietataki, ngkana ti kawakin ana tua te Atua. Man te ataibwai anne, ti kona ni kamatoaira ni mwananga ma te kukurei ao te atatai ni koaua bwa te Atua e na boutokaira n te waaki ae tabu aio.

I kaota au koaua bwa Ana Mwakuri in Kamaiu te Tia Kamaiu tiaki n ae ti akea tokin korakorana ma e uana nakon temanna ma temanna—bwa e aki ti kona ni kaokira nako matan te Atua, ma e anganiira naba te kona n riki n ai Arona—bon boton raoi te kouru n Ana Mwakuri ni Kamaiu Kristo. Man ai kanne I a kaota au kakaitau ao au kakoaua ae aki nanokokoraki, n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Tarea Reirei ao Berita aika Tabu 88:6.
2. 1 I-Korinto 15:20–22.
3. Itaia 1:18.
4. Truman G. Madsen, *Christ and the Inner Life* (1978), 14.
5. Henry B. Eyring, “Gifts of the Spirit for Hard Times,” *Ensign*, Tuun 2007, 23.
6. Aramwa 36:19; taraa naba Aramwa 36:20–21.
7. Aramwa 36:23; taraa naba Aramwa 36:24–26.
8. Motiaea 27:26.
9. Aramwa 7:11–12.
10. Reirei ao Berita aika Tabu 121:1.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 121:7–8.
12. Reirei ao Berita aika Tabu 123:17.
13. Tarea Rikitinare n te Baibwara, “Akoi”; taraa naba Bwai ni Kairi nakon Koroboki aika Tabu, “Akoi,” scriptures. ChurchofJesusChrist.org.
14. Moronaai 10:32.
15. Reirei ao Berita aika Tabu 84:20.
16. Reirei ao Berita aika Tabu 132:19.
17. Tarea 1 I-Korinto 12:31; Moronaai 10:30; Reirei ao Berita aika Tabu 46:8.
18. George Q. Cannon, “Ukoukoran Bwaintangira n Tamnei,” *Riaana*, Eberi. 2016, 80.
19. Itaia 61:3.
20. Ioane 16:33.

IROUN BERETITENTI RUSSELL M. NELSON

“Nakomai, Irirai”

E kaaira Iesu Kristo bwa ti na toua kawain te berita n okira mweengaia ara Karo ake i Karawa ao ni mena irarikiia naake ti tangiriia.

Tariu ao mwaaneu aika a tangiraki, Ngai ma buu ae Wendy ti kukurei ibukina ti raoni ngkama n Ingabongin te Tabati aei. A mwaiti bwaai aika tia n riki man kabanean ara maungatabu ni kabuta n ae nako. A tia ni katabuaki tembora aika a boou i Concepción, Chile; Barranquilla, Colombia; ao Rome, Italy. Ti namakina korakoran te Tamnei ni bootaki aika a tabu aikai.

I katekeraoi ngkama ni mwaitimi aine (ao mwaane) ake a tia ni wareka ana Boki Moomon ao ni kunea te kimwareirei ao kaubwai aika a kara-baaki inanon ana Boki Moomon. I kaungaaki man taian ribooti n taekan taian kakai ake a reke.

I kukurei irouia ataeimwaane aika 11 aia ririki ake, a riki ngkai bwa riikan, ake a tau ni kabuta te toa ni katoa Tabati. A nako n te tembora ma ara ataeinaine aika 11 aia ririki, ake a ingainga n reirei ao ni beku ngkai kaain te Biiaiwae. A uaia ataeinimwaane ma ataeinaine n taetaekin koaua n te euangkerio ma te mataata ao te koaua ae matao.

I kukurei ma ataei ao kairake ake a ibuobuoki n reireia te euangkerio inanon mweengaia ngkai a mwakuri ma aia karo n ira te karikiram are e boboto inanon te mweenga, ae boutokaia te Ekaretia.

Ti karekea tamnein Blake ae aua ana ririki, are, ni karangainan te Kaonobong, e ana bokin te Ekaretia ao n takarua, “I kainnanao kamwarake-an tamneiu!”

Blake, ti kakatonga iroum ao tabe-man ake a rineia bwa a na kamwarakei tamneia ni kakukureia iaon koauan ana euangkerio Iesu Kristo. Ao ti kukurei n ataakina bwa angiina a karekea mwaa-kan te Atua inanon maiuia ngkai a taro-mauri ao ni beku inanon te tembora.

Ngkai angiina mai iroumi a ataa, te bwai are a rinanona ara utu n namakina te karaureaki teniua te namwakaina n nako ma natira te aine ae Wendy man te maiu ae mamate aei. Ni kabanean ana bong n ikakorakora ma te kaentia, I kakabwaiaaki n reken kabanen te tai

Blake ae aua ana ririki, are ekainnanao “ni kamwarakea tamneiu.”

ni marooro imarenan te karo ao te nati te aine.

I tauai baina ao n tuangnga mwaitin tangirana Irou ao ni kakaitau ngkai I riki bwa tamana. I taku: “Ko a tia ni mare n te tembora ao ni kakaonimaki ni kawakin am berita. Ngkoe ma buum kam kukurei n karekeia itiman natimii ao ni kaikawaiarake n riki bwa ana reirei Iesu Kristo, membwa n te Ekaretia aika a raoiroi, ao kaain te aba aika a angaanga nanoia. Ao a tia n rineia buuia man te aeka n anua anne. Tamam e bon rangi, ni kakatonga iroum. Ko a tia ni uota te kimwareirei ae mwaiti nakoiau!”

E kaeka ma te rau, “Ko rabwa, Tamau.”

Bon te namakin ae ti rootaki iai, ma tain ranimata n tang ibukira. Ngke 67 ana ririki, ti bane ni mwakuri, ti bane n anene, ao n angiin te tai ti bane n nako n tikii. Ma n te tairiki anne, ti maroo-roakin baika a kakawaki riki, n aron berita aika tabu, otenanti, ongotaeka, onimaki, utu, kakaonimaki, te tangira, ao te maiu ae aeka tokina.

E korakora ururingakin natira te aine. E ngae n anne, ibukin ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki, akea raraomara irouna. Ngkai ti reitinako ni karinei ara berita ma te Atua, ti maeka ma te kantaninga ae ti na manga kaitiboaki riki ma ngaia. N te tai anne, ti beku ibukin te Uea ikai ao e beku Ibukina ikekei—n te bwaretaiti.¹

N te koaua, Ngai ma kainnabau ti kawara Paradise ni moan te ririki aei—Paradise, California, bon anne. Ngkai e riki, ara tai ni mwananga n nako ikekei e kee iaan 40 te aoa imwiin maten natira te aine. Ngaira, n ikotaki ma Unimwaane Kevin W. Pearson ma buuna, June, ti anganaki te kakorakoraaki irouia Aika Itiaki mai Chico California Titeiki. Ti reiakinaki man korakoran aia onimaki, aia ibuobuoki, ao taian kakai ake a riki inanon buan mauia aomata man te urubwai n te urarake are e riki n rongorongon California.

Ni menara ikekei, ti taetae n ana abwakin te tai ma te aobitia ni bureitiman ae kairake, temanna ae ninikoria ae moan weteaki n ibuobuoki inanon kabuanibwai aika a karina. E uringa

korakoran te rootongitong are e taona aon Paradise n Nobembwa 8, 2018, ngke taakaro n ai ao nikira ni bwaai aika urarake ake a waekoa n roota te taau, ni kabuokii bwaai ma aia bwai aomata kanga bon te kananoanga ao akea bwaai aika a tiku ma tii te bwariko ni mannang ao burikin taian kaini bubu.

Ibukin 15 te aoa, e buti John rina-non te rootongitong ae kaangaanga tukana are e kaonaki ma mwakoron bwaai aika a buee ngke e buoka temanna ma temanna, te utu teuana ma teuana ni kabirinakoia ni kamanoia—e karaoi bwaai ni kabane e ngae ngke e anga oin maiuna nako iai. Ma n te tai n ikakorakora n te kakatai aei, te bwai are e rangi ni maakua John bon te titiraki ae rang katabeaianga: “A mena iaa *au* utu?” Inanon ananaun, kakakamaakun

Inanon rokona i Paradise, California, Beretitenti Nelson e reiakina te animaki ae korakora, mwakuri n ibuobuoki, ao kakai.

aoa, ao ni karawawata, n te kabanea e ataia bwa birinakoia bon ibukin kamanoia.

Rongorongon tabeaiangan John ibukii ana utu e kairai bwa N na taetae ngkai ma ngkami ake kam na titiraki ngkana kam nang roko n tokin maiumi ae mamate, “A mena iaa *au* utu?” N te bong ane e nang roko anne ngkana ko tia ni kabwanina kataakim n te maiu ae mamate ao n rin n te aonaaba n tamnei, ko na kaitara ma namakinan te titiraki ae kaangaanga anne: “A mena iaa *au* utu?”

Iesu Kristo e reireia te kawai n oki nakon mweengara ae akea tokina. E atatai riki n ana babaire Tamara are i Karawa ibukin te rikirake ae akea tokina nakoira. Ni bwaai ni kabane, bon Ngaia kiingin ana babaire Tamara are i Karawa. Bon Ngaia te Tia Kabooi maiura, Te Tia Kamarurungiira, ao ara Tia Kamaiu.

Ma n te tai are a kanakoaki iai Atam ma Ewa man te Onaroka are Eten, e kanakoa mwaakan baina ae korakora ni buokii ni kabane ake a rinea bwa a na Iriira. N ae okioki, e taekinaki ni booki aika tabu bwa n aki tabe ma aekan nako buure mairouia aekan nako aomata aika kakaokoro, bon Baina aika aroraki.²

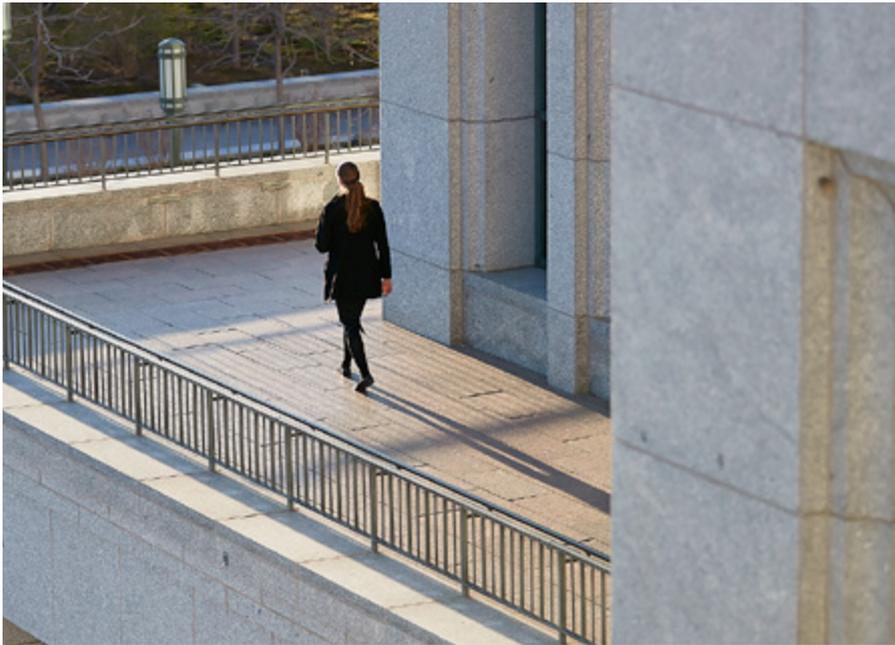
Te tamnei ae inanora n tatabema-niira ni mateakinan tangiran ara utu

bon akea tokina. Anene n tangira a reitanako te iango ae kaairua bwa bon tii te tangira ae ko kainnanaoia ngkana ko tangiria ni kan ikotaki n aki toki. Ao tabeman a kakoaua n ae e kairua bwa Mangautin Iesu Kristo e karekea te berita bwa aomata ni kabane a na manga ikotaki ma aika a tangiraki irouia imwiin te mate.

N te koaua, Iroun te Tia Kamaiu e a tia ni kamataata bwa ni Maungatina e kakoauaaki bwa aomata nako ake a maiu a na mangauti ao ni maiu n akea tokina,³ e mwaiti riki ae kainnanaoiki ngkana ti tangiria ni karekea ara tai ibukin te kariatataaki. Te kamaiuaki bon ana bwai te aomata n tatabemaniai, ma te kariatataaki bon ana bwai te utu.

Ongoraa n ana taeka ake e taekin te Uea Iesu Kristo nakoia Ana burabeti: “Ni kabane berita aika tabu, boraraoi, reitaki, tabera, tuea, berita, mwakuri aika karaoaki, irekerekerera, bobotaki, ke baika a kaantaningaaki, ake a aki karaoaki ao n rinanona ao ni kabaeaki iroun te Tamnei ae Tabu n te berita . . . bon akea manenana, tamaroana, ke korakorana n te mangauti man te mate ke i mwina; bwa boraraoi ni kabane are a aki karaoaki n aron aio a bon toki ngkana a mate aomata.”⁴

Ngaia are, tera te bwai are e kantani-ngaiki ibukin te utu bwa e na karie-tataaki n aki toki? Ti tau ibukin *te tai*

anne man karaoan berita ma te Atua, kawakinan berita akanne, ao karekean otenanti aika a kakawaki.

E a kaman koaua aei man moan waakin te tai. Atam ao Nei Ewa, Noa ma buuna, Aberaam ao Taara, Riaai ao Tiera, ao ni kabane ana reirei Iesu Kristo aika a kakaonimaki—mangke e karikaki aonaaba—a karaoi berita aika *ti te arona* ma te Atua. A tia ni karekei otenanti aika *ti te arona* bwa ngkai ngaira membwa n ana Ekaretia te Uea ae kaokaki a tia ni karaoi: berita akanne ake ti karekei n te bwabetito ao inanon te tembora.

Te Tia Kamaiu e kaoiia ni kabane bwa a na Iria nakon te ran ni bwabetito ao, n te tai, ni karaoi rakan berita ma te Atua inanon te tembora ao ni karekei ao ni kakaonimaki nakon otenanti aika a kakawaki akanne. A bane ni kain-nanoaki baikai ni kabane ngkana ti tangiria ni kariatataaki ma ara utu ao ma te Atua n akea tokina.

Ma rawawatan nanou bwa angiiina aomata ake I tangiriiia, ake I bwa-kannanoiia, ao ake I karineiiia a aki butimwaea Ana kakao. A aki mutiakina ana bubuti Iesu Kristo ngke E anoano, “Nakomai, irirai.”⁵

I oota bwa bukin tera e tang te Atua.⁶ I tang naba ibukiiia raoraou ao au au koraki. Bon mwaane ao aine aika a kakateke, a kakaonimaki nakoia aia

utu ao tabeia n aia komunita. A anga aia tai, korakoraia, ao kaubwaia ma te nano n tituaraoi. Ao e nakoraoi te aonaaba man aia kekeiaki. Ma a *tuai* n rineia ae a na karaoa aia berita ma te Atua. A tuai karekei otenanti ake a na kariatataaki iai ma aia utu ao ni kabaeaki ni kabane n akea tokina.⁷

Ai bia tera ngke I kona ni kawariiia ao ni kaoiia bwa a na iangoia raoi ae a tau ibukin ana tua te Uea. I miimi bwa tera ae I kona n taekinna bwa a aonga n namakina mwaitin tangiraia iroun te Tia Kamaiu n ataia bwa mwaitira tangiraia irou, ao ni karekea ataakina ae aine ao mwaane aika a kawakin aia berita a kona ni karekea “bwaninin te kimwareirei.”⁸

A kainnanao ae a na ataia bwa ngkai iai *te* tabo ibukiiia n te tai are e na roko—ma mwaane ao aine aika a tamaroa ake a *tuai* rineia bwa a na karaoi berita ma te Atua—bon *tiaki* te tabo are a na ikotaki iai ma aia utu ao n angana-ki aia tai ni maiu ao n rikirake n akea tokina. Bon *tiaki* te abanuea are a na rinanon iai bwaninin te kimwareirei—te rikirake ae akea tokina ao te kuku-rei.⁹ Kakabwaia akanne akana kabanea n rietaata a tii kona n roko ni maiu n te tiretio ae te kariatataaki n abanuean te Atua, Tamara ae akea Tokina, Iesu Kristo, ao ara utu aika a tamaroa, tau, ao kaain te utu aika kororaoi.

I namakina kairau bwa N na taekin-na nakoia raoraou aika a rarawa:

“N te maiu aei, ko tuai butimwaea te bwai ae karako tangirana ma e uaana n te maiu ae mamate. Ma, ngkana ko tuuka n aki mwanea raoi ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki, ko rineia n aki tiku iaon te bwai ae karako tangirana ma e uaana.

“E kangai te Tia Kamaiu, ‘A bati ne ni maeka n ana auti Tamau.’¹⁰ E ngae n anne, ngkai ko *tuai* rineia ni karaoi berita ma te Atua, ko aki butimwaea te bwai ae moan te mangori are te kanu-anga ibukin te maiu are akea tokina.”

N na bae ni kairoroia raoraou aika a rarawa n taekinna ni kangai:

“Kabanea nanom n tataro nakon te Atua. Bubuti Nakoina ngkana a koaua bwaai aikai. Karekea am tai ni kamatebwai Ana taeka. Kamatebwai ma nanom ni koaua! Ngkana ko tangira raoi am utu ao ngkana iai nanom ni kan kariatataaki ma ngaiia n te maiu ae akea tokina, karaoa ae bon riai ni karaoaki—rinanon te kamatebwai ma te nano ni koaua ao te tataromwaaka—n atai koaua aika akea tokina aikai ao n tau ni maiuakina.

“Ngkana ko aki nang koaua raoi ae ko kakoaua te Atua, waaki mai ikai. Ataia bwa ngkana akea am atatai ibukin te Atua, e na kona n nanououa temanna iroun te Atua. Ngaia, karekea te tabo ae ko na moana ni karekea iai am atatai Irouna. Kananorinanoko. Tataro ni karekei maata n noora n ana kairi te Atua inanon maium ao n te aonaaba are ko katobibiaki iai. Bubuti Nakoina bwa E na tuangko ngkana E bon mena ikanne—ngkana E ataiko. Bubuti Nakoina tera Ana namakin ibukim. Ao imwiina kakauongo.”

Temanna raoraou ae tangiraki e karako ana atatai ibukin te Atua. E ngainga ni kan kaitibo ma buuna are e a tia ni mate. E bubutiai bwa N na buokia. I kaungaa nanona bwa e na kaitibo ma ara mitinare bwa e aonga n oota n ana reirei Kristo ao n reireiaki berita aika tabu, otenanti, ao kakabwaia n te euangkerio.

E kaaitibo ma ngaiia. Ma e namakina te kawai are e reireiaki iai e kain-nanoa ae e na mwaiti riki bitaki aika

e na karaoi inanon maiuna. E taku, “Tuua ao berita aikanne a rangi ni kaangaanga ibukiu. Ao riki, I aki kona ni kabwaka au kabwianibwai, ao e aki reke au tai ni beku n te Ekaretia.” Ngkanne e titirakinai, “Ngkana I mate, taiaoka ko kona ni karaoa te mwakuri n te tembora ni baika a kin-nanoaki ibukiu ma buu bwa ti aonga ni bane n ikotaki?”

Ma te kakaitau, tiaki Ngai ana tia motikitaeka te mwaane aei. Ma I bon titiraki te ibuobuoki ibukin te bonomwi n te mwakuri n te tembora ibukin te mwaane are e reke ana tai ni bwabetitoaki n te maiu aei—ni kata-buaki nakon te nakoanibonga ao ni karekei kakabwaia n te tembora ngkai e maiun te maiu ae mamate—ma ni karaoa te babaire ngkai e bon ataia n totokoa ana tai akanne.

Tariu ao mwaaneu aika tangiraki, e kaaira Iesu Kristo bwa ti na toua kawain te berita n okira mweengaia ara Karo ake i Karawa ao ni mena irarikiia naake ti tangiriia. E kaaira “Nakomai, Iriirai.”

Ngkai, n taben te Beretitenti n Ana Ekaretia, I bubuti ngkami naake kam raurenako man te Ekaretia ao ma ngkami ake kam tuai ni ukeuke ni kan ataia ae ana Ekaretia te Tia Kamaiu e a tia ni kaokaki. Karaoa te mwakuri n tamnei ni kakae i bon ibukim, ao taiaoka karaoia ngkai. Ai tii teutana te tai n tiku.

I ataia bwa E maiu te Atua! Iesu bon te Kristo. Ana Ekaretia ao bwani-nin Ana euangkerio a tia ni kaokaki ni kakabwaii maiura ma te kimwareirei, ikai ao n are imwiina. I kakooua n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Aramwa 40:12–14.
2. Taraa Ieremia 27:5; Mataio 23:37; Ruka 13:34; Aramwa 5:33; 3 Nibwaa 9:14.
3. E na roko te Mangauti nakoia aomata ni kabane ibukin tokanikain Kristo iaon te mate (taraa Aramwa 11:41–45; 40; Reirei ao Berita aika Tabu 76; Mote 7:62).
4. Reirei ao Berita aika Tabu 132:7.
5. Ruka 18:22.
6. Taraa Ioane 11:35; Mote 7:28–29.
7. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 76:50–70.
8. Reirei Ao Berita Aika Tabu 138:17.
9. Taraa Motiaea 2:41; Aramwa 28:12.
10. Ioane 14:2.

Te Tetere ni Bwakantaain te Tabati

IROUN BERETITENTI DALLIN H. OAKS
Moan Kauntira n te Moan Beretitenti

Kaitiakaki man te Rairannano

Ibukin a na babaire te Atua ao a na Mwakuri ni kamaiu Iesu Kristo, ti kona ni kaitiakaki ni kawain te rairannano.

N te maiu ae mamate ti kabaeaki n ana tua te aomata ao ana tua te Atua. I a tia n rinanon te bwai ae I aki tatanciai iai ni motikii katei aika aki raraoi ni kaineti ma tuua aikai n tatabeua nako—imwaina ngke te tia moti n te Utah Supreme Courtr ao ngkai bwa kaain te Moan Beretitenti. Te kabotau are I tia n rinanona imarenan tuua ibukii aomata ao ana tua te Atua e a tia ni kabatiaa au kakaitau ibukin koauan ao mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu

Iesu Kristo. Iaan a na tua te aomata, te aomata are e kuneaki ni karaoa te bure ae moan te kakaiaki e kona ni kabu-reaki ni karokoa matena n aki kona ni kariaiakaki otinakona ni moantaai. Ma e kaokoro iaan ana babaire n akoi Tamara are i Karawa ae tangira. I a tia ni kakoouaa bwa aekakin buure aika a kakaiaki aikai a kona ni kabwaraaki n te maiu ae mamate ibukin ana anga-karea ni kamaiu te Tia Kamaiu ibukin aia bure naake “a uruaki nanoia man

raraoman tamneia” (2 Nibwaai 2:7). Te Kristo e kabooira, ao Ana Mwakuri ni kamaiu e koaua.

E kamatataaki ana tangira ara Tia Kamaiu n te anene ae tibwa aneneaki irouia kaain te kuaea.

*Mai nakon Iesu; E na tabeakiniko, Inanon te roo ngke ko tiotio nako. E na kuneko Ana tangira ao ni kairiko raoi Man roon te bong nakon te ngaina.*¹

Ana anga karea ni kamaiu Iesu Kristo e kauka te mataroa ibukiaa “aomata ni kabane [n] raira nanoia ao n nakoina” (Reirei ao Berita aika Tabu 18:11; taraa naba Mareko 3:28; 1 Nibwaai 10:18; Aramwa 34:8, 16). E kabwarabwaraa te rairannano ao te kakabwarabure ana boki Aramwa riki nakoia naake iai aia aomata aika tiritiri (taraa Aramwa 25:16; 27:27, 30). Au rongorongo n te bong aei bon iaon te kaantaninga ibukira ni kabane, n raonaki ma naake a tia ni bua mwiin aia

rekooti n te Ekaretia man kabaneaki ke ni kamaunaan araia. Ngaira ni kabane taan bure ake a kona ni kaitiakaki man te rairannano. “Te rairaki man te bure tiaki te bwai ae bebete,” Unimwaane Russell M. Nelson e reirei imwain te maungatabu ni kabuta aei. “Ma e mate-raoi reken te kaniwanga.”²

I. Rairannano

E moanaki te rairannano iroun ara Tia Kamaiu, ao bon te kakimwatreirei, ma tiaki te karawawata. N te taromaui n te Kiritimati n Ritembwa ae nako, e reirei Beretitenti Nelson bwa: “Te rairaki ni koaua tiaki te bwai ae riki. Bon te tibwanga ae aki kona n toki. Bon te bwai ae *kakawaki* nakon te waaki ao karekean te rau n te iango, te mwengaraoi, ao te kimwareirei.”³

Tabewa reirei aika a kakawaki n te rairannano n ana kabwarabwara Aramwa n ana Boki Moomon nakoia kaain te Ekaretia are e kabwarabwaraa

imwiina ae a tia ni mena inanon te aro n “aki kakoaua,” “tabekakirake n te . . . kainikatonga,” ma ni katikui nanomi “iaon kaubwain ao bwain te aonaaba ae akea manenaia” (Aramwa 7:6). Membwa n tatabemaniaa nako n te Ekaretia ae kaokaki aei e mwaiti te bwai ae reiaikina man ana reirei Aramwa aika kairaki mai ieta.

Ti moanna ma te onimaki iroun Iesu Kristo, bukina “e na roko n anaa buren te aonaaba” (Aramwa 5:48). Ti riai n rairinanora ibukina, bwa n aron are e reirei Aramwa, “bwa ti ngkana kam rairinanomi ao a na bon akea te anga ae kam na kona iai ni karekea aban uean karawa” (Aramwa 5:51). Te rairannano bon mwakoron a na babaire Tamara are i Karawa ae kakawaki. Bukina bwa ti bane naba ni bure n te maiu ae mamate ao ni kanakoaki mai matan te Atua, aki kona aomata “ni kamaiuaki” ngkana e aki rairannano (Aramwa 5:31; taraa naba Ereman 12:22).

E a tia n reiaikinaki aei mai i moana. Te Uea e tuanga Atam, “Reiaikina nakoia natimi, bwa aomata ni kabane, n taabo nako, a riai n a rairi nanoia, ke a na aki kona ni karekea uean te Atua, bwa akea te bwai ae bareka ae kona ni maeka ikekei, ke ni maeka i matana” (Mote 6:57). Ti riai n rairinanora man ara bure ni kabane—ni kabane ara mwakuri ke ara aki kakamwakuri ake a kaitarai ana tua te Atua. Akea ae tinanikuaki. N te tairiki ae nako ao e kaewenakoira Beretitenti Nelson, “Tariu, ti riai n rairi nanora.”⁴

Te kaitiakaki man te rairannano, ti riai ni kabwarai ara bure ao ni kaotii nakon te Uea aonakon Ana tia moti n te Maiu ae mamate ngkana e kainnakoaki (taraa Reirei ao Berita aika Tabu 58:43). Aramwa e reireiniira bwa ti riai ni “ waakini mwakuri aika a raroai” (Aramwa 5:35). Bwaaikai ni kabane bon mwakoron te kakao ae teimatoa inanon koroboki aika tabu bwa ti nakon Kristo.

Ti riai ni kana te toa ni katoa Tabati. N te otenanti anne ti karaoi berita ao ni karekei kakabwaia ake a na buokiira n tokanikai iaon mwakuri ao naano are e tuukira man te kororoai are e kaoira iai ara Tia Kamaiu bwa tina karekea (taraa

Mataio 5:48; 3 Nibwaai 12:48). Ngkana ti “kakeai [mairoura] bwaai ni kabane aika tiaki aron te Atua, ao n tangira te Atua ma korako[rara], ara iango ao marurungira,” ngkanne, ti kona ni “kororaoi iroun Kristo” ao ni “kata-buaki” rinanon wananakon Raraana, n “riki ni mimitong, n aki memea” (Moronaai 10:32–33). Bon te berita ae tamaroa! Bon te kakai ae tamaroa! Bon te kakabwaia ae tamaroa!

II. Te Bukintaeka ao te Motikitaeka n te Rabwata

Teuana te kaantaninga n ana baire te Atua ibukin te taneiai n te maiu n rabwata bwa e na “kakoauaira” n “noria ngkana [ti] karaoi bwaai ni kabane are e na tuangiia [ara] Uea [ae] Atuara bwa ti na karaoia” (Aberaam 3:25). Ngkai mwakoron te babaire aei, ti bukinteka nakon e Atua ao nakoia Ana toro aika rineaki, ao te bukintaeka anne e irekereke ma te motikiteka n te maiu ae mamate ao mairoun te Atua.

N ana Ekaretia te Uea, motikan taekaia membwa n te maiu ae mamate ke membwa aika a tau a tararuaki irouia mataniwi aika a ukoukorra te kaetieti mairoun te Atua. Bon tabeia bwa a na bairei taekaia aomata ake a tangiria n nakon Kristo ni karekea mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu ni kawain te berita nakon te maiu are akea tokina. Te motikitaeka n te maiu ae mamate e kaotia bwa e a tauraoi te aomata anne ibukin te bwabetito. E tau te aomata anne ni karekea te rekamente n rin n te tembora? E a tia te aomata anne are arana e kanakoaki man ana rekooti te Ekaretia n rairananona n ae korakora rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ni manga kariaiakaki rinanon te bwabetito?

Ngke te tia moti n te maiu ae mamate ae e weteaki iroun te Atua e kariaia te aomata bwa e na kananauaki riki ana tai, n aron a na tai n nakon te tembora, e aki kakoaua bwa e kororaoi te aomata anne, ao e aki kabwarai buure. Unimwaane Spencer W. Kimball e reirei bwa imwiin te bwai ae aranna bwa “taonakin [taian] rekenikai” n te maiu ae mamate e riai te aomata “ni ukoukorra ao ni karekea mairoun Atuan Karawa

te kabanea n rairannano, ao ti Ngaia ae e kona n anga kabwaraan buure.”⁵ Ao ngkana mwakuri ao naano aika bure a teimatoa n tuai n rairi nanoia ni karokoa te Kabanea ni Motikitaeka, te aomata ae tuai n raira nanoia a na tiku n aki itiaki. Te kabanea ni bukintaeka, n ikotaki ma te kabanea ni kaitiaki ae korakora n te rairannano, bon imarena n tatabemaniira ao te Atua.

III. Te Mangauti ao te Kabanea ni Motikitaeka

Te motikitaeka ae rangin n ataaki inanon booki aika tabu bon te Kabanea ni Motikitaeka are e rimwiiaki ma te Mangauti (taraa 2 Nibwaai 9:15). A mwaiti koroboki aika tabu ae a taekina bwa “ti na bane n teiraki imatan ana kaintekareka ni motikitaeka Kristo” (I-Rom 14:10; taraa naba 2 Nibwaai

9:15; Motiaea 27:31) “e na motikaki taekana ni kaineti ma mwakuri [ake] a tia ni karaoaki n te rabwata ae mamate” (Aramwa 5:15; taraa naba Kaotioti 20:12; Aramwa 41:3; 3 Nibwaai 26:4). A na bane ni motikaki taekaia “n aron aia mwakuri” (3 Nibwaai 27:15) ao “ni kaineti ma are e tangiri[a] i nanoia” (Reirei ao Berita aika Tabu 137:9; taraa naba Aramwa 41:6).

Te kantaninga ibukin te Kabanea ni Motikitaeka bon ibukin kan atakina bwa ti a tia ni karekea te bwai ae kabwarabwara Aramwa bwa te “bitaki ae korakora aio inanomi” (taraa Aramwa 5:14, 26), ike ti a tia riki bwa aomata aika boou ma “akea te nano ni kan karaoa ae buakaka, ma n teimatoa ni karaoa ae raoiroi” (Motiaea 5:2). Te tia motikitaeka bon ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo (taraa Ioane 5:22; 2 Nibwaai 9:41). Imwiin Ana motikitaeka ti nai kaoaua bwa “a motiraoi ana motikitaeka” (Motiaea 16:1; taraa naba Motiaea 27:31; Aramwa 12:15), ibukin ataakin bwaai ni kabane Irouna (taraa 2 Nibwaai 9:15, 20) e Anganna te rabakau ae kororaoi n ara mwakuri ao nanora ni kabane, irouia naake a raoiroi ke a rairi nanoia ao naake aki kororaoi ao aki rairi nanoia ke n aki bitaki.

E kabwarabwaraaki ni koroboki aika tabu *aron karaoan* te Kabanea ni Motikitaeka aei. E reirei Aramwa bwa a na motikitaeka Atuara e kainnanaoia bwa n tain te Mangauti “bwaai ni kabane a na manga kaokaki nakon aroia raoi” (Aramwa 41:2). E nanonaki ikai bwa “ngkana a raroai aia mwakuri n te maiu aei, ao bwaai ake a tangiri nanoia a raroai, . . . ao a na riai naba n te kabanea ni bong [ni] kaokaki nakon ae raoiroi” (Aramwa 41:3). N arona naba, “Ngkana aia mwakuri [ke nanoia] a buakaka ao e na kaokaki [nakoia] te buakaka” (Aramwa 41:4–5; taraa naba Ereman 14:31). N aron aei, te burabeti Iakobwa e reirei bwa n te Kabanea ni Motikitaeka “naake a teimatoa n raoiroi ake a ria n raoiroi, ao aika bareka a na teimatoa ni bareka” (2 Nibwaai 9:16; taraa naba Moomon 9:14; 1 Nibwaai 15:33). Aio aron karaoana imwain ae aranna Moronaai “ana kai ni motikitaeka ae kakukurei Iehova are e

IV. Baai n Nanoanga

A karinaki ni kabane inanon ana baire te Atua ao Ana tua ni kabane bon Ana tangira ibukira ni kabane, are bon “te bwai ae moamoa tangirana nakon tangiran bwaai ni kabane . . . ao te bwai ae moan te kakukurei nakon te tamnei” (1 Nibwaai 11:22–23). Te burabeti ae Itaia e kakooua nakoia naba aika buakaka ae ngkana a “okira te Uea . . . e na nanoangaia iai . . . [ba] E na kaabaka kabaraan ana bure” (Itaia 55:7). E reirei Aramwa, “Nooria, e kanakoa te kakao nakoia aomata, bwa te bai n nanoanga e aroraki nakoia” (Aramwa 5:33 taraa naba 2 Nibwaai 26:25–33). Te Uea are rierake e tuangiia Nibwaite, “Nooria, e aroraki baiu ae nanoanga nakoimi, ao ane e roko ao N na butimwaia” (3 Nibwaai 9:14). Man aikai ao reirei ni koroboki aika tabu aika mwaiti, ngaira ti ataia bwa ara Tia Kamaiu ae tangira E taakin baina ni butimwaia mwaane ao aine iaon Ana mwakuri n tangira ae E a tia ni koroia bwa ana kakukureia n ana kakabwaia te Atua ibukiiia Natina.⁷

Bukin ana baire te Atua ao Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, I kakooua ma “te kaantaninga ae tamaroa ma ni kororaoi” bwa te Atua e tangiriira ao ti *kona* ni kaitiakaki man karaoan te rairannano. Ti tuangaki n te berita bwa “ngkana [ti] waaki nako, ni kanuaingkami n ana taeka Kristo, ao n teimatoa ni karokoa te toki, ao taraia, e kangai ana taeka te Tama: E na reke iroum te maiu ae akea tokina” (2 Nibwaai 31:20). Ti bia karaoi ni kabane, I bubuti ao n tataro n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. “Mai nakon Iesu,” *Anene*, nambwa 117.
2. Russell M. Nelson, “Repentance and Conversion,” *Liahona*, Meei 2007, 102.
3. Russell M. Nelson, “Four Gifts That Jesus Christ Offers to You” (2018 Taromaui n te Moan Beretitenti n te Kiritimati, Rit. 2, 2018), broadcasts.ChurchofJesusChrist.org.
4. Russell M. Nelson, “We Can Do Better and Be Better,” *Liahona*, Meei 2019, 69.
5. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball (1982), 101.
6. Melvin J. Ballard, i Melvin R. Ballard, *Melvin J. Ballard: Crusader for Righteousness* (1966), 212–13.
7. Taraa Tad R. Callister, *The Infinite Atonement* (2000), 27–29.

kakannato, te tia Motika taekaia aika a maiu ao aika a mate ae akea Tokina” (Moronaai 10:34; taraa naba 3 Nibwaai 27:16).

Ni kakooua bwa ti na itiaki imatan te Atua, ti riai n rairinanora *imatan* te Kabanea ni Motikitaeka (taraa Moomon 3:22). N aron Aramwa ngke e taetae nakon natina ae onrake n te bure, tiaki kona ni karabai ara bure imatan te Atua, “ma *ngkana ko aki rairanonom* ao a na tei bwa bwaai ni kakakooua ni kaaitarako n te kabanea ni bong” (Aramwa 39:8; e kairaki ma katuruturuana). Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo e anganiira tii te kawai ni karekea te kaitiaki ae kainnаноaki rinanon te rairannano, ao aio te tai ni karaoia n te maiu ae mamate aei. E ngae ngke ti reireinaki bwa a kona n riki tabeua rairannano n te aba n tamnei (taraa Reirei ao Berita aika Tabu 138:31, 33, 58), e aki kooua raoi anne. Unimwaane Melvin J. Ballard e reirei: “E na rangin ni bebete riki n tokanikai iaon ao ni beku ibukin te Uea ngkana te iriko ao te tamnei a ikotaki teuana. Aio te tai are a kona iai mwaane ao aine ni kai anaaki nanoia ao ni kona ni kai rotaki n te mwakuri. . . . Te maiu aei bon te tain rairannano.”⁶

Ngkana ti rairananora, iai iouroua ana koua te Uea bwa ara bure, n raonaki ma ara mwakuri ao nanora, a na kaitiakaki ao ara kabanea ni motikitaeka ae tangira ti na “aki manga uring” (Reirei ao Berita aika Tabu 58:42; taraa naba Itaia 1:18; Ieremia 31:34; Ebera 8:12; Aramwa 41:6; Ereman 14:18–19). Te kaitiakaki n te rairannano, ti kona n

tau ni karekea te maiu are akea tokina, n aron are e kabwarabwaraa te Uea Beniamina bwa “ana mae[ka] ma te Atua n te aro ni kukurei ae aki toki” (Motiaea 2:41; taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 14:7).

Ngkai mwakoron teuana Ana “babaire te Atua ibukin kaokan bwaai” (Aramwa 41:2), te Mangauti e na kaokii “bwaai ni kabane . . . nakon aroia ni kororaoi” (Aramwa 40:23). E raonaki aei ma kakororaoan ni kabane *rabwatara* mamaaran ao aki nakoraoia aika riki n te maiu aei, n raonaki ngke ti moan bungiki ke marakin te rabwata ke te aoraki.

Kaokan bwaai aikai a na kanako-raoira man bwaai aika aki mimitong ke naano aika aki kona ni rauaki, ke kateira? Anne e aki kona n riki. Ti ataia man kaotioti n taai aikai bwa ana motiakaki taekara ibukin *nanora* n raonaki ma ara mwakuri (taraa Aramwa 41:5; Reirei ao Berita aika Tabu 137:9) ao riki ara *iango* a na kabuakakaira (taraa Aramwa 12:14). Ti riai n aki “taotaona [ara] rairannano” ni karokoa te toki, e reirei Amureki (Aramwa 34:33), ibukin te tamnei naba anne are e tautakana rabwatami n te maiu aei—tao te Uea ke te riaboro—“e na iai mwaakana n tautakana [rabwatara] n te aonaaba are akea tokina” (Aramwa 34:34). Iai mwaakan Tamara are i Karawa ao e tau-raoi n tainako ni kaitiakiiira mana ara bure. Ngkai aio te tai are ti na ukoukori Ana ibuobuoki n rairinanora man ara bure ke nanora ao ara iango aika buakaka bwa ana kaitiakaki ao ni katauraoi n tei imatan te Atua n te Kabanea ni Motikitaeka.

IROUN UNIMWAANE JUAN PABLO VILLAR
Man te Itingaun

Kamarurungan Mwatiretin Tamneira

N aron warekan ao reiakinan taekan mwatireti e aki bati n tau ni kamarurunga te mwatireti, warekan ao reiakinan taekan te onimaki n akean te mwakuri e bon aki tau ni kamarurunga te onimaki.

I kakaitau ibukin te kakabwaia ni karekean rabwatau, te bwaintangira ae kamiimi mairoun Tamara are i Karawa. Iai n rabwatara mwatireti ae raka iaon 600 mwaitina.¹ A mwaiti mwatireti aika kainnanao te kamarurung bwa ai aonga n nakoraoini karaoi ara waaki ni kakukuei ni katoabong. Ti kona ni kabonganao mwaitin marurungira ni warekii taekan ara mwatireti, ma ngkana ti taku bwa aio ae na kakorakoraia, ti na bon rangin n aki kukukrei. A na rikirake ara mwatireti ngkana ti kabonganaia.

I a tia n ataia bwa bwaintangira n tamnei a mwakuri n te kawai naba anne. Aio e tangira naba te kataneiai bwa e na rikirake. Ana bwaintangira te tamnei n te onimaki, n te katooto, tiaki ti te namakin ke te anua; bon te reirei n te mwakuri ae aki kakaoti inanon koroboki aika tabu n toma nakon te weabe *kamwakura*.² N aron warekan ao reiakinan taekan mwatireti aki tau ni kamarurung te mwatireti, warekan ao reiakinan te onimaki n akea te mwakuri irarikina e aki tau ni kamarurunga te onimaki.

Ngke 16 au ririki, tariu ae te karimoa, Ivan, are 22 n te tai anne, e okira te mweenga n te bong teuana ao e tibwauai tabeua rongorongo ma te utu. E a tia ni bairea bwa e na bwabetitoaki n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira. Ara karo a taraia ma te nanououa, ao n aki ota raoui bwa tera te bwai ae riki. Teuana te ririki ke e nako riki imwiina, e anganiira

rongorongo aika kamiimi: e a tia ni bairea bwa e na riki bwa te mitinare n te ekaretia, are nanona bwa ti nang aki nonooria inanon uoua te ririki. Aki kukurei au karo ma te rongorongo aei; e ngae n anne, I kunea irouna te iangoan ana baire ae mataata are e kakorakora nanou ibukina ao te babaire are e a tia ni karaoia.

Namwakaina ake imwiina, ngke e nako ni karaoa ana mition, e reke au tai ni bairea te motirawa ma tabeman raoraou n reirei. Ti tangiria ni bukamarua banen ara ririki n te reirei ae riettaata ao ni kabanea tabeua te bong iaon te bike.

I korea au reta nakon tariu ae te mitinare n taekin au babaire n au motirawa n te tiamwa. E kabooa au reta n taekinna bwa te kaawa are e mwakuri iai iaon kawaina n toki iai. I iangoia bwa bon te iango ae tamaroa n tei iai ao ni kawaria. I kunea imwiina bwa aki riari ni kawaraki mitinare irouia aia utu.

I karaoi babaire ni kabane. I uringnga ngke I tekateka iaon te bwati iangoi bwaai aika kakukurei are Ivan ao ngai ti na karaoi ni ikotaki n te bong ae tikiraoui ma n riringa aei. Ti na kaingabong, taetae, takakaro n te bike, taawaira iaan te riringa—ti nang karekea ara tai ae kaukureira aei!

Ngke e roko te bwati n te marae ni wanikiba, I noora Ivan n tei irarikin te ataanimwaane temanna, ao a uaia ni bwainiia n te kabaraaki te mainaina ao a neketainiia. I ruo man te bwati, ti inga imarenara, ao e kabwarabwara tooana. N aki kabanetai, I tuanga tariu

au babaire ibukin te bong anne, ma I aki ataa te bwai ae a tia ni baireia Ivan. E taraai, e matangare, ao e taku, “Ko koaua! E ngae n anne, ti riari ni karaoa moa ara bobwai. Ko kona n raoniira?” I kariaia, ma au iango are ti na karekea ara tai ae tau ni kukurei imwiina iaon te bike.

N te bong anne, n te maan ae raka iaon 10 te aoa, I nakonako inanon te kaawa anne ma tariu ao toana. I matangare nakoia aomata n te bong arei. I kamauriia aomata aika I tuai man kaitibo ma ngaia ni maiu. Ti taetae nakoia aomata ni kabane, karebwerebwe iaon aia mataroa aika tiaki kinaia, ao ni kawariia aomata ake a reirei mangaia tariu ao toana.

N tain teuana te kakawari anne, tariu ao toana a reirei taekan Iesu Kristo ao te babaire ni kamaiu. N te tai ae waekoa, e toki Ivan ao e taraai. I miimi, ngke e titirakinai bwa n na tibwaua au iango iaon te bwai ae a tia n anga reirei iaona. E moanna n akea te karongoa inanon te ruu, ao a bane te koraki n taraai. Ma tabeua kaangaanga, ao n tokina I kunei taeka ao n tibwauai au namakin ibukin te Tia Kamaiu. I aki ataa ngakana te bwai are I tibwaua e eti ke e bure. E aki kona ni kaetai tariu, ni kairuau, e karabwai ibukin tibwauaan au iango ao au namakin.

Inanon ara tai ni kabane aikanne, tariu ao toana aki kabanea te miniti teuana n anga te reirei n akea ngai,

ngaia ae I karekea riki te taneiai nakon au marooro ma ngaia ake imwaina. I kakoaua aron te bitaki ni moaia ngkana a karekea te ota n te tamnei aomata ni maiuia. I nooria bwa a kanga tabeman mai ibuakoa ni kunea te kantaninga n taian rongorongong, ao I reiakinna bwa n na kanga ni buokiia tabeman ao ni mwaninga taekau ao oin nanou. I karaoa te bwai are e reirei te Tia Kamaiu: “Ane kan ri mwiu, ao ke e kaakea n taona nanona.”³

Iangoan taekan te taneiai anne, I namakinna bwa e rikirake au onimaki n te bong anne bukina bwa e anganai tariu au tai ni karaoia. I kamwakura au onimaki ngkana ti wareware man booki aika tabu, kakaia aomata aika ti na reireiniia, kaota am koaua, buokiia tabeman, ao a mwaiti riki. E aki kona n reke ara tai n nako n taawaira iaon te riringa n te bong anne, ma e kaonaki nanou ma te oota mai i karawa. I aki noora riki teuana uaan te mwakeke ae uarereke iaon te bike, ma I namakina au onimaki bwa e rikirake n aron uaan te mwakeke ae uarereke.⁴ I aki kabanea au tai iaon te riringa bwa te tuariti, ma I karekei taneiai aika tamaroa, ao n akean ataakina, I a riki bwa te mitinare—n tuaii naba riki bwa kaain te Ekaretia!

Taai ni Kakorakorai Mwatiretin Tamneira

Ibukin Kaokan te euangkerio, ti kona n ataa bwa e kanga Tamara are

i Karawa ni buokiira ni karikirakei bwaintangira n tamnei. E na taraa n ae E na anganiira ara tai ni karikirakei bwaintangira aikanne nakon are ti anganaki n akea te kekeiaki n tamnei ao n rabwata. Ngkana ti macka ma Tamneina, ti na kona n reirei aron atakin taai aikanne ao ni karaoi nanoia.

Ngkana ti ukoukora riki te taotao-naki n nano, ti na kona ni kunea bwa ti kainnanaoia ni karaoia ngkai ti tatani-nga ibukin te kaeka. Ngkana ti tangiria ni karekea riki te tangira ibukiia kaain rarikira, ti kona ni karikirakea te tangira man tekatekara irarikin temanna ae tiaki kinaa n te taromaui. Ti tebo ma te onimaki, ngkana e roko te raraoma n ara iango, onimakinan ana berita te Uea ti tangiraki bwa ti na waaki rake. N te kawai aei ti kamwakura mwatiretin tamneira ao ni karikirakei nakon bwaai ni kakorakora inanon maiura.

Kamwakuran mwatireti n tamnei a bon aki kaangaanga n te moan tai, ao e na kona n riki bwa te kaangaanga ae bubura. Ana taeka te Uea, rinanon te burabeti Moronaai, a kaineti nakoira n te bong aei, “Ao ngkana a roko aomata nakoia N na kaota nakoia mamarai. I anganiia aomata mamarai bwa aonga n nanorinano; ao e tau au akoi nakoia aomata ni kabane ake a kanaanorinanoia i matau, ma n tia [ke ni kamwakura] te onimakinai irou, ao ngkanne N na kakorakorai mamarai nakoia.”⁵

I kakaitau ibukin tariu ae Ivan, are e aki ti tibwaua te euangkerio ma ngai ma e kaoai bwa n na maiuakinna ao n atai mamarau. E buokai ni butimwaea ana wewete te Mwatita: “Nakomai, iriirai”⁶—ni karaoa te aeka ni bwai are e karaoia te Tia Kamaiu, ni ukoukorii aekan bwaai ake e ukoukorii te Tia Kamaiu, ao n tangiriia tabeman n te kawai are e tangiriira iai te Tia Kamaiu. Namwakaina imwiina, imwiin au taneiai n te mwakuri ni mitinare, I baireia bwa n na bwabetitoaki ao ni karaoa oin au mition.

Ti riari ni butimwaea ana kakao Beretitenti Russell M. Nelson ao n nanonna bwa ko na nakon te Tia Kamaiu⁷ man kinakin mwatireti aikana a kainnanoi waaki ni kakukurei n

tamnei ao ni moanna ni kamwakurii. Aio bon te kabobiri n ae abwabwaki, ke kabo birimwaaka n ae uarereke, ngaia tai mwaninga waaki ni kakukurei n tamnei ake a uarereke ake a na reitinako kakorakorai kakawakin mwatireti n tamnei akanne. Ngkana ti tangiria ni karikirakea ara onimaki, ngkanne ti na karaoi bwaai aika a kainnanao te onimaki.

I kaotia au koaua bwa ngaira bon natin Tamara are i Karawa ae tangira. Natina te Rikitemanna, Iesu Kristo, e tangiriira. E roko nakon te aonaaba aei bwa e na kaota te kawai ao n anga nanona bwa e na anga Maiuna n anganiira te kaantaninga. Te Tia Kamaiu e kaaira bwa ti na ira Ana banna ni katooto ae kororaoi, ni kamwakura ara onimaki Irouna ao Ana mwakuri ni kamaiu, ao ni kabwarabwarai ni kabane bwain tangira n te tamnei ake ti a tia ni kakabwaiaki iai ma ngaai. Bon ngaia te Kawai. Aio au koaua n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. *Encyclopedia Britannica*, s.v. “Human Muscle System,” last modified Eberi. 26, 2018, britannica.com/science/human-muscle-system.
2. Taraa, ibukin te katooto, Aramwa 5:15; 32:27; 34:17; Moronaai 7:25; Reirei ao Berita aika Tabu 44:2.
3. Mataio 16:24.
4. Taraa Ruka 17:6.
5. Ita 12:27.
6. Ruka 18:22.
7. Taraa Beretitenti Russell M. Nelson, “Ti na Waaki Nako,” *Riaona*, Meei 2018, 118–19.

IROUN UNIMWANE GERRIT W. GONG
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Te Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi, Ana Tiibutetei te Atua

Iesu Kristo e weteia Ana tiibu ni Bwanana ao arana. E ukoukorira ao ni bobotira. E reirei aron te buobuoki n te tangira.

Nakoia tariu ao mwaneu, kam a tia n rootaki ni kangaangan te matu ao ni kataia ni wareki taian tiibu n am iango? Ngke taian tiibu aika kibwara aon te oo, ko wareki: 1, 2, 3, . . . 245, 246, . . . 657, 658 . . .¹

N au keiti, warekakin taian tiibu e aki karika te kanimatu irou. I tabetabe bwa a na akea temanna ae na bua, ao e aki karika te kani matu irou.

Te ataeinimwane ae te tia kawakin tibu are ngaia ae riki bwa te king, ti katanoata:

“Bon Iehova te tia kawakinai ngkai kanga te tibu ngai; ane e na aki kai nanou n te bwai teuana.

“E kaweweneai n tawana n uteute aika mawawa: E kairirai nako rarikin raan aika e rau te aba iai.

“E kamaiua tamneiu.”²

N tain te Itita aio, ti bukamarua Te Tia Kawakin Tiibu ae Raoiroi, ae Ana Tiibutetei te Atua. Man Arana ni kabane aika mimitong, akea riki kabotauana ke ae rianako. Ti reiakina ae mwaiti man taekan ara Tia Kamaiu Ibukina

bwa Te Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi ao man aia koaua burabeti Ibukina bwa Ana Tiibutetei te Atua. Taian tabe ao kanikina aikai a mwaakaroiroi n taekina—ae tamaroa riki ni buokia tiibu aika a kakawaki n tatabemaniia nakon te Tia Kawakin tiibu, ao ae raoiroi riki bwa e na riki bwa te Tia Kawakin tiibu nakon Ana Tiibutetei te Atua?

“Bwa E tangiria aomata te Atua n te aro are E anga Natina ae te Rikitemanna te Nati te Mwaane, ao Natin te Atua ae te Rikitemanna te mwaane e anga Maiuna n ongeaba nakon Tamana.³ E kakoaua Iesu, “Ngai te tia kawakin tiibu ae raoiroi: e anga maiuna te tia kawakin tiibu ae raoiroi ibukia ana tiibu.”⁴ Iai mwaakan Iesu n anga Maiuna ao mwaakana ni manga anaia⁵ N Ikotaki ma Tamana, ara Tia Kamaiu e kakabwaiaira, ni kotaki ma ara Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi ao Ana Tiibutetei te Atua.

Ngkai ara Tia Kawakin Tiibu ae Raoiroi, Iesu Kristo e wetera ni Bwanana ao n Arana. E ukoukorira ao

ni bobotira. E reirei aron te buobuoki n te tangira. Ti a iangoi botoniango aika teniua aikai, ni moa ma Irouna ni weteira ni Banaana ma Arana.

Te moan, ara Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi “e weteia oin ana tiibu n arai. . . A kinaa bwanana.”⁶ Ao “inanon oin arana e wetei ngkami, are te ara ae Kristo.”⁷ Ngkai ti ukeuke ma nanora ni kan rimwiin Iesu Kristo, e roko te namakin ni kani karaoa ae raoiroi, ao ni beku Ibukina.⁸ Ngkana ti kamatebwai, kabanea nanora nako iai, ao n tataro; ngke ti aki toki ni kaboua ara berita n toa ao taian berita n te tembora; ao ngkana ti kaoia ni kabane nakon Ana euangkerio ao taian otenanti, ti bon ongo nakon Bwanana.

Ni bong aikai, Beretitenti Russell M. Nelson e reirei nakoiria bwa tina arana te Ekaretia ae kaokaki ni kaota aran Iesu Kristo—Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira.⁹ Te Uea e taku, “Te bwaai are kam karaoia, kam na karaoia *inanon*

arau; ngaia are kam na arana te ekaretia n arau; ao kam na wetea te Tama n arau bwa e na kakabwaia te ekaretia ibukiu.”¹⁰ Ni kabuta te aonnaba, inanora ao ni mweengara ti na wetea aran te Tama n aran Iesu Kristo. Ti rang kukurei ibukin te kakabwaia ae akoako n boutoka n te mweenga, ana boutoka n taromaui te Ekaretia, kamatebwaian te euangkerio, ao ana bootaki te utu ae Bwanin.

Kauoua, ara Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi e ukoukorira man bobotira nakon Ana nanai ae tii teuana. E titiraki, “Antai te aomata, ae iai ana tiibu ae tebubua, ngkana e kabuaa temanna, ao e aki nako ni kitaniia ake ruangaun ma ruaman n te rereua, ao ni ukoukora are bua, *ni karokoa e kunea?*”¹¹

Ara Tia Kamaiu e tabeakina are temanna ao ake ruangaun ma ruaman, n taainako n te tai ae tii teuana. Ngkai ti buobuoki, ti boutokaia ake ruangaun ma ruaman ake a tia n rineaki ao n aki neneaki, ao bon ibukin naba ae

temanna ae titionako n te tai ae maan. Ara Uea e ukoukorira ao ni kamaiuira man kangaanga “n tabo nako,”¹² “man te aonnaba ni kabuta.”¹³ E ikoikotiira rinanon te berita ni koaua ae tabu ao Raraana ni kamaiu.¹⁴

Ara Tia Kamaiu e tuangia Ana reirei inanon te Nu Tetamenti, “Tai irou tiibu ake tabeman, ake tiaki kaain te nanai aio.”¹⁵ Iacon Amerika, te Uea ngke e uti man te mate e kaotia nakoia natin Riaai n te berita, “Ngkami au tiibu.”¹⁶ Ao e taku Iesu iai tiibu tabeman ae a na ongo Bwanana.¹⁷ Ai kakabwaiara ana Boki Moomon bwa bon ngaia teuana tetamenti ni kakoaua bwanan Iesu Kristo!

Iesu Kristo e kaunga te Ekaretia ni butimwaia ake a ongo Bwanana¹⁸ ao ni kawakin Ana tua. Ana reirei Kristo raonaki ma te bwabetito n te ran n te ai ao te Tamnei are Raoiroi.¹⁹ E titiraki Nibwaai, “Ngkana Ana Tiibutetei te Atua e mimitong, e na bwabetitoaki n te ran, ni kakoroa nanon te raoiroi, O ngkanne, ana korakora riki riain bwabetitoakira ,ngaira, aika tiaki tabu, eng, i nanon te ran!”²⁰

Te bong aci, ara Tia Kamaiu e tangiria bwa tera are ti na karaoia ao antai ae ti na riki iai e na kaoia tabeman n nakomai, Iriiria. Nakomai karekea te tangira, te kamaiuaki, te itoman ao namakinan te Atua inanon ana tembora ae tabu ike otenanti ni kamaiu aika tabu a kona ni kakabwaiiaiaa utu n rooro ni kabane, bwa aonga ni bootaki Iteraera ni iteran te roki aika uoua.²¹

Kateniua, “Aia Tia Kawakin tiibu Iteraera,”²² Iesu Kristo e kabwarabwara aronaia kawakin tibu i Iteraera nibuobuoki ma te tangira. Ngke e titiraki ara Uea bwa ngkana ti Tangiria, n aron are karaoia ma Timon Betero, ara Tia Kamaiu e tuangia: “Kamwarakeia au tiibu. . . Kamwarakeia au tiibu. . . Kamwarakeia au tiibu.”²³ Te Uea e berita bwa ngkana Ana tia kawakin tiibu e kamwarakeia Ana tiibu aika ataei ao ana tiibu, ake n Ana nanai “a na aki manga maku, ao a na aki manga kubani maku, ao akea ae na bua.”²⁴

Ara Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi e kauring bwa taan kawakin tibu i Iteraera a na aki nimatutu,²⁵ anaki

uamaenako ke ni uamaenakoia tiibu,²⁶ n aki taraa oin nanora ibukin rikira-kera.²⁷ Ana tia kawakin tiibu te Atua a na kakorakoraiia, ni kamaiuia, naake a uruaki nanoia, ni manga ukeukeria naake a bua.²⁸

E kauring naba te Uea nakoia, ake “a aki mutiakinia taian tiibu,”²⁹ ao taian “burabeti ni kewe ake a roko nakoimi ni kunikainia ni kuniia tiibu ma ni koauana bon kameanti aika kaakang.”³⁰

Ara Tia Kawakin tiibu ae Raoiroi e kukurei ngkana ti karaoa te katei ae raoiroi ma te nano ni koaua ao te onimaki. Ake a mena n Ana Nanai taraa ara Tia Kamaiu ma te kakaitau ibukin Ana karea ni Kamaiu. Ti berita bwa ti na Rimwiina, n aki kabarabae, man aki mataki, ke “te aki kan muti n tararuiia tiibu,” ma nanora ni kabane ao ara ianog n tangira te Atua ao kain rarikira, n uota uotan temanna ao ni kukureia riki temanna. Ngkai Kristo e katia Ana kantaninga ao Ana kantaninga te Tama, bwa tina karinea ni katoka Arana iaora. Ti kukurei n ukoukora raonakina n Ana mwakuri n ikotakiia ao buokakiia natin te Atua ni kabane.

Tariu ao mwanu, Iesu Kristo bon ara Tia Kawakin tiibu ae kororaoui. Bukina bwa E anga Maiuna ibukiia ana tiibu ao ngkai e a manga auti ma te mimitong Iesu Kristo bon Ana Tiibutetei naba te Atua.³¹

Anga kareanakin Ana Tiibutetei te Atua e a kaman kaotaki te kanikina man

moanakin bwaai. Te anera e tuanga Atam ana karea “bon katotongan kare-anakin Ana Rikitemanna te Tama,” are weteira nakon te rairanano ao ni wewete nakon te Atua n Aran te Nati te mwaane n aki toki.³²

Tamara Aberaam, are karaoa te berita ni kakabwaaia ibukiia aomata ni kabane n te aonnaba, e a tia rinanona mananga natina te mwaane.

“Ao Itaaka e taetae nakon Aberaam are tamana, ao e taku, Tamau: ao e taku Aio Ngai natiu. Ao e taku, Noora te ai ao te aia: ma e ngaa te tiibutetei . . . ?

“Ao Aberaam e taku, Natiu, te Atua ae na bon katauraoa te karea te tiibutetei.”³³

Abotoro ao burabeti a kaman nooria ao a kukurei n ana mwakuri Ana Tiibutetei te Atua ae e a kaman katabuaki. Ioane n te Aonnaba ngkoa ni Kawai ao Nibwaa ni te Aonnaba ngkai ae Booou a taekina “ana Tiibutetei te Atua,”³⁴ “eng, are Natin te Tama[,] ae Akea tokina, . . . te Tia Kamaiua te aonnaba.”³⁵

Abinataai e taekina Ana mwakuri ni kamaiu Iesu Kristo “Ti a bane ni mwaninga nako n aroia tiibu temanna e rairaki nakon kawaina ao temanna nakon kawaina; ao te Uea e katoka te [bure] iaona”³⁶ Aramwa e arana te kabanea ao ni korakora ni karea ae Natin te Atua bwa ngaia te “bwai teuana ae moan te bongana nakon aikai ni kabane.” Aramwa e kaunga, “Kam na onimaki iroun Ana Tiibutetei te Atua”; “nakomai ao tai maaku.”³⁷

Te rao ae tangiraki ae tibwaa karekean ana koaua ae moan te kakawaki n Ana mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo. E ikawairake ni kakooua bwa te bure n tainako e uota te katuaeaki ae korakora, are ti karikia bon mai iroua. E bubuti nakon te Atua bwa e na ataa karekean kabwarakin te bure ae mimitong. E tataro bwa e aonga n ataa Iesu Kristo bwa e kona ni kabwara aia bure ake a raira nanoia, ao te akoi ae kona ni kakoroa nanona.

N te bong teuana e kaekaaki ana tataro inanon namakinan bitakin nanoa n tamnei. Te ataeinimwane ae kanoanga e biri n otinako man titoan te irikomaeu ni uotii uoua baeki n amwarake. E biri nakon te kawai ae mangaongao, ni kakioaki iroun manatian te titoa, ngke taua ao e moana takaruana ni un. N onean mwiin motikan taekan te ataeinimwane ae maaku ae te tia iraa, raraou ae te aine e aki kantaningaia e kaonaki n te nanoanga ibukina. Ma te maaku ke te raraoma ibukin kanoana, e nakonako ni kaineti nakoia mwaane ake uoman ake a uneaki. E taetae nakoia, “I a kabooa te amwarake. Taiaoka kanakoa. Taiaoka kariaiakai bwa N na kabooa te amwarake.”

Ni kairaki iroun te Tamnei are Raoiroi ao ni kaonaki n te tangira ae tuai namakinna mai mwaina, e taku raraou, “Te bwai ae I tangiria ni kan

karaoia bon buokan ao kamanoan te atacinimwane aio.” E taku raraou e moana ataakin Iesu Kristo ao Ana mwakuri ni Kamaiu—ni kanga ao bukintera n ana tangira ae itiaki Iesu Kristo bwa e na anga nanona n riki bwa ana Tia Kamaiu ao te Tia Kaboira, ao bukintera bwa E tangiria ni kan riki Ngaia.³⁸

Tao ibukin ae, ti anene:

*Taraa, te Tia Kawakin tiibu ae Raioiroi e tabe ni kakae, Kakaeia taian tiibutetei aika bua, Ni uouotia n oki ma te kukurei, Kamaiuaki n te boo ae akea tiana*³⁹

Ngkai Ana Tiibutetei te Atua, ara Tia Kamaiu e atai aeti maroa, e kerikaki korakorara, ti nanououa, ke ni maaku. N te kaotioti, Nibwaai e noora mwakan Ana Tiibutetei te Atua n “[ruo] iaioia aika itiaki n ana ekaretia te Tiibutetei, ao iaioia ana aomata te Uea n te berita.” E ngae ngke a uamaenako iaon te aonnaba, . . . a otangaki n te raioiroi ao ni mwaakan te Atua n te mimitong ae korakora.⁴⁰

Te berita aio bon te kantaninga ao te rau inanon ara bong.

Ti ngkoe kaain te Ekaretia inanon am utu, n te reirei, te tabo ni mwakuri ke te kurubu? Ko atia namakina n tabetai n tikum ni mwaangam ae kotionako iai? Ko a tia mwaee nakon te tabo ae boou, ae kam aki tataneiai ma te taetae ke te katei? Tao anuan maium e a tia n bitaki, ao bwaai ake ko aki kantaningai bwa a na riki ngkai a tukiko? Ara Tia

Kamaiu e kantaningaira, Bwa ti mena ia, Tera ara kangaanga, n ana taeka Itaia: “E na bobotia tiibu aika ataei ni baina, ao ni uotia i mwanokana, ao ni karaurau ni kairia ma ake a uarereke.”⁴¹

Tariu ao mwaneu, ara Tia Kawakin tiibu ae Raioiroi e weteira ni Bwanana ao n Arana. E kakaeia, bobotia, ao n roko nakoia Ana aomata. Rinanon Ana burabeti ae maiu ao ngaira n tatabeman, E kaoira bwa ti na kakaea te rau, te mwakuri, nikakamaiu, ao ni kukurei ni kororaoin Ana euangkerio ae kaokaki ao Ana reirei. Man te banna ni katoto, E reireia taan kawakin tiibu aika Iteraera ni buobuoki inanon Ana tangira.

Ngkai Ana Tiibutetei te Atua, Ana mwakuri ae mimitong boni katabuakia ngkoa ao te kukurei irouia abotoro ao burabeti. A na mwakuri ni kamaiu, ae akea tiana ao akea tokina, e boboto nakon ana baire ni kakukurei ao te mwakuri ni karikibwai. E tuangira, bwa baikara ara kangaanga, bwa E na uotira nakon Nanona.

Tariu ao mwaneu aika tangiraki, ti na tangiria n riki bwa “taan ririwini te Atua aika nanorinano ao te Tiibutetei,”⁴² tao iai te bong are a na koreaki iai arara n Ana boki ni maiu te Tiibutetei,⁴³ n anenea ana anene te Tiibutetei,⁴⁴ ao ni kaoaki nakon ana amwarake te Tiibutetei.⁴⁵

Ngkai te Tia Kawakin tiibu ao te Tiibutetei, E wewete: nakomai riki “nakon rabakau ni koaua . . . [teTia] Kaboira, . . . [ami] tia kawakintiibu ae korakora ao ni koaua.”⁴⁶ E berita bwa

“man raioiroina [ti] kona n [riki] ni kororaoin inanon Kristo.”⁴⁷

N Tain te Itita aio, ti Neboia:

“E itiaki te Tiibutetei!”⁴⁸

“Otanna nakon te Atua ao te Tiibutetei!”⁴⁹

I kakooua Irouna, te tia Kaboia te aonaaba ao te Mataniwi irouna ni kabane. E weteira n arara, inanon Arana—are te ara ae tabu ao ni mimitong ae Iesu Kristo—amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

- Te anene ae ataaki e taku:
Ngkana I raraoma ao I aki kona ni matu, I wareki au bwai n onei mwai tiibu. Ao I bwaka ni matu ni wareki au bwai.
(Irving Berline, Wareki mwaitin Am Bwai n onea mwiin Tiibu” [1952])
- Taian Areru 23:1-3.
- Ioane 3:16.
- Ioane 10:11.
- Taraa Ioane 10:15, 17-18.
- Ioane 10:3-4.
- Aramwa 5:38; taraa naba Aramwa 5:37-39, 59-60.
- Taraa Moronaai 7:13; Reirei ao Berita aika Tabu 8:2-3.
- Taraa Russell M. Nelson, “Aran te Ekaretia ae Eti,” *Riaona*, Nov. 2018, 87-89.
- 3 Nibwaai 27:7; e ikotaki karawawatana.
- Ruka 15:4, e ikotaki karawawatana; taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu ,18:15.
- Etekiera 34:11-12; taraa naba Ieremia 31:10; Etekiera 34:6, 11-14; Mika 5:8; Mataio 10:6; 15:24. Taian taetae ni burabeti ibukin te uamaenako ao taetae ni burabeti ao berita ibukin te manga ikotaki bon babaire irouia burabeti ae raioiroi n airi naba ma Beretitenti Russell M. Nelson.
- 1 Nibwaai 22:25.
- Taraa Ebera 13:20.
- Ioane 10:16; taraa naba 3 Nibwaai 15:21; 16:1, 3; Reirei ao Berita aika Tabu 10:59-60.
- 3 Nibwaai 15:24; taraa naba 3 Nibwaai 15:17, 21.
- Taraa 3 Nibwaai 16:1, 3. taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 10:59-60.
- Taraa Motiaea 26:21.
- Taraa 2 Nibwaai 31:13-14, 21.
- 2 Nibwaai 31:5. taraa naba Aramwa 7:14.
- Taraa Maraki 4:5-6; Ioane 15:9-13; Motiaea 25:18; Eremen 11:21; taraa naba Russell M. Nelson, “Hope of Israel” (worldwide youth devotional, June 3, 2018), HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org; Russell M. Nelson, “Ikotakia Iteraera aika Uamaae nako,” *Riaona*, Nov. 2006, 79-82.
- Taian Areru 80:1.
- Ioane 21:15-17; tara naba te mwakoro ni kabane.
- Ieremia 23:4.
- Taraa Naum 3:18.
- Taraa Ieremia 23:1; 50:6, 44.
- Taraa Itaia 56:11; Etekiera 34:2-6.
- Taraa Etekiera 34:2-6.
- Ioane 10:13.

30. 3 Nibwaai 14:15; taraa naba Mataio 7:15; Aramwa 5:60.
31. Taraa 2 Nibwaai 9:10–12. Man te tokanikai ni maten te rabwata ao rauren te tamnei, Ana Tiibutetei te Atua are na kona ni karaoa te ikotaki ni kabane ma ngaia are iai, ngkai ao n aki toki, temanna te Tia Kawakin tiibu.
32. Mote 5:5–8.
33. Karikan Bwaai 22:7–8; taraa naba Iakobwa 4:5.
34. Ioane 1:29; 1 Nibwaai 11:21.
35. 1 Nibwaai 11:21, 27.
36. Motiaea 14:6; taraa naba Itaia 53:6.
37. Aramwa 7:7, 14–15.
38. Conversation with Pornthip “Tippy” Coyle, Feb. 2019, kabonganaaki ma te kariaiakaki.
39. “Dear to the Heart of the Shepherd,” *Anene*, no. 221. Anene ake tabeua are a kaota te Tia Kawakin tiibu ao Ana tiibu a reke iai aikai: “The Lord My Pasture Will Prepare,” *Anene*, no. 109:
Te Uea au tawana e na tauraoi
Ao ko na kamarakeai ma ana nanoanga te tia kawakin tiibu.
N rokona ao ena buoka kainanou ,
Ao kamanoai ni matam aika teimatoa ni kakawakinai.
Nakonakou n te tawanou E mena irarikiu
Ao inanon n raun nukanibong n tai nako E bon memena naba irou.
 “Help Me Teach with Inspiration,” *Hymns*, no. 281:
Buokai ni kakaia am tiibu aika maenako;
Buokai ni uotia nakoim .
Reireinai, Te Uea, riki bwa te tia kawakintiibu;
Tamau, buokai ni kamwarakeia am tiibu.
 “Come, All Ye Sons of God,” *Hymns*, no. 322:
Te mwakuri ibukin te kaitira ni bong ea moanaki,
Ni botia mai Itibun Iteraera ake a maenako,
Ao ni uotia ni kaokii nako Tion neboa te Tibutetei.
Banemai, ngkami tiibu aika kam maenako, ao man ongora iroun ami tia Kawakintibu.
40. 1 Nibwaai 14:14; taraa naba 1 Nibwaai 13:35, 37: “Maatata ma ni Kakawaki [taian koroboki a na] . . . roko . . . man ana bwaintangira ao ni mwaakan te Tiibutetei. . . . Ngkana [ti] teimatoa ni karokoa te tokii . . . [ti] na kamaiuaki inanon abanuean te Tiibutetei ae akea tokina.”
41. Itaia 40:11.
42. Ereman 6:5.
43. Taraa Te Kaotioti 21:27.
44. Taraa Te Kaotioti 15:3; Reirei ao Berita aika Tabu 133:56.
45. Taraa Te Kaotioti 19:9; Reirei ao Berita aika Tabu 58:11; taraa naba Te Kaotioti 7:17: “Bukin te Tiibutetei . . . e na kamwarakeia, ao e na kairiia nakon bwaronran aika maiu: ao te Atua e na kaoi ranimataia mai mataia”; Te Kaotioti 22:1: Te karanga n ran ae itiaki, n aiaron te kurititaro, ae raanga man ana kaintokanuea te Atua ao te Tiibutetei.”
46. Ereman 15:13.
47. Taraa Moronaai 10:32–33.
48. Te Kaotioti 5:12.
49. Reirei ao Berita aika Tabu 109:79.

IROUN UNIMWAANE DAVID A. BEDNAR
Man te Kooram n Abotoro n te Tengau n ma Uoman

N Tauraoi ni Karekei Bwaai Nako aika Kainnanaoaki

A na roko kakabwaia ngkai ti kabanea ara kona ni kakoroa nanon tabera ae onoti n reiakina ao n tangira ana euangkerio Iesu Kristo are kaokaki.

Burokuraem ao mwakuri n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukii Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a rikirake ni kabotoaki n te mwenga man boutokaaki n te Ekaretia, n aron ae oti man bitaki aika reitinako ake a tia ni kata-noataaki n te maungatabu ni kabuta ae e a tibwa nako. E a tia n reireniira Beretitenti Russell M. Nelson: “E na bati riki ae na roko. . . . Ninima ami waitamen. Karekea te motirawa ae tau. E na rangi ni kaunga.”¹

I tataro ibukin man kaoa ana ibu-obuoki te Tamnei ae Raioiroi ngkai ti uaina n tarai tabeua mwiin bitaki aika reitinako aikai n ana Ekaretia te Uea.

Reiakinan te Euangkerio ae Boto n te Mweenga man Boutokaaki n te Ekaretia

Unimwaane Carig C. Christensen e raonai tabeua te tai n teuana te maungatabu are ibukii taan kairiiri n te nakoanibonga, ao e kabonganai uoua

titiraki aika bebete ni kamataata te reirei are e kabotoaki n te mwenga man boutokaaki n te Ekaretia. E taekinna bwa irarikin are ti oki rikaaki nakon mweengara man te Taromaui n te Tabati ao n titiraki, “Tera ae ko reiakina iaon te Tia Kamaiu ao Ana euangkerio n te bong aio n te Taromaui?” ti riai n titiraki n bootakin te Ekaretia, “Tera ae ko reiakina iaon te Tia Kamaiu ao Ana euangkerio n te wiiki aio ni mwengam?” Kawakinan raoi te Bong are te Tabati, te karikiram ae boou, ao bairean tain te taromaui are e bitaki a bane ni buokiira n reiakina te euangkerio ni mweengara ao n te taromaui naba.

Membwa nako n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira iai tabeia ae onoti n reiakina man maiuakina ana reirei te Uea ao ni karekei man te Kariaia ae eti otenanti ni kamaiu ao te karietataaki. Ti riai n aki kantaningaa te Ekaretia ngkai te bootaki ngaia bwa e na reireiniira man tuangiira bwaai ni kabane ake ti kainnanoi bwa ti na atai ma ni karaoi n riki bwa taan iriiria aika kakaonimaki ao n teimatoa n ninikoria ni karokoa te toki.² Ma, tabera ae onoti bon te reirei

bwa tera ae ti riai n reiakina, maiuakinan te maiu are ti bon ataia bwa ti riai ni maiuakinna, ao te riki bwa aomata are e kantaningaia te Matita ibukira. Ao mwengara bon te tabo ae rangi n tamaroa ibukin te reirei, maiuakinana, ao rikira.

Ngke e ataei, Iotebwa Timiti e reiakina taekan te Atua n ana utu. Ana mwakuri ni ukora ana kaantaninga te Atua ibukina e kaira Iotebwa nakon kakaean te koaua irouia aaro ni kiritian aika kakaokoro, botumwaaka n kamwatebwai koroboki aika tabu, ao te tataro ma te nano nakon te Atua. Ngke e oki Iotebwa Timiti te ataei nakon mweingana man te Buakonikai ae Tabu bon imwin raoi kaotin te Tama ao te Nati, e taetae moa nakon tinana. Ngke e “raraa te tabo n ai, [tinana] e titiraki bwa tera te kangaanga. E kaeka[Iotebwa], ‘Tai raraoma, a bane n nakoraoi—I bon nakoraoi.’ [E] taku ngkanne nakon [tinana,] ‘I a tia n reikinna i bon ibukiu.’”³ Te bwai ae rinanona aio Iotebwa e kaota te baeten ae korakora iaon te kamatebwai are ti riai ngaira n tatabemaniira ni katotoonga. Ngaira naba ti kainnanoia bwa ti na kamatebwai i bon ioura.

Te moan oi ibukin ana babaire Tamara are i Karawa bwa a na riki Natina n ai Arona. Ibukin anne, E anganira taai aika kakaawaki n rikirake man tamaroa riki. Ara motinnano n reirei man maiu ni kaineti nakon te koaua e rikirake kakawakina n te aonaaba ae e mena n te “mangaongao”⁴ ao n rikirake iai te mangaongao ma te buakaka. Ti aki kona ni kantaningaia bwa man kaen ara taromaui n te Ekaretia ao n iran burokuraem ao ti a karekei naba ni kabane kakorakaan tamneira ao te kamanoaki are e na anganira te kona n “okiia nako n te bong ae buakaka.”⁵

“Kaaro iai tibwangaia ae tabu n tararuia natiia n te tangira ao te raoiroi.”⁶ Taan kairiiri n te Ekaretia, taan reirei, ao mwakuri aika kairaki iroun te Tamnei e buoka aia waaki aomata n tatabeman ao utu ni kakorakora tamneia. Ao e ngae ngke ti bane ni kainnanoia te ibuobuoki n roko i moa iaon kawain te berita, tabera ae moan te korakora ibukin karikirakean te tamnei te korakora ao te reitinako n tamneira e mena i aora ni kabane.

Uringa bwa e kanga Nibwaai, are natin te burabeti ae Riaai, n tangiria n nora, n ongo, man ataia i bon irouna man mwaakan te Tamnei ae Raoiroi bwaai ake e noori tamana n te mii ibukin te kai ni kamaiu. Nibwaai e bon kainnanoia ao e kakabwaiaaki n ana tai n rikirake man aia katooto ao aia reirei ana “karo aika raoiroi.”⁷ Ma, n ai aron Iotebwa Timiti, E tangiria n reiakina man ataia i bon irouna.

Ngkana baike kam atai ao ake I atai iaon taekan Iesu Kristo ao Ana euangkerio ae kaokaki e reke man te bwai are a taekinna aomata nakoira, ngkanne aan ara animaki i Rouna ao Ana mwakuri ni Boong aika kaitira ae mimitong e kateaki iaon te tano.⁸ Ti aki kona n onimakina ke n tangoa ootan ao rabakun te euangkerio mai irouia tabemwaang—n ikotaki ma naake ti tangiria man onimakiniia.

Ae kakaawaki, E reirei te burabeti Iotebwa Timiti bwa membwa nako n te Ekaretia a riai ni karekeia oin maataataia n “ana babaire ao ana kaantaninga te Atua n rokora nakon te aonaaba aio.”⁹

“E ngae ngke ti kona ni wareka ao n oota ni koroboki nako ake a tia ni koreaki man ana bong Atam, n ana reitaki te aomata nakon te Atua ao anera n te rabwata n taai aika a na roko, e na bon uarereke ara atatai iaona. Warekan rongorongoa tabeman, ke te kaotioti are e roko i *Rouia* e bon aki kona n *anganira* te atatai ae abwabwaki iaon arora ao ara reitaki raoi nakon te Atua. *Te ataibwai iaon bwaai aikai e ti kona n reke man te bwai ae ti rinanona rinanon ana otenanti nako te Atua ake a kaotaki ibukin te kaantaninga anne.*”¹⁰

Bwa e aonga ni koro nanon te kaantaninga ae korakora aio ibukin te tamnei ibukiiia aomata n tatabemaniaa ao utu bon teuana mai buakon bukina ngkai burokuraem ao mwakuri n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a moanna riki ni boboto n te mwenga ao man boutokaaki n te Ekaretia n te tai ae onoti aei ni koron te bong.

Mwiin Reiakinan te Euangkerio ae Boto n te Mweenga man Boutokaaki n te Ekaretia

Kariaia bwa N na kakimototoi tabeua mwiin reiakinan te euangkerio n rikirake n boboto n te mwenga man boutokaaki n te Ekaretia.

Te tabo ni kataneiai ibukia mitinare ae te moan e bon mena ni mwengara, te kauoua n tabo ni kataneiai ibukia mitinare a mena i Provo, i Manila, i Kaawan Mexico, ao n taabo riki ake tabeua. Ara kiraati ibukin te Reirei n Tabati ae rangi ni bwarabwara e riai ni bon ara kamatebwai i bon iroura ao n te utu n ara tabo ni maeka; kiraati aika kakaawaki n te Reirei n Tabati ae te kauoua a karaoaki n ara tabo n taromaui.

Tienta ibukin te Tabo n riki a mena ni mwengara. Te boutoka ae raka ibukin te mwakuri ni kakae n ara tabo n riki e tauraoi naba n ara tabo n taromaui.

Te kiraati ae kakaawaki n te katauraoi nakon te tembora e karaoaki ni mwengara; kiraati n te katauraoi nakon te tembora aika kakaawaki ma tiaki tenaan moan a kona naba ni karaoaki tabetai n ara tabo n taromaui.

Karikan mwengara bwa taabo aika mano man tabu ike ti kona iai n “tei n taabo aika tabu”¹¹ e kakaawaki ni boong aika kaitira. Ao ngkai e kakaawaki reiakinan te euangkerio ae boboto n te mwenga man boutokaaki n te Ekaretia ibukin korakoran tamneira ao kama-noara ni boong aikai, e na bon nang kakaawaki riki n taai aika a na roko.

Reiakinan ao te Katauraoi nakon te Tembora te Euangkerio ae Boto n te Mweenga man Boutokaaki n te Ekaretia

Taiaoka taraia bwa e kanga reirein te “boboto n te mwenga man boutokaaki n te Ekaretia” n kananonaki nakon ara katauraoi ae onoti ao taura ni karekei otenanti aika tabu ma berita aika tabu n ana auti te Uea.

Eng, te katauraoi nakon te tembora e rianako korakorana ni mwengara nako. Ma e mwaiti kaain te Ekaretia a nanououa bwa tera ae riai ao ae aki n taekinaki ni kaineti ma baike a karaoaki n te tembora i tinanikun te tembora.

Beretitenti Ezra Taft Benson e kabwarabwaraa bwa bukin tera iai te nanououa aio.

“Te tembora bon te tabo ae tabu, ao otenanti ake i nanon te tembora a tabu naba aroia. Ibukin tabuna ao n tabetai ti aki kan marooroakina te bwai teuana ni kaineti ma te tembora nakoia natira ma tibura.

“Te bwai ae riki, e bati ae aki karekea te nano ae koaua n nakon te tembora, ke ngkana a karoko ikekei, a karaoia n akea aia atatai ni katauraoiia nakon katabeaki ma berita aika tabu ake a na karaoi.

“I kakoaua *bwa te mataata ke te atatai ae eti* e na bati ana ibuobuoki ni katauraoiia ara roronrikirake nakon te tembora . . . [ao] e na karikirakea i nanoia te nano ni ukori ana kakabwaaia te nakoanibonga n aron are e ukoria Aberaam.”¹²

Uoua kairi aika bebete a kona ni buokiira ni karekea te mataata ae eti are e kabwarabwaraaki iroun Beretitenti Benson.

Kairi #1. *Bukina bwa ti tangira te Uea, n tainako ti riai n taetae ibukin Ana auti ae tabu ma te karinerine. Ti riai n aki kaoti*

ke ni kabwarabwarai banna aika onoti ake a irekereke ma berita aika tabu ake ti karekei n waakin bootaki n te tembora aika tabu. Ti riai naba n aki marooroakina te rongorongoa ae tabu are ti berita n ae onoti n te tembora bwa ti na aki kaotia nakoia tabeman.

Kairi #2. *Te tembora bon ana auti te Uea. Bwaai ni kabane i nanon te tembora a kairiira nakon ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo. Ti kona ni marooroakini oin te kataninga ao te reirei ma reirei aika tabangakai ake a irekereke ma otenanti ao berita aika tabu n te tembora.*

E reirei Beretitenti Howard W. Hunter: “Ti na tibwauaia ma natira namakin man te tamnei ake iai iroura i nanon te tembora. Ao ti na reireiniia n ae bati riki ao ma te mwengaraoi bwaai nako ake ti kona n taekin n oin raoi ana auti te Uea.”¹³

N rooro nako man te Burabeti Iotebwa Timiti nakon Beretitenti Russell M. Nelson, te reirei iaon oin taian otenanti n te tembora ao berita aika tabu a tia n taekinaki ni kamataataki irouia taan kairiiri n te Ekaretia.¹⁴ Te okai ae korakora ni bwaai ni ibuobuoki a tauraoi ni koroboki, ni bwanaa, tamnei, ao tabeua riki teia ni buokiira n reiakina taekan otenanti ni katauraoi, entaumente, mare, ao tabeua riki otenanti ni kabaebae.¹⁵ Te rongorongoa naba e tauraoi iaon iriiran te Tia Kamaiu man karaoan ao kawakinan berita aika tabu ni kawakina tuan te ongotaeka, tuan te

karea, tuan te euangkerio, tuan te itiaki, ao tuan te anganano .¹⁶ Ni kabane membwa n te Ekaretia a riai n atai bwaai aika tamaroa aikai ake a tauraio iaon temples.ChurchofJesusChrist.org.

Beretitenti Russell M. Neson e kabwarabwaraa te baeranti ae moan te kakaawaki imarenan tabun taian botaki n te tembora ao te rongorongo ae kakaawaki iaon tembora ake a boretiaki iroun te Ekaretia bwa a eti, a tau, ao a tauraio nakoia aomata.nako. E kabwarabwara: “I kaungaa bwa membwa . . . a warekii koroboki ake n te Rikitinare n te Baibwara aika a irekereke ma te tembora n aron ‘Kabira,’ ‘Berita ae Tabu,’ ‘Karea,’ ao ‘Tembora.’ E kona temanna ni kan wareware Te Otinako mwakoro 26–29, ao Warekaia Iteraera, mwakoro 8. Te O Tetemanti, ai uana naba ma ana boki Mote ao Aberaam ni Bwaeao ae Bati Boona, e kaoti mwakuri n te tembora ake iai ma ngkoa ao aron otenanti aika akea tokiia.”¹⁷

Ngaia are, iangoia bwa e titiraki natim te mwaane ke te aine, “E taku temanna n te reirei bwa iai te onea ae kamiimi ae bwainaki n te tembora. E koaua anne?” Te witeo ae kimototo e tauraio iaon temples.churchofjesuschrist.org ae atuunaki “Sacred Temple Clothing.” Te witeo ae rianako aio e kabwarabwarabwa aroia mwaane ao aine ma ngkekei ni

butimwaea te katangitang ae tabu, aekakin nako tataro, onea n taromaui aika a kanikinaeaki, katean kain tenaan kani-kina, ao mwakuri aika tabu ni kaota aia namakin ae onoti ni kakaonimaki nakon te Atua. Ngaia are, te Ekaretia e boutokaa te katauraio ae boto n te mwenga ibukin ana kakabwaia te tembora aika mimitong rinanon te kaetieti ae bebete ao bwai ni ibuobuoki aika tamaroa n aron te witeo aio. E bati te rongorongo ae bongana ae tauraio nako imi.¹⁸

Ngkana ti kabanea ara kona ni mwananga n te nimamannei n Tamnein te Uea,¹⁹ ti na bon kaka-bwaiaaiki n oota ma ni karekea te baeranti ae riai bwa tera ae tau ke ae aki ni marooroakinaki n otenanti ao berita aika tabu n te tembora.

Te berita ao te Kakoaua

I taku bwa e koaua ae tabeman mai iroumi a aki koaua ngkana e bon kona kamatebwaian te euangkerio n kabotokaaiki n te mwenga mani boutokaaiki n te Ekaretia. Tao ti ngkoe te membwa n te Ekaretia ni mwengam, ke e aki boutokaaiko kainnabam, ke e a tia ni motirawa kainnabam, ke ko maeka ti ngkoe bwa ngkoe kaain te aro ae ko tuai iein ke ko raure, ao tao iai am titiraki bwa a na kanga reirei aikai ni kaineti nako im. Tao ngkamii buumwaane ao buuaine

aika a itaramata man titiraki, “Ti kona ni karaoa aei?”

Eng, kam kona ni karaoia! I berita bwa kakabwaia aika a kakorakora a na reitinako n roko man kaoti ni maiumi. A na uki mataroa. E na oota te oota. E na rikirake am konabwai n reitinako ma te botumwaaka ao te tataonakinnano.

I kakoaua ma te kukurei bwa a na roko kakabwaia ngkai ti kabanea ara kona ni kakoroa nanon tabera ae onoti n reiakina man tangira ana euangkerio Iesu Kristo are kaokaki. Ti bon kona n “turaio ni karekei bwaai nako aika kainnanaoiki.”²⁰ I berita man kakoaua n aran te Uea Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Russell M. Nelson, n “Latter-day Saint Prophet, Wife and Apostle Share Insights of Global Ministry,” Newsroom, Okitobwa 30, 2018, newsroom.ChurchofJesusChrist.org.
2. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 121:29.
3. Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:20.
4. Reirei ao Berita aika Tabu 45:26.
5. I-Ebeto 6:13.
6. “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” *Riaona*, Meei 2017, 145.
7. 1 Nibwaa 1:1.
8. Taraa Mataio 7:24–27; 3 Nibwaa 14:24–27; 18:13.
9. *Aia reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 211.
10. *Teachings: Joseph Smith*, 419; e kaairaki ma kabwarabwarana.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 101:22.
12. *Teachings of Presidents of the Church: Ezra Taft Benson* (2014), 174; e kaairaki ma kabwarabwarana; taraa naba Ezra Taft Benson, “What I Hope You Will Teach Your Children about the Temple,” *Ensign*, Aug. 1985, 8.
13. *Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball* (2015), 165.
14. Te katooto, taraa James E. Talmage, *The House of the Lord* (1912), 99–101.
15. Taraa James E. Talmage, *The House of the Lord*, 89–109; Russell M. Nelson, “Personal Preparation for Temple Blessings,” *Liahona*, July 2001, 37–39; Boyd K. Packer, *The Holy Temple* (1980), 153–55.
16. Taraa *The Teachings of Ezra Taft Benson* (1988), 121; James E. Talmage, *The House of the Lord*, 100; *Te katauraio n rin n te Tembora ae Tabu* (pamphlet, 2002).
17. Russell M. Nelson, “Katauraio ibukin Kakabwaia n te Tembora,” *Riaona*, Okitobwa 2010, 47.
18. Te katooto, tamnei n te witeo n neweabaa te Rome Italy Tembora, ke kamatebwaia aia reirei burabeti iaon tembora n (see temples.ChurchofJesusChrist.org).
19. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 19:23.
20. Reirei ao Berita aika Tabu 109:15.

IROUN UNIMWAANE KYLE S. MCKAY
Man te Itingaun

Raioiroin te Atua Naba Ngkai

*E ngae ngke ti kakantaningaa te Uea n te
tataonakinnano, iai kakabwaia aika a koaua
ake a na waekoa n roko iroura.*

Tabewa te ririki n nako, natira te mwaa-
ne ae nimaua ana ririki e kawarai ao n
taekinna, “Tamau, Tamau, iai te bwai
ae I reiakinna. I reiakinna bwa *te tai ae
uarereke ae ko taku* bon te tai ae e rangi
ni maan irou.”

Ngke te Uea ke Ana toro a taekin
bwaai n aron, “E aki mwai te bong ma
ngkai” ke “E aki raroa te tai,” e kona n
nanonaki ni maanin te maiu ke te tai ae
e rangi ni maan.¹ Ana tai, ao n taai aika
a bati Ana tai, e kaokoro ma ara tai. Te
taotaonakinnano e rangi ni kakawaki.
Ngkana akea, ti na aki kona ni karikira-
kea ke ni kaota onimakinan te Atua are
e kairiira nakon te maiu ao te kamaiu-
aki. Ma au rongorongon n te bong aei
bwa, e ngae ngke ti kakantaningaa te
Uea n te tataonakinnano, iai kakabwaia
aika a koaua ake a na waekoa n roko
iroura.

Ngke a reke Aramwa ma ana aomata
inanon baia Reimwanaite, a tataro
ibukin kainaomatakiia. A tuai waekoa
ni kainaomataaki, ma ngke a tataninga
ma te taotaonakinnano ibukin kainao-
matakiia, te Uea e kaota raioiroina naba
ngkai ma kakabwaia aika a koaua. N
te tai ae waekoa ao E kamarau nakoia

taian Reimwanaite bwa a aonga n
aki tiringia. E kakorakoraiia naba
ana aomata Aramwa ao ni kabebetei
rawawataia.² Ngke a kainaomataaki n te
kabane, a mwananga nako Taraemera,
are a tibwaua aia taneiai nakoia taan
ongoraa ake a miimi. A miimi aomata
aika kaain Taraemera, “ao . . . ngke a
iangoa *raioiroin te Atua naba ngkai*, ao
mwaakana ngke e kamaiu Aramwa ma
tarina man te . . . tautoronaki, a tabeki
bwanaaia ni kaitaua te Atua.”³

Raioiroin te Atua naba ngkai e roko
nakoia ni kabane ake a tataro nakoia
ma te nano ae koaua ao ni bwanin.
E raonaki aei ma naake a tataro ma

rawawatan nanoia ae koaua, ngke e
taraa n raroa kainaomatakiia ma te
korakai are e taraa n reitinako, ao n
rikirake.

Ao ai arona naba bwa e kanga te ata-
einimwaane ae te burabeti are e korakai
ao e a kuri ni mate n te karabuuti ae
mwaimwai ma ni mwaitorotoro ae e
mena iaantano imwaain ae tang n taka-
rua: “O te Atua, ko mena iaa? . . . E na
maan baim n tiku . . . ? Eng, O te Uea,
a na maanra . . . ?”⁴ N te kaeka, te Uea
e aki waekoa ni kainaomata Iotebwa,
ma E waekoa n taekina te rau.⁵

Te Atua e anga te kaantaninga naba
ngkai ibukin te kainaomataaki n te
kabane.⁶ E aki kakawaki bwa tera, e aki
kakawaki bwa iaara, inanon ao rinanon
Kristo ti na karekea te kaantaninga n
taainako.⁷ E mena te kaantaninga naba
ngkai imwaaira.

Irarikin aei, E a tia ni berita: “E na
aki nako au *ataiaomata* mai roum.”⁸

E riaon riki Ibuakon bwaai ni kaba-
ne, ana tangira te Atua naba ngkai. N
raonna ma are e taku Bauro, I kakoaua
bwa akea te bwai ae kona ni “karaureira
ma tangirara iroun te Atua, are inanon
Kristo Iesu.”⁹ E ngae ngke ara bure, a
kararoiria mai roun Tamneina i nanon
te tai, ma a aki kona ni karaureira ma
Ana tangira ae e reitinako naba ngkai
mairoun tamana.

Iai tabewa kawai ao ma nanoia
are mai iai “e na waekoa ni
kakabwai[aira].”¹⁰ Ngkai, ni kaotia bwa
a kanga reirei aikai n irekereke, N na
tibwaua nakoimi bwaai ake a rinanona
uoman aomata are maiuia a riki bwa
kakoaua n raioiroin te Atua naba ngkai.

Ngke tebwitabun ana ririki, Emilie
e ikakorakora ma bwainikirinana ni

kabonganaakin bwaai . Te kakatai e a riki bwa ai te anuana, ao te anuan n noorakin mwiina e a irekereke ma bwaai aika a kareke aron tangiraia are e a ikakorakora ma ngaia inanon ririki, n aki tabe ma te tai ni kamarurungaki. Emilie e karaba ana kaangaanga, ai moarara riki imwiin are ngke e a riki bwa te buuaine ao te tina.

Ni kairan ana iango ma te kaantaninga ao n tokanikai ni bwaai aika a kareke tangiraia kanga akea namakinan te kantaninga ae e karekea n te tai anne. E katoa tai ana tutuo Emilie ni bwainaraki ao n te tai ae waekoa, e nikiraki n te amburanti nakon te onaoraki are a maeka iai aoraki ibukin kamarurungakii. E a moanna ni maaku ngkai e taku n ana iango bwa e a karaureaki mai rouiia natina, buuna, mweengana.

N te tairiki anne, ni maroaa i nanon te ruu ae mwaitoro man rotongitong, e wene ni kauangii Emilie iaon ana kainiwene ao ni korakai n tang. E karako ana konabwai n ataa bukina ni karokoa n tokina e a korakora kakain nanona, maakuna, ao te rotongitong ae karawawata i nanon te ruu ao n tamneina, e taku n ana iango Emilie bwa e nang bon mate n te tairiki anne. N Tiku ni Maroaa.

N te aro ane karawawata anne, e bubuti Emilie te korakora bwa e na ruu mai aon te kainiwene ni katorobubua n tataro. Ngkana akea te anua ni burebureaki are n tabetai a riki bwa mwakoron ana tataro ake mai imwaaina, e anga maiuna nakon te Uea ngkai e bubuti ma te rawawata n nano, “Nakon te Atua, I kainnanoiko. Taiako buokai. I aki tangiria n tiku ni maroaa. Taiako buokai ni keiakina te tairiki aei.”

Ao n te tai ae waekoa, n aron are E karaoia ma Betero are ngkoa, e karaua nanona inanon kataakina ae korakora.¹¹ E roko namakinan te rau ae kamiimi iroun Emilie, te ninikoria, te kakoaua, ao te tangira. E a toki mwaitoron te ruu, e aki maroaa, ao n te moan tai ngke 14 ana ririki ni maiu, e atai bwa e na nakoraai bwaai ni kabane. Ngke “e uti nakon te Atua,”¹² e matuunako Emilie inanon te rau. Ao n aron ae ti nooria, “ngkana kam rairananomi man aki manga kamatoatoai nanomi, ngkai

naba ao e na uotaki te babaire ni kabomwi are e kakannato nakoimi.”¹³

Kamarurungan Emilie ao te kainao-mataaki n te kabane e bon anaa te tai ae maan—namwakaina ni bwainarakiaki, kataneiai n tokanikai ni bwaai aika a kareke tangiraia, ao n reirei, inanon te tai are e boutokaaki ao n tabetai n uouotaki man raoiroina. Ao e reitinako ni boutokaaki n te raoiroi anne ngkai e rin inanon te tembora ma buuna ao natina bwa a na kabaeaki n aki toki. N aroia aomata ae kaain Taraemera, E anga ana kakaitau Emilie ngkai e iangoa raoiroin te Atua naba ngkai ao mwaakana n tokanikai ni bwaai aika a kareke tangiraia.

Ngkai, N na tibwaua karakinan temanna te tia kakoaua ae e ninikoria. N Ritebwa 27, 2013, e kukurei Alicia Schroeder ni butimwaaia raoraona aika e tangiriia, Sean ao Sharla Chilcote, are a kaoti ni mweengana n akea kanta-ningaakina. Sean, are bon ana bitiobi Alicia, e anganna ana tareboon ao n taetae ma nanona ae koaua ao e taku, “Alicia, ti tangiriko. Iai temanna ae ko na tareboon ma ngaia.”

Buun Alicia, Mario, ane iaon te tareboon. E mena n te tabo ae e tionako ma tabeman natina iaon baoia ni mwana-ngaia ae e abwabwaaki. Iai te kabuanibwai ae riki ae kakamaaku. E korakora ikoakin Mario, ao natiia ae 10-ana ririki ni maiu, Kaleb, e a mate. Ngke e tuangaki Alicia iroun Mario ma te mata n tang ae e a mate Kaleb, e namakina ae

e a tong ao te maaku are a rinano-na tabeman mai buakora. E karika bwakana iaontano. Ngkai e nimamate rabwatana man te karawawataaki ae kaangaanga kabwarabwaraana, e aki kona ni kakamwakuri Alicia ke n taetae.

Bitiobi ao Titita Chilcote a kabiri-mwaakaia nako mooa n tabekia ao n taua. A uaia n tang ao rangi n nanokawaki n tabeua te tai. Ngkane Bitiobi e angan Alicia te kakabwaaia.

Te bwai are e riki imwiina e bon kaangaanga aron kabwarabwaraana n akea ataakin tabeua ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ao raoiroin te Atua naba ngkai. E karaurau Bitiobi Chilcote ni katokai baina iaon atuun Alicia, ma bwanaana ae ruru, ao e moana ana taetae. E ongo bwaai aika uoua Alicia kanga titebo ma e bon taekin te Atua. Te moan, e ongo arana, Alicia Susan Schroeder. Imwiina e ongo ana bubuti te bitiobi ana kariaia te Atua ae Moan te Mwaaka. N te tai ae waekoa—n atongan arana ao mwaakan te Atua—e kaonaki Alicia ma te rau, te tangira, te karaunano ae kaangaanga aron kabwarabwaraana, ao n te aro ae *kakimwareirei*. Ao e reitinako te namakin aei irouna.

Ngkai, e koaua, Alicia, Mario, ao aia utu a teimatoa n tang ao n ururinga Kaleb. E bon *kaangaanga!* Ngkana I taetae ma ngaia, a ranran matan Alicia ngkai e taekina aron tangiran ao ururingan ana ataeninmwaane. A reitinako n ranran matana ngkai e taekina aron

te Tia Kamaiu ae Moan te Kakannato ni boutokaia inanon mwakoron kataakina, ni moanaki ma raioirina naba ngkai n ana tai ni bwarannano ae moan te korakora “e aki mwaiti te bong ma ngkai.”

I a nooria bwa baika ti rinanona inanon maiura a karekea te kaangaanga are e a kaangaanga karekean, kinaakin ke n taua te aekaki ni buoka are a karekea Emilie ao Alicia. I a tia n rinanona n aron taai akanne. I kakoaua bwa, inanon taai akanne, kamaiuakira ae bebete bon te kaotioti ae mwaakaroiroi n raioirin te Atua naba ngkai. Uringnga, Iteraera n taai ake ngkoa e kamaiuaki n te kabane “iroun te Atua are bon ngaia naba are e a tia ni kamaiuia”¹⁴ ni katoa bong.

I kaota au koaua bwa Iesu Kristo bon te Tia Kamaiu ae Kakannato, ao n Arana, I berita bwa ngkana kam ukoukoria ma nanomi ae koaua ma te kaantaninga, E na kamaiui ngkami man baike kam kakamakaaki ma ni kamamaraaki iai ke n uruana maiumi ke kukureimi. Te kamaiuaki anne e bon maan taina nakon ane ko tangiria—tao maanin te maiu ke te tai ae rangi ni maan. Ngaia are, n anganingkami te karaunano, te ninikoria, ao te kaantaninga ni boutokai ao ni kakorakorai ngkami nakon te tai ni kamaiuaki n te kabane, I taekinna nakoimi ao ni kakoaua *raioirin te Atua ngkai naba* n aran Iesu Kristo , amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Taraa, n aron te katooto, Aramwa 7:7; 9:26; Reirei ao Berita aika Tabu 88:87.
2. Taraa Motiaea 23:28–29; 24:14–15.
3. Motiaea 25:10; e kairaki ma katuruturuana.
4. Reirei ao Berita aika Tabu 121:1–3.
5. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 121:7.
6. Taraa Aramwa 58:11: “Eng, ao e koro bukina bwa te Uea ae Atuara e bon kawarira ma te karaunano bwa e na bon kainaomataira; eng, . . . ma ni karekea ae ti na kaantaninga te kainaomatiki irouna.” Taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 121:7–8.
7. Taraa “Ti Karabwako, Te Atua, ibukin am Burabeti,” *Anene n Taromauri*, nambwa. 19.
8. Itaia 54:10; e kairaki ma katuruturuana.
9. I-Rom 8:39.
10. Motiaea 2:24.
11. Taraa Mataio 4:20.
12. Aramwa 5:7.
13. Aramwa 34:31.
14. 1 Nibwaai 5:15.

IROUN UNIMWAANE RONALD A. RASBAND
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Katea Katanan te Maiu n Tamnei ao Kamanoa

Ngkana ti maiuakina ana euangkerio Iesu Kristo, ngkai ti kaniira riki nakon Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu ao ni waaki nako ma te onimaki, ti na kakorakoraaki riki nakon ana kamwane te kakaitara.

Tariu ao mwaneu aika tangiraki, ngkai e a roko ni banen te maungatabu aei, I anga te kakaitau nakon Tamara are i Karawa ibukin te reirei, koaua, ao kaotioti ake a tia n tibwauaki n te tabo n taetae aei inanon uoua te bong. Ti a tia n reiakinaki irouia ana toro te Atua ake a tia ni weteaki bwa a na taekin Ana taeka aika tabu. Te Uea e a tia ni kauriingiira n te kaotioti ibukin boong aika

kaitira, “E ngae man bon oin bwanaau ke . . . bwanaia au tia mwakuri, bon titebo.”¹

Tarakiia aika a Itiaki n te bootaki n taromauri, ao katamneiaia membwa ni matakuaikina te maungatabu ni kabuta te aonaaba, I iangoa te ikoikotaki n ana Boki Moomon ni kaotin Iesu Kristo nakoia Nibwaite Imwiin Taurakina. E reireiniia te euangkerio ao imwiina

e kaungaiia, “Mangaia, naako okiri batami, man iangoi taeka ake I a tia n taekin, ao bubutia te Tama n arau bwa kam na oota iai.”²²

“Naako okiri batami, man iangoi” bon te mwaneka are i mwiina n tauakin raoi aia taeka burabeti ao taan kairiiri n te Ekaretia ake a tia n taekinaki n te tabo ae tabu aei. Mweenga ake a boboto iaon Kristo bon katanan abanuean te Atua iaon te aba ngkai, ae taetae ni burabetiaki, teuare e buakaka “e na [ka] uni nanoia natiia aomata, ao e na kakorakorai marakin nano[ia] ni kaaitarai bwaai aika a raoiroi.”²³

Aomata a tia ni katei katanaiia rinanon nako rongorongon rimoa ni kararoaia aia kairiribai. Ae ririki, naake a katantan akanne n ikotaki ma te tia tantani n te taua bon taan taratara—n ai aroia burabeti—kauring n te roko ae kakamaaku ke te roko ni buaka.

N aia tai bwaconiia i Utah n taai akekei, taman tibu te unimwane Thomas Rasband ao ana utu bon taan kateitei ake n te Heber Valley ni Maungan Utah.

N 1859, Thomas e buoka katean te Heber fort, kateaki bwa katanaiia. Bon te kateitei ae aki kaangaanga ni kaina ae te kaoton ni kateaki teuana irarikin are teuana, ni katea ana beremita te nono. Kain nanona a kateaki inanon tein naba te oo anne. Te kateitei anne e riki bwa kamanoaia ao katanaiia aia utu

bwaconiia akanne ngkai a katei mweengaga ao n taromauiia te Uea.

Ao ai bon aekakira naba. Mweengara bon katantan mairoun te riaboro n te aonaaba. Inanon mweengara ti nakon Kristo man reiakinan iriiran Ana tua man kamatebwaian koroboki aika tabu ao n ikotaki n tataro, ao ni kaai n ibuobuoki ni kawain te berita. Ae boou bon katuruturuan arora n tatabemaniira ao ara utu ni kamatebwai inanon mweengara rinanon te karikiram *Nakomai, Iriirai* e kateaki bwa e na “kakorakora rairakira ao ni buokiira bwa tina riki n ai aron Iesu Kristo.”²⁴ Ngkana ti karaoa aei ti na katotonga te bwai are e aranna Bauro “[taian] aomata ae a tibwa karikaki nabangkai”²⁵ ma nanora ao tamneira n ira nanon te Atua. Ti kainnanao te korakora anne ni kaitara ao n totokoi karawawata man te kakaitara.

Ngkai ti maiu ma nanora ae babane iaon onimakinan Iesu Kristo, ti na nanamakina te rau n raonakira iroun te Tamnei ae Raoiroi, are e kairiira nakon te koaua, anai nanora bwa ti na tau ni maiuakin ana kakabwaia te Uea, ao ni kakoaua bwa e maiu te Atua ao e tangiriira. Aikai ni kabane katantan inanon mweengara. Ma uringa, mweengara bon tii ngaia ae korakora n aron korakoran maiura n tamnei n tatabemaniira inanon te mweenga.

Beretitenti Russell M. Nelson e taekina, “Ma inanon boong aika imwaira,

e na bon aki kona ni kamaiuaki te tamnei n akean te kairi, te kaetieti, ao ni karaunano ae reitnako te Tamnei ae Raoiroi.”²⁶ Ngkai ana burabeti te Uea ae maiu, taan mamata, ao taan kaotioti ni bong aikai, te tia tantani iaon te taua are kataniira, Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika a Itiaki ni Boong aika Kaitira, e a kaman noora kaotiiia ara kairiribai.

Tariu ao mwanau, ti buaka ma Tatan ibukin tamneia aomata. E a kaman kateaki te tia ni maiura imwain te maiu aei. Tatan ao te katenimwakoro mairouia natin Tamara are i Karawa a tannako man Ana berita ibukin te karietataaki. Man te tai anne, ana tia ibuobuoki te kaitara a tia ni buakaniia aika kakaonimaki ake a rinea ana baire Tamara.

Tatan e ataiia bwa e na aki kona ni kabutanakoa te buakaka n aki toki ao e aki tau ana tai ni karaoia. Ngkai e kaka-mwamwane ao ni kewekewe n arona ae ngkai, e na bon aki tokanikai. E ngae n anne, e reitnako n anai nanora bwa ti na aki butimwaea ana baire Tamara are i Karawa.

Ibukin kamanoara, ti riari ni katei katantan ni maiura n tamnei ao katanan n rabwatara, te katantan are e na bon aki rinnako iai te riaboro.

Tatan bon te naeta ae nanowana-wana, karinraa n ara iango ao inanora ngkana ti kamemerea ara tantani, kaitara ma te un, ke buan te kanta-ninga. E kaririira n te kewe, te berita n te rau, mweeraoi, ke te namakin ae raoiroi ae aki teimatoa kaanga n aron kabonganaan turaki. E karaoiroa te kamoamo, te riibuaka, aki kokoaua, mwangainrang, ao inanon te tai are ti kona n “aki namakinna.”²⁷ E kona ni kitaniira te Tamnei. “Ao te riaboro e na kamwanei tamneia, ao e na karaurau ni kairia nako moone.”²⁸

Ni kabotauana, n tabetai ti namakinna bwa te Tamnei e rangi ni korakora ngkai ti anenea neboan te Atua ma ana taeka n aron aikai:

*Atuara bon katanara ae korakora,
Te Taua ae korakorara e aki kona ni bwaka.
Atuara e buokiira ni kawai aika a mwaaka,
E buokiira n tokanikai iaon kataakira.*⁹

ni karikirakea te ataibwai ao te anua ae tamaroa bwa ti aonga i reitinako ni kataia n ata te bwai ae eti man ae kairua. Ti riai ni kamatoa ana kauring Betero, te Abotoro n taai akekei n te Ekaretia are e kauring, “Kam na tau bangimi, kam na kamarurungi ngkami, bwa e nakonako ami kairiribai are te riaboro n ai aron te raiian ae bekorara n ukoukora ae e na ongnga.”²⁷

Ngkai ti kakorakora ni kamatoai katanara ngkai ti kataia n riki, n ai aron Iesu Kristo, n aron Ana reirei ni koaua, ma tamneira n Ana kamanomano.

Am koaua iroun Iesu Kristo bon katanam, kamanoan tamneim. Ngke tibu te unimwane ao raona ni bwaeonia e katea Heber Fort, a katea te kai ni karokoa are “a bane ni kaboraoaki”²⁸ ao a kamanoaki. Ai aron naba te kakoaua. Teuana imwiin teuana ti karekea te kakoaua mairoun te Tamnei ae Raoiroi, ngkai n reirei “te koaua n te nano.”²⁹ Ngkana ti maiuakina ana euangkerio Iesu Kristo, ngkana ti kaniira riki nakon Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu ao ni waaki nako ma te onimaki, ti na kakorakoraaki riki nakon ana kamwane te kakaitara. Ara koaua e na reitiira ma karawa, ao ti na kakabwaiaki n atai “koauan bwaai ni kabane.”³⁰ Ao, n aron te katantan, ti na kamanoaki ni katomi-miaki ni bain ana tangira te Tia Kamaiu.

E reirei te burabeti are Ita, “Mangaia ae, ane e kakoaua te Atua e kona ni kantaninga te aonaaba ae raoiroi riki ma te kantaninga ae koaua, eng, ao te mena n angatain te Atua, are te kantaninga are e roko man te onimaki, are e karekea te ati n roo nakon tamneia aomata, are e na karikiia bwa a na koaua ma n nnene, ma n aki toki ni karaoi mwakuri aika a raroi, bwa a kairaki bwa a na kamimitonga te Atua.”³¹

Tariu ao mwaneu aika a tangiraki, I katuka iroumi au kakabwaia bwa kam na waaki nako ma te ninikoria iroun te Uea ao n Ana euangkerio. Kaota ami nanoanga iaoia naake iai aia kangaanga, ma korakoran te Tamnei inanomi, kairiiri ma te tangira n okira te katantan n te maiu n tamnei ao te kamanoaki. Ukoukoria n “riki n ai aron Iesu”³² ni bwaai ni kabane ake ko karaoi, katinanikua te buakaka ao te kariiri, bwaina te kokoaua inanom, ao te itiaki, kaota te nanoanga ao te tangira ae itiaki, ao ana tangira te Uea ae Atuum ni kabanea nanom n riki bwa ana reirei ni koaua.

Ara koaua n ana euangkerio Iesu Kristo, mweengara, ao kainakin Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a kona n riki bwa oin katanara ni kamanoara ni bwaai ake a katobibira ao otangara man mwaa-kan teuare e buakaka. N aei I kaota au

kakoaua n aran ara Uea, are bon Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Reirei ao Berita aika Tabu 1:38.
2. 3 Nibwaai 17:3.
3. 2 Nibwaai 28:20.
4. *Nakomai, Iriirai-Ibukiia Aomata n Tatabemaniia ao Utu: Te Nu Tetemanti 2019*, v.
5. 2 I-Korinto 5:17.
6. Russell M. Nelson, “Te Kaotioti ibukin te Ekaretia, Te Kaotioti ibukin Maiura,” *Riaona*, Meei 2018, 96.
7. 1 Nibwaai 17:45.
8. 2 Nibwaai 28:21.
9. “A Mighty Fortress Is Our God,” *Hymns*, no. 68.
10. Ruka 4:8.
11. Aramwa 48:10.
12. Aramwa 48:13.
13. Aramwa 48:16.
14. Aramwa 49:28.
15. Aramwa 26:3.
16. 1 Nibwaai 3:4.
17. 1 Nibwaai 3:7.
18. Reirei ao Berita aika Tabu 46:7.
19. Iotua 1:9.
20. Iotua 3:5.
21. Motiaea 15:1.
22. Motiaea 17:19.
23. Motiaea 17:20.
24. Reirei ao Berita aika Tabu 20:77.
25. Reirei ao Berita aika Tabu 25:10.
26. Russell M. Nelson, in Tad Walch, “President Nelson Refers to Apostles Peter, Paul during Rome Temple Dedication,” *Deseret News*, Mar. 10, 2019, deseretnews.com.
27. 1 Betero 5:8.
28. I-Ebeto 2:21.
29. Taian Areru 51:6.
30. Moronaai 10:5.
31. Ita 12:4.
32. “I’m Trying to Be like Jesus,” *Children’s Songbook*, 78.

IROUN BERETITENTI RUSSELL M. NELSON

Taeka ni Kainiin

Ti bia katei ao ni manga katei maiura ni beku ibukin te Atua ao Natina—n iteran te rabuna aika uoua.

Tariu ao mwaneu aika kam tangiraki, ngkai tia roko ni banen te maungatabu ae ururingaki aei, ti karabwa te Uea ibukin Ana kairiiri ao ana kakaawakin. Rongorongo a tia n reireiniira arora ni barongaira raoi n te maiu n tamnei.

Atuun reirei aki anganaki taan taetae. N tatabemaniia nako a bon tia n tataro mwaaka ibukin te kaotioti inanon katauraoran aia maroro. Irou, e bon kamimi aron botoniango akanne bwa a taraa n rangi n nakoraai i bon imarenaia. Ngkai kam kamatebwaia, ukoukoria bwa tera are e kataia n reireiniko te Uea *rinanoia* Ana toro.

Te katangitang e rangi ni mimitong. A riingaki nanora n te kakaitau ibukin mwaitiia taan katangitang ake a tia n rengani aia tarena n uota Tamnein te Uea inanon tetere n tatabeua nako. Ao E a tia ni kakabwaii tataro ao bootaki n taromaui n taian tetere nako. Ni koauana, te maungatabu e a tia ni manga kamwarakei tamneira ngaira ni kabane.

Ara kantaninga ao ara tataro bwa mweengaia membwa n tatabemaniia nako a na riki bwa tabo ni katantan ni koaua n te onimaki, are e maeka iai Tamnein te Uea. N aki tarai itabarara ni kabane ake a katobibiira, mweengan temanna e kona n riki bwa te tabo ae mena i karawa, are te kamatebwai,

tataro, ao te onimaki e kona n rababa nako inanon te tangira. Ti kona n riki bwa ana abotoro te Uea ni koaua, n tei ao n taetae ibukina n tabo nako ake ti mena iai.

Ana botoniango te Atua e riai n riki bwa ara botoniango. E tangiriia Natina bwa a na *rinea* n oki nakoIna, tauraai, tau, entaute, kabaeaki, ao ni kakao-nimaki nakon berita aika tabu ake a karaai n ana tembora ae tabu.

N te tai aei ao iai 62 tembora ake a tia ni katabuaki. Ake a kaman

kateaki mai imwaina a tei bwa bwaai ni kanuringa nakon te onimaki ao aia nonoori ara bwaeniia aika a tangiraki. Tembora nako ake a katei a riki man aia anganano ae korakora ao aia kekeiaki. Ni katoai tembora ake a tei a riki bwa katamaroan te baunuea man aia tokanikai bwaeniia.

Tibwangara ae tabu bwa ti na tararuai. Ngaia are, tembora aikai a na waekoa ni manga kaboouaki ao ni katamaroaki, ao ibukin ake tabeua, bon te onobwai ae korakora. Mwakuri a na karaoaki ibukin kawakinan rongo-rongoia ae onoti tembora n tatabeua nako n angaraoina, ni kawakinan tamaroan taraakina ao tabonibaia taan kateitei ae onoti man roro nako ake a bwakanako.

Tamnein te Tembora i St. George Utah e a tia ni kaman kaotinakoaki. Iango ibukin onobwaiian te Salt Lake Tembora, Tembora Tikuea, ao tabo n nakonako nakon Aobitin te Aro e na katanoataaki n te Kanimabong, Eberi 19, 2019.

Te Manti ao Logan Tembora a na manga onobwaiaki n te ririki ae e na roko. Ngkana a tauraai tamnei akanne, a na manga katanoataaki naba.

Te mwakuri aei e kantaningaia bwa tembora n tatabeua nako a na kainaki inanon te tai ae maan. Membwa n te Ekaretia a kona n reitinako n taromaui n tembora tabeua ake a uakaan. Ngkana a bane n tia karikirake aikai,

a na bane ni manga katabuaki n tata-beua nako.

Tariu ao mwanu, ti taekina te tembora bwa te kabanea ni kakaawaki ni kateitei n te Ekaretia. Ngkai ti katanoatai babaire ibukin katean te *tembora* ae boou, e riki bwa mwakoron ara rongorongoa ae tabu. Ngkai, kaka-uongo raoi ao n aki karongoa. Ngkai I katanoata te tembora n te tabo are e onoti nakoim, N na bubuti bwa kona kabaraaka atum ma te tataro ae rau ni kakaitau inanom. Ti aki tangira te bwana n takarua ni kamatauninga te maungatabu ae tabu aei ao ana tembora ae mimitong te Uea.

N te bong aei ti kukurei ni katanoatai babaire ibukin katean riki tembora ake a na kateaki n tabo aikai:

Pago Pago, American Samoa; Okinawa City, Okinawa; Neiafu, Tonga; Tooele Valley, Utah; Moses Lake, Washington; San Pedro Sula, Honduras; Antofagasta, Chile; Budapest, Hungary.

Kam rabwa, tariu ao mwanu aika kam tangiraki.

Ngkai ti taekini ara tembora aika maan ao aika a boou, ti a kaota kakaawakina ngaira n tatabemaniia n ara mwakuri are ti a riki bwa ana reirei te Uea Iesu Kristo ni koaua. Ti na kabooi maiura rinanon ara onimaki ao n onimakInna. Ti na karekea mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu man ara rairannano ni katoabong. Ao ti na katei ao ni manga katei maiura ni beku ibukin te Atua ao Natina—n iteran te rabuna aika uoua.

I angani ngkami au tangira ao au kakabwaiia, ni kakoaua nakoimi bwa e reitinako te kaotioti n aei, ana Ekaretia te Uea. E na reitinako ni karokoa “e kakoroaki bukin ana kantaninga te Atua, ao Iehova Tabaota e na kangai e a tia te mwakuri.”¹

I kakabwaiiai ngkami ma bwaai akanne ao ni kaota au kakoaua bwa e maiu te Atua! Iesu bon te Kristo! Aio Ana Ekaretia. Ngaira bon Ana aomata. N aran Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

TE BWAI AE E NA TARAANKI

1. *Aia Reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 142.

Ribooti iaon te Ware, 2018

Ibukin rongorongoa kaain te Ekaretia, a tia ni kanakoi waare te Moan Beretitenti akana imwiina ni kaineti ma rikiraken ao n nen te Ekaretia man Ritembwa 31, 2018.

IUNITE N TE EKARETIA

Titeiki	3,383
Mition	407
Aono	547
Uoote ao Mwaanga	30,536

KAINAKIN TE EKARETIA

Ikotan Mwaitiia Membwa	16,313,735
Aia Rekooti Ataei aika boou	102,102
Ake A Bwabetitoaki	234,332

TAIAN MITINARE

Mitinare ake a Bwanin aia tai	65,137
Ake a ibuobuoki bwa Mitinare n te Ekaretia	37,963

TEMBORA

Tembora ake a Manga Katabuaki inanon 2018 (Concepción Chile and Barranquilla Colombia)	2
Tembora ake a Manga Katabuaki inanon 2018 (Houston Texas and Jordan River Utah)	2
Tembora ake a Kateaki ni Banen te Ririki	161

Intekiti Ibukin Karaki n te Maungatabu

Tabeau taneiai ake a rineaki n tain te maungatabu ni kabuta aika a karinanaki inano a kona ni kabonganaaki ibukin te kamatebwai ibon iroum, bootakin te utu n te tairiki, ao n reirei tabeau. Te nambwa e tei ibukin te moan iteraniba man te maroro.

Neil L. Andersen	(34) Te mwaane ae mare ma raona ni mwane e teimatoa n ana berita. Te aine ae e tuai ni mare e kabanea korakorana iaon te ibuobuoki.
D. Todd Christofferson	(81) Kairake i Itare a kaotia nakon Beretitenti Russell M. Nelson aia kaati n te tembora are a katauraomia ibukia aia bakatibu.
Carl B. Cook	(51) Aia "Baen Taari" ake a kakorakoraia ao ni buokii naake a rairaki imarenaia i Botswana a kakabwai maiuia aika a mwaiti rinanon te mwakuri ni mitinare. Kooram n te nakoanibonga a katobibi ao a kakabwai te kairake ae Carl B. Cook.
Quentin L. Cook	(76) Te kakao mairoun Beretitenti Gordon B. Hinckley e buoka ni kaira taman Unimwaane O. Vincent Haleck bwa e na bwabetioaki.
Becky Craven	(9) Te tia kakoaua are e tangitang bwa te intinia n te turein e aki kataia ni katuanakoa kawaina imwain ae e kurati te kaa ma te turein iaon te turaeki.
Sharon Eubank	(73) E aki ura te taura i tinanikun te Salt Lake Tembora. Te mii e karekea te nano ni kan kakorakora riki ana onimaki Sharon Eubank.
Gerrit W. Gong	(97) Imwiin nanoangaan te tia ira n te titota, raraon Gerrit W. Gong e a tabe n ota iroun Iesu Kristo ao Ana Mwakuri ni Kamaiu.
Brook P. Hales	(11) Uoman natin Brook P. Hales a reiakinna bwa te Atua, ni kaekaan tataro, e ata tokina mai moana. "Te kangaanga ae ko rinanona e na nako n aroia naake mai imwaina" e riki bwa ana moto te aine ae kakaonimaki are e butimwaea aron ni mataki.
Mathias Held	(31) Mathias ao Irene Held a kaina te Ekaretia imwiin karekean te koaua rinanon te kamatebwai ao te Tamnei.
David P. Homer	(41) Ngke e riki bwa te bwatintia iaon te wanikiba ae uarekeke, David P. Homer e a reiakina kakaawakin te kakauongo nakon ana te bwana ae eti. David P. Homer ao kainnabana a reiakinna bwa kaekaan te tataro a roko ni karaurau. Tarin David P. Homer e teimatoa ni ua te toki n aki tabe ma te kakaitara.
Kyle S. McKay	(105) Te aine ae kekeiaki ni kaaki kabonganaan turaki ao te tina ae mate natina te mwaane n te kabuanibwai a karauaki nanoia ao a kamatoaki iroun te Tia Kamaiu.
Russell M. Nelson	(67) Te tina ao natina aine a kataia n anai nanoia mwaane n aia utu ae bane iaon te tatakaro ao bwaai n takakaro. (88) Russell M. Nelson ao natina te aine Wendy a taekini "bwaai aika a kakaawaki riki" inanon aia "maroro ni kaboo te karo ma natina te aine." Te aobitia ni bureitiman e buokii aomata ni birinako man te urarake ae aki kantaningaaki, "A mena ia au utu?" Raraon Russell M. Nelson a rawa ni karaoa te bitaki bwa a na tau ni kona ni butimwaa kakabwai n te euangkerio.
Dallin H. Oaks	(60) Ataetin te reirei aika a matakun iroun te kamea are e kaninganinga te squirrel a kabwaka n titiraki, "Tera tokin aei?" Taanga mai Colomba a mwananga nimaua te bong ao te ngaina bwa a na mare n te tembora e bitaki aron aia namakin ibukin te mare n te tembora ao te euangkerio.
Dale G. Renlund	(70) Te "moan tataro ae rawawata" e buoka te membwa ae aki bati ni kakaonomaki n namakina te kaunganano n te ekaretia bwa "aio bon Mweengau."
Ulisses Soares	(6) Te tina ae akea buuna e karaurau ni karinna inanoia natina kakabwai n te euangkerio.
Gary E. Stevenson	(47) Ngkai te ibonga n reirein te kauarinan, te abotoro n taai aika a na roko e rawa n noora te tamnei ae aki raoiroi, are e kaunga raraona.
Juan Pablo Villar	(95) Imwiin kabanean ana bong ni karebwerebwe ni matarao ma tarina ae mitinare, Juan Pablo Villar e baireia bwa e na bwabetitoaki ao e nako ni mitinare.
Takashi Wada	(38) Tinan Takashi Wada e kaina te Ekaretia imwiin ringakin nanona rinanon ana mwakuri n akoi te ateinimwaane.
W. Christopher Waddell	(19) Kakaitau nakon mwakuri ni ibuobuoki mairouia utu ao rao, tarin W. Christopher Waddell e manga karekea te euangkerio bon imwain matena.

Unimwaane Rubén V. Alliaud

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Rubén Alliaud bon 14 ana ririki ngke e kiitana mweengana i Argentina bwa e na kabanea ana ririki ma ai tamana n te United States. Ana karo, Rubén Reynaldo Alliaud, e a kaman mate mai imwaina, ao Rubén e a karikirakea “te tamnei ni kakaitara.”

Tinana e rang n raraoma irouna, María, e kanakoa nako Houston, Texas, bwa e na maeka ma mwanena, Manuel Bustos, ao ana utu. E bubuti teuana aroia ana utu mwanen neiei: “Bon tai tibwa ana koaua ami Ekaretia nakon natiu.”

Tamnein te euangkerio, ni kaitaraana, e katika nanon te kairake ae rinanon te kangaanga. E mataku n aron te Ekaretia ni katiteuanaia ana utu Bustos rinanon te tataro ao te mwakuri n ibuobuoki, ao e aki kona n taona nanona n nooran mwaitin Ana Boki Moomon iaon te kai inanon ana ruu.

Ni kan atatai, e katika teuana te boki ao e kunea ana berita Moronaai are e kona iai n atai rinanon te tataro bwa ana Boki Moomon e bon koaua.

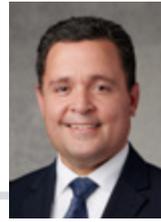
“Te berita anne e riinga nanou,” e taekinna te Itingaun ae tibwa weteaki. “I tangiria ni kan wareka te boki.”

E kawakinna inanona ana berita Moronaai, e karekea te akea ae matoa, a e tuanga ai tamana are e rang tounako irouna bwa e tangiria ni kan bwabetitoaki. Ai tamana Manuel e waekoa ni kaoka Rubén nako Argentina bwa e na karekea ana kariaia tinana. E waekoa ni bwabetitoaki. Mai ikanne, te euangkerio are e kaokaki e tiku inanon maiun Unimwaane Alliaud.

Rubén Vicente Alliaud e bungiki n Tianuare 8, 1966, i Buenos Aires. E mareaki ma Fabiana Bennett Lamas n te Buenos Aires Argentina Tembora n Ritembwa 17, 1992. A karekeia natiia aika onoman.

Unimwaane Alliaud e karekea ana tikurii n te tua man te Uniwetiri mai Belgrano, i Buenos Aires, ao e a tia ni karekei kabwaiana n rabakauna iaon te tua, onoti iaon te tua ni kaburebure. Man 1998 e a tia ni mwakuri bwa te manatia n ikatoatoa ibukin Alliaud & Asociados.

E a tia n riki bwa te Itingaun n te Aono, beretitenti n te Argentina Córdoba Miton, beretitenti n te titeiki, kauntira ae rietata, bitiobi, beretitenti n te kooram n unimwaane, ao te mitinare n te Uruguay Montevideo Miton. N ana tai ni beku, e riki bwa te tia reirei n te Ititiute, moan kauntira n te beretitenti n aia Tienta ni Katanciai Mitinare i Argentina Center, ao tarekita n te bwaburiki abeati. ■

Unimwaane Jorge M. Alvarado

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Miguel ao Iris Alvarado a kaaina te Ekaretia i Puerto Rico n 1977 ngke onoua ana ririki ni maiu natiia te mwaane ae Jorge. E bwabetitoaki te ataeinimwaane ae Jorge uoua te ririki imwiina ao e a bon iriira naba te taromaui n te Tabati.

“Ma ibukin oin rairakiu e riki ngke I a tokara 16 au ririki,” e taku te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun ae boou.

N te reirei n te kaurinan, e moana ana beku bwa te beretitenti n te tieminari ni kiraati n ana tabo ae Ponce. Ataein te reirei a kamatebwaia ana Boki Moomon n te ririki anne. Katabeana ae boou e kaunga nanona bwa e na ukeuke nako ibukin kanan tamneina.

“I riai n titirakinai i bon irou, ‘I ataa raoi ana Boki Moomon?’ I kanga n riki bwa te beretitenti n te tieminari kiraati ngkana I bon aki atai bwa e koaua te boki anne?”

E anaa ana Boki Moomon ao n te moan tai e kabanea nanona ae koaua ni wareware iai.

“I katorobubua ao I tataro, ao I atai imwiina bwa e bon koaua,” etaku.

Ana Boki Moomon e teimatoa n tiku bwa kabwarabwaan te bwai n anainano ae moan te korakora nakon maiun Unimwaane Alvarado.

Ngke e beku bwa te mitinare ae bwanin ana tai i Florida Tampa Miton, e tibwaua ana Boki Moomon ma aomata nako ake e reireiniia. Imwiina riki, e kamatebwaia te boki ma kainnabana natiia aika tenman. Ngkai te beretitenti n te Puerto Rico San Juan Miton, e anga ana kakaewenako nakoia ana mitinare bwa a na tangira ao ni tibwaua ana Boki Moomon.

Ngkai, ae te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun, e teimatoa Unimwaane Alvarado n ingainga nanona ni kaouia tabeman bwa a na kunea koauan ana Boki Moomon ae akea bitakina.

Jorge Miguel Alvarado Pazo e bungiki n Nobembwa 21, 1970. N Ritembwa 19, 1992, e mareaki ma Cari Lu Rios n te Washington D.C. Tembora.

Imwiin ana kamatebwai ibukin te tararuaan te bitineti n te Iuniwetiri i Puerto Rico, e mwakuri ibukin tararuaan te bitineti ae kakaokoro i Puerto Rico ao n te United States. N te tai ae e a tibwa nako, e mwakuri n ana etekuata te Ekaretia i Salt Lake City n riki bwa te manatia ibukin te aba ni Bootaki ni Mwakuri ibukin te Maiu n Torobwai.

E a tia ni beku Unimwaane Alvarado bwa te Itingaun n Aono, beretitenti n te titeiki, kauntira ae reitata, beretitenti n te mwakoro, ao te mataniwi n te uote n te miton. ■

Unimwaane Hans T. Boom

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Ngke waniua ana ririki Unimwaane Hans T. Boom, ana utu a mwaing nako Amsterdam nakon te kaawa ae Breda, are te mwakoro i meangin Netherlands. Tamana, ae kain Holland are e ikawairake i Indonesia ao e rairaki nakon te Ekaretia, e namakinna bwa ana utu a riai ni kitana te kaawa ae bubura ao n okira mweengaia ana bakatibu.

N te tai are e kabanea iai ana tai Unimwaane Boom ma ana utu n te mwaanga ae uarereke anne e kakoaua bwa e riki bwa te tabo ni kataneiai n te mwakuri n ibuobuoki n te Ekaretia—te mwakuri n ibuobuoki are e a tia n anga inanon maiuna ao e na reitinako n anga nakon weteana ae boou bwa te Itingaun n te Aono.

“I bae iroun te Uea n arou ao bwaai ni kabane ake iai irou ao tibwangau ake E a tia n anganai bwa N na reikini ao n rikirake,” e taku.

E bungiaiki n Turai 13, i Amsterdam nakoia Hans ao Ankie Boom, Hans Theodorus Boom bon te kauoman n ikawai irouia natin Boom aika aman. Ana karo a reirei taekan te euangkerio ni mweengaia ao a kaungaia natiia bwa a na mwakuri korakora.

Ngke 18 ana ririki, Unimwaane Boom e nako ni mitinare i England London Mainiku Mition. Tabebu te namwakaina imwiin banen ana mitinare, e kaitibo ma buuna, Ariena Johanna “Marjan” Broekzitter, n ana maungatabu te Ekaretia irouia kairake n ikawai. A mareaki taangaia n Turai 27, 1984, i Rhooon, Netherlands, ao a kabaeaki tenibong imwiina n te London England Tembora. Iai teniman natiia aika mwaane.

Unimwaane Boom mwakuri bwa te tia koroboki iroun te Mataniwi n te Markenhage College ao te tia kateirake ibukin te Franchise Development Benelux. N te tai are e weteaki iai bwa te Mataniwi ni Kabuta, e riki ngaia bwa te manatia n te boobwai n te MacLean Agencies.

Unimwaane Boom e a tia ni riki bwa te Itingaun n te Aono, kauntira n te titeiki beretitenti, beretitenti irouia Kairake n Ataenimwaane, beretitenti n te mwaanga, ao te kauntira n te beretitenti ibukin te mwaanga. N te tai are e weteaki iai, e riki ngaia bwa te tia reirei n te intitiute ao te tia mwakuri ibukin otenanti n te Hague Netherlands Tembora. ■

Unimwaane L. Todd Budge

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Ngke te ataeinimwaane Todd Budge, a reireinna ana karo aron ukoukoran ana kantaninga te Uea. Rinanon maiuna, e a tia ni kataia ni maiunakina te reirei anne inanon nako ana babaire.

Ririki ake imwiina, imwiin tiana ma kainnabana ni macka ni mweengaia ma niman natiia, e karekei namakin n tamnei bwa e na kitana ana mwakuri n te bangke ao kawakinan te mwane. Te bitaki aei e kainnanao ae e na anga nako ana mwakuri n ae bon riai ibukin katean arona nakon ana mwakuri ae boou.

Imwiin te mwakuri ao te katauraoi ae mwaiti ni bitakin te mwakuri, Unimwaane Budge e kaitibo ma temanna ae e bon tau bwa e na anganna taeka n reirei. E bareia te aomata aei bwa e na tiku Unimwaane Budge n ana mwakuri n te bangke, ni kauringnga bwa e mwaiti ana tai n reireiniia ao ni buokiia aomata. “Ti kainnanao aomata aika a bwaina te etieti ni waakin te bitineti,” e tuangaki iroun teuarei.

E taku Unimwaane Budge bwa te roko anne e riki bwa ana nanoanga Atuara. “N au iango I taku bwa E kan ataiia bwa e mena iaa nanou,” e taku. “N te tai are e ataa iai nanou te Uea, E aki kainnanao te anga karea, ao I onimakinna bwa E kona ni kamanenaai ibukin Ana kantaninga n akea bitakin te mwakuri.”

Ana mwakuri e kariaia ae e na riki bwa te anainano ibukin te raoiroi n te bitineti n te aonaaba, ni kauki naba mataraoa ibukin tibwauaan te euangkerio i Japan.

E bungiaiki Lawrence Todd Budge n Ritembwa 29, 1959, i Pittsburg, California, USA, irouia Lowell Jensen ao Deanna Price Budge. E kaitibo ma Lori Capener n aia moan ririki i Brigham Young University. Waniua te namwakaina mai imwiin okina ni beku i Japan Fukuoka Mition, a mareaki n te Logan Utah Tembora. Iai onoman natiia.

Imwiin ana angabeeba mai BYU n 1984 ma ana baetura tikurii n te ikanaomiki, e beku Unimwaane Budge ibukin Bain & Company Japan; Citibank, N.A.; ao GE Capital. E riki bwa te beretenti ao te tiibi aobiti ni kakoroi mooti i Tokyo Star Bank Limited n 2003, ni beku bwa te tia babaire ibukin te bangke man 2008 nakon 2011.

Unimwane Budge e a tia ni beku bwa te Itingaun n te Aono, te beretitenti n te Japan Tokyo Mition, beretitenti n te titeiki, bitiobi, beretitenti n te kooram n unimwane, ao te beretitenti irouia Ataenimwaane. ■

Unimwaane Ricardo P. Giménez

Mataniwō ni Kabuta n te Itingaun

Kain te Ekaretia i Antofagasta, Chile, e na uringnga n te tai ae maan te maungatabu ni kabuta n Eberi 2019 n te kata-noata ibukin tembora ake a na kateaki ao te wewete nakon natina te mwaane, Unimwaane Ricardo P. Giménez, bwa te Itingaun n Aono.

Ngkai e iangoa tibwangana nakon nakoana ae boou, Unimwaane Giménez e karekea te onimaki ao te ninikoria n te taeka n rabakau “Antai are e weteia te Uea, e katabua te Uea” (Thomas S. Monson, “Duty Calls,” *Ensign*, May 1996, 44).

“I a tia n reirei te taeka n rabakau anne n te tai ae mwaiti n taai aika a nako, ao n te tai aei I a kataia ni karaoia nakoiu,” e taku. Tamara are i Karawa e weteiko. E kinako. Angaia are nako karaoi bwaai ake E tangirii, ao a na nakora-oi bwaai ni kabane.”

Ricardo Patricio Giménez Salazar e bungiaiki n Nobembwa 28, 1971, te ikawai irouia natin Ricardo Benjamín Giménez Gimeno ao Myrto Lucisca Amalia Salazar Signorini. E kaina te Ekaretia ngke 11 ana ririki ao e mwaing ma tinana ao mwane-na nako Santiago, Chile, imwiin raureia ana karo.

N 1995, e kaitibo ma Catherine Ivonne Carrazana Zúñiga i Santiago ngke e moana rokona n ana uoote n tikuna ikekei iroun ai tamana. A kabaeaki n te Santiago Chile Tembora n Tebetembwa 12, 1997, ao a riki bwa kaaro irouia natiia aika uoman.

Unimwaane Giménez e karekea ana beebwa te tikurii n te akauting ao oteta n te Uniwetiri i Santiago n 1997 ao te mwaitita tikurii n te business administration n te Uniwetiri mai Chile n 2003. E waakina ana mwakuri are e mwaatai iai n te kambwana ni keniken, n tokina ni mwaingina nakon te information technology bwa te tarekita n te binanti ibukin te Computer Sciences Corporation i Latin America. E okira te tabo ni keniken n 2012, te moanna ma te Tabo ni keniken ae Sierra Gorda ao imwiina ma te Robinson Nevada Mining Kambwana.

N te tai are e weteaki iai nakon nakoana, Unimwaane Giménez e eku bwa te kauntira n te titeiki beretitentii. E a tia naba ni beku bwa te Itingaun n te Aono i Amerika Maiaki n te Aono are i Maiaki, beretitenti n te titeiki, kauntira ae rietata, bitiobi, kauntira n te bitiburiki ao te beretitentii irouia Kairake n Ataeinimwaane n te uoote, ao te mitinare ae bwanin ana tai i Chile Concepción Miton. ■

Unimwaane Peter M. Johnson

Mataniwō ni Kabuta n te Itingaun

Imwiin Peter M. Johnson, natin te tubwauaitia n te batiriti ao te tia kabuti taekiti, n tia ni butimwaea te tikaoratibu n te Brigham Young University–Hawaii, e kunea bwa e tei imatan te tia reirei n te intitiute.

“Kona riai [bon] kaina te Ekaretia n te tai ae waekoa, ke e na wenenako taina,” e katautau te tia reirei.

E bon eti te tia reirei. E raka iaon teuan riki te ririki imwiina, Peter, e aki mamatam ao e tataro ao e karekea te kaeka.” E bwabetitoaki n Aokati 16, 1986.

Peter Matthew Johnson, te kaaman ibuakoaia naati aika niiman, e bungiaiki nakoia McKinley Johnson ao Geneva Paris Long n Nobembwa 29, 1966, i Queens, New York, USA.

Ana karo a raure ngke 11 ana ririki, ao tinana e mwaing nako Hawaii. Teuana te ririki imwiina, Peter e karin n te Islam ao e a riki bwa te Muslim. Te bootaki aei e katauraoa te kairiiri ao te boutoka ao e katauraomia nakon butimwaeana ana euangkerio Iesu Kristo.

N ana ririki 15, Peter e mwaing nako Hawaii ni maeka ma tinana. Ikekei, e a kunea te takakaro—riki te bwatiketi booro—ao e a waaki naba nakon te reirei n te uniwetiri, kainakin ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiaa aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, mwakuri ni mitinare i Alabama Birmingham Miton, ao ni mareaki n te tembora nakon Stephanie Lyn Chadwick n 1990. Taanga, ake a kaitibo ngke a takakaro n te bwatiketi booro i Southern Utah University, a karikiia natiia aika aman.

“I roko ikai bwa N na beku ibukin te Uea,” Unimwaane Johnson e taekina ni weteana nakon te Itingaun. “N aki tara te aba ke te katei are I nako mai iai, tabeu bwa N na beku ibukin te uea ma nanou ni kabane, au iango, ao korakorau ao n tei ibukin te Uea nakoia Ana botanaomatat. Te Tia Kamaiu e tangiriira ni kabane. Ngaira natin te Atua mwaane ao aine.”

Unimwaane Johnson e karekea ana baetura ao ana mwaitita tikurii n te accounting man te Southern Utah University ao ana PhD n te accounting man Arizona State University. E a tia ni mwakuri bwa te tia ibuobuoki n burobeta n te BYU–Hawaii, tia ibuobuoki nakon te burobeta n Brigham Young University, ao te tia Ibuobuoki nakon te burobeta n te University of Alabama. E a tia n riki bwa te Itingaun n te Aono, beretitenti n te titeiki, kiraaka n te mwane n te titeiki, ao te tia kairiiri n te uoote miton. ■

Unimwaane John A. McCune

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Ni moan nakoana n ana mwakuri ni bitinetai, iai ana maroro Unimwaane John A. McCune ma ana bwaoti inanon are e a waekoa ni kakoauaaki bwa e aki bati n tau ana atatai te mwaane iaon rongorongon ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E titirakinaki Unimwaane McCune iroun ana bwaoti bwa bukin tera ngkai Aika Itiaki aki taenti ke aki kang kuuki.

“N te aro ae koaua I kakang kuuki,” Unimwaane McCune e tuanga ana bwaoti ma te moangare, e bubua birotona. “I taku n au iango bwa ko kairuruaira ma tabeman.”

Ngkai a maroro, Unimwaane McCune e kamataata te iango ae kairua ibukin te Ekaretia. Te maroro anne e kairiiri nakon maroro ake tabeua ibukin ana euangkerio Iesu Kristo ao ni kamatoaaki ibukin Unimwaane ni kakawakin te tatauraoi n taainako n tibwauaan te euangkerio.

“Ngaira ana reirei te Tia Kamaiu Iesu Kristo, n te tabo are ti mena iai, n taabo nako, te tai ane e reke,” e taku Unimwaane McCune. “Iai iroua mwakuri ao nako, ma a mena ikanne ibukin boutokakiia ara utu ao ni katikuiru n aro ake ti na tibwaua iai te euangkerio. Anne moan katabea-ra ngkai ana reirei Iesu Kristo.”

John Allen McCune e bungiki i Santa Cruz, California, USA, n Tuun 20, 1963, nako Clifford ao Joan Schulthies McCune. E ikawairake i Nyssa, Oregon, USA.

Imwiin ana mwakuri ni mtinare ae bwanin taina i Fukuoka, Japan, Unimwaane McCune e mare ma Debbra Ellen Kingsbury n te Salt Lake Tembora n 1984. Bon kaaro aika aman natiia ao a maeka i Midway, Utah, USA.

Unimwaane McCune e karekea ana baetiura tiaecanti n taekan te mwane mai Brigham Young University ao imwiina te mwaatita tikurii n tararuuan te bitinetai ibukin taekan te mwane man te University i California, Los Angeles (UCLA). E mwakuri bwa te tiinia ni kuoman ni beretitenti ao te tarekita ni manatia ibukiia Aetuwaitia ibukin te Kabitare n te Karinmwane man 1997 nakon 2012. Imwiina e beku bwa te beretitenti ibukin Utah Provo Mition imwaain ae e riki bwa te tia angabwai ibukin bwaintangira ma Mweeraoi Aomata irouia Aika Itiaki.

E beku Unimwaane McCune bwa te Itingaun n Aono n te tai are e weteaki iai n nakoana ae boou. E a tia naba ni beku bwa te beretitenti n te titeiki, bitiobi, kauntira n te bitiobiriki ao n te beretitenti n te mwaanga, ao te beretitenti n te kooram n unimwaane. ■

Unimwaane Ronald A. Rasband

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Ngke e weteaki Unimwaane James R. Rasband nakon te beretitenti n te titeiki n ririki aika a nako, e namakinna bwa e aki tauraoi. “E bon kairua aio,” e taku n ana iango.

E namakinna bwa e aki tau n aron naba anne ngke te 19 ana ririki ni maiu inanon rinna n te Tienta ni Kataneiaai ibukiia Mitinare i Provo ibukin katauraona n ana mwakuri ni mitinare ae bwanin taina nako Seoul, Korea Maiaki. “N na kanga ni karaoa aei?” e miimi.

N aro aika uoua, bon titebo te kaeka: “Tiiku iai. E roko te kimwareirei.” Ke, n ana taeka tinana, “Te Uea e aki kainnanoia aomata aika a kororaai. Tii karaoa te mwakuri.”

E namakina tabeua rarawana ngkai e a roko ni weteana ae boou ae te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun, ma e ataa te kaeka: “E tii kainnanaoira Tamara are i Karawa bwa ti na nako ni mwakuri ao n tibwaua te rongorongon ni kamaiu ao ae kakukurei ibukin Natina ao Ana angakarea ni kamaiu Natina.”

James Richard Rasband e bungiki i Seattle, Washington, USA, irouia James E. ao Ester Rasband ni Maati 20, 1963. E ikawairake i Pebble Beach, California, USA, n te mweenga ae kaania 180 te miita mai irarikin taari.

Unimwaane Rasband e kaitibo ma Mary Diane Williams n ana moan ririki i Brigham Young University. A kaai ni kororeta imarenaia inanon ana tai ni kamatebwai itinaniku nimaua te namwakaina i Iteraera ao ni kabwanina ana mwakuri n ibuobuoki i Korea Seoul Mition. A mareaki n te Los Angeles California Tembora n Aokati 11, 1984. Boni kaaro aika aman natiia.

Imwiin okina ni mitinare, e kabanea ana baetura tikurii n te Ingiriti ao kamatebwaian Near Eastern i BYU n 1986 ao imwiina e karekea ana beebea n taokita ibukin te tua mai Harvard Law School n 1989. Imwiin ana kataneiaai ibukin te tua ibukin nimaua te ririki i Seattle, e oki nako BYU n 1995 n raoniia ataein te reirei man J. Reuben Clark Law School. E a tia ni beku bwa te n reirein te tua man 2009 nakon 2016, ngke e riki te kauoman ni beretitenti i BYU.

Unimwane Bangerter e a tia ni beku bwa te Itingaun n te Aono, beretitenti n te titeiki, kauntira n te beretitenti n te titeiki, bitiobi, ao te beretitenti irouia Aetaeinimwaane. ■

Unimwaane Benjamin M. Z. Tai

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Tibun raoi Unimwaane Benjamin M. Z. Tai e tauaki, kabure-aki, ao e tiringaki irouia ana taanga Tiaban ngke a ekanako Hong Kong inanon te Kauoua ni Buaka n te Aonaaba.

Tebwina te ririki imwiina, Unimwaane Tai e kaitibo ma buuna ae e na icin ma ngaia, Naomi Toma, mai Japan, ngke e riki bwa te beretitenti ngaia n aia kooram unimwaane n aia uoote atacin te reirei n te Brigham Young University. Naomi e beku bwa te beretitenti n te Bootaki n Aine.

Ngke e tuanga tamana, emeritus Mataniwi ni Kabuta Unimwaane Kwok Yuen Tai, bwa e kakaitibo ao e kanta-ningaia bwa e na mare ma Naomi, tamana e aki kaota te kairiribai. Ni koauana, ana karo Naomi, Rikuo ao Rumiko Toma, a roko i Hong Kong ni kawariia ana karo Benjamin. Ana karo neici a nooria bwa ana euangkerio Iesu Kristo ngaia are e karekea te booraoi bwa e na kona ni karaoaki te mare. A mareaki n te Salt Lake Tembora n on Turai 31, 1984. Ngaia kaaro irouia natiia aika onoman.

“Ti roko man aba aika kakaokoro, ma iai te karai ae ti katiteuanaaki iai n te onimaki ao te anganano,” e taku Unimwaane Tai. Unimwaane Tai e atai bwa karai n onima-ki akanne ao anganano a na reitiira n te tai aei ma ngaia ao ma aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ni kabuta te aonaaba.

Benjamin Ming Zhe Tai e bungiaiki ni Meei 20, 1972, i Hong Kong nakoia Kwok Yuen ao Hui Hua Tai. Ana mwakuri tamana e uotiia ana utu ni katobibia te aonaaba imwain ae a mwanana nako Meangin California, USA, n te tabo are e kabanea iai ana bong n kairake Unimwane Tai. Ni mwee-ngaia, ana karo a katekea te niniira ni beebwa ma taekana ae koreaki n taetae n Tiaina: “Ao ngai ma kain batau, tina toro iron te Uea” (Iotua 24:15). Aio e a tia n riki bwa aia moto ana utu Tai.

Imwiin ana beku n ana Miton i Melbourne Australia Melbourne, Unimwaane Tai e karekea ana baetura degreen te tiaienti mai BYU n 1996 ao ana mwatita n te business administration degree man te Uniwetiri i California, Los Angeles (UCLA), n 2003. E a tia ni mwakuri i Tiaban ao Hong Kong n te bangke ni karikirake ao karikirake ibukin te aba.

Unimwaane Tai e a tia ni beku bwa te Itingaun n te Aono, beretitenti n te mwakoro, kauntira n te beretitenti n te mwakoro, tia koroboki ibukin kakoroan mooti n te mwakoro, beretitenti n aia kooram unimwaane, beretitenti n te mwaanga, ao te tia reirei n Tabati. ■

Unimwane Alan R. Walker

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

N reiakina taekan ao ni katanciaa ma katei aika a boou e riki bwa ana bwai ni kakibotu Unimwaane Alan R. Walker inanon maiura, are e kamateraoa nakoana ngkai te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun.

E bugniaki i Buenos Aires, Argentina, irouia Victor Adrian Walker ao Cristina Ofelia Sparrow Walker n Tianuare 2, 1971, e ikawairake Alan Roy Walker ni mwakoron taabo aika a kakaokoro i Amerika Meang ao Maiaki.

Ni moan ana ririki ao e bane i Argentina imwaain ae a mwaing ana utu nako Boston, Massachusetts, USA, ao imwiina nako Mexico City, Mexico, ibukin ana mwakuri tamana.

“Reiakinan te Ingiriti bon te kakabwai ae moan te korakora,” e taku. Ao n ikawakirake inanon te euangkerio e anganna te kariaia bwa e na kona ni karikirake ana koaua ao ni katauraoi mai inanon atacina ibukin te mwakuri ni mitinare. Imwiin reireina i Brigham Young University ibukin te uana te ririki, e beku Unimwaane Walker bwa te mitinare ae bwanin ana tai i Tennessee Nashville Miton.

NI buoka tamana ni kamaruirungnga man te kabuanibwai ae kakamaaku, e taona ana babaire Unimwaane Walker n okira ana reirei imwiin ana mitinare ao n oki nako Argentina. Anne ngke e a kaitiboaki ma Marcela Sulé n ana taenti te intitute. Waniua namwakaina imwiina, n Aokati 12, a mare n te Buenos Aires Argentina Tembora. N te bong are imwiina, a mwaing te taanga n ataei nako Utah, USA, ike e karekea ana tikuuri ibukin aua te ririki Unimwaane Walker n te ikanaomiki n 1996.

E mwakuri Unimwaane Walker inanon teniua te ririki bwa te tia kawakin mwane n iokinibwai ma Citibank, onoua te ririki bwa te tia tararuai ana bwai te Ekaretia i Amerika Maiaki n Aonon Maiaki, 11 te ririki n Aonon Mexico, ao n te tai ae e a bon tibwa nako e riki bwa te tarekita ibukin temboro abeati ibukin Amerika Maiaki Aonon Maiaki. N 2010, e weteaki Unimwaane Walker bwa e na tararu Mexico Monterrey East Miton.

Te Utu ae Walker, n raonaki ma natia te aine, a kukurei ni buokiia tabeman, ni mwamwananga, ao ni kan atai taabo aika a boou ao aomata.

Imwaain ae e weteaki n riki bwa te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun, e beku Unimwaane Walker n ana konabwai aika a kakaokoro n te Ekaretia, te kauntira n te beretitenti n te titeiki, te kauntira ae rietata, te bitibi, te kauntira n te bitibiriki, ao te mataniwi n te uoote ibukin te miton. ■

Mark L. Pace

Beretitenti ni Kabuta n te Reirei n Tabati

N te intawau ae kateaki ni weteana n riki bwa te Beretitenti ni Kabuta ae boou n te Reirei n Tabati, te Tari Mark L. Pace e anga ana motinnano n irianna ma te tataromwaaka.

“Tamara are i Karawa, baikara bwaai ake Ko tangiria bwa N na karaoi, I kukurei ni karaoi,” e tataro. “Tii ataia bwa e bon bane nanou iai.”

E taku te Tari bwa oin ana kantaninga ni weteana aei bon kakabwaiakiia, boutokakiia, ao kaungakiia membwa n te Ekaretia. “Ti tangiria n anga bwaai ni kabane ake iroura,” e taetae ibukin te Beretitenti ni Kabuta n te Reirei n Tabati.

Mark Leonard Pace e bungiki n Tianuare 1, 1957, n Buenos Aires, Argentina, irouia Lorin Nelson ao Marylynn Haymore Pace. N te tai anne, ana karo te Tari Pace e tararua Argentine Miton.

Te Tari Pace e kaitibo ma kainnabana, Anne Marie Langeland, ngke naaka uoman aikai a kaai ni mena n teuana te kiraati n te kauoua ni koraki i Salt Lake City, Utah, USA. Imwina, inanon kaeau kauarinan reirei aika a kakaokoro n te kaawa, a ikotaki n teuana ana waaki ni kakukurei te Tieminari. A kaai ni kororeta imarenaia inanon tabeua te ririki ngke e raoniia ana utu nako Norway, ike Tamana e tararua Norway Oslo Miton, ao inanon te tai are te Tari Pace e beku i Spain Madrid Miton. A mareaki n te Salt Lake Tembora n Nobembwa 21, 1978, ao bon kaaro aika itiman natiia.

E karekea ana beeba te Tari Pace ae te baetira tikurii n te ikaonamiki man te Iuniwetiri i Utah n 1980 ao ma ana mwaatita ibukin tararuaan te bitineti mai Harvard Business School n 1982. Imwiin ana mwakuri ae uarereke ma Price Waterhouse i New York City, e kaaina te Boyer Company i Salt Lake City, ni katanoataan te karikirake ibukin te kabooaba man 1984 nakon 2012. Imwiin teniua n ririki ni katabeana ae te beretitenti n te Spain Barcelona Miton, e kaaina te Gardner Company n 2015, ni karaolan te karikirake ibukin te kabooaba.

Inanon ana tai ni weteana ae boou, e beku te Tari Pace bwa te Itingaun n te Aono. Nakoana ake mai imwaaina n raonaki ma te kauntira n te beretitenti n te titeiki, te kauntira ae rietata, bitiobi, kauntira n te bitiobiriki, te beretitenti n te kooram n unimwaane, te beretitenti n te uoote ibukiia Ataenimwaane, ao te Tikautimwaatita. ■

Milton Camargo

Te Moan ni Kauntira n te Beretitenti ni Kabuta n te Reirei n Tabati

E kan reke teuana te ririki iroun Helio da Rocha Camargo, te minita n te ekaretia teuana, ni baireia bwa e na bwabetitoaki n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Teutana imwiina, kainnabana, Nair Belmira da Rocha Camargo, e baireia bwa e na rimwiin ana banna ni katoto buuna ni bwabetitoaki naba.

N te tai anne, Nair e bikoukou iroun natiia te mwaa-ne, are a aranna bwa Milton. Aia babaire ni katiteuanaaki Camargos ni kainakin te Ekaretia e na kakabwaiia rooro nako n aia utu n aki toki.

Te Tari Milton da Rocha Camargo e bungiki ni Maati 10, 1958, i São Paulo, Brazil. Te Tari Camargo, e kamatoaki n Eberi 6, 2019, bwa te Beretitenti ni Kabuta n te Moan Kauntira n te Reirei n Taabati, e taekinna bwa e kakabwaiiki ngkai e a tia n ikawairake bwa kain te Ekaretia.

“Te Uea e kinaira n tatabemania,” e taekinna. “Ana baire ibukira n tatabemaniira a bubura riki nakon are ti kona n iangoia.”

Te Tari Camargo e kaitibo ma buuna, Patricia, ngke tamana e tararua Brazil Rio de Janeiro Miton imwain banen te ririki 1970 tabun. Taanga a mareaki n Tianuare 4, 1980, e kan reke teuana te ririki imwiin okin man ana miton ae bwanin taina n te Portugal Lisbon Miton. Iai natiia teniman.

Inanon aia moan ririki ni mare, ana utu Camargo a maeka i Rio de Janeiro, ike e kabanea iai ana baetura tikurii te Tari Camargo completed n te civil engineering man te Instituto Militar de Engenharia. Imwiina e karekea ana mwaatita tikurii iaon te business administration degree man te Brigham Young Uniwetirii.

Rinanon ana mwakuri, te Tari Camargo e a tia ni kabane ana tai ao korakora n reiakinia tabeman. E a tia ni mwakuri ma tabeua reirei n te uniwetirii, n ikotaki ma Laureate Brazil Online Education, Universidad Tecnológica de México, ao n taai aikai ma te BYU-Pathway are tabangaki n te Aonaaba bwa te kauoman ni beretitenti n te karikiram.

Te Tari Carmargo e a tia n riki bwa te Itingaun te Aono, beretitenti n te Brazil Porto Alegre South Miton (1997–2000), kauntira n te beretitenti n te Tienta ni Kataneiaia ibukiia Mitinare i Brazil (2002–5), bitiobi, beretitenti n te miton n te titeiki, ao te beretitenti n aia kooram unimwaane. ■

Jan E. Newman

Kauoman ni Kauntira n te Reirei n Taabati n te Beretitenti ni Kabuta

Ngke te kairake ni mitinare ae beku i Strasbourg, France, Jan E. Newman e rinanon te taneiai n tamnei ae onoti are e kakorakora ana koaua ao e namakina ana tangira Tamana are i Karawa. Te taneiai aei e roko ngke e wareka ana taeka te burabeti are Aramwa n ana Boki Moomon iaon unikan koraan te euangkerio inanora (taraa Aramwa 32:28; 33:22–23).

“I warekia bwa ngkana ko karekea nnen te kora n unikia inanom, e na rikirake, ao n tokina ko na namakina bwa a tabe n rikirake,” e taku te Tari Newman. “I uringa warekan anne ao te Tamnei e kakoaua nakoiu n te aro ae korakora bwa e bon koaua. I namakin anne bwa e rikirake inanou. I bon aki kona ni mwaninga anne inanon bongin maiu.”

Aio ao taneiai ake tabeua a buoka kamatoan ana koaua te Tari Newman n te euangkerio ao ni katauraioia ibukin te mwakuri inanon maiuna bwa te kainnaba, karo, ao ana reirei Iesu Kristo.

Jan Eric Newman e bunggiaki n Eberi 16, 1960, i Jerome, Idaho, USA, nakoia George Raymond ao Dora Walker Newman. E ikawairake i Overton, Nevada, USA. Tamana e rairaki nakon te Ekaretia, ao tinana ea bon maan inanon iraua te roro n riki bwa aika Itiaki ni Boong aika Kaitira.

E karikirakea ana koaua ngke e kairake ao e beku bwa te mitinare ae bwanin ana tai i France ao Belgium. Imwiin ana mition, te Tari Newman e karekea ana baetura tikurii n te taetae ni Buranti man te Brigham Young University. E rang kukurei n ana tikurii n te aro are e kan riki bwa te tia reirei n taetae ni Buranti n onean mwiin karekan nakoana n te tabo ni karaobwai iaon tiaobitiuea. E riki bwa te tia kabobwai ao e reitinako ni karekei iango aika a boou iaon te karaobwai are e raka iaon 30 te ririki, ni kunei tabeua tiaobitiuea aika a nakoraoi ibukin kambwana. N te tai aei, e riki bwa raon SageCreek Partners, te kambwana ni karaobwai i Alpine, Utah.

Te Tari Newman e mare ma Lucia Price n te Oakland California Tembora n Aokati 18, 1984. A riki bwa kaaro irovia natiia aika onoman ao a maeka i Elk Ridge, Utah.

Te Tari Newman e a tia n riki bwa te beretitenti n te titeiki, bitioibi, beretitenti irovia Kairake n Ataenimwaane, Te tia Kairiiri n te tikauti, ao te tia mwakuri n te tembora. Man 2006 nakon 2009, e beku bwa te beretitenti n te Nebraska Omaha Mition. ■

Ana Mwakuri n Ibuobuoki Beretitenti Nelson e Reitinako

Bon imwiin te maungatabu ni kabuta n Okitobwa 2018, Beretitenti Russell M. Nelson e mwananga nako **Peru, Bolivia, Paraguay, Uruguay, ao Chile**, ike e kaitibo iai ma kain te aro ao mitinare ao e karaoi bootaki n taromaui, n raonaki ma taromaui ibukiiia kairake i Chile are a iria 1,500 ao ni manga kanakoaki n te kanakobwana n te aba. E taetae nakoia membwa i Tibein, katabua te Concepción Chile Tembora, ao e kaitibo ma taan kairiiri n te tauteka n te tabo.

Ngaa ma nga aine ake a kaeka iaon bwaai n reitaki nakon ana kakao Beretitenti Nelson bwa a na ribooti iaon bwaai ake a rinanona ma aua kakaewenako ake e anga n tain te maungatabu ni kabuta n Okitobwa 2018: (1) aki mamatam man kabonganaan bwaai n reitiaki ao kaitara ibukin 10 te bong, (2) wareka ana Boki Moomon imwain banen 2018, (3) kateimatoa te roroko n te tembora, ao (4) irii waaki ni kabane n te Bootaki n Aine. “I kan karabwai ngkami ni kabane ibukin butimwaeau au kakao,” e taku Beretitenti Nelson, ni kaota te kantaninga are “kakao ni kabane aikai a tia ni kaani riki ngkami nakon te Tia Kamaiu.”

Beretitenti Nelson e kaira te taromaui n taunimwane ibukin natina te aine, Wendy Nelson Maxfield, are e motirawa imwiin korakaina ae ninikoria n aorakina te kaentia. “Ranin matara n nanokawaki e na bitaki nakon rannimata ni kukurei

Beretitenti Russell M. Nelson ao Elder Enrique R. Falabella man te ltingaun a butimwaeaki n te bootaki n taromauri i Lima, Peru.

ngkai ti karekea te kantaninga ae akea tokina,” e taku. E taekina natina te aine n tain te maungatabu ae onoti ibukii membwa n te Chico California Titieiki, ake a kairaki inanona uoua iunite man Paradise ake a uararake n te ai. “Kam ataia bwa aomata ni kabane iai aia kanganga,” e taku. “Ngkana ko tangiria n namakina te kukurei, mwaninga taekam ao buoka temanna.”

I **Arizona, USA**, Beretitenti Nelson e kaoia te koraki ae riaon 65,000 membwa bwa a na ikotaki n te tabo n takakaro bwa a “na buoka ikoikotakii Iteraera ni kauoua iteran te rabuna.” Beretitenti Nelson e koroboki naba n te kaoram ibukii iruwa are e boretiaki n te *Arizona Republic* nutibebwa ni kaungaia aomata “bwa a na taratara [te Uea] ao kabotoa maium iaona.” E iri intawiu n tabo ni kanakobwana n tere-wition n titeiki; butimwaea kawarana irouia te botanaomata, reirei, ao taan kairiiri n aro, ao e karaoi titiraki ma kaekaaia ibukii kairake ake a tuai icin.

Imwiin katabuana n Tianuare 14, 2018, Beretitenti Nelson e a tia ni kawari 5 kaontenante, 16 reeti n aomata ao taabo, ao 24 kaawa aika bubura, ni mwananga tabeua 55,000 te maire (88,515 km). ■

Te Kaetieti ae Kairaki n te Tamnei

Ni karokoa ngkai, n ana tai ni beretitenti Beretitenti Russell M. Nelson:

- A tia ni manga barongaaki taian kooram n te Nakoanibonga.
- Te mwakuri n ibuobuoki e onemwiin te reirei n te mweenga ao te reirei ni kakawari.
- E karaoaki te burokuraem ae boou ibukin karikirakeaia ataei ao kairake.
- Booki n anene aika boou aika boretiaki ao aia *Boki n Anene Ataei* a tia ni katauraokai.
- A tia ni karaoaki kainibaire aika boou ibukin aia intawiu kairake ma bitiobi.
- E a tia ni kateretereaki bwa e na aranaki te Ekaretia ni bwaniin arana.
- Wewete ibukin te mwakuri ni mitinare a katokaaki aon-raain i U.S. ao Canada.
- Te Moomon Tabanaeko Kuaea e aranaki bwa Tabanaeko Kuaea n te Tembora Tikuea.
- Te kamatebwai ae boboto n te mweenga ao ni boutokaa-ki n te Ekaretia e a tia ni waakinaki, n raonaki ma te bitaki nakon uoua te aia ni bootaki n taromauri n te Tabati.
- Uabwi ma itiuwa tembora aika boou aika a tia ni katanoataaki.
- Ni kabane ma tii teniuwa ana waaki ni kamataku te Ekaretia aika bubura ake tia ni katokaki.
- Te rikirake ibukin te Moanrinan ao kairake, katabuuaia ataeinimwaane n te nakoanibonga, ao rekomete ibukin te nako n te tembora ibukii kairake e na waakinaki ngkai inanon Tianuare nakon are bongin bung akana imwiina.
- Titita aika mitinare a kona ni kamanenai kunnikai kawaerake.
- Rongorongon irekereke ibukin mwakuri n te tembora a tia ni kangaraoaki.
- A tia ni kateaki mition aika boou ao bitakin ma kangaraoan ana tia, ao uoua tianta ni kataneiaia ibukii mitinare ake a kainaki.
- Natia irouia kaaro aika LGBT a bon kakabwaiaki ngkai ao ni bwabetitoaki, ao te kaetieti ni kaineti ma te mare imarenaia mwaine e a tia ni kamataataki.

Ao e a tia ni berita Beretitenti Nelson bwa ngkai bon te Uea ae kaira te waaki, a na mwaii riki bwaai n taai aika a na roko! ■

Te Karikiram ibukin te Tieminari ni Kaboraoaki ma Nakomai, Iriirai

Kamatebwaian te tieminari ni kato-bibia te aonaaba n te tai ae wae-koa ao e na kaboraoaki ma *Nakomai, Iriirai* te karikiram ao bairean te tai, te bitaki are e na kanakoraoa te waaki ae boboto n te mweenga, ae boutokaaki n te Ekaretia nakon kamatebwaian te euangkerio rinanon te kamatebwai ae tii teuana inanon te mweenga, te Reirei n Tabati, ao te Tieminari.

Ni moanaki n 2020, kiraati ibukin te tieminari a na kamatebwaia te boki naba anne ae te boki ae tabu ae kamanenaaki ibukin *Nakomai, Iriirai* te karikiram ni katoa ririki. N oneamwiin irakin ana karenta te reirei ibukin te ririki, waakin te kooti ni kamatebwai ibukin te tieminari e na ira te karenta ibukin te ririki.

Ngkai kamatebwai ibukin te tieminari a na reitinako ni boboto iaon booki aika tabu, e na rangi ni boboto riki te karikiram iaon reirei ao e na ibuobuoki n kakorakoraia, ni kawakiniia, ao ni katauraoiia kairake ibukin te mwakuri ni mitinare, te mare, ao te mwakuri n ibuobuoki n te Ekaretia. ■

Wareka rongorongona riki ae bwanin—n raonaki ma te toma nakon tamneia mataniwi n te Ekaretia, n raonaki ma Unimwaane Holland, ni maroroakina taekan te bitaki—n [ChurchofJesusChrist.org/go/519122](https://www.ChurchofJesusChrist.org/go/519122).

Te Katabu e Kaota “Te Tai ae e na Rokoa ae aki Ataaki”

“Te Ekaretia e rinanon te tai ae e na roko ae aki ataaki, ae aki booraai,” e taku Beretitenti Russell M. Nelson ni katabuan te Rome Italy Tembora ni Maati 2019. “Ti tii karaoa aan te kateitei ibukin te tai ae e na roko.”

N tain te katabu, ni kabane membwa n te Moan Beretitentii ao te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, n te moan tai, a bane n ikotaki n teuan te tabo itinaniku n te United States. “Ngkai Ana Abotoro Iesu Kristo ni boong aikai,” e taku Beretitenti Nelson, “ti tibwaua te rongorongoa ae ti tebo n te bong aei ma are a tia n tibwauaia Abotoro n taai aika bwakanako—bwa te Atua e maiu ao Iesu bon te Kristo.”

N raonaki ma katabuan te tembora, e taetae Beretitenti Nelson nakoia te roronrikirake n te mwakoro n te tembora ao ni kaitibo ma Bobe Francis, ana moantai te Beretitenti n te Ekaretia ma aomata aika a rine ma atuun te Aro ni Katorika i Rom. ■

Wareki taeka ibukin rongorongon te Rome Italy Tembora ao tarai tamnei mai Rom n [ChurchofJesusChrist.org/prophets-and-apostles](https://www.ChurchofJesusChrist.org/prophets-and-apostles).

Kaetieti aika Boou, Karaoakiia, ao Bwaai n Ibuobuoki

Maroro iaon te tembora. Te Moan Beretitentii e kanakoa ana maroro n Tianuare 2, 2019, n taekinna ni mwakorona: “Imwiin bubua n ririki aika a mwaiti, kabwara-bwara n irekereke ma te mwakuri n te tembora a tia ni bitaki ni katoa tai, n ikotaki ma taetae, aron karaoaia, bwaai n reitaki, ao kawakinan rongorongoa. Burabeti a tia n reirei bwa bon akea tokin bitaki aikai n aron are e kairaki iroun te Uea nakoia Ana toro.”

Karikirakeaia Ataei ao te Roronirikake. Ataei ngkai a kabanea te Moanrinan ao kairake a mwaing man te kiraati teuana ke te kooram nakon are imwiina nakon te roro are imwiina n aia ririki n Tianuare nakon aia rekenibong n tatabemania. Aio nanona naba bwa kairake a kona ni karekea te rekomete ae tianaki taiana nakon te tembora n te moan tai inanon Tianuare n te ririki are e koro iai 12 aia ririki, ao kairake n ata-inimwaane a kona ni katabuaki nakon te Nakoanibonga ae te Aaron inanon Tianuare n te ririki are e koro iai aia ka 12.

E mwaiti riki te anga n ibuobuoki. LDS Charities e a tia ni katanoota reitakina ma JustServe.org ni katabangaaka moan waakinan te #YouCanDoSomething, ni kaoui aomata bwa a ana ibuobuoki n aia tabo ao n anga te mwakuri ae raoraoi n te aonaaba ni buoka te bitaki nakon te aonaaba. Ngkana koa moan waakina, nakon ana iteraniba “How to Help” iaon LDSCharities.org.

Bwai n ibuobuoki ae boou n te ministering. Te webutiaite Te Mwakuri n Ibuobuoki aei (ministering. ChurchofJesusChrist.org) e a tia ni manga kabouaki rongorongoa ake iaona ao witeo. Bwaai n ibuobuoki iaona a kona ni buokiia taan wareware n anga aia ibuobuoki n nakonaba, katea te reitaki ae nano riki, ni katamaroa te konabwai iaon

te kakauongo ao a mwaiti riki. Kanoana aika a boou e kairaki rongorongon Reirei iaon Mwakuri n Ibuobuoki ake a tia ni boretiaki n te *Ensign* ao *Liahona* mae-katiin, n reitaki nakon maroro iaon te ibuobuoki iaon maungatabu ni kabuta, ao witeo ake a kona n tibwaaki, kuote, ao koroboki aika a tabu.

Kantaninga ao kamarurung ibukiia naake a rootaki n te bwainikiriinaki. Ana webutiaite te Ekaretia ae boou, abuse.ChurchofJesusChrist.org, e anga bwaai n ibuobuoki ao bwai ni mwakuri aika akona ni karaoaki ibukiia ake a rootaki maiuia n te bwainikiriinaki ao ibukiia naake a tangira ni buoka totokoan te bwainikiriinaki. Te Moan Beretitentii e korea naba te reta ni Maati 26, 2019, ni kaungaia taan kairiiri n te Ekaretia bwa a na anga baia n tangira ni buokiia nake a rootaki man te bwainikiriinaki. E raonaki te reta ma te beebwa are e kabouan kainibaire bwa ana kanga bitiobi ao beretitentii n te titeiki ni maroro ma naake a rootaki mwakuri ni kakeru ao tangako ao tera araoia ni kaira te intawiu ma membwa n te Ekaretia. Te ekaretia e karaoa naba te witeo, “Protect the Child,” ao e kabouki rongorongoa iaon te Euangkerio iaon te bwainikiriinaki.

Bwaai aika a boou ao apps. Te

baire ibukin bwaai ni kamatebwai aika tibwa ngkai n te Gospel Library app e buokiko ni katea am tai ni kamatebwai iaon kanoan te app. Otenanti ake a Tauraoi bon te bwai ni mwakuri ibukin KakakenUtu ake a kauarerei kakaean ara ibukin te tembora, ni karekea am tai ni beku ibukiia am utu ao ni kukurei ni kakabwaia n te tembora. Ao KakakenUtu e kaan teniua te tatin waaki ni kakukurei aika a boou, n aron “Walk Where They Walked,” ni buoka kabaeaia membwa ake kairake n rongorongon te utu. Waaki ni kakukurei a tauraoi n taetae aika 10.

Kaotinakoan ae mwaiti e aki kaungaaki. Ngkai bukamaru ni katei n aono ao rongorongon rimoa aika a bon riai, te Ekaretia n te tai aei e aki kaunga bootaki aika bubura n aron kamataku. Teniua kamataku aika a na reitinako:te Nauvoo Pageant i Illinois, USA, ma ana bou-toka te etekuata n te Ekaretia; te Mesa Pageant i Arizona, USA, iaan ana kairiiri te aono; ao te British Pageant, iann ana kairiiri te aono, bwa e na karaoaki ni katoa aua te ririki. Te Ekaretia e a tia ni katoka te bukamaru n te kateti imwain kaukan te tembora n onea mwiina n te bootaki n taromaui ao kawarakiia taan kairiiri n te Ekaretia ibukiia kairake. ■

Ataei ao kairake a na waaki man teuana te kiratiruum ke kooram nakon are imwiina n roroia n aia kurubu inanon Tianuare nakon bitaki imwiin aia rekenibong.

Tembora n aia tai bwaeoniiia, n raonaki ma te Salt Lake Tembora, a na manga karaoaki, n raonaki ma waniu riki tembora aika a boou ake a na kateaki.

Waniu Tembora aika Boou, A Katanoataaki Taabo ake Ana Kateaki lai

Beretitenti Russell M. Nelson e kaina te maungatabu ni kabuta n Eberi 2019 ni katanoatai waniu riki tembora aika a boou ake a na manga kateaki man aia tai bwaeoniiia, n raonaki ma kabwarabwaraan riki manga karaoan te Tembora i Salt Lake.

Tembora aika a boou a na kateaki i Pago Pago, American Samoa; Okinawa City, Okinawa; Neiafu, Tonga; Tooele Valley, Utah, USA; Moses Lake, Washington, USA; San Pedro Sula, Honduras; Antofagasta, Chile; ao Budapest, Hungary.

Babaire ibukin manga karaoan te Tembora i Salt Lake e na raonaki ma manga karaoan te Tembora Tikuea ao taabo n nakonako ake a uakaan ma ana Kateitei Aobitin te Ekaretia i Salt Lake City, Utah, USA. Tembora i St. George, Manti, ao Logan, Utah, USA, a na manga karaoaki n taai aika a na

roko. “Te mwakuri aei e kantaningaia bwa tembora nako a na kainaki inanon te tai ae maan,” e taku Beretitenti Nelson. “Membwa n te Ekaretia a kona n reitinako n taromauri n tembora tabeua ake a uakaan. Ngkana a bane n tia karikirake aikai, a na bane ni manga katabuaki.”

Ngke e a riki bwa te Beretitenti n te Ekaretia n Tianuare 2018, Beretitenti Nelson e a tia ni katanoatai 27 tembora aika a boou. Man te maungatabu ni kabuta ae nako inanon Okitobwa 2018, e a tia ni manga katabuaki te tembora i Rome, Italy; Barranquilla, Colombia; ao Concepción, Chile. ■

Ibukin bwaninin rinanin nako tembora ao aroia nako, nakon [temples.ChurchofJesusChrist.org](https://www.ChurchofJesusChrist.org).

Kaetieti ibukiiia Ataei ake a Riki irouia Karo ae a LGBT, Membwa ae a Mare Imarenaia ni Mwaane ao n Aine

Kaaro ake a kinaia bwa tenaan Kretibian, keei, bwaaitiekitiuo, ke koraki ake a bitaki aia tabo ni kariki, a kona ngkai ni bubuti bwa a na kona ni kakabwaiaki natiia inanon uarere-keia iroun ae kaain te nakoanibonga ae te Merekitereka, ao a kona naba natiia ni bwabetitoaki imwiin koron waniu aia ririki n akea ana kariaia te Moan Beretitenti, Beretitenti Dallin H. Oaks, te Moan Kauntira n te Moan Beretitenti, e katanoata n tain te tete-re n te kairiiri n te maungatabu.

N raonaki ma anne, e ngae ngke te mare i bon imarenan te mwaane ma te mwaane ao te aine ma te aine e teimatoa n aranaki bwa “uruakan te tua ae korakora,” te Ekaretia e nang aki manreireia n atongnga bwa “kitanan te koaua” ibukin oin ana kantaninga te Ekaretia ibukin te boaaki. “Aroaro aika a buakaka n te wenenibure ni kaitaatann ao te wenenibure imarenan temwaane ma temwaane e na taraaki naba n te aro anne,” e taku Beretitenti Oaks.

Bitakin kaetieti aikai “aki tei ibukin bitakin ana reirei te Ekaretia n kaeineti ma te mare ke ana tua te Atua ni kaeineti ma te itiaki ke aroaro,” a koreia te Moan Beretitenti inanon te katanoata ae kinaaki. “Te reirei ibukin te babaire ni kamaiu ao kakawakin te itiaki e aki bitaki.”

E taku Beretitenti Oaks bwa kaetieti a buokaki iai utu ake a rootaki, ao, “n raonaki ma anne, aia konabwai ara membwa e kaota te atatai ae mwaiti, te nanoanga ao te tangira e na karikirakea te karinerine ao te ota ibuakoaia aomata ibukin te akoi n tangira.” ■

Katuruturuan te Ara ae Eti

Ngkana kona atonga Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira n tonun arana, bitaki nakon tiaeno n reitaki a tabe ni karaoaki.

Bitaki nakon Webutiaite

- ChurchofJesusChrist.org onean mwiin LDS.org n aran ana webutiaite te Ekaretia ae kinaaki iai.
- Inanon tabeua te namwakaina, Newsroom.ChurchofJesusChrist.org e na onea mwiin MormonNewsroom.org.
- ComeUntoChrist.org n tokin te tai e na onea mwiin Mormon.org, are e a tia ni manga kateaki n anga anganiia taan ongora (i tinanikun te Ekaretia) te namakina are a na karekea ibon irouia.

Bitaki nakon Tiaeno iaon Bwaain n Reitaki

- Ni kabane ana akaunti te Ekaretia ni bwaai n reitaki a tia ni bitaki nakon te ara are ana Ekaretia te Tia Kamaiu.
- Membwa a kona n rineia bwa a na kaina Facebook group ae boou are e aranaki “The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints—Inspiration and News” bwa a na atai rongorongon te Ekaretia aika a boou ao aika kaboouaki ao ni katea te komiunitii ao te reitaki inanon te Ekaretia.

Bitaki nakon Apps iaon tareboon

- Katangitang aika a Tabu n onean mwiin LDS Music.
- Te Gospel Library app e na bon tiku n aki bitaki.

Bitaki aika a raka a kona ni kantani-ngaaki ngkai ti bane n ikotaki ni mwakuri ni katuruturuua aran ana Ekaretia te Tia Kamaiu. Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. ■

Konabwai ibukin te Botanaomata e Buokiia Tengaa n Aomata

Ana bootaki te Ekaretia ibukin te botanaomata, Mwakuri n Tangira irouia Aika Itiaki, a iri waaki ni karikirake n te mwaiti ae 2,885 inanon 141 te aba n te ririki ae nako, n ikarekebai ni mwakuri ma bootaki ibukin te botanaomata n te mwaiti ae 1,900. Man 1985, Mwakuri n Tangira irouia Aika Itiaki e katauraoa te mwaiti ae riao riki \$2.2 te birion ibukin te ibuobuoki—n raonaki ma te mwane, bwaai, ao aekakin nako angamwane inanon 197 te aba ao taabo ake a tautaeakanaki, ni kaineti ma te ribooti n te ririki man Mwakuri n Tangira irouia Aika Itiaki e kaotinakoaki rongorongona ni Beberuare 19, 2019.

Ana konabwai te Ekaretia ibukin te botanaomata e kaungaaki n te nanoanga ao te tangira ibukiia natin te Atua ni kabane ao e katerei teniua reirei ni kairiiri—n tararuakaanainanoia te koraki ake a rangi n rootaki, ni kaungaa te nano ibukin te maiu n toronibwai, ao ni uotarake te mwakuri

n anganano ao te ibuobuoki. Reirei aikai, ae aanaki n onimakinan Iesu Kristo, e anganiia aomata n tatabemaniia ao utu te korakora n aki tabe ma te reeti n aomata, te aro ke te aba.

Te Ekaretia e ibuobuoki ni kabuanibwai aika a karina (n raonaki ma aia konabwai taan anganano), mwakuri n ibuobuoki ibukiia naake iai aia kaangaanga ni mataia, tararuakiia tiina ao ataei aika a tibwa bunggiaki, te ran ae itiaki ao tararuuan te marurung, te iti, karaoan kaintekateka aika a kokokaki ao katauraoran bwaai n ibuobuoki ibukin te nakonako, ni buokiia aomata ni katauraoi ibukin karekean oin kanaia man kamanenaan bwaai ibukin katokan te kaangaanga n te tabo ma bwaai n ibuobuoki, ao te ibuobuoki ae ngkai naba ao ae teimaan ibukiia taan birinako n akea aia tabo. Te Ekaretia e irii naba waaki ni karikirake n taian kaomiuniti inanon 43 ana titeite ma ana burowinti te US ni buokiia te koraki ake akea mweengaia, te tabo ni kamaeka ibukiia taan birinako, ao kainnano riki tabeua.

“Ti namakina te kakaitau ae moan te bati ao te reitaki ma aomata nako ake a anganano ni kanakoroan te mwakuri ibukin te botanaomata n 2018,” e taku Titita Sharon Eubank, te beretitenti ibukin Mwakuri n Tangira irouia Aika Itiaki ao te Moan Kauntira n te Beretitenti n te Bootaki n Aine. E taku bwa te ribooti e tei ibukin aia akoi tengaa n aomata. ■

Wareka bwaninin te ribooti n ldscharities.org.

Te neeti i Indonesia e tei irarikin te tina ae boou. Neeti n te tabo ni bung a bane aia kooti n aron Buokakiia Ataei n Ikeike are e kamawakuraki man te Mwakuri n Tangira irouia Aika Itiaki.

Rongorongo ibukiia Mitinare

Reitaki ma te mweenga. A kariaiakaki ngkai mitinare bwa a na reitaki ma aia utu ni katoa wiiki n aia bong ni katauraoi rinanon te text, ni bwaai n reitaki n te intanete, tareboon, ao video chat n raonaki ma aia reta ao aia imeeri.

Bwaai ni mwakuri ibukiia mitinare ake a tauraoui. Bwaai ni mwakuri ibukin katauraoui aika a boou man Ana Bootakini Mwakuri te Ekaretia Ibukiia Mitinare e kona ni buokiia mitinare ake a tauraoui bwa a na iangoraoui riki ao n taratara raoui ni bairea aia tai are a na tauraoui raoui iai ni beku ibukin te Uea bwa mitinare.

Beku n te Mition. Man Tianuare 2019, kairake -mitinare aika Ibuobuoki n te Ekaretia a weteaki bwa “mitinare aika ibuobuoki.” Ni kabane kairake n ikawai ake a kan beku bwa mitinare a karaoa naba anne n te kawai naba anne—ngkana ibukin te mition are e tauraoui ke te beku n te mition—roko mairoun te burabeti. Kairake n ikawai ake a tau a kona n aki beku ni bukina aika a kakaokoro ma a kona ni weteaki bwa a na ibuobuoki n te mition.

Mitinare Aine a kona ni kabonganai kawaerake. Titita a kona ni kabonganai kawaerake n aia waaki ni katoabong, e ngae ngke tititai a riai n reitinako ni kabonganai kunnikai ke kamumun ngkana a nakon te tembora ao n tain te taromaui n te Tabati, te maungatabu ibukiia mitinare ao ibukiia mitinare aika taan kairiiri, te bwabetito, ao n tain te taromaui n te Tabati, maungatabu ibukiia mitinare ao ibukiia mitinare aika taan kairiiri, te bwabetito, ao n taian taromaui n aia tabo ni kataneiai mitinare. Kabonganaakin kawaerake e kona ni buoka katanaia tititai man aorakin te maninnara,

kaabueia tititai n tain te mwaitoro, ao ni kabebetea ibukiia tititai bwa a na kona ni bwatika.

Manga katean tian taian mition. Aua mition aika a boou a tia ni kateaki, ao tebwi ma uoua mition a na rin inanon mition ake a kaman tei. Bitaki akanne a kona n riki n te tai teuana ma teuana bwa e aonga n angaraoui ma mwaitiia mitinare ake a beku. Mition aika a boou bon Democratic Republic of the Congo Kinshasa East, Guatemala Antigua, Peru Limatambo, ao Philippines Antipolo. Aia karo mitinare ake a beku n mition ake a rootaki—a kona ni kateaki ke a kamaunaaki—a na karekei rongorongo aika a raka mairouia beretitenti n aia mition.

Bibitakin mwaitin aia tienta ni kataneiai mitinare. Ibukin katamaroan kabonganaakin aia tienta ni kataneiai mitinare n te aonaaba, tienta a kainaki i Argentina, Spain, Chile, ao te

Dominican Republic. Ni kainakin aikai, te Ekaretia e kauki 11 tienta ni kataneiai ibukiia mitinare, n taabo aika Brazil; Colombia; England; Ghana; Guatemala; Mexico; New Zealand; Peru; Philippines; Provo, Utah, USA; ao South Africa.

Witeo ibukin Kamanomano. Te tieriiti ae boou ae 12-mwakorona *The Safety Zone* e karaoaki ibukin karakaan ao kamanoaia 65,000 mitinare ake a Bwanin aia Tai n te tai aei ao ake a na beku rimwi. Te moan witeo are e karaoaki e na matakuaakinaki irouia mitinare ake a tauraoui ma aia karo imwiin karekean te wewete nakon te mition ao imwain rokoia mitinare n aia tabo ni kataneiai mitinare. N te MTC, mitinare a na manga matakuaakina te moan witeo n raonaki irouia ake tabeman aika 11. Ni katoa tai te kauring ibukin kamanoaikiia a na anganaki naba mitinare n tabo nako n aia mition. ■

E Reke Kinaakin te Ekaretia i Kuwait

Ea tia te Ekaretia ni karekea kinaakina ibukiia ana mataniwi n te tabo ao ana bootaki n te Aba ae Kuwait. E kaniia 300 membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika kaitira aika a maeka ao ni mwakuri i Kuwait; a roko man aaba ni katobibia te aonaaba. Te kinaaki man te tautaeka e kariaia mataniwi n te tabo ibukin bukan

kainnania membwa ake a mena i Kuwait.

Bitiobi Terry Harradine mai Kuwait Uoote, Manama Bahrain Titeiki, e kaota ana kakaitau nakon te tautaeka ni kuwait ibukin anganakiia te inaomata n taromaui i Kuwait, riki ibukin kakorakaan te mwakuri ibukiia aomata ake tiaki kaain te aba. ■

Iango iaon waaki ni kakukurei

Iai kawai aika a mwaiti ni buokiia membwa ni kamatebwai man rongorongon te maungatabu. Aikai tabeua katotoo; ko kona ni karekei iango riki tabeua are a na mwakuri raoi riki n ami kooram ke te Bootaki n Aine.

- **Maroro inanon te kurubu.**

Tibwatibwaia membwa inanon kurubu aika a uare-reke, ao katabeia kurubu akanne mwakoro aika a kakaokoro man rongorongon te maungatabu bwa a na warekia ao ni maroroakinna. Ngkanne tuangia kurubu nako bwa a na tibwa te koaua are a reiakinna. Ke ko kona ni katei kurubu ma aomata aika a kamatebwai mwakoro aika a kakaokoro ao anganiia bwa a na tibwai imarenaia bwaai ake a reiakinii.

- **Kaekai titiraki.**

Kaoia membwa bwa a na kaekai titiraki n aron aikai iaon rongorongon man te maungatabu. Tera koaua man te euangerio aika ti kunei man te rongorongon aei? Ti na kanga ni karaoi nanon koaua aikai? Baikara kakao ao berita ni kakabwaia aika a anga? Tera ae e reireiniira te rongorongon aei ibukin ana mwakuri te Atua are e tangiria bwa tina karaoi?

- **Tibwai maroro ake a taekinaki.**

Kaoia membwa bwa a na tibwa te rongorongon man te maungatabu are e kaungaia bwa a na kakoro bukin tibwangaia n te mwakuri ni kamaiu. Kaungaia bwa a na iangoia bwa a na kanga n tibwai rongorongon aikai ni kakabwaiaia temanna, n raonaki ma naake ti tangiria ao aomata ake a ibuobuoki nakoia.

- **Tibwa te bwai teuana iaon te reirei.**

Imwain taina, kaoia tabeman membwa bwa a na uoti bwaai man mweengaia ake a kona ni kabonganai n reirei iai rongorongon man te maungatabu. N tain te boowi, tuangia membwa bwa a na kabwarabwara bwa a kanga bwaai akanne n irekereke nakon te rongorongon.

- **Katauraoa te reirei n reiakinna n te mweenga.**

Tuangia membwa bwa a na mwakuri ni kakauoman ni bairea te reirei n te tairiki ae boboto iaon te rongorongon man te maungatabu. Tina kanga ni karaoa te rongorongon bwa e na irekereke nakoia ara utu? Tina kanga n tibwa te rongorongon aei ma aomata ake ti ibuobuoki nakoia?

- **Tibwa te bwai ae ko rinanona.**

Ikotaki wareki tabeua kibuntaeka man rongorongon man te maungatabu. Tuangia membwa bwa a ana tibwai katoto man koroboki aika a tabu ao man maiuia ake a kabwarabwarai ke ni kaungai reirei ake a reiakin man kibuntaeka aikai.

- **Kamatebwai taekan koroboki aika a tabu.**

Kaoia membwa bwa a na wareki kibu man koroboki aika a tabu man rongorongon man te maungatabu. Tuangia bwa a na maroroakinna bwa a kanga reirei n te maroro ni buokiia ni matata n koroboki aika a tabu.

- **Ukoukora te kaeka.**

Imwain te tai, katei tabeua titiraki aika a kona ni kaekaiki ni kabonganaan rongorongon man te maungatabu. Kabotoi titiraki iaon te bwai ae e nano ke rekereke ma reirei man te euangerio (taraa *Teaching in the Savior's Way*, 31–32). Ngkanne kariaia membwa bwa a na rinea ao ni karekei kaeka inanon te rongorongon. Kaoia bwa a na maroroakini aia kaeka inanon te kurubu ae uarereke.

- **Kakaea te kibu.**

Kaoia membwa bwa a na kakaai rongorongon n te maungatabu, n taratarai kiibu ake a nano irouia. Tuangia bwa a na tibwai kiibu ao tera ae a reiakinna mai iai. E na kanga ni buokiira reirei aikai n ana mwakuri te Uea?

- **Karika te bwai teuana.**

Kaoia membwa bwa a na karaoa te boutita ke te bokimwaake are e kaira te maroro ae anainano man te rongorongon man te maungatabu. Anganiia aia tai n tibwa te bwai are a karaoi. ■

**Ni Mwaneaki Raoi
(Bon Ti Natiu E
Mena Irarikiia),
iroun Julie Rogers**

*“E rangi ni mwaiti te rawawata
n te aonaaba aei, i nanon ao
i tinanikun te Ekaretia, ngaia
are taraa te tabo teuana ao
ko na kunea temanna are iai
marakina ae riaon te rawawata
ao are marakin atuna e taraa
n teimatoa. Teuana te kawai n
'aki toki n ururingnga' bon buo-
kan Iesu Kristo n Ana mwakuri
ae bati ni kabebeteia naake a
rawawata ao ni karau nanoia
ake a nanobuaka.”*

Unimwaane Jeffrey R. Holland
man te Kooram n Abotoro n te
Tengaun ma Uoman, “Behold
the Lamb of God,” 46.

“Ngkai ti taekini ara tembora aika maan ao aika a boou, ti a kaota kakaawakina ngaira n tatabemaniia n ara mwakuri are ti a riki bwa ana reirei te Uea Iesu Kristo ni koaua.” e taku Beretitenti Russell M. Nelson n tain kainan te tetere n ana ka 189 ni Maungatabu ni Kabuta te Ekaretia. “Ti na kaboo- ui maiura rinanon ara onimaki ao n onimakinana. Ti na kare- kea mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu man ara rairannano ni katoabong. Ao ti na katei ao ni manga katei maiura ni beku ibukin te Atua ao Natina—n iteran te rabuna aika uoua.”

ANA EKARETIA
IESU KRISTO
IBUKIIA AIKA ITIAKI
NI BOONG AIKA KAITIRA

4
02186 05859
0

KIRIBATI